

ΟΙ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΙ, ΟΙ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΤΕ-
ΛΕΣΜΕΝΟΙ (ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ) ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ.

Ὁ κυριώτατος χαρακτήρ τῶν χρόνων τούτων εἶνε νὰ σημαίνωσι τὴν συντέλειαν τῆς ῥηματικῆς ἐνεργείας, οἱ μὲν ἐν τῷ παρόντι, οἱ δὲ ἐν τῷ παρελθόντι, οἱ δὲ ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς γέγραφα = ἔχω γραμμένον. εἰ γεγράφειν = εἶχα γραμμένον. γεγράφομαι = θὰ ἦμαι γραμμένος κ. τ.λ. Πρὸς ἐρμηνείαν τῆς ἐννοίας ταύτης μετεχειρίσθη ἀνέκαθεν ἡ γλῶσσαι τὴν ἀναδίπλωσιν ἢ μόνην, ὡς ἐπὶ τῶν παρ. καὶ τῶν μελλ., ἢ, ἵνα συγχρόνως καὶ τὴν τοῦ παρελθόντος ἐννοίαν φανερώνη, μετὰ τῆς αὐξήσεως ὡς ἐπὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ. Σημαίνει δ' ἡ ἀναδίπλωσις καθ' ὅλου ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, ἰδίως δ' ἡ δι' ἐπαναλήψεως μίμησιν φυσικῶν ἤχων ἢ φθόγγων καὶ ἄλλων κινημάτων, ὡς ἐν τοῖς μορ-μύρω, κα-χλάζω, πα-πταίνω κ.τ.τ., ἢ δυναμικὴν ἔντασιν τῆς (ῥηματικῆς) ἐνεργείας, ὡς ἐν τοῖς: βέβριθε, μέμαα, ἐπέπληγον, λιλαίομαι κ.τ.τ. ἢ ἄνυσιν καὶ συντέλεσιν τῆς ἐνεργείας, ὡς ἐν τοῖς προκειμένοις χρόνοις: διότι καὶ ἡ τετελεσμένη πρᾶξις εἶνε τις ἐπιτεταμένη ὡς πρὸς τὴν ἐξακολουθοῦσαν καὶ ἔτι ἀτέλεστον. Ἀλλὰ περὶ τε τούτων καὶ περὶ τῶν ποικίλων τύπων τῆς ἀναδίπλώσεως καὶ τῆς βαθμιαίας ἐκλείψεως τῆς ἐκ τῆς μεταγενεστέρης γλώσσης ἀνωτέρω τὰ δέοντα ἐλέχθησαν, ὅσον ἐπιτρέπει τὸ σχέδιον τῆς δε τῆς πραγματείας. Τώρα δὲ λεκτέον ἄλλα τινὰ τὸν λοιπὸν σχηματισμὸν τούτων τῶν χρόνων ἀφορῶντα.

Ὅτι καὶ οἱ ἐνεργητικοὶ παρακείμενοι τὰς πλήρεις προσωπικὰς καταλήξεις εἶχάν ποτε, ἐκ τ' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν χρόνων τούτων εἶνε δῆλον καὶ ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν πρὸς τε τοὺς μέσους, μέχρι τέλους τὰς πρωτευούσας καταλήξεις διαφυλάξαντας, καὶ πρὸς τοὺς ὅλως κατὰ τὸν ἐνεστῶτα σχηματιζομένους σικελιωτικοὺς παρακειμένους. Ἀλλ' ἐν τῷ οἱ μέσοι ἀκεραίας τὰς διετήρησαν, οἱ ἐνεργητικοὶ πρῶτον μὲν τὰς ἐλέπτυναν, ὡς ἐν τῷ δουικῷ καὶ πληθ., ἐνθα αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐνεστῶτος εἶνε δευτερεύοντι, ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ περὶ αὐτῶν λόγῳ εἶδαμεν, καὶ ἐν τῷ γ'. ἐν. τῶν λατ. παρ. ὡς *ded-i-t purug-i-t* κτλ. καὶ ἐν τῷ β'. ἐνικ. τῶν ἑλλην. γέγραφ-α-ς κτλ. (ἀπλοῦν εἰς ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου *σι*), ἐπειτα δὲ καὶ πικντελῶς τοὺς ἐξήλειψαν, ὡς ἐν τῷ α. καὶ γ'. ἐν. ὡς γέγραφ-α-(ν), γέγραφ-ε(τ) κτλ. εἰς τὴν ἐξασθένησιν ταύτην τῶν καταλήξεων συνετέλεσεν ἴσως ἐν μέρει ἡ ἀναδίπλωσις, ἵκανῶς ἐξογκώσασα τὸν ὅλον χρονικὸν τύπον, ὅς πρὸς ἀντιστάθμηνσιν τρό-

πον τινὰ μέρος τοῦ ὄγκου τοῦ ἐκ τῆς ληγούσης ἀπέβαλε. Προσηρτῶντο δ' αἱ καταλήξεις αὗται καὶ ἐδῶ, καθὼς καὶ ἄλλοι, κατ' ἀρχὰς ἀμέσως, οὐδενὸς συνδετικῷ φωνήεντος μεσολαβοῦντος, ὅπερ δὲ μέχρι τέλους διέμεινεν ἐπὶ τῶν μέσων, γέγραμ-μαι, λέλειπ-ται κτλ. ἐκ δὲ τῶν ἐνεργητικῶν ἱκανὰ ἀρχαῖα τεκμήρια ἐπιβεβαιώνουσι τὸ εἰρημένον, οἷα ἰδ-μεν, εἰοιγ-μεν, δέδοιγ-μεν, εἰλήλουθ-μεν καὶ ἄλλα ἀνωτέρω παρατεθειμένα, ὕστερον δ' ἐπεισῆλθε καὶ ἐδῶ τὸ συνδετικὸν φωνήεν: ὡς τοιοῦτον δ' ἐπροτιμήθη τὸ ἀρχαιότερον καὶ παχύτερον α (ε μόνον ἐν τῷ γ'. ἐν. πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ α.) ἐπίτηδες, ἵνα καὶ οὕτω προφυλαχθῇ τὸ βῆρος τοῦ θέματος ἀπέναντι τῆς τ' ἀναδιπλώσεως καὶ τῶν καταλήξεων. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἄλλως ἐξωγκωμένη καθ' ἓνα τινὰ τῶν πολλῶν προεκτεθειμένων τρόπων παρίσταται ἡ ῥίζα τῶν παρακειμένων (καὶ τῶν ἀναλόγων ὑπερσυντελικῶν καὶ τετελ. μελλόντων) ἀπέναντι τῆς βραχείας ῥίζης τῶν ἀκαριαίων καὶ παροδικῆς ἐνεργείας σημαίνοντων (β'). ἀορίστων. Καὶ καθ' ἀπλὴν μὲν μήκυνσιν ἐξωγκωμέναι εἶνε αἱ ῥίζαι τῶν: *ἔαγα* (κυρ. *ἔεγαγα* ρίζ. *ἔαγ*), *λέληθα* (δωρ. *λέλαθα*) — *λαθ.* *μέμηλα* — *μελ.* *οἶδα* — *οἶδ.* καὶ ἄλλ. κατὰ δὲ διφθόγγισιν καὶ προδιβασμὸν ἐν ταύτῳ τοῦ λεπτοτέρου φθόγγου εἰς ο ἐν τοῖς: *πέποιθα* — *πειθ* — *πιθ.* *λέλοιπα* — *λειπ* — *λιπ.* *εἰοικα* — *εἰκ* — *ικ.* (κυρ. *ἔικα*). *δέδοικα* — *δει(δ)* — *δι.* *οἶδα* — *εἶδ* — *ιδ* (*ἔιδ*). *εἰλήλουθα* (ἐπικ.) — *ἐλευθ* — *ἐλυθ.* κ. ἄλλ. κατὰ δ' ἀπλοῦν προδιβασμὸν τοῦ φθόγγου ε (παλ. *ἄ*) εἰς ο ἐν τοῖς: *τετροφα* — *τρεφ* (πάλαι *τραφ*, ὡς ἐν τῷ δωρ. ἐνεστ. *τράφω* καὶ τῷ κοινῷ β'. ἀορίστῳ *ἐτράφη*). *ἔκτονα* — *κτεν* (παρ.). *μέμονα* — *μεν* (μιν ὡς ἐν τῷ μάντις). *τέτοκα* — *τεκ* (παλ. *τακ* — *τοκ*). *πέπονθα* — *πενθ* (πεν-θ. πόνος) κ. ἄλλοις. κατὰ δὲ ῥινοφθόγγισιν ἐν τοῖς: *κέχαρθα* — *χαδ.* *κέκλαγχα* — *κλαγ*. (= τῷ ἐπικῷ *κέκληχα*, ὅπου τὸ φωνήεν ἐμυκύνθη). *λέλογχα* (= τῷ ἀττικῷ *εἴληχα*. ρ. *λαχ*) — *λεχ*. καὶ τῷ ἀλκαϊκῷ (*Ahr. D. Dor. p. 148*). *πεφύγων* = *πεφευγῶς* (ἐν τούτῳ ἐξογκοῦται ἡ ῥίζα διὰ μόνης διφθογγίσεως ἀπὸ προδιβασμοῦ) — *φυγ*. ὁ δὲ δωρικὸς ἢ ἰδίως σικελιωτικὸς παρ. *πέποσχα* ὑποθέτει ἐνεστῶτα *πέσχω* ἢ μᾶλλον *πόσχω* συμφωνότερον τοῖς ἐπ' ἴσης δωρικοῖς τῆς μεγάλης Ἑλλάδος ἀνεπιγρόφως (= ἀνεπιγράφως), *καθαρός* (= *καθαρός*) κ. ἄλλοις τοιοῦτοις (*Ἡρόδ. Ahr. p. 120*). Ἐν ἄλλοις τισὶ παρίσταται ἡ ῥίζα ὅλως συνεσταλμένη ἢ καὶ ἀνέκαθεν βραχεῖα, ὡς *ἰδ-μεν*, *ἴσ-τε*, *εἴκ-τον*, *ἐπέπιθ-μεν*, *ἀρᾶρυῖα*, *τεθαλυῖα* ἀπέναντι τῶν *οἶδ-α*, *εἰοικα*, *πέποιθα*, *ἄρηρα* (ἀττ.) καὶ *τέθηλα*. ἐν δὲ τοῖς ἀττικοῖς λεγομένοις *εἰλήλουθα*, *εῤῥήριπα* καὶ τοῖς ὁμοίοις ἐξωγκώθη ἡ ῥίζα κατὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν

(ἐλθ, ἐριπ). Ἐπικρατοῦσι δ' οἱ κανόνες οὗτοι κυρίως ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ ὀργανικωτέροις, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γραμματικῶν πάλιν ἀντιστρόφως β'. κχλουμένοις παρακειμένοις, ἐκείνοις δηλ., οἵτινες εἶνε ἐσχηματισμένοι ἐκ τῶν ἰδίων θεμάτων διὰ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων μέσων καὶ μεταβολῶν, δι' ἀναδιπλώσεως, ἐξογκώσεως καὶ προσαρτήσεως τῶν προσωπ. καταλήξ. ἢ μόνων ἢ μετὰ συνδετικῶν φωνήεντος.

Ἐν δὲ τοῖς ἐσφαλμένως ἀ. καλουμένοις εἰς χα. φα καὶ κα δὲν τηροῦνται ὁμαλῶς οἱ περὶ τῆς ἐξογκώσεως τῆς ῥίζης κανόνες. Διότι οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἐσχηματίσθησαν πιθανῶς ὕστερον, ὅτε εἶχεν ἀρχίσει ν' ἀμυδρῶνεται τὸ περὶ τὸ ποσὸν τῶν συλλαβῶν αἰσθημα. Οὕτως ἐν μὲν τοῖς εἰληφα — λαβ. ἤχα καὶ ἀγήοχα — αγ. ἀνέφχα — οηγ. τέθρηκα — θρα, θαν. κέκμηκα — κμα — καμ. πέπομφα — πεμπ. κέκλοφα — κλεπ. εἴλοχα — λεγ κ.τ.δμ. εἶνε ἐξωγκωμένα τὰ θέματα. ἐν δὲ τοῖς: πέπλεχα — πλεκ. κέκοφα — κοπ. κέκρικα — κρι(ν). τέτιχα — τι(ν). τέταχα — τα(ν). ἔσταλκα — σταλ. — στελ. ἔφθαρχα — φθαρ — φθερ. καὶ τοῖς ὁμοίοις δὲν εἶνε ἐκτεταμένα, ὁμαλώτερον μὲν ἐν τοῖς τελευταίοις, οἵτινες ἔχουσι καὶ τὸ παχὺ α, ἀνωμαλώτερον δ' ἐν τοῖς ἄλλοις.

Ἡ ἐν τῇ συνήθει γραμματικῇ ἐσφαλμένως ἐκ παλαιοῦ ἀ. καλούμενοι παρακειμένοις δύνανται εἰς δύο τάξεις νὰ καταταχθῶσιν. Εἰς μὲν τὴν μίαν ὑπάγονται οἱ δασυντοὶ τ. ἔ. ἐκεῖνοι, ὧν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ, ψιλὸς ἢ μέσος πρότερον ὧν ἐδασύνθη, οἷοι οἱ πέπομφα — πέμπ. κέκλοφα — κλεπ. κέκρυφα — κρυβ. πέπλεχα — πλεκ. εἴληφα — ληβ κ.λ. εἰς δὲ τὴν ἑτέραν οἱ ἐπιθέσει τοῦ κ ἐσχηματισμένοι, ὡς τέθρηκα, δέδωκα, ἔσταλκα κ.λ. Ἀμφοτέρους τοὺς τύπους ὑπέλαβαν πολλοὶ τῶν συγκριτικῶν γραμματικῶν συντεθειμένους ὁ μὲν ἐκ τοῦ σα ἐκείνου, ἐξ οὗ ὁ (ἀ.) ἀόριστος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ῥηματικοὶ τύποι εἶνε συντεθειμένοι, καθὼς εἶδαμεν ἐντεῦθεν δὲ κατὰ μετάβασιν τοῦ σ εἰς κ (οὔτινος τεκμήρια ἄλλα δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐλληνικῇ) προῆλθαν οἱ εἰς χα. κατὰ δὲ λέπτυνσιν τοῦ σ ἢ τοῦ κ εἰς ' καὶ ἔνωσιν τούτου μετὰ τοῦ ἡγουμένου ψιλοῦ ἢ μέσου (π, β. κ, γ.) προῆλθαν οἱ εἰς φα καὶ χα' ἔ δ' ἐκ τοῦ χα, λειψάνου τῆς ῥ. καρ (kr = ποιεῖν), ὅθεν τὸ κρα-ί-ρειν = ποιεῖν, ἐκτελεῖν, δι' ἧς ἐν τῇ σκηνικῇ περιφράζονται χρόνοι. ὁ δ' ἐκ τοῦ εἴχα (παρακ. τοῦ ἔχω). ὁ δὲ τέλος ἐκ τοῦ Fa (ἐκ τοῦ φνα παρφα. τοῦ φύω, καθὼς οἱ λατιν. παρφατ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ buam, bam. ama-bam, dice-bam) κ. οὕτω καθ. ὁ G. Curtius (Bildung der Temp. u. modi p. 191 κξ.) δι' ἀνκντιρρήτων λόγων ἀναιρέσας πάλ-

σας ταύτας τὰς περὶ συνθέσεως δόξας παραδέχεται μετὰ τοῦ Pott καὶ ἄλλων τὰ ἐξῆς.

1) Οἱ δασυντοὶ παρακειμένοις προῆλθαν κατ' εὐθείαν ἐκ τῶν ἰδίων ψιλῶν ἢ μέσων θεμάτων κατὰ πνευματισμὸν τῶν ψιλῶν ἢ μέσων χαρακτήρων οὐκ ἀσυνήθη τῇ ἐλληνικῇ γλώσσῃ καθ' ὅλου τε καὶ κατὰ δι-αλέκτους· δῆλον δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς τεκμηρίων: ἐκ τῶν ψιλῶν καὶ μέσων θεμάτων νυχ-τ-ός, τύπ-ος (τετύκοντο), διώρυξ — υγος, σκάζω (καθομιλ.), σκίζω (καθομιλ.) (πρβλ. τὰ σκινδαλμός, σκεδάννυμι καὶ τὸ λατ. scindo), ἔσχατος (καθομιλ. ἀντὶ τοῦ ἐκσ-ατος ὃ ἐ. ἐξ-ατος = ἐξώτατος) ἐκτὸς προῆλθαν τὰ δασέα πάλ-νυχ-ος, ἐν-νύχιος. τεύχω. ὀρυχή. σχάζω, σχίζω. ἔσχατος. ἐχθός (Λοκρικ. ἐπιγρ. Β'. 2 Οἰκονομίδ.). ὁμοίως τὰ: βλέφ-αρον, κεφ-αλή, κρύφα, ἀμφιλαφής, ὁμφή, κύφελλον, σταφυλή καὶ στέμφυλον α.τ.δμ. προῆλθαν ἐξ ἄλλων ψιλῶν ἢ μέσων βλέπ-ω, κεβ-(α)λή, ἐκρύβ-ην, ἔλαβ-ον, ἔπ-ος (ἀρχ. Fep σκρ. vak'), κύπη (πρβλ. καὶ κύβη), στέμβω κ.λ. Ὡσαύτως τὰ Βοιωτικὰ ἀποδεδοσάνθι (C. I. 1569. α. III.), παρίωνθι, ἐκτεθήκανθι, καλέονθι, παργινύωνθι, ἀνγραφάνθω (Ἐπιγρ. Αἰγισθεν. Böckh) προῆλθαν ἐκ τῶν ἀποδεδοσάντι (= ἀποδεδώκασιν), παρίωντι (= παρῶσι), ἐκτεθήκαντι (= ἐκτεθείκασιν), καλέοντι (= καλοῦσι), παργινύονται, ἀναγραφάντω κτλ. Κατὰ τὸν αὐτὸν λοιπὸν τρόπον καὶ τὰ θέματα ἐκεῖνα, ἐξ ὧν οἱ δασυντοὶ παρακειμένοις, ἢ πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τούτων ἢ μετὰ ταῦτα ἐπνευματίσθησαν· ὑπὲρ τοῦ τελευταίου μαρτυροῦσιν πῶς τὰ: ἀνέφχα, πέπραχα, κέκοφα καὶ εἴτι ὁμοιον πρὸς τὰ ἀρχαιότερα παραβαλλόμενα, οἷα ἀνέφγα, πέπραγα, κέκοπα (ὁμηρ.). Εἶνε δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν παρακειμένων οὔτε πολυάριθμον οὔτε πολὺ ἀρχαῖον. Ἐκτὸς τῶν κατ' εὐθείαν ἐκ δασέων θεμάτων παραηγμένων οἱ ἐξῆς, οἱ πλεῖστοι νεώτεροι τῶν ἀττικῶν χρόνων.

ἤχα καὶ ἀγήοχα (ἀγ.

ἀνέφχα (οἰγ.) Δημοσθ. κ. Φαιν. σλ. 1048. ἡλλαχα — (ἀλλαγ)

βέβλαφα (βλεπ.) Στοβ. Ο'. 13.

δέδειχα (δεικ.)

ἔβλαφα C. I. 1570. α. 59.

δέδηχα (δηκ.) Βαβρ. Μυθ.

77. Lachm.

ἐνρήοχα (ἐνεκ.)

κεκήρυχα (κηρυκ.)

εἴλοχα (καὶ εἴλεχα Σχολ. Ἀπολλ. Ρ. Γ'. 1178.) κέκοφα (κοπ.)

εἴληφα (ληβ.)

μέμιχα (μιγ.) Πολυβ. ΑΗ.

ἔ. Φαλαρ. ἐπιστ. 77.

τέθλιφα (θλίβ.) Πολυβ. ΙΗ. 7.

κέκλοφα (κλεπ.)

εἴλοχα (καὶ εἴλεχα Σχολ. Ἀπολλ. Ρ. Γ'. 1178.) κέκοφα (κοπ.)

μέμαχα (μαγ.) Ἀριστ. Ἰππ. 55.

πέπαιχα (παιγ.)

πέπηχα (πηγ.) Δίων. Κασσ. Μ'. 40 (;) πέπομφο (πέμπ.)
 πέπραχα (πρπγ.) πέπλεχα (πλεκ.) Ἰπποκρ.
 ἔσκηφα (σκηπ.) Διογ. Λαερτ. Α'. 148. ἔπτηχα (πτᾱκ.)
 τέτροφα (καὶ τέτραφα Δημοσθ. κ. Δεινάρχ.)
 (τρεπ.) τέταχα (ταγ.)
 τέτριφα (τριβ.) πεφύλαχα (φυλακ.)
 Καὶ εἴ τινας ἄλλοι εἶτε μέχρι τοῦδε ἀπαρτῆρητοι, εἶτε κατὰ τύχην μὴ
 διασωθέντες.

2) Οἱ εἰς κα παρακείμενοι ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν των, ὡς φαίνεται, ἐκ
 τῶν καθαρολήκτων, τοῦ κ ἐπεντεθέντος μεταξὺ τοῦ φωνήεντος τῆς
 ρίζης καὶ τοῦ συνδετικοῦ εἶτε πρὸς θεραπείαν τῆς χασμωδίας καὶ πρὸς
 προφύλαξιν τοῦ μήκους τοῦ προηγούμενου φωνήεντος εἶτε ἐκ τῆς, οὐκ
 οἶδα πόθεν, τάσεως τῆς γλώσσης νὰ παράγῃ πάντοτε νέα λαρυγγικά,
 μάλιστα μετὰ τοῦ κ, θέματα, καθὼς καὶ ἐν τῷ περὶ τούτων ἰδίῳ
 λόγῳ εἶδαμεν καὶ ἐν τῇ περὶ τοῦ (δωρ.) μετασχηματισμοῦ τῶν εἰς σα
 καὶ σω μελλόντων καὶ ἀορίστων εἰς ἕα καὶ ἕω. Οὕτω λοιπὸν ἐκ τῶν
 θεμάτων π. χ. θγα, βα, τλα, φυ κ.τ.τ. ἐσχηματίσθησαν τὰ νεώτερα
 λαρυγγικά θγακ ἢ θγηκ, βακ ἢ βγηκ, τλακ ἢ τληκ, φυκ κτλ. Ἐκ δὲ
 τούτων ἔγειναν οἱ παρακ. (καὶ ὑπερσυντ.) τέθνηκα, βέβηκα, τέτληκα,
 πέφυκα κτλ. Ὅτι δὲ οἱ εἰς κα παρακείμενοι εἶνε μεταγενέστεροι τῶν
 καθαρολήκτων καὶ ἐκ τούτων πως παρήχθησαν, ὡς εἴρηται, καὶ ὅχι
 τὸ ἀνάπαλιν, οἱ καθαρολήκτοι ἐξ ἐκείνων κατὰ συγκοπὴν ἔγειναν, ὡς
 συνήθως νομίζεται, δῆλον ἐντεῦθεν, ὅτι ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἔπεσιν οἱ
 μετὰ κ εἶνε πολὺ ὀλιγώτεροι τῶν ἄνευ τούτου, μάλιστα δ' ἐπὶ τῶν
 αὐτῶν ῥημάτων οἱ καθαροὶ τύποι εἶνε πλείότεροι τῶν μετὰ κ. Τοιοῦ-
 τοι δὲ μετὰ κ παρακείμενοι εἶνε παρ' Ὁμήρῳ οἱ ἐξῆς: ἀ(δ)ηκότες,
 ἀδηκότας Ὀδ. Μ, 281. Ἰλ. Κ, 98. 312. κ. ἄλλ.

(βέβηκας, ἀμφιβέβηκας, προβέβηκας — ηκε, προβεβήκη — ἡκει
 (πρὸς τοῖς βεβάσιν, βεβάσαν, βεβάμεν (ἀπαρ.), βεβᾶως κτλ.
 (Ἰλ. Β, 134. 720. Ι, 582. Α, 322. Ρ, 286,
 (359 κτλ.

βεβλήκειν, βεβλήκει

βεβρωκώς Ὀδ. Χ, 403. Ἰλ. Χ, 94.

δεδάηκας, δεδάηκε — κότας Ὀδ. Β, 61. Θ, 134. 146.

δεδειπνήκει

(δειδοικα (πρὸς τοῖς δειδία, — ας, — ε. Ἰλ. Σ, 34. Ω,
 (558. δειδίασιν Ω, 663.

(ἐδείδμεν Ἰλ. Ζ, 99. ἀπαρ. δειδίμεν Ὀδ. Ι, 274. Κ,
 (384.

δέδυκεν Ἰλ. Ε, 814. Ι, 239.

τεθαρσῆκασι

(τέθνηκε, κατατεθνήκασιν, τεθνηκῦναι Ἰλ. Ο, 664. Ὀδ. Δ, 734.

(τέθναθι Ἰλ. Χ, 365. — ἄτω. Ο, 496. τεθναίη Σ, 98.
 (κ. ἄλλ.

κέκμηκας Ἰλ. Ζ, 262. κεκμηώς Ζ, 261. Ὀδ. Κ. 31. Ν,
 282.

μέμβλωκε (παρμ —) Ἰλ. Δ, 11. Ω, 73. Ὀδ. Ρ, 190.

ὑπεμνήμυκε Ἰλ. Χ, 491.

μέμυκεν (μύω) Ἰλ. Ω, 420.

παρώχηκεν Ἰλ. Κ, 252.

(ἔστηκας — ε, — κασιν, ἐστήκει.

(ἔσταμεν — ατε, ἐσταότος — ότα κλ.

(τέτληκας, τέτληκε Ἰλ. Α, 228. 543. Ὀδ. Τ, 347.

(τέτλαμεν Ὀδ. Υ, 311. τέτλαθι Ἰλ. Α, 586. κ. ἄλλ.

(τετλαίην Ι, 373. τετλάμεναι Ὀδ. Ν, 307.

τετύχηκα, τετυχηκώς

(πεφύκᾱσι, πεφύκει, ἀμφιπεφύκει

(πεφύασι Ἰλ. Δ, 484. Ὀδ. Η, 128. Ι, 141. πεφυῶτας

(Ὀδ. Ε, 477. πεφυῖα Ἰλ. Α, 513. Α, 40. Ε,
 (288 κτλ.

Τῶν ἄνευ κ τύπων πολυπληθέστεροι εἶνε οἱ μετοχικοί, ὡς βεβαρηό-
 τα, κεκαφηώς, κεκορηώς, πεπτηνῦα (ἐκ τ. ρ. πτα, πτη, ὅθεν ὕστερον
 τὰ λαρυγγικά πτηκ, ὅθεν πτήσσω = πτήκ-ιω, καὶ πτηχ, ὅθεν παρακ.
 μεταγενέστ. ἔπτηχα), τετιηότες, τετμηώς, κεχαρηότι καὶ ἄλλοι· διότι
 τὸ πάλαι οὐδεμία χασμωδία συνέβαινε, τῆς καταλήξεως ως, υια, ος
 ἀπὸ δίγαμμα ἀρχομένης, ὡς Φως, Εἶα, (ὅθεν ὕστερον νῦα) καὶ Φος (σφρ.
 uas). τὸ F ἐντεῦθεν καὶ ἐπ' ἄλλους παρακειμένους εἶχεν ἐκταθεὶ κατὰ
 τινας διαλέκτους, ὡς εἶνε νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν ἐδήδοFa καὶ ἐδή-
 δοFe τῆς ἐπιγ. 15. τοῦ C. Ι. — Πρὸς δὲ περαιτέρω πίστῳσιν τῆς ὑ-
 στερρότητος συντελοῦσι πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ δωρικά ἀκουκα
 Πλουτ. Ἀγησ. 21. καὶ γεγάκειν (ἀπαρ.) Πινδ. Ὀλ. 5. 49. καὶ τὸ

κοινὸν δεδώκασιν πρὸς τὰ ἰωνικὰ ἀκήκοα καὶ γράμμεν Ἰλ. Ε, 248. Υ, 406. κ. ἄλλ. καὶ τὸ αἰολ. ἀποδεδόανθι παραβαλλόμενα.

Ἀφ' οὗ ὁ εἰς κα σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας ἔλαβεν ἀρχὴν ἐν τοῖς καθαρολήκτοις, ὕστερον κατ' ἀναλογίαν διεδόθη καὶ εἰς ἄλλα· καὶ πρῶτον τὰ ὀδοντικά, τόσῳ εὐκολώτερον, ὅσον ταῦτα ἐν τῷ μέλλοντι καὶ τῷ ἀορίστῳ διὰ τὴν γνωστὴν συγκοπὴν τοῦ ὀδοντικοῦ πρὸ τοῦ σ ἐσυγχίζοντο μὲ τὰ καθαρόληκτα. Οὕτως ἐκ τῶν σπένδω, ἀναγκάζω, νομίζω ἔγειναν οἱ ἐκ καθαρολήκτων οὐδὲν διαφέροντες μέλλοντες καὶ ἀορ. σπείσω — ἔσπεισα, ἀναγκάσω — ἡνάγκασα· νομίσω (—ἰω) — ἐνόμισα· ὅθεν εὐκόλως οἱ παρακεείμενοι ἔσπεια, ἡνάγκακα, νερόμικα κτλ. Ἐκ δὲ τούτων περαιτέρω διεδόθη ἡ μεταβολὴ εἰς τὰ ὑγρόληκτα ἔσταλκα, ἔφθορκα, ἡγγελκα κτλ.

Ἀφ' οὗ δ' οὕτω πολλάκις ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος δύο παρακεείμενοι ἐσχηματίσθησαν, ἵνα μὴ μένωσιν ἀργοὶ ἢ περισσῶς τὴν αὐτὴν ἀμφότεροι λειτουργίαν ἐκτελῶσιν, εἰς ἰδίαν ἐκάτερος χρῆσιν ἐτάχθη· καὶ ὁ μὲν ἄνευ κ συνήθως ἀμεταβάτως καὶ μέσως (*) νὰ ἐκλαμβάνηται, ὁ δ' ἔτερος, εἴτε δασυντός εἴτε μετὰ κ, μεταβατικῶς, ὡς ἀνέρωγα — ἀνέρωχα. ἔφθορα — ἔφθορκα· ἐγγήγορα — ἐγγήγερκα· ὀλώλα — ὀλώλεκα κλ.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐνεργ. παρακειμένων· περὶ δὲ ἐνεργ. ὑπερσυντελικῶν ἤδη ἐν τοῖς προτέροις ἐλέχθη, ὅτι εἶνε συντεθειμένοι ἐκ τοῦ ἐκάστοτε θέματος τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ (ἐ)σα, παρωχημ. τοῦ εἰμί. ὡς ἥδεα (= ἥδ-εσα), συνηδέαμεν (= συνηδέσαμεν), ἥδέατε (= ἥδέσατε), ἥδεσαν καὶ (ἐπεκτάσει τοῦ ε εἰς εἰ) ἥδεισαν κτλ. Αἱ δὲ ἄττικαὶ καταλήξεις η καὶ εἰν, ης(σθα) καὶ εἰς, η καὶ εἰ, ημεν καὶ εἰμεν καὶ λ. προήλθαν κατὰ συναίρεσιν ἐκ τῶν εα καὶ εαν (ἐνθα διέμεινε τὸ ν = λατ. καὶ σκρ. m τῆς ἀρχαίας προσ. καταλήξεως), εας (εασθα), εε, εαμεν κλ. Οὗτος ὁ τρόπος τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀποδείχνει ἀρκούντως ἐναργῶς, ὅτι οἱ ὑπερσυντελικοὶ εἶνε μεταγενέστερα πλάσματα τῆς Ἑλληνικῆς. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀπεπειράθη νὰ πλάσῃ ὑπερσυντελικούς κατ' ἄλλους δύο τρόπους· πρῶτον εἰς τοὺς παρακειμένους τύπους προσαρτῶσα τὸ σημεῖον τοῦ παρελθόντος καὶ ὅπου ἦτο δυνατόν μεταποιοῦσα καὶ τὰς καταλήξεις· δεύτερον κατὰ μὲν τὰ ἄλλα ὁμοίους τοῖς ἄρτι εἰρημένοις αὐτοὺς πλάττουσα, προσωπικὰς δὲ καταλήξεις καὶ συνδετ. φων. τὰ τοῦ παρατατικοῦ προσαρτῶσα. Ἀμφοτέρων τῶν τρόπων λείψανα εὐρίσκονται παρὰ τοῖς ἐπικοῖς· 1) ἐδείδι-μεν (ἴδε τὸ προεκτεθειμ. διάγρ) ἐδείδισ, ἐπέπιθ-μεν (Ἰλ. Β, 341. Δ, 159 κ.

(*) Ἐντεῦθεν ἡ ἀρχαία ὀνομασία μέσος παρακεείμενος.

ἄλλ.), ἀλλὰ καὶ ἀναυξήτως γέγωνε (Ἰλ. Ω, 703. Ὀδ. Θ, 305. κ. ἄλλ.) δείδισ (Ἰλ. Σ, 34. Ω, 358), ἐκγεγάτην (Ὀδ. Κ, 438), ἐκτετην (Ἰλ. Α, 404. Φ, 285. Ψ, 379. Ὀδ. Δ, 662). — 2) ἐμέμηκον Ὀδ. Ι, 439. ἐπέφυκον Ἡσιόδ. Ἔργ. 149. Θ, 152 673. Ἀσπ. 76. ἡρωγον. Ἡ δὲ διὰ τοῦ σα σύνθεσις ἤρχισε καὶ ἐδῶ, ὡς καὶ ἄλλου, ἐκ τοῦ γ'. πληθ. προσώπου, ὡς ἀπετέθασαν Ὀδ. Μ, 393. μέμασαν Ἰλ. Β, 863 κ. ἄλλ.

Ὁ μέσος ἢ, ὡς συνήθως καλεῖται, παθητικὸς παρακεείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς οὐδὲν ἄλλο κοινὸν ἔχουσι πρὸς τοὺς ὁμωνύμους ἐνεργητικούς παρὰ τὴν ἀναδίπλωσιν καὶ τὴν αὕξησιν. Διότι σχηματίζονται κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, συνήθως μὲν τοῦ κατ' ὄγκον καὶ βάρους μεσάζοντος, ὅπου ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνός, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ ἐλαφροτέρου, ὡς εἰ-λημ-μαι, λέλειμμαι ἐκ τῶν ληβ καὶ λειπ ἀπέναντι τῶν ἀπλουστέρων λαβ καὶ λιπ. ἔφθορμαι, ἔσταλμαι ἐκ τῶν φθαρ καὶ σταλ ἀπέναντι τῶν κουφοτέρων φθερ καὶ στελ. κέκλεμμαι, τέτυμμαι, δέδεμαι ἐκ τῶν κλεπ, τυπ καὶ δε κτλ. Σχηματίζονται δὲ δι' ἀμέτου, ἄνευ συνδετ. φων. προσαρτήσεως τῶν προσωπ. καταλήξεων, ὁ μὲν παρακείμ. τῶν πρωτευουσῶν, ὁ δὲ ὑπερσυντ. τῶν δευτερευουσῶν, ὅπερ μαρτυρεῖ ἀρκούντως ὑπὲρ τῆς προθεσηκυίας ἡλικίας τῶν χρόνων τούτων· διότι δὲν εἶνε βέβαια ὁρθὸν τὸ νομιζόμενον, ὅτι τὰ συνδετικὰ φωνήεντα καὶ ἐδῶ προϋπάρχοντα ὕστερον συνεχόπησαν. Ὡς ἐκ τῆς ἀμέσου ταύτης προσαρτήσεως τῶν καταλήξεων συμβαίνουσι ποικίλα πάθη, ἢ περὶ τὸν θεματικὸν χαρακτήρα, σύμφωνον μάλιστα ὄντα, ἢ περὶ αὐτὰς τὰς καταλήξεις. Εἶνε δὲ ταῦτα 1) αἱ γνωσταὶ ἐκεῖναι ἐκ τῆς συνήθους γραμματικῆς συμπνευματίσεις, ὡς λέγονται, καὶ ἐξομοιώσεις, ὡς λέλειμ-μαι, λέλειψαι ἀντὶ τῶν λέλειπ-μαι, λέλειπ-σαι. δεδέγμεθα, δέδεκται ἀντὶ τῶν δεδέχ-μεθα, δέδεχ-ται κτλ. 2) ἡ συγκοπὴ τοῦ σ τῶν καταλ. σθορ, σθε ὡς δέδεχθορ, δέδεχθε, ἀντὶ τῶν δέδεχ-σθορ, δέδεχ-σθε κτλ. 3) ἡ ἐπένθεσις τοῦ σ μεταξὺ τῶν καταλήξ. καὶ τοῦ φωνήεντος χαρακτήρος. Φαίνεται δ' ὅτι τὸ πάθος τοῦτο ἐκ τῶν βραχέων θεμάτων ἀρχὴν λαβόν, ἵν' οὕτω στενωθῇ καὶ παγιωθῇ τὸ βραχὺ καὶ κοῦφον φωνῆεν ἢ ἀναλάβῃ βάρος τι ἀπέναντι τῆς τ' ἀναδιπλώσεως καὶ τῶν ἱκανῶς βαρεῶν προσωπ. καταλήξεων, ἐπεξετάθη καὶ ὅπου τοιαύτη ἀνάγκη δὲν ὑπῆρχε, καθὼς δὲ ἐν τῇ γλώσσῃ πολλά τινα πολλάκις καὶ κατ' ἄλογόν πως ἀναλογίαν σχηματίζονται. Τοιαῦτα δὲ τῆς μὲν προτέρας κατηγορίας εἶνε τὰ ὁμηρ. οὔτα-σται Ἰλ. Α, 664. οὔτα-σ-μένος Ὀδ. Α, 536. τετάνυ-σται Ὀδ. Ι, 116. τετάνυ-σ-το Ὀδ. Δ, 135. Ε, 68 Ἰλ. Κ, 165. τετέλεσμαι καὶ τὰ ἄττικα ἔσπασμαι, ἡγυσμαι κ. ἄλλα. τῆς δὲ δευτέρας τὰ ἡκουσμαι,

ἔγνωμαι κ.τ.τ. — 4) καὶ οὐσιωδέστατον τῶν ἐνταῦθα συμβεβηκότων εἶνε οἱ ἰωνικοὶ λεγόμενοι τύποι τῶν γ'. πληθ. προσώπων εἰς αται καὶ ατο ἀντὶ τῶν νται, ντο. Δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ν τῶν καταλήξεων νται, ντο μετεβλήθη εἰς α καὶ οὕτω προήλθαν αἱ αται ατο, ἀλλ' ὅτι ἀνέκαθεν πρὸς ἐκείναις ὡς πληθυντικαὶ καταλήξεις ὑπῆρχαν ἐν χρήσει καὶ αὔται ἐν τῇ γλώσσῃ, ἐκεῖ μὲν τοῦ ν σημαίνοντος τὸ πληθυντ. ἐδῶ δὲ τοῦ α' καὶ ἐκεῖναι μὲν κατ' ἀρχὰς προσηρτῶντο, ὅπου μηδεμίαν σύγκρουσιν πολλῶν συμφώνων ἐμελλε νὰ συμβῇ, αὔται δὲ ἐπὶ τοιαύτης ἀκριβῶς περιπτώσεως. ὅθεν πεποιή-νται, ἐπεποιή-ντο. ἀλλὰ γεγράφ-αται, ἐγεγράφ-ατο κτλ. Συνέβη δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ πάθος, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς δασυντοῖς ἐνεργητ. παρακειμ. τ. ἔ. πρὸ τοῦ α τῶν αται καὶ ατο ἐδασύνθησαν οἱ ψιλοὶ καὶ μέσοι χαρακτῆρες τῶν θεμάτων, ἥδη ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς: ἔρχ-αται καὶ ἐέρχ-αται (εἴργω), ὀρώ-ρέχ-αται (ὀρέγομαι), δειδέχαται (δείκνυμι), τετράφαται (τρέπω), τετρίφατο (τρίβω). Τοιαῦτα καὶ τὰ μεταγενέστερα διετάχατο, εἰλίχατο, ἐσεσάχατο κτλ. Ἀλλ' ἐκ τοιαύτης ἀνάγκης ἀρχὴν λαβοῦσα ἡ χρῆσις τῶν αται καὶ ατο διεδόθη καὶ ὅπου τοιαύτη ἀνάγκη δὲν ὑπῆρχε, δηλ. εἰς τὰ καθαρόληκτα θέματα καὶ ἥδη παρ' Ὀμήρῳ βεβλήηται καὶ βεβολήηται, δεδμήητο, κεκλήητο, κεχολώητο, δεδαίαται, κεκλίαται καὶ ἅπασαι αἱ μέσαι εὐκτικάι, αἵτινες παρ' Ὀμήρῳ πάντοτε εἰς ατο λήγουσιν. εἰς ἄλλα τινὰ οὕτως ἐσχηματισμένα καθαρόληκτα ἐπενετέθη εἴτ' εὐφωνίας χάριν, πρὸς ἀποφυγὴν δηλ. τῆς χασμωδίας, εἴτε κατ' ἐσφαλμένην ἀναλογίαν τῶν ἀγωνίδ-αται, κεχωρίδ-αται, ἐσκευάδ-αται, ἐρηρίδ-αται (ἂν ταῦτα ἢ ἄλλα ὅμοια ἦσαν ἥδη κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς χρόνους συνήθη). τὸ δ, ἥδη εἰς τὰ ὁμηρικά: ἀκηχέδαται, ἐληλάδ-ατο, ἐρράδ-ατο, εἴτα τὸ Ἡροδότειον κεχύ-δ-αται, τὸ Ἡσυχιανὸν ἀπεσπάδατο; τὸ Δίων. Κασσίου διακεκρίδαται καὶ τινὰ ἄλλα μεταγενέστερα. — Ἐν ᾧ δὲ τοὺς μετὰ τοῦ α τούτους τύπους ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος, φύσει τὸ ἐκλελυμένον καὶ φρευστὸν τῆς προφορᾶς φιλοῦσα, μετὰ σοργῆς ἐτήρει, ἡ ἀττικὴ προσέφυγεν εἰς τὴν διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τῶν εἰσὶ καὶ ἦσαν περίφρασιν τούτων τῶν προσώπων: γεγραμμένοι εἰσὶ — ἦσαν κτλ.

Οἱ τετελεσμένοι ἢ τρίτοι ἢ, ὡς ἐν τῇ ἐλληνικῇ γραμματικῇ καλοῦνται, μετ' ὀλίγον μέλλοντες, ἐσχηματίσθησαν συνθεστάτα μὲν ἐκ τοῦ θέματος τῶν παρακειμένων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀ. μελλόντων, μετὰ τῶν καταλήξεων τοῦ μέλλοντος: παραδείγματα δὲ τῆς μὲν 1) περιπτώσεως ἔστωσαν τά: κεκλήσομαι (κέκλημαι), βεβλήσομαι (βέβλημαι), τετμήσομαι (τέτμημαι), πεφύρσομαι (πέφυρμαι) κτλ. τῆς δὲ 2) τά: δεδήσομαι (δήσω), λελεύσομαι (λύσω) κ.τ.ὅμ. εἶνε δὲ καὶ τού-

των ἡ ἀρχὴ ἀρκούντως παλαιά, διότι οὐκ ὀλίγα παραδείγματα ἀπαντῶσιν ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς ὁμηρικοῖς ἔπεσιν, οἷα τά: δεδέξομαι Ἰλ. Ε, 238. κεκλήσομαι Γ, 138. λελείφομαι Ἰλ. ω. 742. μεμνήσομαι Ἰλ. Χ, 390. τετεύξομαι Μ, 345. Φ, 585. πεφήσομαι (φαίνω) Ρ, 155. κεχαρήσομαι Ὀδ. Ψ, 266. κεχολώσομαι (πολλάκις) καὶ τὸ Ἡσιόδ. Ἔργ. 179. μεμίξομαι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ ἐνεργητικοὶ πεπιθήσω Ἰλ. Χ, 223. κεκαθήσω Ὀδ. Φ, 153. 170. κεχαρήσω Ἰλ. Ο, 98. ἀκαχήσω Ἰρμ. 286. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ἀπαντῶσι πλείονα μὲν παραδείγματα τῶν μέσων, συνήθως ἐπὶ παθητικῆς σημασίας τεθειμένων, οἷοι οἱ ἡρήσεται (= ἡρημένος ἔσαι) Πλατ. Πρωταγ. 338. c. ἡτιμώσεται (= ἡτιμωμένος ἔσαι). Δημοσθ. π. Παραπρ. σλ. 432. λελέξεται, πεπράξεται (πεπραγμένον, λελεγμένον ἔσαι) κ.τ.λ., δύο δὲ μόνον τῶν ἐνεργητικῶν: τεθνήξει (= τεθνηκὼς ἔσαι) κτλ. Πλατ. Γοργ. 469. d. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 590 (ἔνθα = τῷ αὐτίκα θανεῖ) καὶ ἐστήξει Ξενοφ. Ἀναβ. Β'. 4, 5. κ. ἀλλαχοῦ. Τούτων τῶν ἐνεργητικῶν ἡ ὕστερα ἀρχὴ φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν συμπεριελήφθη καὶ τὸ κ τοῦ παρακειμένου: τέθνηκα, ἐστήκα, ὅπερ δὲν συνέβη, ὡς εἶδαμεν, ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς. — Ἡ δ' ἀναδίπλωσις καὶ ἐδῶ ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς ἐπίτασιν καθ' ὅλου τῆς ῥηματικῆς ἐννοίας καὶ ταύτην κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀνεπτυγμένους φάσεις, ὡς δεικνύουσιν ἔτι τὰ πλεῖστα τῶν ὁμηρικῶν παραδειγμάτων: ὅψε δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ διακρίνηται ἡ σημασία τῆς συντελείας τῆς πράξεως, ἥδη ἐν τοῖς ὁμηρ. κεκλήσῃ (ἀνωτ.) μεμνήσομαι λελείφεται καὶ πεφήσομαι ὑποφαινομένη· ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν διεκρίθη ἀκριβέστατα καὶ εὐκρινέστατα, ὡς δῆλον ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἀττικοῖς χρήσεως αὐτῶν, καθ' ἣν πολλοὶ πολλαχοῦ δὲν διαφέρουσι τῶν λοιπῶν μελλόντων. Ὅθεν διὰ τε ταύτην τὴν ἀσάφειαν καὶ διότι πολλαχοῦ καὶ ἡ τυπικὴ διάκρισις τῶν ἦτο δύσκολος ἢ ἀδύνατος, ἡ γλῶσσα πρῶτῳ προσέφυγεν εἰς τὴν περίφρασιν: περιφράζονται δ' οἱ μὲν ἐνεργητικοὶ πάντοτε, ἐκτὸς τῶν ἐκτεθειμένων, οἱ δὲ μέσοι πολὺν ποσὶν παραδείγματα θὰ ἐκτεθῶσιν ἐν τῷ περὶ τῶν περιφραστικῶν χρόνων ἐν γένει λόγῳ, ἐνθα καὶ περὶ τῶν παρακειμένων τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς. Καὶ δὴ εὐθὺς μεταβίνομεν ἐπ' αὐτούς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΡΑΣΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΙΔΙΩΣ.

Ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὅτι πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν περιφραστικῶν χρόνων συντελοῦσι ῥήματά τινα, βοηθητικὰ διὰ τοῦτο καλούμενα: ὡς τοιαῦτα δ' ἐκεῖ κατελέχθησαν τὰ εἶναι, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, τυγ-

παιμὲν. — Γενεσ. Δ'. 2 Κάιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. Πρβλ. 17. 14'. 12. Πραξ. τ. Ἀποστόλων. Β'. 2 οὗ ἦσαν καθήμενοι. Ἡ. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. — Πρβλ. Α'. 13. 14. Β'. 2. 5. Θ'. 9. 1. 30. 1Α'. 5. 1Β'. 5. 6. 12. 20. 1Δ'. 7. — 28 ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. 13 καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ. 1. 24. ὁ δὲ Κορνῆλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς. Ἐπιστ. Ἰακώβου Α'. 17. πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον. Ματθ. ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων. Μαρκ. Θ'. 4. ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. — Λουκ. Δ'. 31 ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. ζ'. ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ κτλ. Κλήμεντος Ῥώμης π. Κορινθ. Α'. ἐπιστολ. 34. δέον οὖν ἐστὶ προθύμους ἡμᾶς εἶναι εἰς ἀγαθοποιῆαν. Ἰγνατ. π. Ἐφεσίους 2. πρέπον οὖν ἐστὶ κατὰ πάντα τρόπον δοξάζειν Ἰησοῦν Χριστόν. — Αἰλιαν. Π. 1. Ε'. 14 καὶ τοῦτο δὲ ἦν φυλαττόμενον παρ' αὐτοῖς. — Εἰς τοὺς μέσους, τοὺς Βυζαντινοὺς λεγομένους, χρόνους μεταβάλλαντες εὐρίσκομεν πάλιν συχνότεραν τὴν προκειμένην περιφρασίν, ἐν ᾗ ἀπὸ Πλάτωνος καὶ κατωτέρω ὅπως οὖν ἐλαττουμένην τὴν εἶδωμεν. Πρῖσκος Πανίτης σελ. 194, 12. Τοῦτο παρὰ πᾶσι καὶ οὐ παρὰ Ῥωμαίοις μόνον συμβαῖνόν ἐστι. — Μάγχος ὁ Φιλαδελφ. σλ. 250, 16. οὐδεὶς ἦν αὐτοῖς ἐφεπόμενος. 249, 1. τῷ βασιλεῖ ταῦτα δοκοῦντά ἐστι. Ἀγαθίας 175, 14. ἀλύοντες ἦσαν. 135, 5 ὅμως τὸν οὐράνιον πλεον ἀγάμενος ἦν καὶ ἐπόθει. — Μένανδρος 295, 15. ἀντικαθιστάμενος ἦν. 289, 18 ἀναλογιζόμενος ἦν. 344, 14 κεξ. Ἰουστινιανός. — ἐγκείμενος ἦν τῷ Σανδίλχῳ τῷ τῶν Οὐτιγούρων ἡγεμόνι. — Προκόπιος ὁ Καισ. Γ'. 36, 16 Τωτίλκας δὲ λυσσῶν ἦν. 65, 12 ἐν τῷ ἱερῷ κρυπτόμενος ἦν τὸν ἅπαντα. — Θεοφάνης ὁ Χρονογρ. σ. 208, 10. ἦν γὰρ μυστικά τινα εἰδώς καὶ προσέλεγεν αὐτῷ. — Θεοδόσιος ἐν τῇ Γ'. ἀκροάσει περὶ ἁλώσ. τ. Κρήτης στ. 168 ἦν οὖν βαδίζων, ἦν τρέχων ἄνω κάτω. — Ἄννα Κομνηνὴ ἐν Ἀλεξ. Τομ. Α'. σελ. 183, 11 τὰ ἱστία διαβιβρώσκοντες ἦσαν οἱ ἄνεμοι κτλ. Ἀνδρεοπούλου Συντίπ. σ. 10 ἐκεῖνος σιωπῶν ἦν. Πρβλ. σελ. 21. 29. 52. 71. 89. 92. 141. 157.

β'.) ὁ μέλλων, συνηθέστατα μὲν ὁ γ'. ἢ μετ' ὀλίγον λεγόμενος, διὰ τοῦ ἔσομαι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου ἢ τοῦ ἀορίστου, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἕτερος μέλλων διὰ τοῦ αὐτοῦ ἔσομαι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεστώτος· ὁ δεύτερος οὗτος ἰσοδυναμεῖ κατ' ἐννοιαν τῷ παρατατικῷ μέλλοντι τῆς καθομιλουμένης, π. χ. θέλω γράφει(ν) ἢ θὰ γράψω = ἔσομαι γράφων. Ἰλ. Α, 212. ὧδε γὰρ ἐξερῶ, τὸ δὲ καὶ τετε-

λεσμένον ἔσται. Αἰσχυνλ. Ἀγαμ. 1138 καὶ μὴν ὁ χρησμὸς οὐκέτι ἐκ καλυμμάτων ἔσται δεδορκώς. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 460. ἀλλ' ἡ πετραία Σκύρος ἐξαρκουῖσά μοι ἔσται τὸ λοιπόν. = ἐξαρκέσει, θὰ ἐξαρκῇ. Οἶδ. Τυρ. 620. τὰ τοῦδε μὲν πεπραγμέν' ἔσται. 1146. οὐκ, εἰς ὄλεθρον, οὐ σιωπήσας ἔσει; Οἶδ. Κολ. 653 ἀλλὰ τοῖς δ' ἔσται μέλον 816. ἢ μὴν σὺ χάνει τοῦτου λυπηθεὶς ἔσει = λυπηθήσει ἢ λελυπήσει. 1433. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἤδ' ὁδὸς ἔσται μέλουσα. Τραχιν. 937. ὁ θούνεκ' — ἔσοιθ' ἄμα — ὠρφανισμένος. Ἀντ. 1054. νέκυν ἀντιδούς ἔσει. Εὐριπ. Ἰφιγ. Αὐλιδ. 33 τὰ θεῶν οὕτω βουλόμεν' ἔσται. — Ἡροδοτ. Α'. 112 οὔτε ἡμῖν κακῶς βεβουλευμένα ἔσται. Γ'. 134 καὶ ταῦτα ὀλίγου χρόνου ἔσται τελεύμενα. ζ'. 86, 1 κείμενα ἔσται παρὰ σοὶ σόα. — Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ'. 5, 18 αὐτὸς δὲ τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ παντάπασιν ἔσοιτο λελυμασμένος. αὐτ. 24 ὅλον τὸ ἀντίπαλον νερικηκὼς ἔσεσθαι. Οἶκον. Δ'. 14 κάλλιστα κατεσκευασμένοι ἔσονται οἱ παράδεισοι. Συμποσ. Δ'. 7. αὐτίκα μάλα τοῦτό γε ὠφελήμενοι ἔσεσθε. 64 σεσαγμένος δὴ παντάπασιν πλούτου τὴν ψυχὴν ἔσομαι. Ἀναβ. Ζ'. 6, 36 κατακεκαρότες ἔσεσθε. — Πλατ. ὅταν γινώσιν αὐτὴν αὐτῆς τις ἔχη, γινώσκων που αὐτὸς ἑαυτὸν ἔσται. Ἐπιστ. Ζ'. 328. c. πείσας γὰρ ἓνα μόνον ἱκανῶς πάντα ἐξεργασμένος ἐσοίμην ἀγαθά. 347. B. οὐ παντάπασιν ἔσται μοι καταγελάστως πεπραγμένα. Ἀπολογ. 42. A. δίκαια πεπονθὼς ἐγὼ ἔσομαι. Αυσίας λογ. 13. §. 96 ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε. Δημοσθ. λογ. 1, 14 ὡς αἰεὶ μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν ἐγνωκὼς ἔσται. 3, 6 θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρατηγηκότες ἔσεσθε ὑπὲρ Φιλίππου. 4, 50 καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι. Ἀλεξ. ὁ κωμ. Αποσπ. 172 ἔσει περιπατῶν σιτόκουρος. Μένανδρος Ἀποσπ. 1004 ὅταν λέγῃς μὲν πολλά, μανθάνῃς δὲ μή, τὸ σὸν διδάξας τοῦμὲν οὐ μαθὼν ἔσει. Πολυβ. Ζ'. 9. Ἔσται δὲ καὶ Φιλίππος ὁ βασιλεὺς καὶ Μακεδόνες — — σωζόμενοι καὶ φυλαττόμενοι ὑπὸ Καρχηδονίων. — Γενεσ. Δ'. 12 στένων καὶ τρέμων ἔση ἐπὶ τῆς γῆς. ΙΚ, 18 γινόμενος ἔσται. Πρβλ. ΜΓ'. 9. Ἡσ. λβ'. 2 καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ. Πρβλ. αὐτ. 3. 19. — Μαρκ. ΙΓ'. 25 οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται πίπτοντες καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. Λουκ. Ε. 10 ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔση ζωγρῶν. ΚΑ. 24 καὶ πεσοῦνται σόματι μαχαίρας καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται παγουμένη ὑπὸ ἐθνῶν. Ματθ. ΚΑ'. 9. Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑ-

πὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. κτλ. — Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Β'. 4, 9 ἔσομαι συμπλέουσά σοι. — Ἀνδρεοπούλου Συντίπα σελ. 51. καὶ σωφροῦντες ἔσονται. 77. τοῖς κέντροις τῆς μεταμελείας ἔση κεντούμενος. 135. πάλιν τὸ φῶς βλέπων ἔσται.

γ.) ὁ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς διὰ τοῦ ἐνεσ. καὶ παρατ. τοῦ εἶναι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου, πολλάκις δὲ καὶ τοῦ ἀορίστου. Ἰλ. Ζ, 488 μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν. Θ, 524. μῦθος δ' ὃς μὲν νῦν ὕγιής, εἰρημέρος ἔστω. Ψ, 69 εὔδεις, αὐτὰρ ἐμοῖο λελασμένος ἔπλεν, Ἀχιλλεῦ; Πρβλ. Π, 538. Ἔκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελησμένος εἰς ἐπικούρων. Ψ, 343 ἀλλά, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι. Αἰσχύλ. Ἰκετ. 474 πολλῶν τὰδ' ἡμῖν ἐστὶν ἡξιωμένα. 909—10 ταῦτ' οὐ πίναξιν ἐστὶν ἐγγεγραμμένα, οὐδ' ἐν πτυχαῖς βίβλων κατεσφραγισμένα. Προμ. 754. ὅτω θανεῖν μὲν ἐστὶν οὐ πεπρωμένον. Περσ. 257. ὡς πάντα γ' ἐστ' ἐκεῖνα διαπεπραγμένα. 376. πλέουσι δ' ὡς ἕκαστος ἦν τεταγμένος. 760. τοιγάρ σφιν ἔργον ἐστὶν ἐξεργασμένον μέγιστον. Ἀγαμ. 765—7. σὺ δέ μοι — κάρτ' ἀπομούσως ἦσθα γεγραμμένος. 836. εἰ δ' ἦν τεθνηκώς, ὡς ἐπλήθυον λόγοι. 1009. ἀλλ' εἴπερ ἐστὶ μὴ χελιδόνος δίκην ἀγνώτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη. Χοηφ. 194. εἴπερ γ' ἀπ' ἐχθροῦ κρατὸς ἦν τετμημένος. Εὐμέν. 207. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν τοῦτο προστεταγμένον. 814. ἐν ᾧ κεραυνὸς ἐστὶν ἐσφραγισμένος. Σοφοκλ. Φιλ. 435 χοῦτος τεθνηκώς ἦν. Αἴ. 1278. ὃς ἐκ πατρὸς μὲν εἰμι Τελαμῶνος γηγώς. 727. τί δ' ἐστὶ χρεῖας τῆςδ' ὑπεσπανισμένον. Οἰδ. Τυρ. 1374 ἔργ' ἐστὶ κρείσσον' ἀγχόνης εἰργασμένα. Οἰδ. Κ. 268 τὰ γ' ἔργα μου πεπονθότ' ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότα. Οἰδ. Τυρ. 735. Καὶ τίς χρόνος τοῖςδ' ἐστὶν οὐξεληλυθώς; 768. μὴ πόλλ' ἄγαν εἰρημένα ἦ μοι. Ἀντιγ. 320. οἴμ' ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ. Ἡλεκτρ. 803 μόνη γὰρ εἰμι σοῦ τ' ἀπεστερημένη. Τραχιν. 661. δέδοικα μὴ περαιτέρω πεπραγμέν' ἦ μοι πάντα. Οἰδ. Τύρ. 1393 ἐνθεν ἦν γηγώς. Ἀντιγ. 566. οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῆδε τ' ἦν ἡρμοσμένα. Τραχ. 246. τὸν ἄσκοπον χρόνον βεβώς ἦν. 575. δόμοις γὰρ ἦν — ἐγκεκλημένον καλῶς. Οἰδ. Τυρ. 90. προδείσας εἰμί. 970. οὕτω δ' ἂν θανὼν εἶη ἐξ ἐμοῦ = θάνοι ἄν. Τραχ. 776. ὥσπερ ἦν ἐσταλμένον. — Εὐριπ. Ἀλκιστ. 122 εἰ φῶς τόδ' ἦν ὄμμασιν δεδορκώς, Ἐκάβ. 732. τὰκεῖθεν γὰρ εὖ πεπραγμέν' ἐστὶν. Ἐλεν. 728. ἐγὼ μὲν εἶην — ἐν τοῖσι γενναίοισιν ἡριθμημένος. Ἡρακλειδ. 1. πάλαι ποτ' ἐστὶ τοῦτ' ἐμοὶ δεδογμένον. 910 ἔστιν ἐν οὐρανῷ βεβακώς τὸς γόνος. Ἰκετ. 511. ἐξαρκέσας ἦν Ζεὺς ὁ τιμωρούμενος. Ἰππολ. 1164 δι' ἐχθρας μῶν τις ἦν ἀφικμένος; 1413. ὡς τότε

ἦσθ' ὠργισμένος. Ἰφιγ. Ταυρ. 509 εἰ κεῖθεν γηγώς; Κύκλωπ. 209 πλήρωμα τυρῶν ἐστὶν ἐξημελγμένον; 214. ἄριστόν ἐστιν εὖ παρεσκευασμένον. Μηδ. 453. ἄδ' ἐκ τυράννου ἐστὶ σοι λελεγμένα. — Ἀριστοφαν. Ἀχ. 484 οὐκ εἰ καταπιὼν Εὐριπίδην; = καταπέπωκας. Ἰππ. 844 ἐμοὶ γὰρ ἐστὶ εἰργασμένον τοιοῦτον ἔργον. 854. Τοῦτο δ' εἰς ἐν ἐστὶ συγκεκυφός. Νεφ. 795 εἰ σοὶ τις υἱός ἐστὶν ἐκτεθραμμένος. Λυσιστρ. 26 ἀλλ' ἔστιν ὑπ' ἐμοῦ πρᾶγμ' ἀνεζητημένον, πολλὰ ἴσιν τ' ἀγρυπνίαισιν ἐρριπτασμένον. 1038 κἄστ' ἐκεῖνο τοῦπος ὀρθῶς κοῦ κακῶς εἰρημένον. Πλουτ. 867 ὁ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐνίους ἐστὶν ἐξολωλεκώς. — Ἡροδοτ. Α. 181 ἄγαλμα δὲ οὐκ ἐνὶ οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον. Β'. 10. οἵτινες ἔργα ἀποδεξάμενοι μεγάλα εἰσὶ. 30. ἦσαν οἱ διάφοροί τινες γεγονότες τῶν Αἰθίοπων. Γ'. 27 ὡς σφι θεὸς εἶη φανείς διὰ χρόνου πολλοῦ ἐωθὼς ἐπιφαίνεσθαι. 64. μαθὼν δ' ὡς μάτην ἀπολωλεκώς εἶη τὸν ἀδελφεόν. Δ'. 127 ἡμῖν οὔτε ἄστεα οὔτε γῆ πεφυτευμένη ἐστὶ. ς'. 33 τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι Πέρσησι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' Ἡπειρον. Πρβλ. 44. 65 ὁ δὲ Λεωτυχίδης ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημαρῆτῳ μάλιστα γηγενώς. Ζ'. 196 Εἰζῆς δὲ — ἐςβεβληκώς ἦν. Θ'. 115. ὃς τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα ἐνθαῦτα ἦν κεκομικώς. — Θουκ. Α. 67, 1 ὅτι σπονδὰς τε λελυκότες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. 138, 3 ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας = ἐδεδηλώκει. Γ'. 97, 3 βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ Αἰγίτιον. ς'. 29, 1 εἰ τι τούτων εἰργασμένος ἦν — ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο — καὶ εἰ μὲν τούτων τι εἰργαστο κτλ. Ξενοφ. Ἑλλην. Α. 4, 2 ὅτι Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως. 5, 2 ἂ πεποιηκώς εἶη. Γ'. 2, 14 πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν Μελάνδρον. 3, 9 ἐν ᾗ γεγραμμένοι ἦσαν οὓς ἔδει ξυλληφθῆναι. 5, 23. ὡς Λύσανδρος τετελευτηκώς εἶη καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ἡττημένον ἀποκεχωρήκοι. Ε. 2, 35. Τότε δὲ κατηγορεῖτο τοῦ Ἰσμηνίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγεννημένος εἶη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεληφώς εἶη κτλ. Ἀναβ. Β'. 1, 15 εἰ ἤδη ἀποκεκριμένοι εἶεν. 3, 10 οἳ ἦσαν ἐκπεπτωκότες. Γ'. 4, 9 ἐπὶ ταύτης πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἦσαν ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν ἀποπεφευγότες. ς'. 4, 24 βεβοηθηκότες γὰρ ἦσαν τοῖς Βιθυνοῖς. 3, 11. Οἱ δὲ ἔλεγαν πάντα τὰ γεγεννημένα, καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ λόφου, οἱ δὲ Θρᾷκες πάντες περικυκλωμένοι εἶεν αὐτούς. Ἰέρων. 11, 4 εἰ τὰ πάντων τῶν πολιτῶν μεμηχανημένος εἶη ἐνεργὰ εἶναι. Ἀναβ. ς'. 1, 6 ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. — Πλάτων Ἀπολογ. 28. Ε. ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἶην εἰργα-

σμέρος. 31. Δ. ἐμοὶ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον = ἤρξατο καὶ ἔστιν ἔτι. 34. Ε. ἀλλ' οὖν δεδογμένον γέ ἐστι τὸ Σωκράτη διαφέρειν τινὶ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. Κριτ. 44. Δ. ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ἦ. 49 Α. ἡ πᾶσαι ἡμῖν ἐκείναι αἱ πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖςδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσὶ. Ἐπιστ. Ζ'. 338. Β. ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ἐν ἐπιθυμίᾳ πάλιν γερονδῶς εἶη τὰ νῦν. 341. Α. ὡς ἱκανῶς ἀκηκοότες εἰσὶ τὸ ὄλον. 339. Β. πρὸς γὰρ δὴ πάντα ταῦτα ἦν παρεσκευασμένη τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἡ ἐπισολή. 344. Δ. ὡς οὐδὲν ἀκηκῶς οὐδὲ μεμαθηκῶς ἦν ὕγιες. 348. Β. ὡς Ἡρακλείδης αἴτιος εἶη γερονδῶς πάντων τούτων. 349. Δ. ὅτι παρὰ Θεοδότῃν εἶην εἰς ἐληλυθῶς. 350 Α. ὅτι διαβεβλημένος εἶη ἐν τοῖς πελτασταῖς. Φαίδων. 76. Β. ἀναμνησθεσθαι ὕστερον ὢν πρότερον ἐπιστήμην εἰληφότες ἤμεν. Πολιτικ. 257. Α. φήσομεν ἀκηκοότες εἶναι τοῦ περὶ λογισμοῦ καὶ τὰ γεωμετρικὰ κρατίστου; 267. C. οὕτως ἐστὶ καὶ πεπραγμένον. 274 Ε. πῶς οὖν καὶ πόσον ἀμάρτημα φῆς εἶναι γερονδῶς ἡμῖν; Νομ. Γ'. 696. Δ. καλῶς τοίνυν γερονδῶς ἂν εἶη. — Λυσίας Λογ. 4, 34 ἐμοῦ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκλευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν. 45. οὐδὲ εὐρακῶς ἦν τὸν ἄνθρωπον πώποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί. αὐτ. εἰ μὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀδικημάτων ἦν ὑπ' αὐτοῦ ἡδίκημένος. 42, 53. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν καὶ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν. 82 τί γὰρ ἂν παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν εἴησαν τῶν ἔργων δεδοκότες; 43, 26 εἰ μὴ τί σοι ἦν παρεσκευασμένον. 36 ἄπκντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὐ ἦν κακοῦ ἡ πόλις — Ἰσοκρατ. λογ. 5, 18 οὕτως ἐξεπλάγησαν μὴ διὰ τὸ γῆρας ἐξεστηκῶς ὦ τοῦ φρονεῖν. 49 νικήσαντες δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλοαγμένοι τῶν κακῶν εἰσὶ. 72. εἰ μὴ παραλειπομένως ἦν λόγον τινά. 7, 24 ὅτι μεμαθηκότες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φείδεσθαι. 26 διεγνωκότες ἦσαν. 52 τοὺς μὲν γὰρ σεσωκότες ἦσαν, παρὰ δὲ τῶν δίκην — εἰληφότες. — Λυκούργ. κ. Λεωκρ. 52 τὸ γὰρ ἀδικημα τοῦτο κεκριμένον ἐστὶ καὶ κατεγνωσμένον 68. καὶ οὕτως ἐστὶν ἀνόητος καὶ παντάπασιν ὁμῶν καταπεφρονηκῶς, ὥστε κτλ. 446 ἐν τι τοιοῦτον γερονδῶς ἦν ψήρισμα· αὐτ. ὅταν παρὰ πάντων ὁμοίως εἰληφότες ᾧσι τὴν αὐτὴν τιμωρίαν. — Δημοσθ. λογ. 4, 7 σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέγροι τοῦ ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως. 8 εἴχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλοαγμένοι πραγμάτων 4, 27. ἀλλ' ὅφ' ὁμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι. 42 ἐξ ὧν αἰσχύνῃ καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἰσχίστα ὠφληκότες ἂν ἤμεν δημοσίᾳ. 6, 23 ἐστὶ τοίνυν — παντοδαπὰ εὐρη-

μένα ταῖς πόλεσι 29. ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκῶτα τὰ τότε λεγόμενα. 48, 22 ὡς ἄρα ἐγὼ — κεκωλυκῶς εἶη τὴν πόλιν κτλ. 23 ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι. 204 τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτ' ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι. Αἰσχρ. 3, 58 ὡς ἦτε ἐκπεπομφοότες κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρβλ. 64. 154 ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες. 164 δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλημένος ἐν Κιλικίᾳ. — Ἀρτιφαν. δ. κωμ. Ἀποσπασ. 58. νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφίγμενον εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως. Ἀλέξιος. ἀποσπ.: 263. ἀφείλεσθ' ὅσα δεδοκῶς ἦν πάλαι. Δρόμον Ἀποσπ. 2 ἡμεν ἡρισθηκότες. — Μένανδρος Ἀποσπ. 5 εἰ δ' ἐστὶν οὗτος τὴν κόρην διεφθορώς. 232. κατὰ πόλλ' ἄρ' ἐστὶν οὐ καλῶς εἰρημένον τὸ γινῶθαι σαυτόν. 237. ἀλλ' ἐστὶ τόλμης καὶ βίου ταῦτ' ὄργαν' εὐρημέν' ἀνθρώποις ἀναιδέσιν. 385. οὗτος μεγαλείον ἐστὶ διαπεπραγμένος. 471. ἡμεῖς δ' ἐσμεν ἐπιγεγραμμένοι. 547. ἐστὶ γὰρ σ' ἐψευσμένος ἄτοπόν τε πεποίηκε. 549 ὡς ἂν εὖ γερονδῶς ἦ τῇ φύσει πρὸς τ' ἀγαθὰ, κὰν Αἰθίοψ ἦ, μῆτερ, ἐστὶν εὐγενής. — Ἀριστοτ. Πολιτ. Β'. 9, 9 τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς πολιτείας — — ἔστω τεθεωρημένα τὸν τρόπον τοῦτον. Γ'. 41, 7 ἔτι δ' καὶ πρότερον εἰρημένον ἐστὶν. Γενεσ. ΙΗ. 22 Ἀβραὰμ. δὲ ἔτι ἦν ἐστηκῶς ἦσα. λά. 4 καὶ οὐκ ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. λς'. 4. 6. Πολύβιος Δ'. 15. καὶ διασαφεῖν τίνα τρόπον Αἰτωλοὶ παρὰ τὰς συνθήκας μεθ' ὅπλων ἤδη δις εἰσβεβληκότες εἴησαν εἰς τὴν Ἀχαΐαν. — Διόδωρ. ὁ Σικελ. Γ'. 73 ὅτι — τοῖς ἐγγχωρίοις προειρηκῶς εἶη τεταγμένοις χρόνοις ἤξειν υἱὸν αὐτοῦ Διόνυσον. Δ'. 40 ὡς οἱ πρόγονοι σκυλα τοῖς θεοῖς ἦσαν ἀνατεθεικότες. Ε. 6 οὐ γὰρ ἦσαν ὑπὸ μίαν ἡγεμονίαν βασιλέως τεταγμένοι. 46. δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς ἀναγεγραμμένοι. 59 ὃν ἀκουσίως ἦν ἀνηρηκῶς. Ἐκ τῆς Η'. 22 ὅτι θεασάμενος τοὺς ἐργάτας εἰληφῶς εἶη ῥῆγμα. ΙΑ'. 3 τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κυανέων καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένους ἦν ὁ βασιλεύς. 24 ὁ δὲ Γέλων καὶ αὐτὸς ἡτοιμακῶς ἦν τὴν δύναμιν. αὐτ. ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον. — οἷς ἦν προσεταγμένοι· περιελθεῖν τοὺς πλησίον τόπους. 25 πολλοὺς στρατιώτας ἀπεσταλκότες ἦσαν ἐπὶ τὴν μάχην. 45. Πausανίας ἦν συντεθειμένος. ΙΒ'. 27. τελ. ὡς οἱ Πέρσαι τοῖς Σαρμίσις ἦσαν ἀπεσταλκότες. 39 Περικλῆς δὲ ὁ Ξανθίππου καθεσταμένος ἦν ἐπιμελητής. ΙΑ'. 43 τῇ πατρίδι περιτεθεικῶς ἦν τὴν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένην. 47. Ἡλείοι δὲ μικρὸν ἐμπροσθεν ἦσαν παρ' Αἰτωλῶν εἰληφότες συμμάχους. 22 ἦν παρὰ Φερναβάζου πεπυσμένος ὅτι κτλ. Πρβλ. 23. 25. 47. 59. 68. 72. 116. ΙΕ. 40. ὧν τὸν βασιλέα πρό-

τερον ἦν εὐηργετηκώς. 47 ὁ Διονύσιος ἦν ἀπεσταλκὸς Λακεδαιμονίοις. Πρβλ. 50. 90. 15'. 24. 52. ἦσαν γὰρ Ἀρταβάζω γεγονότες — υἱοὶ μὲν ἑνδεκα, θυγατέρες δὲ δώδεκα. Πρβλ. ΚΑ'. 35. ΚΘ'. 40. 35. ΑΒ'. 27. — Ἰώσηπος Ἰουδ. Ἀρχαιολ. Α'. 43, 1. ἐμφανισθεὶς αὐτῷ καὶ πάντα ὅσα εἶη παρεσχημένος καταριθμησάμενος. Β'. 6, 7. οὐκ ἄγνοοῦντες ὅτι εἰς τὸ ἐκείνου σαρκίον τὸν σκύφον εἶεν ἀποκεκρυφότες. 7, 2 ὡς δὲ θεὸς ἦν ὑπεσχημένος. 5. Αἱγυπτίοις γὰρ ἀπειρημένον ἦν περὶ νομᾶς ἀναστρέφεσθαι. 6. ὁ Φαρζώθης ἐπονθάνετο πόσον ἤδη βαδισκὼς εἶη χρόνον. 45, 3. ὅπως τὴν εἰς τὸ πεδίον ἔξοδον ᾗσιν αὐτοὺς ἀφηρημένοι. Γ'. 5, 2 καὶ τὸ χωρίον οὗ τὰς σκηνὰς ἦσαν πεποιημένοι περιέγραφε. Πρβλ. 6, 2. 3. 4. Δ'. 8, 38 εἰδότες ὡς ἀντὶ γῆς καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὁ θεὸς αὐτῷ τοῦτον εἶη παρεσχηκώς. Ζ'. 3, 3 τούτων οἱ μὲν ἑννέα ἐξ εὐγενίδων ἦσαν γεγονότες. Η'. 7, 7. τὸ ἱμάτιον ὅπερ ἦν αὐτὸς περιβεβλημένος. Θ'. 4, 1 ἦν (συμμαχίαν) Ἀδάδω τῷ Σύρων βασιλεῖ πολεμοῦντι παρασχωρ ἦν. — παρεσχέκει. Πρβλ. 6, 4. 14, 1. ὡς εἶη πέμψας κρύφα πρὸς Σώαν. Ι'. 4, 3 εἴτι περισσὸν ὑπὸ τῶν προγόνων σκευὸς τοῖς εἰδώλοις καὶ ξενικοῖς θεοῖς κατασταθὲν ἦν ἐν τῷ ναῷ. 6, 2. ἦν (βίβλον) περὶ τῶν μελλόντων συμβήσεσθαι — ἦν συντεταχώς. Πρβλ. 10, 3 (δὲ). ΙΑ'. 3, 7. 5, 7. 6, 11 ἦσαν ἐτοιμασάμενοι. αὐτ. ὑπὸ τίνος εἶη ταῦτα γεγενημένα. ΙΓ'. 4, 6. 12, 5. ΙΔ'. 6, 1. 15, 12. ΙΗ'. 2, 3. κτλ. Πλούταρχος Λυκούργ. 3, 3 οἷς ἦν προστεταγμένοι. 24, 1 οὐδεὶς γὰρ ἦν ἀφειμένος ὡς ἐβούλετο ζῆν Λυκούργ. κ. Νομ. συγρ. 2, 4 ἀλλ' ἦν ἡ περὶ τὰ χρήματα κατασκευὴ δεδομένη δούλοις καὶ εἰλωσιν. Πελοπιδ. 7, 3. Ἐπαμεινώνδας δὲ τοὺς νέους πάλαι φρονήματος ἦν ἐμπεπληκώς. Πομπ. 45, 5 ἐπεὶ τρεῖς γε καὶ πρότερον ἦσαν ἕτεροι τεθριαμβευκότες Κάτων. τ. νεωτ. 13, 2. Πομπηίου ἦν γεγονὼς ὁ Δημήτριος οἰκέτης. Δημητρ. 49, 3. Ἦν δὲ (Ἀντίγονος) τότε μικρὸν ἀπολείποντα γεγονὼς ἔτη ὀγδοήκοντα. 26, 1 τοῦτο δ' οὐ θεμιτὸν ἦν οὐδὲ γεγονὸς πρότερον. 39, 4 Δημήτριος δὲ μετὰ Μακεδονίαν καὶ Θετταλίαν ἦν παρειληφώς. Πρβλ. 46, 1 Ἀντων. 15, 2 Δίων. 21, 2 ὡς οὐ καθ' ἡδονὴν ὁ γάμος εἶη Δίῳνι γεγονὼς. Ἀρχτ. 20, 1. οὐπω δ' ἦν τῷ Διοκλεῖ πρότερον ἐντετευχκώς κατ' ὄψιν. — Ἀρριαν. Ἀναβ. Α'. 2, 3 ἐς ταύταν δὲ τὴν νῆσον καὶ οἱ Θράκες — — συμπεφευγότες ἦσαν καὶ αὐτὸς ὁ Σύρρος εἰς ταύτην ξυμπεφεύγει. Πρβλ. 3, 3. 12, 8 οὗτοι δὲ πρὸς Ζελεία πόλει κατεστρατοπεδευκότες ἦσαν. 15, 6 τῷ δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ συντετριμμένον τὸ δόρυ ἦν. 24, 1 οἱ — ἦσαν νεωστὶ πρὸ τῆς στρατείας

γεγαμηκότες. 26, 5 καὶ τὰ τεῖχη ὅπη πεπονηκότα ἦν ἐπισκευάζουσιν κτλ. Βάβριος Μυθ. 34, 17 σωθέντες ἦσαν. 444, 11 ἦν πεσών. — Σχολ. Ἀπολλων. Ἀργον. Α'. 964 τὸ γὰρ πλοῖον ἔξωθεν τῆς πόλεως ἦσαν ὀρμίσαντες = ὀρμικεῖσαν. 987 ἦσαν ὀρμισθέντες. 1024. ἦσαν δὲ τὰ πολεμικὰ ἔργα ἠοκηκότες. Δ'. 4396. ἦν γὰρ εἰπὼν αὐτῷ ὁ Προμηθεύς. κτλ. Πραξ. τ. Ἀποστ. ΙΔ'. 26 ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον δὲ ἐπλήρωσαν. 15'. 9 ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἐστώς. Κλημ. ὁ Ῥωμ. Ἐπιστ. Α. π. Κορινθ. 40. τῷ γὰρ ἀρχιερεῖ ἰδίαι λειτουργίαι δεδομέναί εἰσι. Ἰγνατ. Α. π. Κορινθ. 15, 43 εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμεν ἐν Χριστῷ μόνον. — Δίωνος Κασσίου ἐκ τοῦ λς'. κ. 41. εὐδοκιμηκὼς ἦν. 52, 4 ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων φιλίαν προσειληφώς εἶη. ΑΖ'. 8, 2 τὸ αὐτὸ τῷ Πολυδύκει πεπονηκώς εἶη. 38, 2 ὅτι σεσωκὼς τὴν πόλιν εἶη. ΑΗ. 17, 2. τὴν γὰρ σώζουσαν σφας ψῆφον δεδωκώς ἦν. ΝΓ'. 34, 1 ὅτι οὐδένα τῆς ἀρχῆς διάδοχον καταλειπὼς ἦν. κτλ. Αἰλιαν. Π. Ι. ΙΓ'. 36 ἦν δὲ ἄρα ἐξ Ἰλλυρίδος γυναικὸς τῷ Φιλίππῳ γενομένη. Ἡλιοδώρου Αἰθιοπ. Α. 29 ὅτι μόνον οὐχὶ ζῶσαν εἶη καταθάψας καὶ τὸ φαιδρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις Χαρίκλειαν νυκτὶ καὶ ζόφῳ παραδεδωκώς. — Πρίσκου Παρίτου σελ. 142, 5 φόρον δὲ ἔτους ἐκάστου δισχιλίας καὶ ἑκατὸν λίτρας χρυσοῦ σφίσιν τεταγμένον εἶναι. 210, 7. καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἵππον ἀφείλετο, ὃ τὸν Μαξιμίον δωρησάμενος ἦν. 212, 5. ἦν δὲ καὶ τῷ Βιγίλῳ τότε πρῶτον εἰς τὴν βαρβαρικὴν ἠκολουθηκώς. Μάλχου Φιλαδελ. 271, 20. τὰ τῆς προνοίας μεθ' ἡμῶν ἐστὶ τεταγμένα Μεράνδρου. 337, 6 οὐκ ἦν — — — προαποθέμενος. 322, 6 οἱ γε αὐτομολήσαντες ἦσαν ὡς Ῥωμαίους. 329, 4. ὡς Μεβώδης ἀναπετρώσας αὐτὸν εἶη. Ἐκ τῶν Ὀλυμπιοδώρου σελ. 455, 5. Σάρος δ' ἦν ἀποστάς Ὀνωρίου. Ζωσίμου. 54, 10 ἅπερ ἦν (ὁ Ἑρως) εἰς τύπον τῶν βασιλέως γραμμάτων αὐτὸς μιμησάμενος. 177, 21 ὑπὸ τίνος τε εἶη λαβὼν ὁμολόγει. 248, 48 διδοὺς ἅπασιν ὑπονοεῖν ὡς οὐ τεθνεὼς εἶη. 247, 5 ἄπλετος ἦν αὐτοῖς πλούτος συνειλεγμένος. 310, 5. ἦν δὲ βασιλεὺς ἦν αὐτῷ παραδοὺς Ὀλυμπίῳ πειθόμενος. αὐτ. 20 ἦσαν δὲ σὺν αὐτοῖς καὶ βαρβάρων τινὲς ὑπ' Ἀλαρίχου σταλέντες. 319, 22 τοῦτο γὰρ ἦν αὐτοῖς κελεύσας ὁ Ἰόβιος. — Ἀγαθίου. 126, 7 καταπιὼν εἶη. 20, 42. κατεπιτηχότες ἦσαν. 289, 13 νῦν μὲν ὡς ὀρθότατα εἶη περὶ τούτων φυσιολογήσας καὶ διαγνοὺς τὰς αἰτίας, νῦν δὲ ὡς ἥκιστα τοῦ ἀληθοῦς ἐστοχασμένος. Θεοφυλ. Σιμοκάττ. 57, 3 ἦν γὰρ μεταδοὺς τῷ υἱῷ τῆς ἐδελυρᾶς καὶ ἀνοσίας τῶν γοήτων μαγγανείας. 325, 8 ἦσαν γὰρ τι μικρὸν μεταβεβληκότες τὸ φρόνημα. — Συγκέλιου 537,

40 ἦν πρὸ μικροῦ λαβὼν ἦν διὰ Σκόπα στρατηγοῦ ὁ Πτολεμαῖος. 699, 2 εἰς τοὺς τόπους ἐν οἷς ἦσαν χειροτονησάντες. Θεοφάνους Χρον. 199, 7. ἦσαν δὲ καὶ οἱ Ἀντιοχεῖς χειροτονησάντες κατὰ ἄγνοιαν Ἰωάννην τὸν λεγόμενον Κυδωνάτον. 212, 7 ἀν' ὧν ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πεποιηκὼς αὐτῷ οἰκονομίαν. 363, 2 ἦν ἐλθὼν. — Κωνσταντ. τ. Πορφυρογ. 6. Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος 239, 14 πρὸ ὀλίγου υἱοποιησάμενος ἦν τὸν Βασίλειον. Ἐκθεσ. τ. βασιλείου τάξεως σελ. 505, 3 ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐπαρχος ἦν προετοιμάσας καὶ καταστέφας τὴν πόλιν. — Ἰωάνν. Καμεριάτου ἁλ. Θεσσαλον. 531, 2 ὅπερ ἦσαν ταῖς ἑαυτῶν δεινότησι προεξευρημένοι. 535, 20 ἐνθα καὶ τοὺς ξυλίνους ἤμεν προπεπηγότες προβόλους. 545, 4 τὰς δὲ γε πρὸς ἀνατόλην ἀφορώσας ἡμεῖς προαποκλείσαντες ἤμεν. 568, 3 ἔχοντες εἶδῃσιν ἀκριβῆ περὶ ὧν ἦσαν προκεκρυφότες. Ἐκ τοῦ βίου Αἰσώπου (ἐκδ. Westermann.) σλ. 8, 26 οὐδενὸς γὰρ ἄλλου ἦν γευσάμενος παράπαν ὁ Αἰσώπος. — Χρονικ. Πασχαλ. 603, 17 ἐπειδὴ ἦν φορέσας πορφύραν βασιλικήν. 625, 13 ἦσαν γὰρ καὶ αὐτοὶ ἀποσχίσαντες μετὰ τοῦ δήμου. — Ἀννης τ. Κομνην. 122, 3 πρὸς τοὺς Κομνηνοὺς διαμεμνηνυκὼς ἦν. 178, 18 συνειλοχὼς ἦν. 290, 19 ἦν γὰρ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ εἰς ἄκρον ἐληλακὼς. — Γεωργ. τοῦ Κεδρηνοῦ Τομ. Α'. 227, 21 ὁ δ' ἦν ὑποσχόμενος τῷ Ἰδαίῳ πρὸς γάμον τὴν Πολυξένην λαβεῖν. 245, 11 ἦν τότε ἀπὸ τῶν Ἰσπανῶν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν φυγὼν. Τομ. Β'. 376, 6 ὅπερ λαβὼν ἦν παρὰ Μιχαήλ. 400, 7 ἦν γὰρ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς αὐτοῦ μνήμης συρράξας τοῖς πολεμίοις. 518, 3 ἦσαν γὰρ οἱ πλείους αὐτῶν χειροτονηθέντες. κτλ. Ἀνδρεοπούλου Συντίπ. (ed Boissonade) σελ. 6. Τότε ὁ βασιλεὺς τῷ λόγῳ τούτῳ συγκαταβάς ἦν. 104 ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου Συντίπα παρηγγελμένους ἤμην.

2) ἡ διὰ τοῦ ὑπάρχειν περίφρασις οὔτε τόσον ποικίλη οὔτε τόσον εὐρεῖα εἶνε, ὅσον ἡ διὰ τοῦ εἶναι. Ξενοφ. Ἀναβ. Β'. 3, 23 ἐὰν μὲν τοι τις ἡμᾶς καὶ εὖ ποιῶν ὑπάρχη = ποιῇ. Ε'. 5, 9 οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ὑπὴρξάμεν κακῶς ποιοῦντες. Δημοσθεν. 3, 7 ὑπὴρχον Ὀλύνθιοι δύνανται τινα κεκτημένοι = ἐκέκτηντο. 15, 1 ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε. 18, 95 τοῦτο μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότες ἡγοῦμαι = εἰδέναι. 21, 38 οὐ γὰρ ἐχθρὸς γε ὑπὴρχεν ὧν. 4, 13 δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἐτόίμως. 18, 235. τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπὴρχεν ἔχοντα = εἶχε. κτλ. — Διοδώρου IB'. 49 ἐπυνθάνετο γὰρ μήτε ναῦς ἐν αὐτῷ καθειλκυσμένης ὑπάρχειν μήτε στρατιώτας εἶναι τεταγμένους ἐπὶ τῆς φυ-

λακῆς. IE. 82 Ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρκάδες μετὰ Πισαίων κοινῇ τεθεικότες ὑπὴρχον τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων = ἐτεθείκεσαν. ις'. 46 οἱ δ' Αἰγύπτιοι — πάντα μὲν τὰ στόματα τοῦ Νείλου καλῶς κατεσκευασκότες ὑπὴρχον. κτλ. — Νικολάου τ. Δαμασκηνοῦ ἐκ τοῦ βίου Καίσαρος (ἐκδ. Πικκόλου. Paris 1850) σελ. 4, 21 ὑπάρχειν δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς ἐκείνον τούτοις ἀχθομένους = ἀχθεσθήσεσθαι. — Πλουτάρχου Ἀρταξερξ. 2, 2. Ἡ δὲ μήτηρ ὑπὴρχε τὸν Κύρον μᾶλλον φιλοῦσα καὶ βουλομένη βασιλεύειν ἐκείνον. — Εὐαγγέλ. κ. Λουκ. ΚΓ'. 12 προὑπὴρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Πραξ. τ. Ἀποστ. Η'. 16 οὐπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπὴρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Μενάνδρου ἱστορ. σελ. 292, 3 ὁ γὰρ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος — ἐκπέμφας ὑπὴρχε. 305, 20 ὁ βασιλεὺς στείλας ὑπὴρχεν. 325, 10 ἡνίκα Ζαχαρίας ἐλάτρεδ' καὶ τότε ἐμπεδώσας ὑπὴρχεν, — Ἰωάνν. Καμεριατ. σελ. 565, 19 χειρωθέντες ὑπὴρχον κτλ. Ἀνδρεοπούλου Συντίπα σ. 75 ὑπὴρχεν ἡ περιστρεφὰ ἀκολουθοῦσα ὀπισθεν τῶν θεριστῶν. Πρβλ. σ. 116. 140.

3) Καὶ διὰ τοῦ γίγνεσθαι περιφράζονται διάφοροι χρόνοι. ἰλ. X, 219 οὐ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι = πεφευγέναι ἢ φυγεῖν. — Σοφοκλ. Αἶ. 588 μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ = μὴ προδῶς. Φιλοκτ. 773 μὴ — κτείνας γένῃ. Οἶδ. Τυρ. 957 αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ = σήμενον. Ἀντιγ. 687 γένοιτο μέντ' ἂν χᾶτέρῳ καλῶς ἔχον. Θουκυδ. Γ'. 68, 3 οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο Θηβαίων ἕνεκα = ἀπετράποντο. — Πλατ. Σοφιστ. 217. c. Μὴ τοίνυν, ὦ ξένη, τὴν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένῃ = ἀπαρνήθητι. Νομ. Β'. 670. B. ὅσοι προσάδειν αὐτῶν καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ γεγονάσι διηναγκασμένοι. Ε'. 737. c. ὄγκος δὲ πλήθους ἱκανὸς οὐκ ἄλλως ὀρθῶς γίγνεται ἂν λεχθεὶς ἢ πρὸς τὴν γῆν καὶ τὰς τῶν πλησιοχώρων πόλεις = λεχθεῖν ἂν. Πρβλ. αὐτ. Ζ'. 788. Δ. Η'. 846. E. τοῦτ' οὖν ἐν πόλει ὑπάρχον δεῖ πρῶτον γίγνεσθαι. Ε'. πιστολ. Ζ'. 347. E. μέχρι μὲν δὴ τούτων ταύτη μοι βεβοηθημένον ἐγγέγονει φιλοσοφία καὶ φίλοις = ἐβεβοήθητο. — Ξενοφ. Ἀπομνημ. Δ'. 3, 8 καὶ ὅταν αὖ πάλιν ἀπὼν γένηται = ἀπέλθῃ. — Αἰσχιν. 1, 52 ἀλλ' ἐπιδείξω αὐτοὺς λέγων ὧν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀνειλημμένος γέγονε. — Φρυγίχου τοῦ κωμ. Ἀποσπ. 67 ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, μὴ μ' ἀτιμάσας γένῃ. εἰς τοῦτο τὸ χωρίον ὁ Λατίνος γραμματικὸς Πρισκιανὸς (XVIII p. 198 ed. Krehl.) ἐπισημειώνει τάδε: « Participia pro verbis ponunt Attici, quod frequenter faciunt Latini. . . . Φρό-

νιχος, ὃ φέλλται ἀνδρῶν κτλ. Ο'. μεταφρ. Θρν. α. 16 ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμένοι. Πρβλ. αὐτ. β'. 22. — Διοδωρ. ἐκ τῆς ΑΖ'. (204 Τομ. X. Wessel.) περιπνυγείς γενόμενος. — Πλουτάρ. Νομᾶ 15, 1 οὕτως ἡ πόλις ἐγεγόνει χειροήθης καὶ κατατεθαμβημένη τὴν τοῦ Νομᾶ δύναμιν, ὥστε κτλ. — Δίωρος τ. Χρυσόστ. Λογ. ΜΓ'. 5 (ed Emper.) ἀλλὰ τοι Δαμάττηρ, ἔφη, κεχωλωμένα γένοιτο. — [Λουκιαν.] Χαριδῆμου 19 καὶ γέγονέ γε τὸν κηδεστὴν ἐπὶ τέρμασι τῆς νίκης ἀπεκτονώς. — Ἀριστείδ. εἰς Σαραπ. Τομ. Α. σ. 50 ἀκούσας γενοῦ. — [Ἀριστοτέλ.] περὶ φυτῶν Α. 2, οὐ γὰρ ὅτε μίγνυνται τὰ γένη, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν μετὰ ταῦτα γίνονται κεχωρισμένα. κτλ. — Περιφράζονται δὲ ποικίλοι χρόνοι διὰ τοῦ γίγνεσθαι οὐ μόνον μετὰ μετοχῶν, ὡς ἐν τοῖς προσεκτεθειμένοις παραδείγμασιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν εἰς τὸς ῥηματικῶν, ὡς περ ἐν τοῖς περὶ τοῦ παθητ. ἀορίστου εἴρηται. Εἰς τὰ ἐκεῖ προσεκτεθειμένα παραδείγματα προσθετέον καὶ τὰδε: Ἡροδότου Β'. 119 ἐπάϊστος ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος. Πρβλ. ζ'. 74. Θουκ. Γ'. 30, 1 ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μυτιλήνῃν πρὶν ἐκπύσθαι γενέσθαι, ὡς περ ἔχομεν. Πρβλ. Δ'. 70, 3. Η. 42, 1. Ζ'. 48, 1 τοῖς πολεμίοις καταγγέλλοντας γίγνεσθαι. — Ἀρριαν. Ἀναβ. Δ'. 18 πολλάκις ἤδη μετὰπεμπτος ἐξ Ἀλεξάνδρου γιγνόμενος (Krüger: γεγεννημένος) οὐχ ὑπήκουε καλοῦντι. κτλ. κτλ.

4) Οὐκ ὀλίγον εὐρεῖα εἶνε καὶ ἡ διὰ τοῦ τυγχάνειν, παρὰ δὲ τοῖς τραγικοῖς καὶ τοῦ κυρεῖν, περίφρασις, οὐκ ἀρχαιοτέρα τῶν ἀττικῶν χρόνων, ὡς φαίνεται, οὕσα. Αἰσχύλου Χοηφ. 12 ποῖα ξυμφορὰ προσεικάσω; — ἡ πατρὶ τῷ μῶ τάςδ' ἐπεικάσας τύχῃ χοὰς φερούσας κτλ.; τί σοι φάμενος ἢ τί βέξας τύχοιμ' ἄν; 674 εἰ δὴ τυγχάνω τοῖς κυρίοις καὶ προσήκουσιν λέγων, οὐκ οἶδα. 977 τί νιν προσεῖπω, κἂν τύχῃ μάλ' εὐστομῶν; Περσ. 498 σεσωσμένος κυρεῖ = σέσωσται. Ἀγαμ. 1160 κυρεῖν λέγουσαν = λέγειν. — Σοφοκλ. Αἴ. 88 ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὦν τυχεῖν = εἶναι. 742 πρὶν παρῶν αὐτὸς τύχη. 87 κυρτὶς ἔχωρ = ἔχεις. Πρβλ. 347. 542 ὡς περ χερσὶν εὐθύτων κυρεῖς. Πρβλ. 1345. Φιλοκτητ. 30 ὄρα, καθ' ὕπνον μὴ καταυλισθεῖς κυρῇ. 444. τοῦτον οἶσθ' εἰ ζῶν κυρεῖ; Πρβλ. 544. 805. 1279—80. Οἶδ. Τυρ. 348 εἰ δ' ἐτύγχανες βλέπων. 87—8 εἰ τύχοι κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα = ἐξέλθοι. 757. ἢ κἂν δόμοισι τυγχάνει τανῦν παρών; 1479 ἀλλ' εὐτυχοῖης, καὶ σε τῆςδε τῆς ὁδοῦ δαίμων ἄμεινον ἢ με φρουρήσας τύχοι = φρουρήσεις. 257—8 κυρῶ — ἔχωρ — ἀρχάς. 594 οὐπω τοσοῦτον ἠπατημένος κυρῶ. 985 εἰ μὴ κύρει ζῶς ἢ τεκῶσα. Οἶδ. Κολ. 560 δεινὴν γάρ τιν' ἂν πρᾶξιν τύχοις λέξας = λέ-

ξείας. 1349 εἰ μὲν — μὴ τύγχαν' αὐτὸν δεῦρο προσπέρψας ἐμοὶ = προσεπεπόμφει. 1359 ὅτ' ἐν πόνῳ ταῦτῳ βεβηκῶς τυγχάνεις κακῶν ἐμοὶ = βέβηκας. Πρβλ. 1484. 1580. 572 εἰρηκῶς κυρεῖς = εἰρηκας. 1159 παρ' ὃ θύων ἔκυρον. Πρβλ. 1308. Ἀντιγ. 469 σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν = δρᾶν. 1186 καὶ τυγχάνω τε κληθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης χαλῶσα. Ηλέκτρ. 529 εἰ φρονοῦς ἐτύγχανες. 569 ἔπος τι τυγχάνει βαλὼν. Πρβλ. 586. 794. 1053. 1176 πρὸς τί τοῦτ' εἰπὼν κυρεῖς; = εἴρηκας. 1331 εἰ σταθμοῖσι τοῖςδε μὴ κύρουν ἐγὼ πάλαι φυλάσσω κτλ. = εἰ μὴ ἐφύλασσω. Πρβλ. 1408 Τραχ. 370 δ τοῦδε τυγχάνω μαθὼν πάρα. 626 τά γ' ἐν δόμοισιν ὡς ἔχορτα τυγχάνει. Πρβλ. 695. 386 τοῖς νῦν παροῦσιν ἐκπεπληγμένῃ κυρῶ. Πρβλ. 399. 406 εἰ μὴ κυρῶ λεύσσω μάταια. 413. κτλ. — Εὐριπίδου Ἀλκ. 10 δσίῳ γὰρ ἀνδρὸς ὅσιος ὦν ἐτύγχανον. 954 ὅστις ἐχθρὸς ὦν κυρεῖ. Ἀνδρομ. 144 τὸ δὲ σὺν οἴκῳ φέρουσα τυγχάνω. Πρβλ. 368. 888. 1054. 1120. 422 κἂν θυραῖος ὦν κυρεῖ. Βακχ. 215 ἐκδημος ὦν ἐτύγχανον. 1132 ὅσον ἐτύγχανεν πνέων. 1140. ὅπερ λαβοῦσα τυγχάνει. 728 κυρεῖ δ' Ἀγαθή πλησίον θρώσκουσά μου. Ἐλέν. 180—3 ἔτυχον — θάλλουσα = ἔθαλλον. 891 ὅταν γῆν τήνδε νοστήσας τύχης = νοστήσης. Πρβλ. Ηλ. 776. 785. Ἡρακλ. μαιν. 216. 1117. Ἰκετ. 28. 736. Ἰππολ. 281. 587. Ἰφιγ. Αὐλ. 893. Ἰφ. Ταυρ. 441. 473. 630. 615. 1285. 1321. Ἴων. 1382. Μηδ. 265. Ὀρ. 514. 866. Ῥήσου 653. Τρωαδ. 1109. Φοιν. 50. 107. 955. 1344. — Ἀριστοφάνους Ἀχαρν. 1030 οὐ δημοσιεύων τυγχάνω. Ἰππ. 1138 ὅταν μὴ σοι τύχη ὄψον ὦν. Νεφ. 1135 οἷς ὀφείλωρ τυγχάνω. Πρβλ. 1079. Σφην. 336. 462. εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν τῶν Φιλοκλέους βεβρωχότες = βεβρώκασιν 964 σὺ γὰρ ταμιεύουσ' ἔτυχες. 1129. Εἰρην. 277 εἴτις ὑμῶν ἐν Σαμοθράκῃ τυγχάνει μεμνημένος = μεμύηται. Ὀρν. 463—4 τάχα γὰρ τύχοις ἂν χρηστὸν ἐξείπῳν. Πρβλ. αὐτ. 468—9. 793. Λυσιστρ. 377. Θεσμοφορ. 29. Βικτρ. 598. 1347. Ἐκκλησιαζ. 336. Πλουτ. 3. 35. 150. 237. 242. 1037. 1039. — Ἡροδότου Δ'. 127 τυγχάνουσι ἡμῖν ἐόντες τάφοι πατρώιοι. ζ'. 28 ἐν δὲ τούτοις τοῖς χωρίοις ἐτύγχανε ἔων Ἀρπαγος. — Θουκ. Α. 103, 2. ἦν ἔτυχον ἡρηκότες νεωστί. Γ'. 98, 2 δ ἡγεμῶν αὐτοῖς τῶν ὁδῶν ἐτύγχανε τεθνηκῶς. 9, 2 εἰ τύχοιεν πρὸς ἀλλήλους — ἴσοι — ὄντες. Δ'. 73, 3 τυχεῖν — ἀγωνιζομένους. 124, 4. 132, 2. Ε. 98. — Ξενοφ. Ἑλλην. Ε. 1, 18 ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγχανε. Ἀναβ. Α. 1, 8. ὦν δ Τισσαφέρνης ἐτύγχανεν ἔχων. 10 Ἀρίστιππος δὲ δ Θετταλὸς ξένος ὦν ἐτύγχανεν αὐτῷ. 9, 20 ὅτι τυγχάνοι βουλό-

μενος. 31. οὗτος δὲ τεταγμένος ἐτύχχανεν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ. Β'. 1, 7
 δς ἐτύχχανε παρὰ Τισσαφέρνει ὦν καὶ ἐντίμως ἔχων. 8 ἔπει νικῶν
 τυγχάνει καὶ Κῦρον ἀπέκτεινε. 2, 14 οἱ μὴ ἔτυχον ἐν ταῖς τάξεσιν
 ὄντες· αὐτ. ἐτύχχανε γὰρ ἐφ' ἀμάξης πορευόμενος. Ἀπομνημ. Α'. 2,
 59 καὶ πάνυ πλούσιοι τυγχάνωσιν ὄντες κτλ. Πλατ. Εὐθυφρ. 2. Α.
 οὐ γὰρ που καὶ σοί γε δίκη τις οὕσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα. 4.
 Α. ὅς γε τυγχάνει ὦν εὖ μάλα πρεσβύτης. Ε. ὅπως μὴ αὖ σὺ ἀνόσιον
 πρᾶγμα τυγχάνης πράττων. Πρβλ. 5 Δ. Ε. 12 Δ. 13 Δ. 14 Ε. Ἀπο-
 λογ. 17 Δ εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύχχανεν ὦν. 18. Δ εἴ τις κωμωδοποιὸς
 τυγχάνει ὦν. Πρβλ. 31 Α. 40 C. Κριτ. 52 Α. ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθη-
 ναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὡμολογηκώς τυγχάνω τάτην τὴν ὁμολογίαν. Πο-
 λαρ. Α'. 328 C. τεθυκώς γὰρ ἐτύχχανεν ἐν τῇ αὐλῇ. Β'. 337. Α. ὁ
 γὰρ Γλαύκων αἰετὶ ἀνδρεϊότατος ὦν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα. Νομ.
 Γ'. 677 Ε εἴ τί που αἰγῶν περιλειφθὲν ἐτύχχανε γένος. Α'. 629. C.
 Α'. 629 ἥδη οὖν τυγχάνομεν — ξυμφερόμενοί σοι περὶ τούτου. Ε-
 πιστολ. Ζ'. 350 Α. Θεαιτ. 165 C. Πρωτ. 313 C. Φιληβ. 12 Ε. Φαῖδρ.
 473 Δ. Συμποσ. 175 C. κτλ. Λυσίου 1, 33 καὶ τοὺς παῖδας ἀδῆλους
 εἶναι ὁποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες. 12, 14 ἐπιτήδειος μὲν μοι τυγ-
 χάνεις ὦν. 15 ἔμπειρος γὰρ ὦν ἐτύχχανον τῆς οἰκίας. 16 ἅπασαι
 ἀνεωγμέναι ἔτυχον. Πρβλ. αὐτ. 19. 27. 14, 14. 16, 2. κτλ. —
 Ἰσοκράτ. 2, 3 καθ' οὗς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν. Πρβλ.
 αὐτ. 40. 54 καὶ τιμῶ σε τούτοις, οἷς τυγχάνω θυράμενος. 3, 5 κα-
 ταδεέστεροι τυγχάνομεν ὄντες. αὐτ. 37. 40. 43. 53. 4, 4. 6 τὰ δ'
 εἰρημένα φαύλως ἔχοντα τυγχάνη. 67 τυγχάνουσι δ' οὗτοι μὲν ἅπαν-
 τες ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες. 5, 9 ἅπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ τυγ-
 χάνω συμβεβουλευκώς. 17. μᾶλλον συμφερούσας ὦν νῦν τυγχάνεις
 προηρημένος 88. 125. 142. 152. 15, 243. 183. 185. 187. 196.
 Ἐπιστ. 9, 7 ἐφ' οἷς περ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφεστηκώς. κτλ. Λυκούργου
 κ. Λεωκρ. 23 εἰ — ζῶν ἐτύχχανεν ὁ Ἀμόντας. 58. ἔτι δὲ καὶ τῆς
 πεντηκοστῆς μετέχων ἐτύχχανεν. κτλ. Αἰσχίνου Λογ. 1, 49 τυγχά-
 νει γὰρ ἡλικιώτης ὦν ἐμὸς καὶ συνέφηβος. 38 αἰσχροῦς οὕτω τυγχάνει
 βεβιωκώς. Πρβλ. αὐτ. 168. 3, 9 κτλ. — Δημοσθένους Λογ. 6, 2
 ἀλλ' εἰς τοῦτο ἥδη προηρημένα τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα. 8 ὥς
 περ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε. 18, 123 εἰάν τις ἡδίκηκώς τι τυγχά-
 νη τὴν πόλιν. 174 εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύχχανεν ἔχον. κτλ. — Ἀριστοτ.
 Πολιτ. Α'. 3, 5 ἡ τυγχάνει (ὁ βίος) ἐλλείπων πρὸς τὸ αὐτάρκης εἶ-
 ναι. Δ'. 3, 14 λοιπὰ δέ, περὶ ὧν τυγχάνομεν διωρικότες ἀρτίως. κτλ.
 — Ἀντιφαν. τ. κωμ. Ἀποσπ. 73 ἐν τῇδε μὲν ὁ τῶν Φρυγῶν τύραν-

νος οἰκῶν τυγχάνει. 128 παρὰ λίμνην γεωργῶν τυγχάνω. Ἀλέξιδος
 Ἀποσπ. 169 οὐκ ἔχων δὲ τυγχάνω. Μετάρδρου. 94 καὶ ἀδικούμενος
 τύχη. Πρβλ. 524. — Πολυβ. Ε'. 1 τὸ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀράτου τοῦ
 νεωτέρου στρατηγίαν ἴσως ἐτύχχανε διελθελυθός. — Διοδώρου 1Δ'.
 3 ἐκεῖ γὰρ ἐτύχχανε διατρίβων ἐ Λύσανδρος καὶ προσφάτως εἰληφώς
 τὴν πόλιν. 1Ε. 13 δς ἐτύχχανε φυγὰς ὦν καὶ διατρίβων ἐν ταῖς
 Συρακούσαις. — Πλουτάρχου Δημοσθ. 29, 2 ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγ-
 χανεν ὅψιν ἐωρακώς. Δημητρ. 30, 2 καὶ γὰρ ναῦς ἐκεῖ καὶ χρήματα
 καὶ γυναῖκα Δηϊδάμειαν ἐτύχχανε καταλελοιπώς. Πρβλ. Δίων 26, 1.
 Βρουτ. 38, 1 τὰ μὲν οὖν πλεῖστα τῶν ἐν ποσὶν ἐθνῶν ἐτύχχανεν ὁ
 Βροῦτος ὑπήκοα πεποιημένος. — Εὐραπ. σελ. 45, 11 ἐτύχχανε —
 ὁμηρον τὸν ἑαυτοῦ δεδωκώς υἱόν. — Μάλχου 239, 8 δς ἐτύχχανε
 πεμφθεὶς ὑπὸ Ζήνωνος πάλαι. 240, 12 ὅτι προεδομένος ὑπ' ἐκείνου
 τυγχάνει. — Μετάρδρου 306, 3 ὁ δὲ δῆτα τῷ δήμῳ ἐτύχχανεν ἀνεί-
 μενον. 344, 14 καὶ οἱ γε ἀμφὶ τὸν Ζαθεργὴν Οὐννοὶ πόρρω που τῆς
 Ῥωμαίων ἐπικρατείας ἐπιλελησμένοι ἐτύχχανον. — Ολυμπιοδώρου
 454, 5 οὗς ἐτύχχανε Κωνσταντῖνος ἀνελών. Ζωσίμου 88, 15 ἔτυ-
 χον πεφευγότες. 228, 20 ἔτυχε τεθνεώς. 24, 14 καὶ τοῦ παιδός, ὃν
 ἔτυχε τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξίᾳ τιμήσας, ἀποσφαγέντος. Πρβλ. 24, 19.
 26, 1. 56, 19. 57, 12. 49, 2. 72, 18. 84, 4. 90, 2. 97, 8.
 111, 4. 123, 3. 142, 22. 163, 233, 5. 257, 7. 18. 269, 11
 κτλ. Προκασίου τ. Καίσαρ. Γ'. 22, 18 ὅσοι τε Ῥωμαίων ἄλλοι ἐν-
 ταῦθα ὄντες ἐτύχχανον. 24, 10. ἐτύχχανε δὲ καὶ στράτευμα
 Οὐννων ὁ Χοσρόης στείλας. 25, 20 ἅπερ ἑναγχος ἡ βασιλὶς τῷ
 Ζαθεργάνῃ ἐτύχχανε γράψασα. 32, 3 ἐτύχχανε διάφορος γεγε-
 νημένη. Πρβλ. 34, 14. 66, 5. 78, 13. 15. 102, 8. 158, 17.
 160, 20 κτλ. Ἀγαθίου 14, 16 ἐν χώρῳ ἀνδρῶν ἐτύχχανον συν-
 ειλεγμένοι. Πρβλ. 16, 4. 17, 7. 38, 5. ἐτύχχανον ξυνθήκας θέμενοι.
 45, 15 ἐτύχχανον ἀμφ' αὐτὸν μεμενηκότες. 53, 9 οἱ δὲ ἐτύχχανον
 ἔνδον ἐγκαταστάντες κτλ. Θεοφυλ. Σιμοκάπτου 36, 23 εἰ καὶ βασι-
 λεὺς ἐτύχχανεν ὦν. Πρβλ. 53, 20. 58, 22. 59, 15. 62, 11. 313, 3.
 337, 4 ἐν ᾧ (χάρτη) ἐτύχχανεν ὦν (?) διαθέμενος, ἅπερ ἦν αὐτῷ με-
 λετήματα κτλ. Κωνσταντίνου τ. Πορφυρογεν. ἐν β. Βασιλείου τ.
 Μακεδόνης 245, 1 ὁ καὶ λειτουργηκότητα πολλάκις τῇ θεῇ μυστα-
 γωγία ἐτύχχανεν κλ. Ἀνδρεοπούλου Συντίπ. σελ. 92. ὅστις αἰετὶ περι-
 σύρων τὰς γυναῖκας ὅλας ἐτύχχανεν.

5) α.) Διὰ τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ παρκατακτικοῦ τοῦ ἔχει μετὰ τῆς
 μετοχῆς τοῦ ἀορ. ἡ παρακειμένη ἐνεργ. μέσου ἢ ἀποθετικῶς κατ' ὁ-

νομαστικὴν πτώσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ παθητ. παρκακείμενου κατ' αἰτιατικὴν (ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔχειν) περιφράζονται ἀπὸ τῶν ἀττικῶν που χρόνων συνήθως ὁ παρακακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικός. Φαίνεται δ' ἡ ἀρχὴ τῆς περιφράσεως ταύτης ἐν τῷ ὁμηρικῷ Ἰλ. Α, 356 (Πρβλ. I, 144) ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας = εἶλε καὶ ἔχει, ἐν τέλει δὲ καὶ ἤρηκε, κειμένη. — Πινδάρου Νεμ. Α. 34 οὐκ ἔραμαι πολὺν ἐν μεγάρῳ πλοῦτον κατακρύψας ἔχειν. — Αἰσχύλου Ἑπτ. 920 ἔχουσι μοῖραν λαχόντες, ὧ μέλειοι, διοςδότων ἀχθέων = εἰλήχασιν. Ἀποσπασμ. 306. (Herm.) τοῦτον δ' ἐπύπτην ἔποπα τῶν αὐτοῦ κακῶν πεποικίλωκε κάποδηλώσας ἔχει θρασὺν πετραῖον ὄρνιν ἐν παντευχίᾳ. — Σοφοκλ. Αἴ 22 νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆςδε πρᾶγος ἄσκοπον ἔχει περάνας, εἴπερ εἴργασται τάδε = πεπέραγκε. Φιλοκτ. 600 ὅν γ' εἶχον ἤδη χρόνιον ἐκβεβληκότες = ἐξεβεβλήκεσαν. — 1362 καὶ σοῦ δ' ἔγωγε θαυμάσας ἔχω τόδε = τεθαύμακα. Πρβλ. 943 τὰ τόξα μου ἱερὰ λαβὼν τοῦ Ζηνὸς Ἡρακλέους ἔχει. Οἶδ. Τυρ. 577 ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γῆμας ἔχεις; 701 οἷά μοι βεβουλενκῶς ἔχει. 734 ἠὺδ' ἄτο γὰρ ταῦτ', οὐδέπω λήξαντ' ἔχει. 699 ὅτου ποτὲ μῆνιν τοσὴνδε πράγματος στήσας ἔχεις. Οἶδ. Κολ. 817 ποίῳ σὺν ἔργῳ τοῦτ' ἀπειλήσας ἔχεις; 1140. θαυμάσας ἔχω. 1474 τῷ δὲ τοῦτο συμβαλὼν ἔχεις; Τραχιν. 37. ἐνταῦθα δὴ μάλιστα ταρβήσας ἔχω. 403. σὺ δ' εἰς τί δή με τοῦτ' ἐρωτήσας ἔχεις. 412. τί ποτε ποικίλας ἔχεις; Ἥλεκ. 590 τοὺς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς καὶ εὐσεβῶν βλαστόντας ἐκβαλοῦσ' ἔχεις = ἐκβέβληκας. Ἀντιγ. 22 τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει. 31 — 2 τοιαῦτά φασιν τὸν ἀγαθὸν Κρέοντά σοι — κάμοί, λέγω γὰρ κάμει, κηρύξαντ' ἔχειν. 77 τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσας ἔχει. 180 ἀλλ' ἐκ φόβου τοῦ γλῶσσαν ἐγκλήσας ἔχει. 192. καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω. 1058 ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν. 1272. ἔχω μαθὼν δείλαιος. 794 σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις ταραξας. — Εἰς τοῦτο τὸ χωρίον ὀρθότατα σημειώνει ὁ Ellendt (Lexicon Sophocleum) ἐν λ. ἔχω τάδε: *notabile exemplum, quippe melicorum unum, quibus non admodum convenit pedestris illa loquendi ratio.* — Εὐριπίδου Ἀνδρομ. 1085 ὦ μοῖρα, γῆρως ἐσχάτοις πρὸς τέρμασιν οἷα με τὸν δύστηνον ἀμφιβᾶσ' ἔχεις = ἀμφιβέβηκας. Βακχ. 53 ὧν οὐνεκ' εἶδος θνητὸν ἀλλάξας ἔχω. 302. Ἀρεῶς τε μοῖραν μεταλαβὼν ἔχει τινά. Πρβλ. Ἐκαβ. 1013. Ἐλέν. 413 ἐφ' ἧς ἐσώθην μόλις ἀνελπίστῳ τύχῃ Ἐλένη τε, Τροίης ἦν ἀποσπάσας ἔχω. Ἡρακλ. 3 ὁ δ' εἰς τὸ κέρδος λῆμ' ἔχων ἀνείμενον πόλει τ' ἀχρηστος καὶ συναλλάσσειν βεβρῶς. 436 ἀνέσας δ' ἔχω καὶ τάνθαδε. Ἡρακλ.

μῖνον. 264 ἐπεὶ σὺ μὲν γῆν τὴν δε διολέσας ἔχεις, ὁ δ' ὠφελήσας ἀξίων οὐ τυγχάνει. Ἰκετ. 760 οὐδ' οὐκ ἔθαψε ποῦ νεκροὺς ἔχει λιπών; Ἰππολ. 932 ἀλλ' ἢ τις εἰς σὸν οὐς με διαβαλὼν ἔχει φίλων, νοσοῦμεν δ' οὐδὲν ὄντες αἴτιοι; Ἴωνος 230 ἔχω μαθοῦσα. 582 σιγᾶς; τί πρὸς γῆν ὄμμα σὸν βαλὼν ἔχεις, εἰς φροντίδας δ' ἀπῆλθες; Κυκλωπ 408 ἄλλοι δ' ὅπως ὄρνιθες ἐν μυχοῖς πέτρας πιτήξαντες εἶχον, αἶμα δ' οὐκ ἐνὴν χροῖ. = ἐπτήχεσαν. Μηδ. 33 οὐς προδοῦσ' ἀφίκετο μετ' ἀνδρός, ὃς σφε νῦν ἀτιμάσας ἔχει. 90 σὺ δ' ὡς μάλιστα τοὺςδ' ἐρημώσας ἔχει, καὶ μὴ πέλαζε μητρὶ δυσθυμουμένη. Ὀρέστ. 1394. τὰ γὰρ πρὶν οὐκ εὐγνωστα συμβαλοῦσ' ἔχω. Τρωάδ. 1122 δὲν (Ἀστυάνακτα) πύργων δίσκημα πικρὸν Λαναοὶ κτείναντες ἔχουσι. 1150 ἐνὸς μὲν οὖν μόχθου σ' ἀπαλλάξας ἔχω. Φοιν. 705 ἀλλ' εἰς θεοὺς χρὴ ταῦτ' ἀναρτήσαντ' ἔχειν. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 330 μὲν ἔχει τοῦ παιδίου τῶν παρόντων ἐνδον εἰρξας. Νεφ. 1047 εὐθύς γὰρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον. Ὀρν. 850 κεξ. ὁμοροθῶ, συνθέλω, συμπαρανέσας ἔχω προσόδια μεγάλα σεμνὰ προσιέναι θεοῖσιν. Ἀξιοσημείωτον καὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς περ τὸ τελευταῖον Σοφοκλείου, ὡς ἐν χορικῷ κείμενον. Ὁ δὲ σχολιαστὴς αὐτόθι ἐσημείωσε τάδε. « συμπαρανέσας ἔχω' ἀντὶ συμπαρήνεσα. » Θεσμοφ. 706 ὅστις γ' ἔχει μου ἔαρπάσας τὸ παιδίον. Ἐκκλησ. 24 — 5 πότερον οὐκ ἐρραμμένους ἔχουσι τοὺς πώγωνας, οὐς εἰρητ' ἔχειν; 355 νῦν δὲ μου ἀχράς τις ἐγκλείσας ἔχει τὰ σιτία. 955 — 6 ἄτοπος δ' ἔγκειται μοί τις πόθος, ὃς με διακναίσας ἔχει κτλ. Ἡροδότου Α'. 27 τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις 28 πλὴν Κιλικίων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑφ' ἐαυτῷ εἶχε καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος. 37. νῦν δὲ ἀμφοτέρων τούτων με ἀποκλητῶς ἔχεις. 41 ἐγὼ σε — — ἐκάθηρα καὶ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω. 69 καὶ γὰρ τινες αὐτοὺς (γραπτέον οἶμαι τινὲς ἐς αὐτούς. Πρβλ. Γ'. 48.) εὐεργεσίαι εἶχον ἐκ Κροίσου ἔτι γεγονυῖαι. 73 Ἀστυάγη γὰρ τὸν Κυαξάρει — — Κῦρος ὁ Καμβύσειω καταστρεψάμενος εἶχε. Πρβλ. 75. 82. Β'. 115 ἀλλ' ἀναπτέρως αὐτὴν οἶχεαι ἔχων ἐκκλέψας = ἐκκεκλοφώς. Γ'. 48 ὕβρισμα γὰρ καὶ ἐς τούτους εἶχε ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον γενεὴν πρότερον τοῦ στρατεύματος τούτου, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος τῇ ἀρπαγῇ γεγονός. ζ'. 12 οἱ τινες παραφρονήσαντες — — ἀνδρὶ Φωκαεῖ ἀλαζόνι, — ἐπιτρέψαντες ἡμέας αὐτοὺς ἔχομεν. Ζ'. 9, 1 ἔχομεν δὲ αὐτέων παῖδας, καταστρεψάμενοι. 143. εἰ ἐς Ἀθηναίους εἶχε τὸ ἔπος εἰρημένον ἐόντως, οὐκ ἂν οὕτω μιν δοκέειν ἡπίως χρησθῆναι. κτλ. Θουκυδ. ζ'. 39, 2 Ὀλιγαρχία δὲ τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν

δ' ὠφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομένην ἔχει. 76, 2 Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ — δουλωσαμένους ἔχειν. Ζ'. 34, 2 αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφράξασαι. — Ξενοφ. Ἀναβ. Α' 3, 14 ὧν πολλοὺς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἀνηρπακότες. 8, 21 ἀλλὰ συνεσπειραμένην ἔχων τὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ — ἱππέων τάξιν ἐπεμελεῖτο κτλ. Γ'. 4, 14 τὰς μὲν τῶν τάξεων εἶχεν ὅπισθεν καταστήσας. Δ'. 7, 1 χωρία γὰρ ὥκουν ἰσχυρὰ οἱ Τάοχοι, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐπιτήδεια πάντα εἶχον ἀνακεκομισμένοι. Ζ'. 7, 27 ἃ νῦν καταστρεφάμενος ἔχεις. κτλ. Πλάτωνος Κρατυλ. 404. c. ὥσπερ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐρασθεὶς ἔχειν. Φαίδρ. 257. c. τὸν λόγον δὲ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω. Ἀλκιβ. Ε'. 140 B. ἔχουσι δ' οὖν διειληφότες δημιουργίας μέρη. Γοργ. 456 A. ἀπάσας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα ὑφ' αὐτῇ ἔχει (ἡ ῥητορική). Πολιτ. Α'. 351 B. πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην. Τιμ. 30. c. τὰ γὰρ δὴ νοητὰ ζῶα πάντα ἐκείνο ἐν ἑαυτῷ περιλαβὼν ἔχει. Νομ. Ζ'. 793 B. ἃ καλῶς μὲν τεθέντα καὶ ἐθισθέντα πάσῃ σωτηρίᾳ περικαλύψαντα ἔχει τοὺς τότε γραφέντας νόμους. Κριτίου 119. c. τὰ δὲ τῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν ὧδ' εἶχεν ἐξ ἀρχῆς διακοσμηθέντα. — Αἰσχίνου 1, 15 δὲ ἐνὶ κεφαλαίῳ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα συλλαβὼν ἔχει. Δεινάρχου κ. Δημοσθ. 89 οὕτως οὖν, ὦ ἄριστε, εἰπέ μοι, φυλάξομεν, ἐάν σὺ μὲν εἴκοσι τάλαντα λαβὼν ἔχῃς ἰδίᾳ κτλ. 90 τοὺς ῥήτορας καὶ τῶν στρατηγῶν ἐνίους διηρπακότες ἔχειν. — Δημοσθ. Λογ. 9, 12 καὶ μὴν καὶ Φεράς πρῶτον ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν ἔχει καταλαβὼν. εἰς Ἀτιμίαν τὴν πόλιν ἡμῶν ἢ τούτων πονηρία καὶ ψευδολογία καταστήσασα ἔχει. — Ἀλέξιδος τ. Κωμ. Ἀποσπ. 285 Λέσβος δὲ τάξιν ἐβδόμην λαχοῦσ' ἔχει. Τιμοκλέους Ἀποσπ. 15 ἃ νῦν ἔχεις λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρα. — Μεγάκλῳ 130, στιχ. 15 πολλῷ δὲ κρεῖττον ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ πλοῦτος ἀφανής, ὃν σὺ κατορύξας ἔχεις. — Θεοφράστου Χαρακτ. κς'. παρελθὼν ἀποφῆνας ἔχει, ὡς δεῖ αὐτοκράτορας τούτους εἶναι. — Διοδώρου Β'. 32 ἐν αἷς (διφθέραις) οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατὰ τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας. 53 τὰ μὲν γὰρ (τῶν φοινικείων στελεχῶν) πάντῃ τοὺς ῥάδικας ἔχει περικεχυμένους, — —, τὰ δὲ ἐφ' ἐν μέρος ἔχοντα κεκλιμένας τὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόμης σχηματισμὸν ἀποτελεῖ λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης. Γ'. 36 ἔχοντες ἐξηρτυμένα πάντα τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν. Πρβλ. Δ'. 76. Νικολ. Δαμ. Ις. σλ. 248 Κορ. ἐπειδὴ ταῦτα ἀληθεύσας ἔχεις, φράσον ὅπου νῦν ἂν εὐρεθῇεν. — Ἰωσήπου Ἰουδ. Ἀρχαιολ. Ζ'. 9, 7 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἐξεπίτηδες τοὺς υἱοὺς ἔξω τῆς πόλεως κεκρυμμένους εἶχον. 13, 2 ὅτι πολὺν αὐτὸς

ἐγκεκλεισμένον ἔχοι σῖτον. Πρβλ. Η'. 13, 4. IB'. 2, 1 πόσας ἤδη μυριάδας ἔχοι συντελεγμένας βιβλίων. Ὅμοιον καὶ τὸ Κ'. 11. 2 ἔχω γὰρ ὁμολογούμενον παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν πλεῖστον αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπιχώριον παιδείαν διαφέρειν. ἐν βίῳ αὐτοῦ 65 πρὸ γὰρ εἴκοσιν ἐτῶν εἶχες γεγραμμένην (τὴν ἱστορίαν). — Βαβρίου Μύθ. 124, 5 ἡμερώσας εἶχεν. — Πλουτάρχου Καμειλλ. 34, 5 οὐδὲν ἄκος οὐδὲ σβεστήριον ἔχοντες οἱ Λατῖνοι παρεσκευασμένοι. 38, 3 τὰς δὲ πύλας εἶχον ἀνεωγμένας. Πελοπίδ. 35, 4 τοὺς μὲν ἀδελφοὺς ἀφ' ἡμέρας εἶχε πλησίον ἐν οἴκῳ τινὶ κεκρυμμένους. — Τιτ. Φλαμιν. 20, 4 ἀπὸ δ' ἀπιστῶν (Ἀννίβας) τῇ τοῦ Προυσίου μαλακίᾳ καὶ φοβούμενος τοὺς Ῥωμαίους, τὴν οἰκίαν ἐτι πρότερον ἐξόδοις ἐπτὰ καταγείοις συντετρημίνην ἐκ τῆς ἑαυτοῦ διαίτης εἶχεν. — Σχολ. Ἀπολλ. Ἀργοναυτ. Α'. 970 μεμόρητο... μεμοιραμένως εἶχε. ἐνθα ὀρθότερον μεμοιραμένοι γραπτέον. — Ἡλιοδώρου Λίθιοπ. Α'. 8 ἔχω δὲ αὐτῆς ἔργῳ τὴν πείραν λαβὼν. Β'. 10 κάμει κατακλείσας ἔχει. Ε'. 16 ὡς ἐγὼ σου καὶ τὴν ἄλλην μὲν τῆς θυσίας πολυτέλειαν ἔχω θαυμάσας. — Εὐναπίου 45, 11 ἕως οὗ ἀποδῶ τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς ἐκ τῆς καταδρομῆς εἶχε συνηρπασμένους. — Προκοπίου Πανηγυρ. σ. 501, 16 ἐπειδὴ τὸν Ἰνδὸν νικήσας εἶχε (Ἀλέξανδρος) τῇ μάχῃ. — Συγκέλλου σελ. 561, 16 Τοῦτον Ἰδουμαῖος ληστὰι — εἶχον αἰχμαλωτίσαντες. Ζωσίμ. σλ. 13, 16 ἅπερ εἶχον ἀπολωλεκότες. — Θεοφάνους Χρον. 718, 9 ἣν εἶχε προμνηστευσάμενος. Ἰωανν. Καμεν. 567, 17 εἴ τις τῶν συλληφθέντων χρήματά που ταμιευσάμενος ἔχει. 587, 15 τὸν πώγωνά εἶχε τετριχωμένον. Ἀνν. Κορν. Τομ. Α'. 121, 13 ὁ δὲ τὸν Χρυσόβουλλον λόγον γεγραμμένον ἔχειν ἔλεγε. Γεωργ. τ. Κεδρ. 385, 8 δειλίᾳ συνεχόμενος ὁ Σκληρὸς συγκεκλεικῶς ἔχει τείχους ἐνδον τὰς Ῥωμαϊκὰς φάλαγγας. — Ἀνδρεοπ. Συντίπα σλ. 125 ἅπερ εἶχεν ἀρωματικὰ ξύλα ἡγορασμένα κτλ.

Περὶ δὲ τῶν διὰ τοῦ ἔχω, μέλλω, θέλω (βούλομαι) περιφράσεων τῶν μελλόντων καὶ τῶν δυνητικῶν ἤδη τὰ δέοντα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν.

Οὕτω διατρέξαντες ὅλον σχεδὸν τὸν κύκλον τῶν περιφραστικῶν χρόνων, ἀναγκαῖον πρὸς ἀποφυγὴν πάσης περρανοήσεως νὰ σημειώσωμεν πάλιν, ὅπερ καὶ ἀρχόμενοι εἶπαμεν, ὅτι αἱ ποιικίλαι αὗται περιφράσεις, ὅσαι δηλ. μὴ ἐγεννήθησαν ἐκ φθογγικῆς, ὡς εἴρηται, ἀνάγκης, οἷαι π. χ. τὸ γ'. πληθ. τοῦ παθητ. παρρκ. κ. τοῦ ὑπερσυντ. γεγραμμένοι εἰσὶ — ἦσαν καὶ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ παθ. παρρκ. ὡς γεγραμμένος ὦ, γεγραμμένος εἶην κτλ. εἶχαν κατ' ἀρχὰς ἰδίαν τινα δύναμιν καὶ δὲν ἦσαν πάντῃ ἰσοδύναμοι τοῖς ἀντιστοίχοις αὐτῶν ἀπλοῖς ἢ μο-

νολεκτικοῖς τύποις. οὕτω π. χ. αἱ μὲν διὰ τοῦ εἶναι ἐναργέστερον παρ-
ισταναν τὴν πολλάκις καὶ διὰ τῶν ἀπλῶν χρόνων ἐκφραζομένην διάρ-
κειαν τῆς ῥηματικῆς πράξεως· π. χ. τὸ Αἰσχύλειον (Εὐμην. 535) προ-
τίων καὶ αἰδόμενος τις ἔστω, τὸ Ἡροδότειον (Α. 57) ἔσαν οἱ Πελασγοὶ
βάρβαρον γλῶσσαν ἰέντες = αἰεῖ ἴεσαν κτλ., αἱ δὲ διὰ τοῦ τυγχάνειν
καὶ τοῦ κυρεῖν τὸ κατὰ τύχην καὶ συγκυρίαν εἶναι ἢ γίγνεσθαι ἢ ποιεῖν,
καθὼς πολλὰ τῶν ἀρχαιοτέρων χωρίων δύνανται οὕτω νὰ ἐξηγηθῶσιν, αἱ
δὲ διὰ τοῦ ἔχειν τὸ μετὰ τὴν πράξιν κατέχειν ἔτι τὸ πεπραγμένον,
ὡς ἐν τοῖς Ἡροδοτείοις Α. 27 τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις = ἐδούλωσας
καὶ ἔχεις αὐτοὺς ἔτι δούλους. Α. 44 ἐγὼ σε — οἰκίοισι ὑποδεξά-
μενος ἔχω = ὑπεδεξάμην σε καὶ σε ἔχω ἔτι ἐν τῇ οἰκίᾳ μου., τῷ Ἀ-
ριστοφανείῳ Νεφ. 1047 εὐθύς γάρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον =
ἐλαβὼν σε μέσον καὶ σ' ἔχω ἔτι. κ. οὕτω καὶ. Ἀλλὰ διὰ τῆς μακρᾶς
συνηθείας κατ' ὀλίγον ἀπογυμνωθεῖσαι τῆς ἰδιαιτέρας ταύτης δυνάμεως
ἀπέβησαν σχεδὸν ὅλως ἰσοδύναμοι τοῖς μονολεκτικοῖς τύποις. Οὕτω π.
χ. οὐδεὶς σωφρονῶν θὰ θελήσῃ τὸ Σοφόκλειον (Φιλοκτ. 600) ὃν γ' εἶ-
χον ἤδη χρόνιον ἐκβεβληκότες νὰ ἐρμηνεύσῃ, ὃν ἐξέβαλον καὶ ἐκβε-
βλημένον ἔτι τὸν εἶχον παρ' αὐτοῖς, ἢ τὸ Εὐριπίδειον (Ἰκετ. 760)
οὗς δ' οὐκ ἔθαψε ποῦ νεκροὺς ἔχει λιπῶν; ποῦ ἔλιπε τοὺς νεκροὺς
καὶ τοὺς ἔχει ἀκόμη; ἢ πάλιν τὸ Σοφόκλειον (Ἡλ. 590) τοὺς δὲ πρό-
σθεν εὐσεβεῖς καὶ εὐσεβῶν βλαστώντας ἐκβαλοῦσ' ἔχεις = ἐξέβαλες
καὶ οὕτως ἐκβεβλημένους τοὺς κατέχεις κτλ. Οὐδεὶς δ' ἀνθρωπίνως
διανοούμενος εἰς πάντα τὰ διὰ τοῦ τυγχάνειν ἢ κυρεῖν περιφραζόμενα
χωρίαν νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ τύχην ἢ συγκυρίαν εἶναι ἢ
γίγνεσθαι ἢ ποιεῖν. εἰ δὲ μή, ἤθελε κινδυνεύσῃ πάσας τὰς ἀνθρωπίνας
πράξεις προδότους νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν τυφλὴν καὶ ἄσκοπον τύχην,
οὐ μόνον παρὰ τοῖς τὴν εἰμαρμένην πιστεύουσιν ἀρχαίοις, ἀλλὰ καὶ
παρὰ τοῖς χριστιανικωτάτοις Βυζαντινοῖς, οὐχ ἥττον ἀγαπῶσι τὰς διὰ
τοῦ τυγχάνειν περιφράσεις.

Ἀλλ' ἂν αἱ περιφράσεις τοσαύτην ἤδη ἔκτασιν ἐν τῇ λογίᾳ γλώσσῃ
εἶχον λαβοῦσαι, εἶνε οἴκοθεν τε δῆλον καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς παρὰ τοῖς ποι-
ηταῖς καὶ συγγραφεῦσι χρήσεως, ὅτι εὐρυτέραν χρῆσιν εἶχαν ἐν τῇ δη-
μῳδῇ γλώσσῃ, πανταχοῦ, ὡς δυνατόν, εὐχέρειαν καὶ ἐνάργειαν διω-
κούσῃ. Διότι ἤδη καὶ ἀνωτέρω ὑπεμνήσθη, ὅτι αἱ διὰ τοῦ ἔχειν π. χ.
περιφράσεις σπανιώταται μὲν εἶνε ἐν τοῖς χορικοῖς, τοῖς ὑψηλότερον
τοῦ κοινοῦ καὶ δημῳδούς βαίνουσι, πυκνότερα δὲ ἐν τοῖς διαλόγοις τῶν
δραματικῶν. Ἐτέρα διαφορὰ τῆς χρήσεως προέρχεται ἐκ τοῦ μᾶλλον ἢ
ἥττον δημοτικοῦ χαρακτῆρος ἐκάστου ποιητοῦ ἢ συγγραφέως. Οὕτω

π. χ. οἱ ἥρωες καὶ ἀνθρώπους παριστάνοντες τραγικοί, Σοφοκλῆς καὶ
Εὐριπίδης, μεταχειρίζονται πλειότερας περιφράσεις παρὰ τὸν Θεοῦ καὶ
Τιτᾶνας καὶ ἥρωας εἰς τὴν σκηνὴν καταβιβάζοντα μέγαλορρήμωνα Αἰ-
σχύλον, οἱ δὲ ἀφελεῖς καὶ κοινοὶ συγγραφεῖς Ἡρόδοτος καὶ Ξενοφῶν
πολὺ πυκνότερας παρὰ τὸν συνεστραμμένον καὶ βραχυλόγον Θουκυδί-
δην καὶ τὸν κατὰ τεχνὸν Πλάτωνα· ὁ κοινός, εἰ καὶ προγενέστερος, Δι-
όδωρος παρὰ τὸν πολυμαθὴ νεώτερον Πλούταρχον, αὐτὸς δ' οὗτος παρὰ
τοὺς συγχρόνους ἢ καὶ μεταγενεστέρους ἐψιμυθιωμένους ἀπτικίζοντας
σοφιστὰς, Δίωνα, Χρυσόστομον, Ἀριστείδην, Λιβάνιον, Θεμιστίον κτλ.

Ἐντεῦθεν ἡδύνατό τις εὐκόλως νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἐν τῇ νῦν καθο-
μιλουμένῃ αἱ πλείσται καὶ τῶν περιφράσεων τούτων, εἰ μὴ πᾶσαι, το-
σοῦτον ὑπερίσχυσαν, ὥστε τοὺς ἀντιστοίχους μονολεκτικούς τύπους ἐν-
τελῶς ἐξέωσαν. Ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει· διότι οὔτε αἱ ποικίλαι ἐκεῖναι διὰ
τοῦ εἶναι περιφράσεις διετηρήθησαν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν, ὥσπερ
π. χ. ἐν ταῖς ῥωμανικαῖς γλώσσαις, ἐν αἷς ἐκτὸς τῶν παρωχημένων
πολλῶν ἐνεργητικῶν (οὐδετέρων) ῥημάτων καὶ ἅπαντες οἱ παθητικοὶ
καὶ μέσοι τύποι διὰ τοῦ *esse* περιφράζονται, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν παθ.
παρακειμ. κ. ὑπερσυντ. εἶμαι γραμμένος, ἦσιν γραμμένος = γέγραμ-
μαι, ἐγγέγραφο κτλ., οὔτε αἱ διὰ τοῦ ὑπάρχειν ἢ τοῦ γίγνεσθαι, ὥσπερ
ἐν τῇ γερμανικῇ ὅ τε ἐνεργητ. μέλλω καὶ ὁ δυνητικός καὶ ἅπαντες
οἱ παθητ. τύποι διὰ τοῦ *werden* = γίγνεσθαι περιφράζονται, ὡς
μελλ. *ich werde schreiben*. δυνητ. *ich würde schreiben*. παθ. ἐ-
νεστ. *ich werde geschrieben*. παθ. παρατατ. *ich wurde geschrie-
ben* κτλ., οὔτε αἱ διὰ τοῦ τυγχάνειν, εἰ μὴ ἐν ταῖς ὁπωσοῦν ἰσοδυνά-
μοις φράσεσιν: *ἔτυχε νὰ ἔλθῃ* (= ἔτυχεν ἢ ἐτύγγανεν ἐλθών). *ἔτυχε
νὰ πάγῃ*. *ἔλαχε νὰ ᾗνε ἐκεῖ*. *τυχαίνει νὰ μὴν ἔλθῃ* κ. ἄλλ. ὁμ.,
ἀλλὰ μόνον αἱ διὰ τοῦ μέλλω, κυριώτερον δὲ αἱ διὰ τοῦ θέλω καὶ τοῦ
ἔχω τοσοῦτον ἐπεκράτησαν, ὥστε τελείως κατέλαβαν τὸν τόπον τῶν
ἀντιστοίχων μονολεκτικῶν τύπων. Καὶ περὶ μὲν τῶν διὰ τοῦ θέλω καὶ
ἀρχαιότερον διὰ τοῦ ἔχω περιφραζομένων μελλόντων καὶ δυνητικῶν
ἤδη ἐν τοῖς πρόσθεν τὰ δέοντα ἐλέγχθησαν. Τώρα δὲ λεκτέον περὶ τῶν
διὰ τοῦ ἔχω καὶ εἶχα παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν.

ΟΙ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗΣ.

Δύο εἶνε τὰ βοηθητικὰ ῥήματα, δι' ὧν ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἀνέκκ-
θεν περιφράζονται οὔτοι οἱ χρόνοι, τὸ ἔχω καὶ τὸ εἶμαι. Καὶ διὰ μὲν

τοῦ ἔχω καὶ τοῦ παρατατικοῦ εἶχα περιφράζονται οἱ τ' ἐνεργητικοὶ καὶ οἱ παθ. παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντελικοί· τὸ δὲ δεύτερον στοιχείον ἐπὶ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν εἶνε ἢ ἡ μετοχή τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου τοῦ ἐκάστοτε προκειμένου ῥήματος, τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ ἔχω κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν (πάντοτε αἰτιατικὴν) συμφωνοῦσα, ὡς ἔχω (ἔχεις, ἔχει, ἔχομεν κτλ.) γραμμένον, —ην, —ους, —ας, —α. εἶχα (εἶχεις, ε, εἶχαμεν κτλ.) γραμμένον, —ην, —ους, —ας, —α. κτλ., ἢ τις ἕτερος ἡκρωτηριασμένος ῥηματικὸς τύπος, συνήθως μὲν ὡς ἀπαρέμφατος ἐκλαμβανόμενος, κυρίως δὲ μετοχικὸς ὢν, ὡς κατωτέρω θὰ δειχθῇ, ἔχω γράψῃ, εἶχα λάβῃ κτλ., ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν μόνος ὁ δεύτερος οὗτος τύπος τοῦ παθητ. ἀορίστου, ὡς ἔχω γραφθεῖ, εἶχα γραφθεῖ, καὶ ἐδῶ, καθὼς καὶ ἐκεῖ, ἀκλίτως φερόμενος. Διὰ δὲ τοῦ εἶμαι καὶ τοῦ παρατατ. ἤμην (ἤμουν) καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου πάντοτε τῷ ὑποκειμένῳ συμφωνούσης μόνον οἱ παθητ. παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντελικοί, ὡς εἶμαι γραμμένος (= γέγραμμαι), ἤμουν γραμμένος (= ἐγεγράμμην) κτλ.

Εἶνε δ' ἐν συνόψει οἱ ποικίλοι τύποι οἱ ἐξῆς:

Παρακείμενος..

ἐνεργ.

παθητικ.

1) ἔχω γράψῃ (λάβῃ)	ἔχω γραφθεῖ (δοθεῖ)
2) ἔχω γραμμένον (— ἡν, — οὺς κτλ.)	εἶμαι γραμμένος (δομένος)

Ὑπερσυντελικός.

1) εἶχα γράψῃ (φύγῃ)	εἶχα γραφθεῖ (σταθεῖ)
2) εἶχα γραμμένον κτλ.	ἤμην (ἤμουν) γραμμένος.

Παραδείγματα ἐκ τῆς προγενεστέρας δημῶδους γλώσσης εἶνε τὰδε.

B. X. Ἀνέγνωσε τὰ γράμματα, ἐστέναξε μεγάλως·
εἶπ' ἐξ ὅλης του καρδιάς· νὰ μὴ εἶχα γεννήθην
καὶ εἰς τῆς γῆς τὸ πρόσωπο ἄψυχος νὰ εἶχα ὑρέθην

τὸν κόσμον, τὸν ἐγνώρισα, νὰ μὴ εἶχα γνωρίσῃ,
καὶ εἰς τὸ ἐρωτόκαστρον ποσῶς νὰ μὴ εἶχα ᾠέθῃ κτλ.

Πλ. Τρ. ποτὲ νὰ μὴ εἶχα γεννηθῇ, μὴ εἶχα φανεῖ ᾠς τὸν
κόσμον κτλ.

46. αὐτός, ὅπου τὸ διέβαινε πολλὰ ἦτον θλιμμένος,
ὅς. ζωσμένος ἦτον ἄρματα καὶ ἀπήγαινε τὸν δρόμον.

αὐτ. ἤμην κ' ἐγὼ κ' τῆς χώρας μου διωγμένος διὰ τὸν πόθον.

Χρ. Μ. σλ. 52. τοὺς τόπους τοὺς ἐπρόνοησαν, νὰ τοὺς ἔχουν κερδίσῃ.
σλ. 84. χαρτὶ νὰ τοῦ ποιήσωσι νὰ τῷ χουσι δουλλῶσει (γρ. — η)

96. λοιπὸν νὰ θέλῃ ὁ βασιλεὺς τοῦτο νὰ τοῦχῃ ποιήσῃ. κλ.
Οἱ τύποι γράψῃ, λάβει, φύγει, γραφθεῖ, γεννηθῇ καὶ οἱ ὅμοιοι, οἱ
μέχρι τοῦδε ἀπαρέμφατοι νομιζόμενοι, εἶνε μετοχικοὶ ἐκ τῶν αἰολικῶν
γράψαις (= κοιν. γράψας), λάβεις (= λαβών), φύγεις (= φυγών) καὶ
τῶν κοινῶν γραφθεῖς, γεννηθείς κτλ. γενόμενοι. Ὅτι μὲν τὸ ἔχω
πρὸς περιφρασιν τοῦ παρακείμενου καὶ ὑπερσυντελικοῦ καὶ αὐτῶν τῶν
οὐδετέρων καὶ παθητικῶν ῥημάτων ἀνέκαθεν μετὰ τῆς μετοχῆς (ὄχι
τοῦ ἀπαρεμφάτου) τοῦ ἀορίστου ἢ τοῦ παρακείμενου συντάσσεται, δῆλον
ἤδη ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθειμένων ἀρχαίων παραδειγμάτων, ἐξ ὧν
πρβλ. — μάλιστα τὸ Ἡροδότειον Α'. 69, Γ'. 48. Ζ'. 143 καὶ τὰ
Πλατων. Κρατυλ. 404. c. καὶ Κριτί. 119. c. Ἡ δ' ἀποβολὴ τοῦ ς
ἐκ τῶν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει πολυχρήστων καὶ διὰ τοῦτο εὐ-
αποτρίπτων, συνηθέστερον ἀρσενικῶς καὶ ἐνικῶς διὰ τὴν συχνοτέραν
τούτου τοῦ γένους καὶ τοῦ ἀριθμοῦ χρῆσιν φερομένων μετοχῶν γρά-
ψαις, λάβεις, γραφθεῖς κ.τ.δμ. οὔτε τι δύσκολον οὔτε ἀσύνηθες ἦτα
τῇ καθομιλουμένῃ, ἥπερ καὶ ἄλλως φαίνεται τῷ πάθει τούτῳ ὑποκει-
μένῃ, ὅπου, κατὰ διάλεκτον τοῦλάχιστον (ἐν τισι τοῦ Αἰγαίου νήσοις
καὶ ἐν Ἰωνίᾳ) τοσοῦτο ἀνθρώποι λέγει καὶ τοσοῦτο λόγοι κ.τ.δμ. ἀντὶ τῶν
αἰολ. τοῖς ἀνθρώποις, τοῖς λόγοις = τοῖς ἀττικοῖς· τοὺς λόγους,
τοὺς ἀνθρώπους κτλ. καὶ ταῦτα ὄχι χωρὶς πάσης ἀναλογίας ἐκ τῆς
ἀρχαίας κατὰ διάλεκτον ἱππότα λεγούσης καὶ νεφεληγερέτα καὶ τὰ
ὅμοια ἀντὶ τῶν ἱππότας, νεφεληγερέτας, καὶ Σώκρατε, Ἀριστόφανε,
Διομήδου, Σοφοκλέου κ.τ.τ. ἀντὶ τῶν Σώκρατες, Ἀριστόφανες, Δι-
ομήδους, Σοφοκλέους κτλ. Πρβλ. Ἰωανν. Γραμμ. 245 Γρηγορ. Κορινθ.
617 Γραμματ. Μεερμαν. 662. Οὐδ' ἡ τῶν αἰολικῶν ἀορίστων γρά-
ψαις, ἀκούσαις, κινήσαις, δώσαις κ.τ.δμ. ἀντὶ τῶν ἀττικῶν γρά-
ψας, ἀκούσας, κτλ. χρῆσις ἐν τῇ πολλαχού αἰολιζούσῃ καθομιλουμένῃ
εἶνε τι παράδοξον. Κατ' αἰολικὸν ἐπ' ἴσης ἔθος ἐλέγετο ποτε ἐν τῇ κα-
θομιλουμένῃ πιθανώτατα λάβεις, φάγεις, φύγεις, ἔλθεις, ἴδεις κ.τ.τ.
ἀντὶ τῶν λαβών, φαγών, φυγών, ἐλθών, ἰδών κτλ. Καθὼς οἱ Αἰολεῖς
κατὰ ξητὴν τῶν γραμματικῶν μαρτυρίαν οὐ μόνον τίθεις (Ἀλκαίου
Ἀποσπ. 27) καὶ τὰ ὅμοια ἔλεγαν ἀντὶ τοῦ τιθείς κ.λ., ἀλλὰ καὶ οἴχεις
(Ἀλκ. 58), ἐφόρεις (Ἀλκ. 70), μέδεις (2), φέρεις (Σαπφ. 45) ἐκ τῆς
διττῆς γραφῆς φέρων καὶ φέρεις ὑπὸ Ahrens (πρβλ. Dial. aeol. p.
142) εἰσασθέν, ἴσως δὲ καὶ ἀπλῶς φέρεις (= φέρων) γραπτέον, ὡς-

περ κατὰ τὸν Χοιροβοσκὸν εἰς Θεοδοσ. 859, 20 δωριστί εἷς, ἔντος ἔντι ἔντα ἀντὶ ἐὼν, ἐόντος κτλ. ἐλέγετο. ἔπειτα στοίχεις, προσμέτρεις (ἐπιγρ. Κυρ. 13) λέγαις, ὀρθοῖς κ.τ. ὁμ. ἀντὶ τῶν οἰκέων. ἐφορέων, μεδέων, φορέων ἢ φέρων, στοιχῶν, προσμετρῶν, γελῶν, ὀρθῶν κτλ. κατ' ἀποκοπὴν δὲ τοῦ ς οἱ μὲν ἄ. ἀόριστοι ἀπέβησαν γράψαι, ἀκοῦσαι, κινήσαι κτλ. βιωτιστὶ δὲ προφερόμενοι ἢ γραφόμενοι γράψῃ, ἀκούσῃ, κινήσῃ κτλ. (ἴδε ἀνωτέρω τὰ περὶ τῶν μελλόντων καὶ τῆς βιωτ. προφ. καὶ γραφῆς τοῦ η ἀντὶ τῆς αι), οἱ δὲ β'. ἀόρ. λάβει, φάγει, φύγει, ἔλθει, ἴδει κτλ. οἱ δὲ παθητ. γραφθεῖ, ἀκουσθεῖ, δοθεῖ, σωθεῖ, καεῖ κτλ. ὑπὲρ δὲ τῶν β'. ἀόριστων μαρτυρεῖ μάλιστα καὶ ὁ σημερινὸς τονισμὸς τῶν βαρύτονος ὦν, ὡς καὶ τῶν ὑποτιθεμένων αἰολικῶν μετοχῶν λάβει(ς), φάγει(ς), φύγει(ς) καὶ τῶν μεμαρτυρημένων ἐφόρεις, μέδεις, στοίχεις κλ. διότι ἡ καθομιλουμένη λέγει ἔχω φάγει, εἶχα φύγει, ἔχομεν λάβει καὶ ὅχι ἀπαρεμφατικῶς φαγεῖ, φυγεῖ(ν), λαβεῖ(ν) κτλ. Τὰς οὕτω μεταμεμορφωμένας καὶ κατὰ τὴν προφορὰν τοῖς ἄνευ τοῦ ν ἀπαρεμφάτοις ὁμοφθογγούσας μετοχὰς ἐξελάμβαναν τινες ὕστερον ἀγνοίᾳ τῆς ἐπισκοτισθείσης τῶν ἀρχῆς ὡς ἀληθεῖς ἀπαρεμφάτους καὶ ὡς τοιαύτας οἱ ὁπωσδήποτε τῆς γλώσσης διορθωταί, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κοραῆ ἐξαίρουμένου, ἐνίοτε τὰς συνεπλήρωναν προσαρτῶντες τὸ ἐλλείπειν νομιζόμενον ν, ἐν ᾧ ὁρθότερον ἔπρεπε νὰ συμπληρώνωνται προσαρτήσῃ τοῦ ὀνομαστικοῦ ς, ὁσάκις τὸ συγχωρεῖ ἡ ἔννοια. Εἶνε δ' ἀξιοσημείωτον, ὅτι οἱ μετοχικοὶ οὗτοι τύποι ἀκόμη παρὰ τῷ ποιητῇ τῶν Χρονικῶν τοῦ Μωρέως πανταχοῦ ἄνευ ν φέρονται, οἷον ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἀρχῆς τῶν ἐν ᾧ οἱ τὸν μέλλοντα καὶ τὸν δυνητικὸν συναποτελοῦντες ἀπαρεμφατικοὶ ἐπαμφοτερίζουσιν, ὡς εἶδαμεν. Πρὸς τὰ προεκτεθειμένα παραδείγματα. Παρὰ δὲ τῷ πολὺ προγενεστέρῳ καὶ ἐν μέσῳ παραδόξῳ χυδαίσμῳ ὅμως νὰ ἐλληνίσῃ προσπαθοῦντι Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ σλ. 489, 7 πλὴν οὕς ἔχει ὀρίσειν ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλης ἀπὸ προστάξεως τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν θεμάτων κτλ. τὸ ὀρίσειν (= ὀρίση, ὀρίσαι, ὀρίσαις, ὀρίσας) δεικνύει τὴν ἤδη πολὺ πρὸ τοῦ Ι' αἰῶνος ἀποβολὴν τοῦ ς τῶν τοιούτων μετοχῶν ἐν τῇ δημῳδῇ γλώσσῃ. Τοιαύτη, νομίζω, καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν νεοελλιν. παρακειμένων.

Σημ. Εἶνε γνωστὸν, ὅτι καὶ ἡ νεωτέρα γερμανικὴ καὶ αἱ ῥωμανικαὶ γλῶσσαι διὰ τοῦ ἔχω καὶ εἶχα (habe, hatte. ai, avais. ho, avea κτλ.) καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου περιφράζουσι τὸν παρακειμένον καὶ τὸν ὑπερτυντελικόν, ὡς γερμ. ich habe geschrieben, er hatte geschrieben. — j'ai écrit, il avait écrit γαλ. καὶ ἰταλ. ho

scritto, avea scritto κτλ. ἔχω γράψῃ, εἶχε γράψῃ. Ἐλάβαν δ' αἱ ῥωμανικαὶ τὴν ἀρχὴν τῆς περιφράσεως ταύτης ἐκ τῆς λατινικῆς, αὐτῆς δὲ τῆς τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, ἐν ᾗ π. χ. παρὰ Κικέρωνι φέρονται τὰ: habeo perspectum. habeo cognitum. satis dictum habeo. habeo absolutum epos. bellum diis indictum habuit κλ. ὅλως ἢ σχεδὸν ἰσοδύναμα τοῖς ἀπλοῖς *perspexi, cognovi, dixi, absolvi, indicti* κ.λ. Πρὸς. Diez grammatik der romanischen sprachen. Bd. II. p. 98.

Πρὶν δ' ἐπιθέσωμεν πέρας εἰς τὸν περὶ τῶν παρακειμένων καὶ ἐν γένει τῶν χρόνων λόγον, σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἐκ πάντων σχεδὸν τῶν ἀμεταβάτων ἐνεργητικῶν καὶ τινῶν μεταβατικῶν καὶ τῶν οὐδετέρων ῥημάτων σχηματίζονται παθητικοὶ παρακειμένοι ὅχι πάντοτε καὶ παθητικῆς διαθέσεως, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν τῷ ἐνεστῶτι διάθεσιν τηροῦντες, ἀντιστοιχοῦντες δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἢ πρὸς ὁμοίους καθ' ὁμοίον τρόπον ἐσχηματισμένους παθ. παρακειμένους, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν ἐν τῇ γλώσσῃ παλαιᾷ ἀρχὴν τῆς ἕξεως ταύτης, ἢ πρὸς ἰσοδυνάμους ἐνεργητ. παρακειμένους ἢ καὶ ἐνεστῶτας, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἐπίθετα. Παραθέτομεν λοιπὸν παραδείγματά τινα μετὰ τῶν ἐνεστῶτων ἐν παρενθέσει καὶ τῶν ἀντιστοίχων ἀρχαίων ἐφεξῆς.

ἀγανακτη(σ)μένος (ἀγανακτῶ) — ἡγανακτηκώς. Πρὸς. τὸ Λουκ. ἐνυπν. 4 ἀγανακτησαμένης.

* ἀκκουμβη(σ)μένος (ἀκκουμβῶ) β=b λατιν.—ἐρηρεισμένος κ.τ.ὁμ. ἀλλαγμένος (ἀλλάζω) — ἡλλαχώς (ἡλλαγμένος).

ἀναμμένος (ἀνάπτω) — ἀνημμένος, ἐξημμένος κ.τ.τ.

ἀναστεναγμένος (ἀναστενάζω) — ἀνα-στέν(άζ)ων.

ἀνατριχιασμένος (ἀνατριχιάζω) — πεφρικώς.

ἀναχωρημένος (ἀναχωρῶ) ἀνακεχωρηκώς, ἀπεληλυθώς κτλ. πρὸς. τὸ προχωρε(η)μένος τοῦ Ἀλεξ. Κομν.

ἀνθη(ι)σμένος (ἀνθῶ, —ίζω) — διηνθισμένος, ἀνθῶν, ἀνθηρός.

ἀποθαμμένος ἤδη ἐν τῷ Β. Χ. (ἀπο-θαν-μένος. ἀποθνήσκω) — τεθνεώς.

ἀποκαμωμένος (ἀποκάμνω) — ἀποκεκμηκώς, ἀπειρηκώς κ.τ.τ.

ἀποφασισμένος (ἀποφασίζω) — διεγνωνκώς.

ἀραθυμησμένος (ἀραθυμῶ) — βαρυθυμῶν κ.τ.τ.

ἀχνη(υ)σμένος (ἀχνίζω) — λελυπημένος, ὠργισμένος.

ἀναι-καται-ἐμ-βασμένος (ἀναι-καται-ἐμ-βαίνω) — ἀνα-κατα-ἐμβεβηκώς.

βραχνιασμένος (βραχνιάζω) — βραγχιῶν, βραγχῶδης.

βρωμη(σ)μένος (βρωμάει—ξ) — ὀδωδώς, δυσώδης.

γηρασμένος (γηράσκω, γηρνάω) γεγηρακώς. Πρβλ. τὸ Ἡσιόδ. ἀποσπ. 163. g. γηράσκεσθαι.
 διαβασμένος (διαβάζω) — πεπαιδευμένος κ.τ.τ. συνώνυμον δὲ τὸ γραμματισμένος. το δὲ
 διαβασμένος (Χρον. τ. Μωρ. σλ. 70) — πεπερακώς, ἐκ τοῦ διαβαίνω.
 διψασμένος (διψάω) — διψών, διψαλός. παρὰ Δημ. Ζήνῳ Βατραχ. 14.
 δακρυσμένος (δακρύζω — δακρύω) — δεδακρυμένος ἰλ. Π, 7. X 491. Ὀδ. γ, 204. 354. [Πλατ.] Λξιοχ. 364. Α. Πλουτ. Τ. Γρακχ. 16, 3. Γ. Γρακχ. 16, 1. Δίων. 42, 3. Ἀντων. 43, 1. Ἰ-
 ωσ. Ἰουδ. ἀρχ. Δ'. 8, 48. Πaus. Α. 21, 5. Ἀρισαιν. ἐπισ. ΙΒ'. 13.
 ἐπαναστατημένος (ἐπαναστατῶ. ἄμ.) — ἐπανεστηκώς.
 ἐ]ταιριασμένος (ἐ]ταιριάζω) — ἀρμόζων, ἀρμόδιος.
 εὐ-δυσ-τυχησμένος (εὐ-δυσ-τυχῶ) — εὐ-δεδυσ-τυχηκώς, εὐ-δυσ-τυ-
 χής.
 ζαρωμένος (ζαρώνω) — ἐρριτυδωμένος, ῥυσ(σ)ός, ῥικνός.
 θυμωμένος (θυμώνω) — τεθυμωμένος.
 ἰδρωμένος (ἰδρώνω) — ἰδρωκώς, ἰδρῶν, ἰδρῶτι περιρρεόμενος.
 καταντημένος (καταντῶ) — κατηντηκώς. ἀπεγνώσμενος.
 κατσουφιασμένος (κατσουφιάζω) — κατηφιῶν, συνωφρυωμένος.
 κλαμμένος (κλαίγω) — κεκλαυμένος Αἰσχ. Χοηφ. 451. 718. Σοφ.
 Ο. Τ. 4490. Πρβλ. καὶ τὸ Εὐριπ. Ἠλ. 156 πατέρα κατακλαί-
 ομαι.
 κοκκαλιασμένος (κοκκαλιάζω) — ἀποστεωμένος, πεπηγώς.
 κοκκινισμένος (κοκκινίζω) — πεφοινιγμένος, ἐρυθριῶν.
 κοπιασμένος (κοπιάζω) — κεκοπιακώς, κεκμηκώς.
 κοσμογυρισμένος (γυρίζω τ. κόσμον) — πολυπλανής, πολυπλάνητος.
 κυβερνημένος (κυβερνῶ) — εὐπορος.
 λαχανιασμένος (λαχανιάζω) ἀσθμαίνων, πνευστιῶν.
 λιμασμένος (λιμάζω) — λιμώσσ(ττ)ων.
 λυσσασμένος (λυσσάζω) — λυσσ(ττ)ῶν.
 λωβιασμένος (λωβιάζει) — λεπρῶν, λωβός (μεταγ.)
 καλο-κακο-μαθημένος (καλο-κακο-μαθαίνω) — εὐ-, κακῶς ἡγμένος.
 μεμαθηκώς, συνειθισμένος, ἐθός.
 μετανολωμένος ἢ μεταγνώμενος (μετανοῶ(γν)ῶν — μετε-
 γνωκώς. Πρβλ. τὸ Σοφ. Αἴ. 716. μετανεγνώσθη = μετανέγνω.
 (αἰ)μουδιασμένος (αἰ)μουδιάζω) — αἰμωδιῶν.
 μουχλιασμένος (μουχλιάζει) — εὐρωτιῶν.
 νεοφερμένος (νεωστὶ φέρνομαι, — ἔρχομαι) — νέηλος.

*ξαγρυπνημένος (ξαγρυπνῶ) — ἡγρυπνηκώς.
 ξεθυμασμένος (ξεθυμαίνω) — ἐξεστηκώς. κ.τ.τ.
 ξεθωριασμένος (ξεθωριάζω) — ἐξίτηλος, ἐκκεχρωσμένος (·)
 ξεμυαλισμένος (ξεμυαλίζω) — φρενῶν ἐξεστηκώς, παραφρονῶν κ.τ.τ.
 ξεσπαθωμένος (ξεσπαθώνω) — ἐσπασμένος τὸ ξίφος, ξιφήρης.
 ξενοιασμένος (ξενοιάζω) — ἄφροντις.
 ξεπεσμένος (ξεπέφτω) — ἐκπεπτωκώς, παρηκμακώς.
 ξεχασμένος (ξεχάνω καὶ ξεχνάω) — ἐπιλελησμένος, ἐπιλήσμων.
 ξεχειλισμένος (ξεχειλίζω, —άω) — ὑπερχειλής.
 ξυλιασμένος (ξυλιάζω) — ἐξυλωμένος, ἀπεσκληρυμμένος.
 ὁ]μονοιασμένοι (ὁ]μονοιάζουν) — ὁμονοοῦντες.
 παγωμένος (παγώνω) — πεπηγώς.
 παθιασμένος (παθιάζω) — ἐμπαθής.
 πανουκλιασμένος (πανουκλιάζω) — λοιμῶν.
 πεινασμένος (πεινάω) — πεινῶν, λιμώσσ(ττ)ων, πειναλός.
 περασμένος (περ(ν)άω) — πεπερακώς. παρεληλυθός. προβεβηκώς.
 πλωμένος (πίνω) — πεπωκώς.
 πλαγιασμένος (πλαγιάζω) — ἀνα-, κατα-κεκλιμένος.
 πλημμυρισμένος (πλημμυράει) — πλημμυρῶν.
 πολυπαθημένος (πολὺ πάσχει) — πολυπαθής.
 πονεμένος (πονῶ) — πεπονηκώς, πονῶν.
 πανταπραγ(μ)μένος (πάντα πράττει) — ἔμπειρος, πολύπειρος· πα-
 νοῦργος.
 προκομμένος (προκόφτω) — [προκεκοφώς], ἐπιδεδωκώς, πεπαιδευ-
 μένος.
 σκασμένος (σκάνω, σκάζω) — σχάζων, διερρωγώς.
 σκουριασμένος (σκουριάζει) — σκωριῶν (·), εὐρωτιῶν, ἰωμένος.
 σποριασμένος (σποριάζω) — σπερματίας.
 συνεφιασμένος (συνεφιάζει) — συννεφής, συννέφελος.
 ταξειδευόμενος (ταξειδεύ(γ)ω) — ἀποδεδημηκώς, ἀποδημῶν, ἀπό-
 δημος.
 τελειωμένος (τελειώνω ἄμ.) — τετελευτηκώς· ἐξειργασμένος.
 τρομαγ(σ)μένος (τρομάζω) — ἔντρομος, τρέμων. Πρβλ. τὸ Σόλων.
 ἀποσπ. 36 (25), 12 τρομευμένους.
 τσιμπλιασμένος (τσιμπλιάζω, παρὰ τὸ τσίμπλα, τσιμπλός· σιφλός,
 σιπαλός) — (γ)λήμων.
 ὑδρωπικιασμένος (ὑδρωπικιάζω) — ὑδρωπιῶν, ὑδρωπικός.
 φαγωμένος (ἔφαγα) — ἐδηδοκώς, δεδειπνηκώς.

φθασμένος (φθάω) — ἐφθακώς. μεταφ. ἐνῆλιξ ἢ παρῆλιξ, προβς βηκώς.

φουντωμένος (φουντώνει) — κομῶν.

φουσκωμένος (φουσκώνω) — ἐξωδηκώς· φουσών, πεφουσημένος.

φορεμένος (φορῶ) — ἐνδεδυκώς, ἐνδεδυμένος.

φρενλασμένος (φρενιάζω) — φρενητιῶν.

χαλαρωμένος (χαλαρώνω) — χαλαρός, ἀνειμένος κ.τ.δμ.

χολλασμένος (χολιάζω) — λελυπημένος.

χολοσκασμένος (χολοσκάνω) — ἡνιαμένος, ἀνιώμενος.

χορτασμένος (χορταίνω) — κεχορτασμένος (Πρβλ. Εὐδ. τ. κωμ. ἀποσπ. 30. Νικοστράτου Ἀποσπ. 24. Ἄμφιδος 28), κεκορεσμένος, ἐμπεπλησμένος.

ἀνα-, προ-χωρημένος (ἀνα-, προ-χωρῶ) — ἀνα-, προ-κεχωρηκώς, ἐπιδεδωκώς.

φειριλασμένος (φειριλάζει) — φθειριῶν.

ψοφη(σ)μένος (ψοφάει) — τεθνεώς κ.τ.δμ.

ψωμωμένος (ψωμώνω) — μεμεστωμένος.

ψωριασμένος (ψωριάζω) — ψωριῶν.

ῶριμασμένος (ῶριμάζω) — πέπων, πεπασμένος κτλ.

Τοιοῦτοι εἶνε καὶ οἱ ἀρχαῖοι παρακείμενοι πεφυγμένος (φεύγω) Ἰλ. Ζ, 488. Ὀδ. Α, 18. Ι, 455. κ. ἄλλ. λελιμμένος (λίπτω) Αἰσχ. Ἔπτ. 337. 364. κεχαρμένος (χαίρω) Εὐριπ. Ἡλ. 1077. Κύκλ. 367. Ὀρέζ. 1122. Τρω. 529. ὑπνωμένος (ὑπνώττω). Ἡρόδ. Α. 11. οἰκημένος (οἰκέω). Ἡρόδ. Α. 27. κ. ἄλλ. ἀπεγνωσμένος (ἀπογιγνώσκω). Πολυβ. Α'. 8, 3. Πλουτ. Αἰμ. Παυλ. 22 κ. ἄλλ. = τοῖς πεφευγώς (ἀνθ' οὗ ἐν τῇ καθομιλουμένῃ τῷ φευγᾶτος), [λελιφώς], κεχαρηκώς, ὑπνωκώς ἢ ὑπνώττωρ, φκηκώς ἢ οἰκῶρ, ἀπεγνωκώς. Τοιοῦτος δ' ὑβρισμένος ἐν τῷ Αἰλίου. Π. Ι. Α. 31 οὐδὲν τῶν ὑβρισμένων οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν προσφέρουσιν· ὅπερ δ' Κοραῆς (Προδρ. σλ. 289) διὰ τοῦ « ὑπερηφάνων, ὑβριστικῶς πολυτελῶν » ἐρμηνεύει. παραθεῖς καὶ τὸ Εὐριπ. Φοιν. 1118 οὐ σημειῖ ἔχων ὑβρισμέν' ἀλλὰ σωφρόνως ἄσημ' ὅπλα. ὁ συνήθως ἑ. ἀόριστος νομιζόμενος πιθανῶς δ' ἀρχαῖος ἐνεστῶς ὧν οὐλόμενος = ὀλλός, ὀλέθριος. Ἰλ. Α, 2. Ξ, 84. Ὀδ. Κ. 394., ὥς περ καὶ παθ. ἀλλαχοῦ φέρεται Ὀδ. Δ, 92. Α, 410. Σ, 273. καὶ ὁ παρ' Εὐριπ. Ἀλκ. 153 ὑπερβεβλημένην (γυναῖκα) = ὑπερβάλλουσιν, ἐξοχόν. Τοιοῦτοι τέλος καὶ οἱ ἐνεστῶτες ποθουμένα (= πόθῳ κατεχομένα, ποθούση) Σοφ. Τραχ. 103, ρεπομένων (= ρεπόντων) Αἰσχ. Ἰκετ. 390 (Herm.) καὶ οἱ νεώτεροι ἀξιαζόμενος (= ἀξι(ά)ζων), γελαζόμενος (= γελῶν,

φαιδρός), πετούμενα (πετώντα, πτηνά), τρεχάμενος (=τρέχων νε-ρὸν) τρεχάμενο(ν) = νερὸν ὕδωρ) καὶ εἰ τις ἄλλος.

Ἡ ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος εἰς τὸν παθητ. ἡ μέσον παρακεί-μενον ἄνευ μεταβολῆς διαθέσεως μετάβασις ἐν πολλοῖς τούτων δύνα-ται νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς ἀνέκαθεν ἐν αὐτοῖς κειμένης μεσότητος, δι' ἣν καὶ τινα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μόνον μέσως κλίνονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, οἷα π. χ. ἀναμμένος ἐκ τοῦ (ἀμεταβ. ἰσομέσου) ἀνάπτω = τῷ ἀρχ. ἐξάπτομαι, ἐπαναστατημένος = ἐπαρεσσηκώς ἑαυτὸν, θυμωμένος = τεθυμωμένος = εἰς θυμὸν ἑαυτὸν ἐμβεβληκώς, πλαγιασμένος = πεπλαγιακώς ἑαυτὸν, πλάγιον ἑαυτὸν κεκληκώς, φορεμένος = πεφορηκώς (ἐνδεδυκώς) ἑαυτὸν τι, χορτασμένος = κεχορτακώς (ἐμπεπληκώς) ἑαυτὸν κτλ. Τοιοῦτον π. χ. καὶ τὸ Ἡροδότειον οἰκημένοι = ὠκικότες ἑαυτούς. Ἐν ἄλλοις τισὶν ἐμφαίνονται πάθος τι εἰς κατὰ-στασιν μεταστάν, οἷα π. χ. τὰ ἀναστεναγμένος, ἀχνί(ν)σμένος, βραχνλασμένος, διψασμένος, κλαμμένος, λυσσασμένος, λωβιασμέ-νος, ποινεμένος, τρομαγμένος, ψωριασμένος κτλ. = ὑπὸ ἀναστε-ναγμοῦ, ἄχους, βράγχου, δίψους, κλαυθμοῦ, λύσσης, λώδης, πά-θους, πόνου, τρόμου, ψώρας κ.τ.τ. κατεχόμενος. Οἱ δὲ πλεῖστοι αὐ-τῶν, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τοὺς ἀρχαιοτέρους δεδακρυμένος, κεκλαυ-μένος, λελιμμένος, ὑπνωμένος, πεφυγμένος κ. ἄλλ. ἐν τῇ καὶ ἄλ-λως τὸν ἐνεργητικὸν τύπον εἰς —ως (= κως, —χως, —φως) ἀπο-στρεφομένη, ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω, δημῶδε γλώσση ἐσχηματισμένοι, ἔ-χουσι τὴν ἀφορμὴν των, νομίζω, ἐν τῇ κατ' ἀρχὰς ἀδιαφορία τῆς μετὰ ταῦτα συνήθως τὴν μεσότητα καὶ τὸ πάθος ἐκφραζούσης κατὰ-λήξεως μένος. Ἐν ταύτῃ τῇ ἀδιαφορίᾳ ἡ κατάλ. μενος κατ' ἀρχὰς πι-θανώτατα καὶ ἐνεργητικῶς καὶ παθητικῶς καὶ μέσως ἐξελαμβάνετο, ὥς περ καὶ ἡ σύστοιχος κατάλ. τος τῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων, ἅτινα, ὡς γνωστόν, δὲν εἶνε μόνον παθητικά, οἷα τὰ ἀκουστός, κινητός, κτη-τός, ποιητός, ὠρητός. κ.τ.τ. ἀλλὰ καὶ μέσα, οἷα τὰ ἐνδυτός, ἐκδυτός (καθομ. ὀγδυτός), κορεστός, μεστός, κτεριστός καὶ τὸ καθομ. χορτά-τος, καὶ ἐνεργητικά, οἷα τὰ μεμπτός (Σοφ. Τραχ. 446.), δυνατός, ἄγνωστος ψευδέων Πινδ. Ὀλ. 5. 67), ἀπείρατος καλῶν Πινδ. Ὀλ. Ι (ΙΑ), 18), καὶ ἀμετάβαστα ἢ οὐδέτερα, οἷα τὰ βιωτός, βραστός, ζεστός, θνητός, λεπτός, καὶ τὰ καθομιλούμενα σωστός (= σῶος, ἀ-κέραιος), τρεμουλταστός (= τρέμων, ὑπότρομος), τρεχάτος (= τρέ-χων, δρομαῖος), φευγάτος (= φεύγων) κτλ. Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ λατινικῇ πολλὰ εἰς *ius praeterita* ἐνεργητικῶς ἢ καὶ οὐδετέρως ἐκλαμβάνον-ται, οἷα τὰ *adultus* (*adoleasco*), *caenatus*, *cretus*, *coalitus*, *conjura-*

tus, exoletus, inveteratus, juratus, nupta, obsoletus, potus, pransus, suetus· σπανιώτερον conspiratus, injuratus, deflagratus, placitus, pax conventa (παρὰ Σαλλουστίῳ ἐκ τοῦ pax convenit). Τοιαῦτα καὶ τὰ præterita τῶν ἡμιαποθετικῶν ἢ οὐδετεροπαθητικῶν λεγομένων ρημάτων (audeo) ausus, (fido) fesus, (gaudeo) gavisus κτλ. Ἐκ τούτων ὕστερον ἀνεπτύχθησαν τὰ ποικίλης διαθέσεως participes passés τῶν ῥωμανικῶν γλωσσῶν, οἷα π. χ. τὰ γαλλικὰ *aimé, fini, entré, arrivé, parti* κτλ. Ὅτι δὲ πάλαι ἡ κατάληξις *μενος* καὶ ἐνεργητικῶς τῷ ὄντι ἐξελαμβάνετο, δείχνεται ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ἀναλόγων καὶ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀπαρεμφάτου καταλήξεως *μεναι*, ἐξ ἧς ὕστερον ἔγειναν αἱ ἀπλούστεραι *μεν, (ε)ναι, εν' (δωρ.), ην (αἰολ.), καὶ ειν (ἀττ. κ. κοινῶς)*, ὡς ἐν τοῖς *ιστάμεναι* Ὁδ. Η, 341. *ζευγνύμεναι* Ἰλ. Γ, 260. *τιθέμεναι* Ἰλ. Ψ, 83. 247. *τιθέμεν* Πινδ. Πυθ. Ε. 23. *πιτνάμεν* Ὀλ. ζ'. 26. *ὀρνύμεν* Ὁδ. Κ, 22. *αἰσχυνθήμεν* Πινδ. Νεμ. Θ'. 27. *διακριθήμεν* Θουκ. Ε. 73. *φορήναι* Ἰλ. Β, 407. *ἀεῖδεν* Θεοκρ. ζ'. 20. Η. 4. *τρέπην* Ἀλκαίου Ἀποσπ. 3, κ.τ.λ. Ἡ κατάληξις λοιπὸν *μεναι* οὐδὲν ἄλλα ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ τοπικὴ (ὕστερον δοτικὴ) πτώσις τῆς (μετοχ.) καταλήξεως *μενος, μένη, μενον*. ἐπὶ τοῦ θηλυκοῦ = *μένη*, ὡς περ τὰ δοτικοφανῆ λεγόμενα ἐπιρρήματα *μόναι, χαμαὶ τοπικαὶ πτώσεις* τῶν *μόνος, μόνη* (αἰολ. δωρ. *μόνα*), *χαμὸς* (ἢ *χάμος*, ὅθεν τὸ καθομιλούμ. *γενικοφανὲς ἐπίρρημα χάμου*), — *χαμὴ* (*χαμὰ*) καὶ τὰ *ιδία, κρυφὴ* τῶν *ἴδιος* — *ιδία, κρυφός* — *κρυφὴ* κτλ. ὕστερον δ' ὑπὸ τῆς συνηθείας πρὸς ἐρμηνείαν τῆς ἀφηρημένης ἐννοίας τῶν ἐνεργητικῶν καὶ οὐδετέρων ρημάτων, ὁψιαιότερον δὲ καὶ τῆς τῶν παθητικῶν ἀορίστων καθιερώθη, ἐν ᾧ ἡ κατὰ πάντα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις κλινομένη κατὰ λ. *μενος, μένη, μενον* κλ. ὠρίσθη πρὸς ἐκφράσιν τοῦ πάθους καὶ τῆς μεσότητος ἐν ταῖς μετοχαῖς μετὰ τῶν εἰρημένων τε καὶ τῶν ἄλλοθεν γνωστῶν ἐξαιρέσεων ἦτοι λειψίνων τῆς πάλαι εὐρυτέρας χρήσεως.

ΑΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ.

Ἡ γλῶσσα κατ' ἀρχὰς πρὸς ἐρμηνείαν τῶν διὰ τοῦ γνωστικοῦ παραστάσεων καὶ ἐννοιῶν ἔπλασεν ἓνα ρηματικὸν τύπον, τὸν ὕστερον ἐν τῇ γραμματικῇ ὀριστικὴν ἔγκλισιν κληθέντα, ἥτις οὐδὲν ἄλλα ἢ τὸ ὄν, τὸ γιγνόμενον, τὸ κινούμενον ἢ ὡς τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἀντιλαμβανόμενον ἐρμηνεύει καὶ ἐκφράζει. Καὶ τὰ μὲν τῆς ἀμέσους αἰσθήσεως διὰ τοῦ ἐνεστωτικοῦ τύπου, τὰ δὲ τῆς ἐμμέσους ἦτοι τῆς μνήμης διὰ

παρωχημένου, ἐνὸς μόνου κατ' ἀρχὰς πιθανώτατα ὄντος. ὕστερον δ', ἀφ' οὗ ἄλλαι ποικίλαι χρονικαὶ σχέσεις ἀνεπτύχθησαν, καὶ διὰ δευτέρου καὶ τρίτου (ἐνεστώτος) καὶ παρωχημένου ἤρχισε νὰ ἐκφέρῃ τὰ πρότερον οὕτως ἀπλῶς καὶ οἷον συνεπτυγμένως ἐκφερόμενα. Μέλλοντα δέ, οἷος ὁ προληπτικὸς καὶ οἷον προφητικὸς τοῦ γεννησομένου, δὲν εἶχεν ἀκόμη τότε ἡ γλῶσσα· διότι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὁ νεωστὶ καὶ μόλις ἐξελθὼν τῶν κόλπων τῆς φύσεως, ἔχων τὸ παρὸν ἱκανώτατον νὰ αἰσθάνηται καὶ ἀπολαύῃ, δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ προλαμβάνῃ τὸ μέλλον, ὡς περ ὁ τὸ παρὸν βεβαρυμένος καὶ πάντοτε τῇ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδι βοσκομένος νεώτερος ἄνθρωπος. Τὸν μέλλοντα ἔπλασεν ἡ γλῶσσα, ὅτε ἤρχισεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ὀρεκτικὴ δύναμις ν' ἀναπτύσσεται. Τῷ ὄντι αἱ χρεῖαι τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν πολλῶν διὰ τῆς αἰσθήσεως αὐτῷ γνωσθέντων ἀντικειμένων ἤρχισαν νὰ διεγείρουν ἐν αὐτῷ ὁρμὰς καὶ ὀρέξεις πρὸς πλήρωσιν μὲν ἐκείνων, πρὸς ἀνάκτησιν δ' ἢ ἐπίτευξιν τούτων ἀπωλώτων ἢ μακρὰν ὄντων. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ὀρεκτικοῦ καὶ τοῦ βουλευτικοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ ἐν τῇ γλώσσῃ χρεῖα τῆς πλάσεως νέου ἢ νέων τύπων πρὸς ἐρμηνείαν τῶν ποικίλων κινήσεών του. Ἀλλ' ἐν τῇ πολλαπλασίᾳ εἶνε αἱ φάσεις τῆς ὀρέξεως καὶ θελήσεως, οὔτε μία τις γλῶσσα ἐκάστην δι' ἰδίου τύπου ἐκφέρει, οὔθ' ἅπασαι αἱ γλῶσσαι, οὔδ' αὐταὶ αἱ συγγενεῖς τὰς αὐτὰς διὰ τῶν αὐτῶν τύπων. Ἡ Ἑλληνικὴ καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῆς τοὺς ἐξῆς τύπους ἔπλασαν πρὸς ἐρμηνείαν τῶν ἀναλόγων ἐκφάνσεων τοῦ βουλευτικοῦ. Ἡ ὀρέξις ἐν αὐταῖς παρίσταται 1) ὑπὸ τὸν ὀριστικὸν καὶ ἀποφαντικὸν τύπον « (δὲν) θέλω νὰ πράξω ». 2) ὑπὸ τὸν (συμπαρορμητικὸν « ἄς ὑπάγω, ἄς κάμωμεν. ἴω, ποιήσωμεν. » 3) ὑπὸ τὸν ἐπιτακτικὸν ἢ κελευστικὸν « ὕπαγε, κάμε. ἄς ὑπάγῃ, ἄς κάμῃ » ἴτω, ποιησάτω. » 4) ὑπὸ τὸν εὐκτικὸν, αἰδήμονα καὶ εὐλαβῆ. « ἄς πῆγαινα, ἄς ἐγίνετο· μπουρούσαμεν νὰ πάγωμεν κτλ. ἴοιμι, γένοιτο· χωροῖμεν ἂν κτλ. » ὁ 1) τύπος, ὁ ὀριστικὸς μέλλων, οὐσιωδῶς βουλευτικὴν καὶ ὄντως μελλοντικὴν ἦτοι μελετικὴν σημασίαν ἔχει· ὁ 2) εἶνε ὁ ὑποτακτικὸς καλούμενος ἦτοι ἡ ὑποτακτικὴ ἔγκλισις· ὁ 3) ὁ προστακτικὸς ἢ ἡ προστακτικὴ ἔγκλισις. ὁ 4) ὁ εὐκτικὸς λεγόμενος ἢ ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις.

Πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων τούτων ἄλλοτε ἄλλα μέσα μετεχειρίσθη ἡ γλῶσσα. Καὶ τὴν μὲν ὀριστικὴν ἔγκλιναν καὶ τὴν προστακτικὴν σχηματίζει εἰς τὰ ἐκάστοτε χρονικὰ θέματα τὰς προσωπικὰς καταλήξεις προσαρτῶσα, κατ' ἀρχὰς μὲν, ὡς προεφρέθη, ἀμέσως, ὕστερον δὲ καὶ μετὰ τῶν συνδετικῶν φωνηέντων· καὶ τὰς μὲν ἀκραίας καὶ πρωτευούσας καλουμένας πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστώτος καὶ

τοῦ μέλλοντος καὶ ἐν μέρει τοῦ παρακειμένου, καθὼς ἐπίσης προσλήχθη, τὰς δὲ δευτερευούσας πρὸς τὸν τῶν παρωχημένων. Τὴν δ' ὑποτακτικὴν καὶ τὴν εὐκτικὴν ἐσχημάτισεν, ὁμοίως εἰς τὰ ῥηματικά θέματα τὰς προσωπικὰς καταλήξεις προσαρτήσασα, ἐκεῖ μὲν τὰς πρωτευούσας, ἐδῶ δὲ τὰς δευτερευούσας, ἐλτὸς τοῦ ἁ. ἐνικ. προσ. τῶν ἐνεργητ., ὅπου συνήθως διετηρήθη ἐπὶ τῆς εὐκτικῆς ἀκεραία ἢ ἀρχαία κατὰ λ. μι. ἵνα δὲ ἐρμηνεύσῃ τὸ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐκτὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσει βουλευτικὸν καὶ ἐφελκτικὸν στοιχεῖον, ἀρχαιότερον μὲν μετεχειρίσθη 4) τὴν συλλαβὴν *já* (ἴ, ιη) *ιέναι* ἢ *ιέναι* καὶ ἐφίεσθαι σημαίνουσιν μὲ τὸν ὅλον μελλοντικὸν καὶ εὐκτικὸν τύπον συγκεράσας αὐτὴν μεταξὺ τοῦ θέματος καὶ τῶν προσωπ. καταλήξεων. 2) τὴν *ât* (ωτ, ul) ἐπὶ μόνον τῶν γ'. προσώπων τῆς προστακτικῆς, ἃν ὀρθῶς τὰ ἀνελύσκειν ἀνωτέρω. Ὑστερον δ' αὐτὰ ταῦτα τὰ στοιχεῖα ἀναλύσασα, ἐν μέρει δὲ καὶ δι' ἄλλων συνωνύμων παραφράσασα μετεχειρίσθη τὸ μὲν *θέλω* καὶ *ἠθελα* (—ον) πρὸς ἐρμηνείαν τῆς μελλοντικῆς καὶ ἐν μέρει τῆς εὐκτικῆς ἐννοίας, τὰ δὲ μόρια *ας* (= ὡς, ωτ, ât) καὶ *νὰ* (= ἵνα, ὅπως· ἄν) πρὸς τὴν τῆς εὐκτικῆς καὶ προστακτικῆς. Πρὸς δὲ τὴν τῆς ὑποτακτικῆς ἠρκέσθη εἰς ἀπλούστερον μέσον, τὴν εἰς *ω* καὶ *η* μήκυνσιν τῶν συνδετικῶν φωνηέντων (ο, ε), διὰ τοῦ οὕτω μείζονος διαστήματος μεταξὺ τοῦ τὸ κατιγόρημα ἐκφέροντος ῥηματικοῦ θέματος καὶ τῆς τὸ ὑποκείμενον σημαίνουσης προσωπ. καταλήξεως συμβολικῶς παριστάνουσα ὅχι τὴν ἤδη ὄντως παροῦσαν ἢ καὶ παρελθοῦσαν ἢ ὡς τοιαύτην ὑπὸ τοῦ λέγοντος παρισταμένην πραγματικότητα, τὴν διὰ τῶν ὀριστ. τύπων ἐρμηνευομένην, ἀλλὰ τὴν εἰς αὐτὴν *τάσιν* καὶ *ὀρεξιν*. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἀρχαιοτέρων τε καὶ νεωτέρων ὀριστικῶν καὶ προστακτικῶν τύπων ἤδη πρότερον τὰ δέοντα ἐλέχθησαν· τῶρα δὲ ἀκριβέστερόν πως λεκτέον περὶ τῶν ὑποτακτικῶν καὶ τῶν εὐκτικῶν.

Η ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Τῆς ὑποτακτικῆς ἡ χρῆσις ἡ αὐτὴ πάντοτε διέμεινε καθ' ὅλον τὸν βίον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἔντε τῷ ἐξηρημένῳ καὶ ἐν τῷ ἀνεξαρτήτῳ λόγῳ. Ἡ μόνη ἀξία λόγου διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς νεωτέρας γλώσσης εἶνε, ὅτι ἐν ταύτῃ τὰ ἀνθυπότακτα καλούμενα, οἷα π. χ. *τὰ ἄγωμεν, ἴωμεν· φάγωμεν καὶ πῖωμεν*, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν κ τ τ. τὰ ἄλλως προτροπὴν σημαίνοντα κατὰ β'. ἢ (σπασιώτερον) γ'. πρόσωπον, οἷα π. χ. *τὰ φέρε νῦν καὶ τὸ τῆς νήσου μά-*

θης Σοφ. Φιλοκτ. 300., καὶ τὰ ἀπορίαν, δισταγμὸν καὶ διάσκεψιν ἐκφέροντα, οἷα π. χ. *ποῖ βῶ; πῇ στῶ; ποῖ τράπωμαι; ποῖ φύγωμεν;* (Εὐρ. Αἰσχ.) *ποῖ τις οὐρ φύγη* (Σοφ. Αἰ. 403) καὶ τὰ ὅμοια καὶ ἐν γένει πάντα σχεδὸν τὰ διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐν τῷ ἀνεξαρτήτῳ λόγῳ ἐκφερόμενα μᾶλλον ἀνεπτυγμένα διὰ τῶν μορίων *ας* καὶ *νὰ* καὶ τοῦ παρακλευστικοῦ ῥήματος *ἐλα* (προστακτ. τοῦ *ἐλᾶν* = ἐλαύνειν) ἐκφέρονται, ὡς π. χ. τὰ προειρημένα ὧδέ πως περιφράζονται. *ας* ὑπάγωμεν (*ας* πᾶμεν). *ας* φάμεν (= φάγωμεν) καὶ *ας* πῖωμεν (= πῖωμεν). *ἐλα* τώρα *νὰ* μάθης καὶ τὰ τῆς νήσου. *ποῦ νὰ πάγω;* *ποῦ νὰ σταθῶ;* *ποῦ νὰ φύγωμεν;* *ποῦ λοιπὸν νὰ φύγη τινάς;* κτλ. Ὅτι μὲν καὶ ἡ ἀρχαία μετεχειρίζετο παρακλευστικά ἢ βουλευτικά ῥήματα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ὑποτακτικῆς ἐννοίας, οἷα τὰ *ἄγε, ἄγετε, φέρε, ὕστερον* δὲ καὶ τὸ *ἄφες· βούλει; βούλεσθε; θέλεις; θέλετε;* καὶ ἀλλαχόθεν γνωστὸν εἶνε καὶ τὸ προσεκτεινόμενον Σοφοκλείου παράδειγμα δείχνει ὅτι δ' ἡ ἀρχαία ἐφ' ὁμοίας σημασίας καὶ τὰ συνώνυμα τοῖς εἰρημένοις μόρια *ἵνα*, ὅπως, ὡς, ἤδη κατὰ τοὺς ἀττικούς, μάλιστα δὲ τοὺς ἀλεξανδρινούς χρόνους, μετεχειρίζετο, εἶνε ἐπ' ἴσης γνωστὸν καὶ ἀνωτέρω ἐν τοῖς περὶ τῆς προστακτικῆς τὰ δέοντα ἐλέχθησαν. Ἀπέβη δ' ἡ τοιαύτη ἀνάλυσις, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐπικρατεστέρα ἐκ τε τῆς καθ' ὅλου πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τάσεως τῆς νεωτέρας γλώσσης καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθείσης εὐκρινείας· διότι ἐκ τοῦ ἐπ' ἐσχάτων ἐπικρατήσαντος *ιωτακισμού* ἢ *ιτακισμού* καὶ τῆς περὶ τὸ χρονικὸν ποσὸν τῶν φωνηέντων ἀναισθησίας οἱ ὑποτακτικοὶ τύποι π. χ. *γράφης, γράφη, γράφητε, γράφησθε, γράφησαι· γράφωμεν, γράφουν* (= γράφωσι καὶ γράφουσι), *γράφονται* κτλ. ἤρχισαν νὰ συγχέωνται μὲ τοὺς ὁμοφθογγοῦντας ὀριστικούς. Ἐπρεπε λοιπὸν ἀναγκαίως διὰ νέων μέσων ν' ἀποκατασταθῇ ἡ σαφήνεια. Τὰ δύο ταῦτα αἵτις, ἡ κλίσις τῆς δημώδους γλώσσης πρὸς τὸν φθόγγον *ου* ἀντὶ τοῦ *ο*, μάλιστα τοῦ *ω* καὶ ἡ ἴσως ἀνέκαθεν ἐν αὐτῇ ἀστάθεια τῶν ὑποτακτικῶν τύπων προεκάλεσαν, νομίζω, καὶ τὴν ἐν τῇ μεταγενεστέρα γλώσσῃ πολλοῦ φαινομένην σύγχυσιν αὐτῶν μὲ τοὺς ὀριστικούς. Τοιαῦτα εἶνε ἡδη τὰ τῆς Κ. Δ. Παυλ. πρὸς Κορινθ. Α'. 4, 6 *ἵνα μάθητε* — — *ἵνα μὴ φουσιούσθε* (ου ἀντὶ ω) Ἰωανν. Εὐαγγ. ΙΖ'. 3 *ἵνα* — — *γινώσκουσι* (κατὰ τὰ καλλίτερα χειρόγραφα). π. Γαλάτ. Δ'. 17 *ζηλοῦσιν ὑμᾶς*, — — *ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε* (ὁμοίως). Ἀποκρυφ. Εὐαγγελ. Πραξ. Παύλου καὶ Πέτρου 20 *ἐδίδάξα ἵνα* τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγοῦνται (ου=ω). Πραξ. Παύλου καὶ Θέκλης σλ. 45 *ἵνα γάμοι μὴ γίνονται*, ἀλλ' οὕτω μένουσιν (ο καὶ ου=ω). ἔπειτα τὰ τῶν Βυζαντινῶν. Κων-

στάντ. Πορφυρογ. 472, 1 ὀφείλει δὲ γίνεσθαι λάκκος — — — καὶ ἵνα σκεπάζονται ἐπάνω τῆς γῆς κτλ. Μαλαλ. σλ. 264 ἐπιτρέψας, ἵνα πάντες — — — βαστάζουσιν. 300 ἐποίησε κέλευσιν ἵνα — — — χρηματίζουσιν. κτλ. τελευταῖον αὐτὰ τὰ τῆς δημώδους γλώσσης. Πτωχοπρ. Β'. 432.

Ἄν δώσουν στάμενον ποτὲ τὸν χρόνον, νὰ ψουνίσουν 459. Ὄταν τὰ τρία δώσουν καὶ πάντες συναχθῶσιν, καὶ ψάλλουν τὸ ὕψωσέ σε, καὶ ἄρξονται τοῦ τρώγειν 437. Αἰλοῦσιν· Μὴ ἐξέρχεσαι ποσῶς εἰς τὸν πυλῶνα κτλ. Ἐν τῷ τελευταίῳ ἐξέρχεσαι καὶ ἐν τοῖς νὰ λαβαίνετε, νὰ λάβετε, νὰ κάμετε, ν' ἀκούσετε καὶ τοῖς ὁμοίοις τὸ ψιλὸν ε ὅχι μόνον τὸν τόπον τοῦ ἀρχαίου ἢ ἐπέχει, ἀλλ' εἶνε αὐτὸ τοῦτο μόνον βραχύτερον προφερόμενον, καθὼς τὸ ο τῶν γίνονται, ἄρξονται κ.τ. ὁμ. αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον ω βραχέως προφερόμενον. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀποδείχνουσιν, ὅτι οἱ ὑποτακτικοὶ τύποι παντελῶς ἐξηφανίσθησαν ἐκ τῆς καθομιλουμένης καὶ τοῖς ὀριστικοῖς ἐταυτίσθησαν· διότι οἱ: ἄς ἔλθω, ἄς ἔλθωμεν. νὰ φάγω, νὰ φάγῃς, νὰ φάγῃ. νὰ φύγωμεν. νὰ γράψ(η)τε, νὰ δώσουν μαρτυροῦσιν ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου, οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑποτακτικοὶ ὄντες. — — Εἶπα δ' ἄνωτέρω, ὅτι ἡ τῶν συνδετικῶν φωνήεντων τῆς ὑποτακτικῆς κατὰ ποσὸν ἀστάθεια ἴσως ἐκ τῆς ἀρχαιοτάτης γλώσσης παρέμεινεν ἐν τῇ δημῳδαί· διότι εἶνε πασίγνωστος ἢ ἐν τῇ ἐπικῇ ἀμφοδόξια των, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέχθη. Τοιαῦτα π. χ. τὰ Ὀμηρικά: ἐγείρομεν, ἵομεν Ἰλ. Β, 440. πεποιθόμεν Ὀδ. Κ, 335. εἶδομεν Ἰλ. Α, 363. Ν, 327. Π, 49. χεύομεν, δείνομεν Η, 337 κεξ. ἄλεται Α, 492. λάβετον Ἰλ. Κ, 545. ἰθύνετε Ὀδ. Μ, 82. εἶδετε Ἰλ. Θ, 48. Σ, 53. νεμεσήσετε Ἰλ. Ο, 115. μίσγειαι καὶ κατίσγειαι Ἰλ. Β, 232 κεξ. μάλιστα τῶν β'. ἀορίστων τῶν εἰς μι. θείομεν Ἰλ. Α, 143. Ψ, 244. 486, τραπέιομεν Γ, 441. Ξ, 314. στείομεν Ἰλ. Ο, 297. δαμείετε Η, 72. παρστήετον Ὀδ. Σ, 483 κ. ἄλλα. Ἐν τοῖς τελευταίοις χάριν τοῦ ρυθμοῦ γίνεται μετάστασις τις τοῦ χρόνου ἢ ποσοῦ ἀπὸ τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος εἰς τὸ ριζικόν.

Σημ. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔγκλισις, καθ' ἣν ἔλαβεν εὐκρινῇ καὶ τελείαν διαμόρφωσιν, εἶνε προῖον μόνης τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· διότι ὁ λεγόμενος *conjunctivus modus* τῶν συγγενῶν γλωσσῶν ἐτυμολογικῶς τε καὶ ἐννοηματικῶς κατὰ τὸ πλεῖστον, μάλιστα τοὺς παρωχημένους τύπους, ἀντιστοιχεῖ μᾶλλον τῇ ἑλλην. εὐκτικῇ. Μόνον δὲ σποράδην φέρονται ἐν τῇ λατινικῇ καὶ τῇ σκανδαλίτῃ τύποι τινὲς τοῖς ἑλλήν. ὑποτακτικοῖς ὅμοιοι, δηλ. μηχανύσει τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος ἐσχηματισμένοι. καὶ ἐν μὲν τῇ σκανδαλίτῃ οἱ συναποτελοῦντες τὸν παρὰ τοῖς σκαν-

δαλίτῃς *Lét-modus* καλούμενον, οἱ οἱ: *as-a-si* = ἦς, *as-a-t* = ἦ, *bhuv-a-t* *fuat*, *sit*, *as-a-nt*, ἔ-ωντι (*sint*) κ.λ. *patát* = πέση (ἐκ τοῦ *pat* = πετ, πεσ), *â-vah-â-si* = *advehas*, *bhavâsi* = φύης, *sis*, *vahânt*, = *vehant*, *g'ivât* = *vivat*, *g'ajâs* = *vincas* κ.λ. Ἀλλ' οὗτοι μόνον ἐν ταῖς τῶν Οὐκιδῶν βίβλοις ἀπαντῶντες, καὶ αὐτοῦ ὅχι πάντοτε ἐφ' ὑποτακτικῆς σημασίας, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐπὶ δυνητικῆς, εὐκτικῆς καὶ προστακτικῆς, ἐκ τῆς μεταγενεστέρως παντελῶς ἐξηφανίσθησαν· ἐν δὲ τῇ λατινικῇ οἱ διὰ τοῦ *a* (συνδετ. φωνήεντος) ἐσχηματισμένοι τύποι τοῦ *conjunctivus* ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῆς β'. γ. καὶ δ'. συζυγίας, ὡς *mone-a-m*, *mone-a-s*, *mone a-t* κτλ. *dic-a-m*, *dic-a-s*, *dic-a-t* κτλ. *audi a-m* *audi-a-s*, *audi-a-mus* κτλ. Ἀλλ' οὗτοι οὔτε κοινοὶ πᾶσι τοῖς ῥήμασιν εἶνε, οὔτ' εὐκρινῶς ἠδυνήθησαν νὰ διακριθῶσιν ἐκ τῶν διὰ τοῦ *i* καὶ *e* ἐσχηματισμένων, οἱ οἱ τῆς *â*. συζυγίας *amem* (= *amaim*, *amaem*), *ames* (= *ama-is*, *amaes*), *amet* κτλ. καὶ *effodint*, *coquint*, *sinit*, *verberit*, *temperint*, *carint* κ. οἱ τ. Κυρίως λοιπὸν εἶπεν ἡ ὑποτακτικὴ τῇ ἑλληνικῇ μόνῃ ἰδιάζει· διὸ καὶ μέχρι τέλους διέμεινεν ἐν αὐτῇ, τῶν εὐκτικῶν τύπων ἐξαλειφθέντων καὶ τῶν λειτουργικῶν των εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις διανεμηθεῖσων, καθὼς εὐθὺς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Η ΕΥΚΤΙΚΗ.

Τῆς εὐκτικῆς τυπικὰ γνωρίσματα τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων αὐτὴν διακρίνοντα εἶνε πρῶτον αἱ (ἀπημβλυμμένοι) δευτερεύουσαι καταλήξεις ἐκτὸς τῆς *μι*, καθὼς ἐλέχθη, τοῦ *â*. ἐνικ. τῶν ἐνεργητ., ἔπειτα τὸ ἐγκλιτικὸν καλούμενον φωνήεν *i* ἢ μόνον ἢ μεθ' ἐπομένου *e* ἢ *η* ὡς *ie* ἢ *ih* (σchr. *ja*, *jâ*) μετὰ τοῦ προηγουμένου συνδετικοῦ φωνήεντος *o* ἢ τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος *a*, *e*, *o*, *i*, *u*, εἰς *αι*, *ει*, *οι*, *ι* καὶ *υ* συναιρούμενον. Καὶ τὸ μὲν μόνον *i* ἐν τοῖς κοινοῖς τύποις τῆς β'. (τῆς εἰς *ω*) συζυγίας, ὡς λέγ-ο-ι-μι, λέγ-ο-ι-ς, λέγ-ο-ι- κτλ. λεγ-οί-μην, λέγ-οι-ο, λέγ-οι-το κτλ. ποιέ-οι-μι (ποιοῖμι), τιμά-οι-μι (τιμῶμι), δηλο-οί-μην (=δηλοῖμην) κτλ. τὸ δὲ *ih* ἐν τοῖς ἀττικοῖς λεγομένοις τύποις τῶν συνηρημένων ῥημάτων καὶ ἐν πάσῃ τῇ *â*. (εἰς *μι*) συζυγία, ὡς ποιε-οί-ην (ποιοῖην), ποιε-οί-ης (ποιοῖης) κτλ. στα-ί-ην, στα-ί-ης, στα-ί-η, θε-ί-ην, θε-ί-η-τε, δο-ί-η-σαν. ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθ. τῶν τελευταίων καὶ ἐν πᾶσι τοῖς μέσοις τύποις τῆς *â*. συζυγίας τὸ *η* τοῦ *ih* συναιρεῖται μετὰ τὰς προηγουμένας διφθόγγους *αι*, *ει*, *οι*, ἡγουν καταπίνεται ὑπ' αὐ-

τῶν, ὡς συνήθως λέγεται, οἷον ποιοῦμεν, τιμῶτε, σταῖτον, θεῖτον, τιθεῖμην, τιθεῖο, διδοῖμεθα, διδοῖσθε, διδοῖντο κτλ. ἀντὶ τῶν ποιοῦμεν, τιμῶντε, σταῖντον, θεῖντον, τιθειῖμην, τιθειῖο κτλ. Μαρτυρεῖ δ' ὑπὲρ τῆς συναιρέσεως ταύτης ὁ τόνος των περισπώμενος ὢν, ἐν ᾧ οἱ ἄνευ αὐτῆς προκύψαντες τύποι. π.χ. λέγοιμεν, λέγοιτε, λέγοισθε, λέγοιντο προπαροξύνονται· τὸ δὲ *ι* ἐν τῷ *γ'*. πληθύντ. ἀμφοτέρων τῶν συζυγιῶν, ὅταν δηλ. μὴ ἔχωσι τὴν *σα*, ὡς *λέγοιεν, δηλοῖεν, σταῖεν, τιθεῖεν* κτλ. Ἀλλὰ κατὰ διαλέκτους καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον δι' ἀπλοῦ *ι* ἐσχηματίζετο, ὡς δῆλον τοῦλάχιστον ἐκ τοῦ *παρέχοιρ* (= *παρέχοιεν*) τετράκις ἐν δελφικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶντος (*Anecdota Delphica* ed. E. Curtius n. 12. 13. 31).

Εἶνε δὲ τὸ *ι* ἢ *ιη*, ὡς προερέθη, ἡ ρίζα τῶν ῥημάτων *ιέναι* καὶ *ιέναι* (ἐφίεσθαι) καὶ σημαίνει ταῦτόν ὅπερ καὶ ταῦτα. Ἡ πρώτη λοιπὸν καὶ κυρίᾳ σημασίᾳ τῆς εὐκτικῆς εἶνε ἡ ὁρμὴ καὶ τάσις καὶ ἔφρεσις πρὸς τὸ διὰ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος σημαινόμενον. Ἀλλ' αὕτη ἡ ἔφρεσις δὲν εἶνε οὔτε τις μετὰ προσδοκίας καὶ ἐλπίδος ὁρμὴ καὶ τάσις πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ῥηματικῆς ἐνεργείας, ὡς ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς, οἷον: *χωρῶμεν, ἄγωμεν, ἔωμεν. φάγωμεν καὶ πίωμεν* κ.τ.τ. οὔτ' αἰτησις καὶ προσταγὴ καὶ παρακέλευσις, ὡς ἐπὶ τῆς προστακτικῆς, οἷον *χῶρει, ἄγε, ἔτω, φάγετε, πιέτωσαν*, οὔτε τις εὐχὴ περὶ παρελθόντος καὶ διὰ τοῦτο τῶρα ἀδύνατος νὰ ἐκτελεσθῇ, ὡς διὰ τῶν ιστορικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς, οἷον: εἴθε σοι, ὦ Περίκλεις, τότε *συνεγενόμην*, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθα. Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2, 46. Πρβλ. Ἰλ. Γ, 40. Εὐριπ. Ἡλ. 1068., ἀλλὰ *τις ἀπλῶς ἐν τῷ νῶν τεθειμένῃ* (ἐξ ὑποκειμένου) εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία, χωρὶς δὲ λέγων νὰ προσδοκᾷ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς, ἢ διὰ τοῦ τύπου νὰ ἐπισημαίνεται, ἂν δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἢ μὴ, μόνον δ' αἱ περιστάσεις δείχνουσιν, ἂν ἡ ἐκάστοτε ἐκφερομένη εὐχὴ εἶνε ἢ ἦτον ἐκτελέσιμος ἢ μὴ. Οὕτω π. χ. αἱ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος (Α, 18—19 καὶ 42) εὐχαὶ τοῦ Χρύσου ἐξεπληρώθησαν ἀμφοτέραι κατὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ δόξαν. ἢ δ' ἐν στίχ. 374—2 τῆς Β εὐχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος οὐδέποτε ἐξεπληρώθη. ἢ δ' Ὀδυσσ. Ζ, 480—2 τοῦ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν Ναυσικᾶν ἄδηλον ἂν ποτε ἐξετελέσθῃ. — Δύο λοιπὸν εἶνε τὰ τὴν πρώτην ἐγκλιτικὴν ἐννοιαν τῆς εὐκτικῆς συναποτελοῦντα, ἡ εὐχὴ καὶ τὸ ἀπλῶς ρητόν αὐτῆς, καθὼς δύο εἶνε καὶ τὰ τυπικά της γνωρίσματα. Καὶ τὸ μὲν ἐκείνων, τὴν εὐχὴν καὶ ἔφρεσιν, παρέστησεν ἡ γλῶσσα διὰ τοῦ ἐνὸς τούτων, τοῦ *ι*, πρὸς δὲ τὴν τοῦ ἐτέρου, τοῦ ἀπλῶς ρητοῦ, ἐρμηνείαν προσήρτησεν εἰς αὐτὴν τὰς παρωχημενικὰς καταλήξεις, δι' ὧν εἰς τὸ παρελθὸν μετα-

τιθεμένη ἡ εὐχὴ, ἐξωθεῖται ἐκ τῆς σφαίρας τῆς πραγματικότητος καὶ ὡς ὄντως ρητὴ καὶ ἰδεατὴ παριστάνεται· τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ καὶ ἡ νεωτέρα γλῶσσα, περὶ μὲν ἐπιθυμουμένου τε ἅμα καὶ ἐλπίζομένου θέλω καὶ ἐπιθυμῶ λέγουσα, περὶ δὲ ἀπλῶς εὐκτοῦ καὶ θελητοῦ, ἀλλὰ μὴ προσδοκωμένου ἤθελα καὶ ἐπιθυμοῦσα = τῷ ἀρχ. *βουλοίμην ἄν*. Πρβλ. Ἰλ. Γ, 44. Ὀδ. Α, 390. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἔτι μᾶλλον, ἵνα παραστήσῃ τὴν παντελῆ ἀνυπαρξίαν ἢ γλῶσσα μετεχειρίσθη τοὺς παρωχημένους ὀριστικούς ἐπὶ τῆς ἀνυπάρκτου ὑποθέσεως, τῆς φανερώς ἀνεκτελέστου εὐχῆς καὶ τοῦ ἀνεφίκτου σκοποῦ. Αἱ πρωτεύουσαι καταλήξεις ἐπὶ τῆς διὰ τῶν ὁμωνύμων χρόνων π. χ. ὑποθέσεως παριστάνουσι τὸ ὑποτιθέμενον ἢ ὄντως ὑπάρχον ἢ καὶ εἰς τὸ μέλλον προσδοκώμενον· αἱ δὲ δευτερεύουσαι εἰς τὸ παρελθὸν μετακινῶσαι αὐτό, ἐμμέσως αἴρουσι τὴν παρούσαν ἢ τὴν μέλλουσαν πραγματικότητά του. Ὅτι δὲ οὐδ' ἐν τῷ παρελθόντι εἶχάν τινα πραγματικότητα αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις, εὐχαὶ καὶ σκοποί, ἐξηγεῖται ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ ὑποθετικοῦ, εὐκτικοῦ καὶ τελικοῦ τύπου των· διότι περὶ τοῦ ὄντος ἤδη γεγονότος σπανίως μὲν ὑπόθεσις γίνεται, οὐδέποτε δ' εὐχὴ ἢ σκοπὸς προτίθεται.

Εὐθὺς δ' ἔπειτα τοῦ ἐτέρου τῶν στοιχείων τούτων ἀφαιρεθέντος καὶ τοῦ ἐτέρου, τοῦ ἀπλῶς ρητοῦ καὶ ὑποκειμενικοῦ, εἰς ποικίλας ἄλλας μερικωτέρας περιπτώσεις ἐφαρμοζομένου ποικίλην καὶ εὐρείαν χρῆσιν ἔλαβεν ἡ εὐκτικὴ, πρὸς πάσας σχεδὸν πασῶν τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων τὰς σημασίας ἀντιστοιχοῦσα καὶ ἀντιδιαστελλομένη καὶ πανταχοῦ νοητότερόν τι καὶ ὑποκειμενικώτερον καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἔνθεν μὲν μετριώτερον ἐκφέρουσα, ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι πραγματικώτερόν τι πάντοτε καὶ μᾶλλον ἐξ ἀντικειμένου καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο πολλάκις ἀποτομώτερον καὶ οἷον ἀγροικώτερον, ἀλλ' ἅμα καὶ ἐναργέστερον σημαίνουνσι. Κατὰ ταῦτα ἡ μὲν εὐκτικὴ συντελεῖ μᾶλλον εἰς τὴν ἀκριβορρημοσύνην τὰς λεπτοτάτας διαφορὰς τῶν ἐννοιῶν, πολλάκις βοηθεῖα τοῦ μορίου ἄν, ὑποσημαίνουσα καὶ ἰδιάζει εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ (Ἀριστοφ. παρὰ Σέξτω τῷ ἔμπειρ. πρὸς τ. γραμματ. Α'. 10) «ἀστείαν καὶ ὑποθηλυτέραν» καλουμένην διάλεκτον, οἷα ἦτον ἡ τῶν τότε ἀστέων, εὐτραπέλων καὶ φιλοφρόνων ἀστῶν καί, τὸ παράδοξόν, καὶ αὐτὴ ἡ λίαν ἀφελὴς νομιζομένη ὁμηρικὴ ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις μαρτυρεῖ, πόσον τότε ἦτο προχωρημένη ἦτε τῶν ἡθῶν γλαφυρότης καὶ ἡ ἀρμοδίως αὐτὴν ἐρμηνεύοντα τέχνη τοῦ λόγου. αἱ δ' ἄλλαι συντελοῦσι μᾶλλον εἰς τὴν αἰσθητικὴν καὶ οἷον πλαστικὴν ἐνάργειαν, πάντα ἐκτὸς τῆς σκοτεινῆς καὶ ἀορίστου διανοίας τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐντὸς ἢ ἐγγὺς τῆς πραγματικότητος παριστάνουσαι, καὶ ἰδιάζουσιν εἰς τὴν τότε οὕτω νομιζο-

μένην καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κωμικοῦ (αὐτόθι) « ἀνελεύθερον, ὑπαγροικοτέραν » προσαγορευομένην διάλεκτον, οἷα ἦτο πιθανώτατα ἢ τῶν συγχρόνων ἀγροδιαίτων Ἀττικῶν, ἢ τὴν σκάφην σκάφην καὶ τὰ σῦκα σῦκα λέγουσα.

Πρὸς πίστῳ τῶν εἰρημένων ἀρκεῖ νὰ παραθέσωμεν ἐδῶ ὀλίγα τινὰ παραδείγματα ἐκάστης τῶν ποικίλων σημασιῶν τῆς εὐκτικῆς, παραβάλλοντές τας πρὸς τὰς ἀντιστοίχους τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

Α) ἡ εὐκτική ἐν τῷ ἀνεξαρτήτῳ λόγῳ

χωρὶς τε τοῦ ἄν (κεν) καὶ μετ' αὐτοῦ.

ἀ.) ἐπὶ εὐχῆς ὡς ἐν τοῖς προαναφερθεῖσιν ὁμηρικοῖς χωρίοις, π. χ. Α, 48. 42.

ὕμιν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν — — —.

καὶ τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν. κτλ.

Πρβλ. Ἰλ. Δ, 288. 313. Ν, 825. Ὀδ. Η, 148. Θ, 410. 413. κ. ἄλλ. Ἡροδ. Ζ'. 5. 47. 104. Αἰσχ. Προμ. 977. Σοφ. Φιλοκτ. 133. 316. 390. Εὐνοφ. Ἑλλ. Δ'. 1, 38 κτλ. Εὐχὴ ἐκφέρεται διὰ τῆς εὐκτικῆς καὶ μετὰ τοῦ ἄν (ἐν ἐρωτήσῃ). Σοφ. Οἰδ. Κολ. 4100

τίς ἄν θεῶν σοι τόνδ' ἄριστον ἄνδρ' ἰδεῖν

δοίῃ, τὸν ἡμᾶς δεῦρο προσπέμφαντά σοι;

== τῷ καθομιλ. « ποῖος θεὸς γὰρ σῶθιδε κτλ. » ταύτης ἐντονώτεραι φράσεις εἶνε ἢ διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς πάλιν ἐν ἐρωτήσῃ, οἷα: τίς θεῶν σοι — — — δώσει; καὶ ἡ διὰ τῆς προστακτικῆς ἐκτὸς ἐρωτήσεως, οἷον « θεῶν τις δότω σοι » κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ Σοφοκλ. Φιλοκτ. 794. 1214. Αἴ. 388. Ἡλ. 660. Αἰσχ. Ἀγαμ. 1448. Εὐριπ. Ἀλκ. 864. Ἰππολ. 208. 345. Ἰφιγ. Τ. 627 κτλ. Ὅτι δὲ καὶ ἐκτὸς ἐρωτήσεως διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν (κεν) εὐχὴ ἐκφέρεται, μαρτυρεῖ πρὸ πάντων τὸ Ἰλ. Ζ, 281 « ὡς κέ οἱ αὖθι γαῖα χάροι » ἀνάλογον τῷ καθομιλουμ. « ἄς (γὰρ) τὸν πάρη (ἢ ἔπαιρν') ἢ κατάρα ». ἐν δὲ Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1094 (ἂν ἡ παραδεδομένη γραφὴ ἦνε ὀρθή) ἡ εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ εἴθε καὶ τῆς ὑποτακτικῆς: « εἴθ' αἰθέρος ἄνω πτωκάδες δ' ξυτόνου διὰ πνεύματος ἔλωσί μ' οὐ γὰρ ἴσχω. »

β.) ἐπὶ ἐνδόσεως καὶ συγκαταθέσεως. Ἰλ. Β, 340.

ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοῖατο, μῆδεά τ' ἀνδρῶν,

σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμεν!

μετ' ἀγανακτήσεως ἐκφρασμένη παραχώρησις ἀνάλογος τῇ τῆς συνηθείας: « ἄς πάγουν 'ς τάναθμα καὶ αἰ σκέψεις καὶ αἰ ἀποφάσεις! » κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ἰλ. Γ, 101. 300. Χ, 274. Ω, 226. Ὀδ. Η, 224.

ἰδόντα με καὶ λίποι αἰών.

κτῆσιν ἐμὴν δμῳάς τε καὶ ὑψηρὰς μέγα δῶμα.

= ἄς ἐβλεπα τοὺς ἰδικούς μου καὶ ἄς ἀπέθνησκα (ἄς μ' ἔπαιρν' ὁ Χάρος). ἐνδοσις καὶ συγκατάθεσις μέχρις ἀδιαφορίας πρὸς τὰ λεγόμενα ἢ γιγνόμενα πολλάκις καταντῶσα, ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ εἶεν (πιθαν. εὐκτ. γ'. ἐνικ. πρόσ. τοῦ εἶναι). Αἰσχ. Προμηθ. 36. Πλατ. Εὐθύφρ. 13. d. καὶ ὀρθῶς γε, ὃ Σώκρατες: οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω. — εἶεν: ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία ἂν εἴη ἡ ὁσιότης; Ἀπολογ. 19. b. 34. b. 36. b. Φαίδ. 95. α. 117. α. Κρίτ. 47. c. 50. e. Συμποσ. 204. c. 208. b. Πολιτ. 344. α. 424. e. κ. ἄλλ. Εὐνοφ. Κ. Π. Γ'. 1, 13. 35. Δ'. 3, 8. Δημοσθ. Φιλιππ. Α. 22 κτλ. Καὶ διὰ τοῦ εἴη, ὡς ἐν Ἰλ. Ω, 139 τῇδ' εἴη κτλ., ὅπερ ὁ παραφραστὴς διὰ προστακτικῆς παραφράζει. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ ἐννοία ἐκφράζεται καὶ διὰ τοῦ ἔστω, ὡς ἐν Ἰλ. Η, 34 ὃδ' ἔστω. Πλατ. Νόμ. Ζ'. 816. 6 ἔστω δὴ ταύτη. Πολιτ. I, 597. 6 κ. ἄλλ. Καὶ δι' ἄλλων προστακτικῶν Σοφ. Φιλοκτ. 120 ἔτω ποιήσω πᾶσαν αἰσχύνην ἀφείς. Οἰδ. Τ. 1458. Πλατ. ἀπολ. 19. α. ὅμως τοῦτο μὲν ἔτω ὅπη τῷ θεῷ φίλον. Αἰσχ. Προμ. 939 δ' δ' οὖν ποιεῖτω — πάντα προσδοκῆτά μοι. 942 κεξ.

ἐμοὶ δ' ἔλασσον Ζηνὸς ἢ μηδὲν μέλει.

δράτω, κρατεῖτω τόνδε τὸν βραχὺν χρόνον.

Ἐναργέστατα δὲ διαφαίνεται ἡ συγγένεια καὶ οἷον κατὰ τοῦτο ταυτότης ἀμφοτέρων τῶν ἐγκλίσεων ἐν τῷ Αἰσχ. Προμηθ. 1047—1056, ὅπου πρῶτον μὲν δύο προστακτικαὶ θέτονται, ἔπειτα δ' ἐπιφέρονται τρεῖς εὐκτικαί.

γ.) Τῇ ἐνδόσει καὶ συγκαταθέσει γειτνιάζει ἐγγύτατα ἡ συνθήκη, ἣν περ καὶ αὐτὴν ἐρμηνεύει ἢ τε εὐκτικὴ καὶ αἰ κατὰ τοῦτο ἀντίστοιχοι, ἢ τε προστακτικὴ καὶ ἡ ὑποτακτικὴ.

Ἰλ. Γ, 71 κεξ.

ὁππότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
κτῆμαθ' ἐλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω.

οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
ναίετε Τροίην ἐριβώλακα, τοὶ δὲ νεέσθων

Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιῖδα καλλιγύναικα.

Πρβλ. αὐτ. 94. ὅπου ἀντὶ τῆς προηγουμ. εὐκτ. ταμόντες ναίετε (= τάμοιτε καὶ ναίοιτε) τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ τάμωμεν. ἐν δὲ 255—8 (αὐτόθι) ἀντὶ μὲν τοῦ ἀγέσθω τίθεται τὸ ἔποιτο, ἀντὶ δὲ τοῦ νεέσθων τὸ νέονται (= νέωνται). Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ Ἰλ. Δ, 17 κεξ. Ω, 139 κτλ. — Ἡ συνθήκη ἐρμηνεύεται καὶ διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν

(κέ, κέν). Τοιοῦτον παράδειγμα σπουδαιότατον εἶνε ὁ τῶν Ἡλείων καὶ Ἡραίων ὄρος (C. Inscr. XI. Ahrens. de dial. æol. 280 κεξ). «Συν-
μαχία κ' εἶα (= ἂν εἴη) ἑκατον ἑτάρα, ἄρχοι δὲ κα τοῖ (= τῷ). αἱ δὲ
τοὶ δέοι αἴτε ἑτάρα αἴτε ἑτάρα, συνείαν (= συνεῖεν) κ' ἀλλάλοις »
κτλ. = τοῖς δημῶδ. « νὰ ἦνε, ν' ἀρχίσῃ κτλ. » Ἐπὶ δ' ἐντονωτέρας
ἐρμηνείας τίθεται, ὡς γνωστόν, ἡ προστακτικὴ καὶ τὸ ἰσοδύναμον ἀπα-
ρέμφατον ἢ ὁ μέλλων ὁ ὀριστικός· οὕτω π. χ. ἐν ταῖς παρὰ Θουκυδίδη
(Ε. 18. 23) συμβάσεσι τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων « ἔτη δὲ εἶ-
ναι τὰς σπονδὰς πεντήκοντα. » « ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν. » « ἀ-
ποδόντων δὲ Ἀθηναίους Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν. »
« ὁ δ' ὄρκος ἔστω ὅδε. » « ὁμοῦνται δὲ ταῦτα. » « κατὰ τὰδε ξύμ-
μαχοι ἔσονται. » — Ἐντεῦθεν ἐκφέρει δ'.) ἡ εὐκτικὴ (μετὰ τοῦ ἂν συ-
νήθως) μετριώτερον τὰ τῆς προστακτικῆς καὶ ὑποτακτικῆς ἐν ἐρωτή-
σει τε, ὡς Ἰλ. Γ, 52 (Πρβλ. Ε, 456. Ρ, 340—4. Ω, 263. Ὀδ. Ζ, 57.
Η, 22) Ο, 195.

οὐκ ἂν δὴ μείνειας Ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
= σχεδὸν τῷ « μείνον δὴ », καὶ ἐκτὸς ἐρωτήσεως.
Ἰλ. Β, 250

τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις.
= τρόπον τινὰ τῷ « διὰ τοῦτο δὲν ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ παίρνῃς εἰς τὸ
στόμα σου τοὺς βασιλεῖς. » Τοιαῦτα καὶ Σοφ. Ἀντιγ. 444. Ἀριστ.
Σφήκ. 725 πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς, οὐκ ἂν δικάσαις = μὴ δι-
κασῇς. καὶ τὰ μετὰ φιλοφροσύνης εἰρημένα Σοφ. Φιλοκτ. 674 χωροῖς
ἂν εἴσω = χώρει, εἴ σοι φίλον. Πλατ. Φαιδρ. 227. c. λέγοις ἂν.
229. b. προάγοις ἂν. ἀλλὰ καὶ τὸ μετ' εἰρωνείας λελεγμένον καὶ διὰ
τοῦτο ἐντονὸν προσταγὴν ἐκφέρων Σοφ. Ἠλ. 1494. « χωροῖς ἂν εἴσω
σὺν τάχει. » κατ' οὐσίαν = τῷ « κρημνίσου γρήγορα μέσα. » Ἀλλ' ἡ
λεπτὴ αὕτη διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἐγκλίσεων καθαρώτερον διαφαί-
νεται, ἂν συμπαραθέσωμεν τὸ Σοφ. Ἠλ. 637.

κλύοις ἂν ἥδη, Φοῖβε προστατήριε,
κεκρυμμένην μου βάζειν· οὐ γὰρ ἐν φίλοις
ὁ μῦθος, οὐδὲ πᾶν ἀναπτύξαι πρέπει.

πρὸς τὸ τ. Ἰλ. Α. 37 Κλυθί μευ, ἀργυρότοξε, κτλ. Ἐν μὲν τούτῳ ὁ
πᾶν τὸ δίκαιον καὶ ὅσιον ἑαυτῷ συνειδὼς ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος μετὰ
θάρρους προσελθὼν τῷ θεῷ τοῦ ἀπαιτεῖ πῶς νὰ τὸν ἀκούσῃ καὶ νὰ τοῦ
ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν, ἐκεῖ δ' ἡ αὐτόχειρ τοῦ νομίμου ἀνδρὸς καὶ
σύνευνος τοῦ συνενόχου Αἰγίσθου καὶ δυσμενῆς πρὸς τὰ γνήσια αὐτῆς
τέκνα κόρη τοῦ Τυνδάρεω, ὑπὸ νυκτέρων φασμάτων τεταραγμένη καὶ

περιδεῆς περὶ τῆς ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτῆς κακῷ ἐκβάσεως, μεθ' ὑποστολῆς
προσέρχεται πρὸς τὸν προστατήριον Φοῖβον καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ δέεται
αὐτοῦ εἰς καλὸν αὐτῆς νὰ τρέψῃ τὰ ὄνειρα, ἐνδοιάζουσα ἀκόμη, ἂν ὁ
θεὸς θὰ τὴν εἰσακούσῃ. Ἐν δὲ τῷ Ἰλ. Γ, 406 κεξ. καὶ ἡ χωρὶς τοῦ ἂν
εὐκτικῆ συνωνυμεί τῇ προστακτικῇ. Πρβλ. Ζ, 164. Α, 790. Ὀδ. Β,
230 κεξ. Ε, 8—10. Ν, 229. Ω, 461, 491. Μετρία προσταγὴ ἐκφέ-
ρεται πολλάκις καὶ διὰ τῆς εὐκτ. μετὰ τοῦ εἰ, ἥπερ κυρίως δύναται ἡ
ἰδίως εὐκτικὴ νὰ θεωρηθῇ, τοῦ εἰ ὄντος = τῷ αἰ, εἴθε, ἢ ὑποθετικῇ,
κατὰ παράλειψιν τῆς ἀποδόσεως, οἷα π. χ. καὶ ἡ «καλῶς (εἰ) ἂν ποι-
ήσεις», προστακτικὴ πῶς ἀποβῶσα· π. χ. Ἰλ. Ο, 574. Ω, 74. Πρβλ.
Ὀδ. Ε, 388.

ε.) Τῇ ἐνδοτικῇ εὐκτικῇ ἔγγιστα γειτνιάζει καὶ ἡ ἐρμηνεύουσα τὸ
καθαρώς ροητόν, τὸ ἀπλῶς καὶ μόνον ἐν τῇ διαβολῇ τεθειμένον,
οἷον τὸ Ὀδ. Ε, 491 κεξ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμῖν ἐδωδῇ
ἡδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσιν
δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἔποιεν,
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὔτι διαπρήξαιμι, λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ κτλ.

= τῷ τῆς συνηθ. « ἄς ποῦμε(ν) πῶς εἴχαμε(ν) διὰ πολὺν καιρὸν φαγεῖν »
καὶ γλυκὲ κρασί καὶ ὅτι ἄλλοι πῆγαιναν νὰ ἐργάζωνται (ἢ σὲ δου-
λειά), τότε καὶ δλόκληρον χρόνον λέγοντας τὰ πάθιά μου εὐκολα δὲν
θὰ τὰπόσωνα κτλ.» — Τὸ δὲ Πλατ. Πολιτ. Η'. 549. α καὶ δούλοις
μὲν τισιν (νεωτ. γρ. τις ἂν) ἄγριος εἴη ὁ τοιοῦτος, οὐ καταφρονῶν δού-
λων, ὡς περὶ ὁ ἱκανῶς πεπαιδευμένος, ἐλευθέρους δὲ ἡμερος κτλ., ὅπερ
ὁ Bäumlein (Untersuch. σλ. 255) ἐνταῦθα ὑπάγει, μᾶλλον εἰς τὴν
προηγούμενην δ.) περίπτωσιν ἀνακτέον νομίζω καὶ τὸ εἴη ἢ εἴη ἂν
περίπου διὰ τοῦ ἔστω, δεῖ εἶναι περιφραστέον, ὡς δείχνει τὸ εὐθὺς
ἐν ἀρχῇ τῆς αὐτῆς περιόδου τεταγμένον « αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτὸν
— εἶναι κτλ.

Τοιαύτη θέσις τοῦ ἀπλῶς φανταστοῦ, ἀλλ' οὐχ ὑπάρχοντος ἀλη-
θῶς ἐκφέρεται καὶ διὰ τῆς ὀριστικῆς, συνήθως μετὰ τῶν μορίων καὶ
δή, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἐναργέστερον καὶ ζωηρότερον παρὰ διὰ τῆς εὐκτικῆς.
Εὐριπ. Μηδ. 386 κεξ. εἶεν· καὶ δὴ τεθρᾶσι· τίς με δέξεται πόλις; =
ἄς ἦνε. εἰπὲς πῶς πέθαναν κτλ. Ξεν. Ἀναβ. Ε'. 6, 9 ποιῶ δ' ὑμᾶς
ἐξαπατηθέντας καὶ καταγοητευθέντας ὑπ' ἐμοῦ ἦκειν εἰς Φᾶσιν· καὶ δὴ

ἀποβαίνομεν εἰς τὴν χώραν· γνώσεσθε δὴπου, ὅτι οὐκ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐστέ. κτλ.

ζ'.) Ἐκ ταύτης τῆς οὕτως εἰπεῖν θετικῆς εὐκτικῆς ἀνεπτύχθη ἡ ὑποθετικὴ, ἡ πρὸ αὐτῆς τὸ ὑποθετικὸν μόριον εἰ ἦτοι μόνον ἢ μετὰ τοῦ ἀν (ποιητ. κέ, κέν) ἔχουσα. Διὰ ταύτης ὑποτίθεται τι ἀπλῶς ἄνευ ἀναφορᾶς πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἵνα ἐξαχθῇ συνέπειά τις ἦτοι πραγματικὴ καὶ βεβαία, ἡ ροητὴ καὶ αὐτὴ καὶ μόνον ἐνδεχομένη. ἑναργέστερον παράδειγμα εἶνε τὸ Ὁδ. Σ, 366 — 386. Ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτῆς ἐκτενέστερον κατωτέρω.

ζ'.) Ἡ εὐκτικὴ ἐκφέρει καὶ ἀπλῆν διάσκεψιν ἄνευ τάσεως πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἐν ᾗ ἡ ὑποτακτικὴ διάσκεψιν μετὰ τάσεως καὶ οἷον προετοιμασίας πρὸς αὐτήν. Αἰσχ. Ἰκετ. 20 κεξ.

Τίνx γοῦν χώραν εὐφρονα μᾶλλον

τῆςδ' ἀφικοίμεθα

σὺν τοῖςδ' ἰκετῶν ἐγχειριδίοις

ἐριοστέπτοις κλάδοις;

== εἰς ποίαν ἄλλην χώραν ταύτης εὐφρονεστέραν νὰ πηγαίναμεν; Τὸ ἀφικώμεθα θὰ ἐσήμαινεν τὰς Δαναίδας διαβουλευομένας νὰ τραπῶσιν ἐπ' ἄλλην τινὰ τοῦ Ἄργους εὐφρονεστέραν χώραν, ἐν ᾗ τὸ ἀφικοίμεθα φανερώσει ἀπλῆν τινὰ διάσκεψιν ἄνευ τοῦ (ἀποφασισμένου) τούτου σκοποῦ. Τοιαῦτα εἶνε καὶ τὰ Ἀγαμέμν. 1374 κεξ. Σοφ. Οἶδ. Κ. 1418. Θεοκρ. ΚΖ'. 24. Δημοσθ. κ. Μιδ. 35. « εἰ τις οὖν κακείνοις τοῖς προϋπάρχουσι νόμοις καὶ τούτῳ τῷ μετ' ἐκείνους τεθέντι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἐστ' ἔνοχος, ὁ τοιοῦτος πότῃ μὴ δῶ διὰ τοῦτο δίκην, ἢ μείζω δοίῃ δικαίως; ἐγὼ μὲν οἶμαι μείζω » == νὰ μὴ τιμωρηθῇ διὰ τοῦτο, ἢ περισσότερον, λέγετε νὰ τιμωρηθῇ; κτλ.

ή.) Ἡ εὐκτικὴ ἐγγύτερον πρὸς τὴν πραγματικότητα προσερχομένη ἐκφέρει ἐξ ὑποκειμένου γνώμην περὶ παρόντος ἢ μέλλοντος ἐρίοις δὲ καὶ περὶ παρελθόντος, ἀρχαιότερον μὲν, ὡς εἰκός, ἄνευ τοῦ ἀν, ὕστερον δὲ συνηθέστερον, ὡς ἐκ τῶν προκειμένων μνημείων τῆς γλώσσης δηλον, μετὰ τοῦ ἀν.

1) Ἄνευ τοῦ ἀν. Ἰλ. Τ, 321 οὐ μὲν γάρ τι κακὸν ἄλλο πάθοιμι = δὲν θὰ πάθω, νομίζω. Υ, 286 δ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν = δὲν φέρουρ, νομίζω. Ψ, 154 Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρισθαι = βούλομαι ὀπάσαι, ὀπάσω. Ἰλ. Κ. 246.

τούτου γ' ἐσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἶθομένοιο

ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περίοιδε νοῆσαι.

= νοστήσομεν, ἐγῶμαι. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ὁδ. Γ, 231. Η, 314 κεξ. Ν,

248. Ὁδ. Ε, 122 κεξ. Ἰλ. Κ. 556 κεξ. Ο, 45 κεξ. Ἡσίοδ. Θεογ. 722 κεξ. Αἰσχ. Χοηφ. 594 κεξ.

πτηνά τε καὶ πεδοθάμον' ἀπ' ἀνεμοέντων

αἰγίδων φράσαι κότον

ἀλλ' ὑπέρτολμον ἄνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι;

Σοφ. Ἀντιγ. 604.

Τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν

ὑπερβασίᾳ κατάσχοι;

Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 523. Πινδ. Ὀλυμπ. Γ'. ἐν τέλει.

τὸ πόρσω δ' ἐστὶ σοφοῖς ἄβατον

κάσφοις· οὐ μιν διώξω· κεινὸς εἶην.

= κενὸς ἔσομαι, νομίζω. Ὀλ. Θ'. 120 κεξ. Ἰ. ἐν τέλ. Πυθ. Δ'. 210.

Αἰσωνος γὰρ παῖς ἐπιχώριος οὐ ξείναν ἰκοίμαν γαῖαν ἄλλων
= δὲν ἤλθα (ἢ δὲν ἔρχομαι), νομίζω, εἰς ξένην γῆν. Αἰσχυλ. Ἰκετ. 727. Σοφ. Αἰ. 924. Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1209. Ἰππολ. 470. Ἰφ. Τ. 1055. Ἀνδρ. 930. Ἀριστοφ. Ὀρν. 180. Θεοκρ. Η. 20 87 κεξ. ΚΒ'. 73 κεξ. ΚΖ'. 59. ΚΗ. 12 κεξ. ΚΘ'. 37 κεξ. Μοσχ. ε'. 6. Ἀντιφωντ. κατηγ. φαρμ. 25. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ τελευταῖον χωρίον καὶ τὰ Ἰσαίου π. τ. Νικ. κλ. 19 π. τ. Ἀπολλ. κλήρου 36. π. τ. Ἀριστ. κλ. 18. 23. π. τ. Ἀγνίου κλ. 38. Δεινάρχου κ. Ἀριστ. 3 κ. Φιλ. 18. 19 — Λυκούργου κ. Λεωκρ. 50. Ξεν. Ἰερ. ΙΑ. 13 καὶ εἴ τινα ἐν τοῖς χειρογράφοις ἄνευ τοῦ ἀν φερόμενα χωρία διώρθωσαν οἱ νεώτεροι τῶν ἐκδοτῶν προσθέσαντες αὐτό. Ἡ ἐν τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις ἀκριβορρημοσύνη τοῦ πεζοῦ λόγου, μάλιστα τοῦ ἀττικοῦ, συγχωρεῖ ἴσως τὴν διόρθωσιν ταύτην· ἀλλ' ἀδιαφιλονείκητος φαίνεται οὕσα ἢ ἄνευ τοῦ ἀν γραφῇ τῶν προεκτεθειμένων τε καὶ εἴ τινων ἄλλων ὑπὸ τῶν χειρογράφων μεμαρτυρημένων ποιητικῶν χωρίων. Διότι καὶ ἡ ποίησις καθόλου, ὡς γνωστόν, πρὸς ἀρχαϊκὰς λέξεις καὶ συντάξεις ἐπιρρεπεστέρα εἶνε καὶ αἱ τοιαῦται φράσεις αἱ ὕστερον ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πεζοῦ λόγου συνήθως μετὰ τοῦ ἀν φερόμεναι τὸ πάλαι δι' ἀπλῶν τῶν ἐγκλίσεων χωρὶς τοῦ ἀν βεβαίως ἐξεφέροντο, ὅτε ἀκόμη οἱ ἐγκλιτικοὶ τύποι ἦσαν ἑναργέστεροι ἐν τῇ συνειδήσει τῆς γλώσσης. Ἀφ' οὗ δ' ἤρχισεν ἡ ἐνάργεια αὕτη ν' ἀμυδρώνηται καὶ τις σύγχυσις καὶ ἀσάφεια ν' ἀναφύηται ἐν τῷ λόγῳ, ἤρχισε καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη ν' ἀναπληρώνηται ἐδῶ μὲν διὰ τῆς χρήσεως τούτου τοῦ μορίου, ἀλλαχοῦ δ' ἄλλων. ὁμοίως ὥσπερ καὶ αἱ δι' ἀπλῶν τῶν πτώσεων ἀρχῆθεν ἐρμηνευόμεναι σχέσεις ὕστερον διὰ τῶν προσθέσεων ἤρχισαν νὰ σημαίνωνται.

2) Μετὰ τοῦ ἀν. Ἰλ. Α, 400 — — τότε κέρ μιν ἱλασσάμενοι πε-
πίθοιμεν = θὰ τὸν πείσωμεν, πιστεύω. αὐτ. 255.

ἢ κεν γηθήσῃ Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες,
ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοῖατο μαρναμένοισιν.

= θὰ χαροῦν, φοβοῦμαι, καὶ ὁ Πρίαμος καὶ τὰ παιδιὰ του κτλ. Τοι-
αῦτα καὶ τὰ αὐτ. 293 κεξ. Β, 42. 29. 66. Γ, 41. 220. 223. Δ,
474. Θ, 24—26. 210. Ἰλ. Ω, 56 (ἀξιοσημείωτον διὰ τὴν μετρίότη-
τα) Αἰσχ. Προμ. 937 — 8.

Πρ. τί δ' ἂν φοβοίμην, ὃ θανεῖν οὐ μόρσιμον;

Χορ. ἀλλ' ἄθλον ἂν σοι τοῦδ' ἔγ' ἀλγίω πόροι.

Ἡροδ. Α'. 36 παιδὸς μὲν πέρι τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε ἔτι. οὐ γὰρ ἂν
ὕμιν συμπέμψαιμι = οὐ συμπέμψω αὐτόν (δι' οὗς σύνοιδα λόγους).
Ξεν. Ἀγῆσ. Α'. 4. 2. 3. 20. 24. Β'. 12. 23. 25. Δ'. 4. 2. 3. 5. Ε'.
4. 5. 4. 7. κ. ἄλλα. Πλάτ. Ἀπολ. 47, 6 — c. εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέ-
γουσιν, ὁμολογοῖν ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὐδὲ γὰρ
ἂν δῆπου πρέποι, ὃ ἄνδρες, τῇδε τῇ ἡλικίᾳ, ὥσπερ μειρακίῳ πλάτ-
τοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι = δὲν πρέπει, νομίζω. αὐτ. 18, α. 49,
α. 20, c. d — e. 22, e. 23, d. 24, α. 27, d. e. Κρίτ. 43, b. c. 44,
c. 46, c. 47, α. 48, α — b. 50, b. c. d. e. 52, α. d. κτλ.

Τὸ ἐν τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις ἐκφερόμενον εἶνε ἐξ ὑποκειμένου
(πολλάκις μετρία, μεθ' ὑποστολῆς καὶ ἐνδοιασμοῦ) γνώμη, καὶ ὅχι ἐξ
ἀντικειμένου (βεβαία, μετὰ θάρρους καὶ πεποιθήσεως) γνώσις καὶ ἀ-
πόφανσις, οἷα συνήθως διὰ τῆς ὀριστικῆς ἐκφέρεται. Καὶ τὰ μὲν προ-
εκτεθειμένα παραδείγματα εἰς τὸ ἐνεστώτῳ ἀναφέρονται ἢ εἰς τὸ μέλ-
λον καὶ διὰ τοῦτο ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὸν ἐνεστώτα καὶ τὸν μέλλον-
τα τῆς ὀριστικῆς (καὶ τὸν ἐν τῇ ὁμηρικῇ γλώσσῃ τούτῳ συνώνυμον ἀ-
όριστον τῆς ὑποτακτικῆς). Διὰ δὲ ταύτην τὴν ἀντιστοιχίαν καὶ σχε-
δὸν συνωνυμίαν πολλάκις ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ αἱ ἐγκλίσεις διαδέχον-
ται ἀλλήλας. Οὕτως ἐν τῷ Θεοκρ. Η'. 18 — 20.

Σύριγγ', ἂν ἐποίησα, καλὰν ἔχω ἐννεάφωνον,

λευκὸν καρὸν ἔχοισαν, ἴσον κάτω, ἴσον ἄνωθεν

ταύταν κατθεῖν, τὰ δὲ τῷ πατρὸς οὐ καταθησῶ

ἢ εὐκτικὴ κατθεῖν κεῖται μετὰ τῶν τασσάρων μὲν προηγουμένων (στ.
13. 14. 15. 17), ἐνὸς δ' ἐπομένου (στ. 20) μέλλοντος. Ὁμοίως ἐν τῷ
τῆς Ὀδ. Η, 314 κεξ.

— — οἶκον δὲ τ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
εἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δὲ σ' οὐ τις ἐρύξει.

τὴν εὐκτικὴν διαδέχεται ὁ ὀριστικὸς μέλλον. Τοιαῦτα καὶ Ἰλ. Α, 298
κεξ. Β, 159 κεξ. Γ, 53—4. Ζ, 456 κεξ. Κ, 242 κεξ. Ι, 144—2. 155
—7. Ἀριστ. Πλουτ. 507—10. Ἀχαρν. 403 οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι, ἀλλὰ
κόψω τὴν θύραν κτλ.

Εἰς δὲ τὸ παρεληλυθὸς ἀναφέρονται τὰ δμῆρ. Ἰλ. Α, 232. Β, 80—
4. Γ, 220.

φαίης κε ζάκοτόν τιν' ἔμμεναι ἄφρονά τ' αὐτως
= ἔφης ἂν.

223. οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.

= οὐκ ἂν ἤρισσε. Τοιαῦτα καὶ Δ, 429 κεξ. 539 κεξ. Ε; 344 κεξ.

καὶ νῦν κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

= ἀπώλετ' ἂν = θὰ χάρετο ἢ θὰ εἶχε χαθεῖ. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ε,
388. Α, 58 κεξ. Ρ, 70 κεξ. 398 κεξ. Ἡροδ. Ζ'. 180. 214. Θ'. 71 ἀλ-
λὰ ταῦτα μὲν καὶ φθόνῳ ἂν εἴποιεν = εἶπον ἂν = ἴσως εἶπαν. Εὐρ.
Ἰκετ. 774 κεξ. — Ἀλλ' ἐν τούτοις ὕστερον οἱ τῆς ὀριστικῆς παρωχημέ-
νοι κατέλαβαν ὅλως τὸν τῆς εὐκτικῆς τόπον, ἐν τῶν πολλῶν καὶ τοῦ-
το δειγμάτων τοῦ κατ' ὀλίγον περιορισμοῦ τῆς ἐπικρατείας τῆς εὐ-
κτικῆς.

Η ΕΥΚΤΙΚΗ ΕΝ Τῷ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝῳ ΛΟΓῳ.

Ἐν τοῖς διαφόροις εἶδεσι τοῦ ἐξηρτημένου λόγου ἦτοι τῶν ἐξηρτημέ-
νων προτάσεων ἐπικρατοῦσι τὰ δύο γενικώτερα καὶ κυριώτερα σημαίνό-
μενα τῆς εὐκτικῆς, τὸ ἀπλῶς τοητόν ἢ ἐν τῷ νῷ τεθειμένον χωρὶς ἀ-
ναφορᾶς πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ τὸ ἐξ ὑποκειμένου ἦτοι ἢ ἐξ ὑ-
ποκειμένου κρίσις. Ἀνακεφαλαιοῦνται δὲ τὰ εἶδη ταῦτα τῶν ἐξηρτη-
μένων προτάσεων εἰς τὰ ἐξῆς τέσσαρα· α) τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις,
αἷς συνυπάγονται καὶ αἱ διὰ τοῦ μορίου εἰ ἔμμεσοι ἐρωτήσεις. β.) τὰς
τελικὰς, αἷς συνυπάγονται καὶ αἱ διὰ τοῦ ὥστε συμπερασματικαί. γ.)
τὰς ἀναφορικὰς μετὰ τῶν συνήθως ἀπὸ ἀναφορικῶν μορίων ἀρχομένων
χρονικῶν καὶ δ.) τὰς εἰδικὰς ἢ ἐκθετικὰς διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὥς. Ἐκαστον
δὲ τούτων φέρεται κατ' εὐθὺν ἢ κατὰ πλάγιον (ἱστορικόν, διηγηματι-
κόν) λόγον, καὶ ἦτοι χωρὶς τοῦ μορίου ἂν ἢ μετ' αὐτοῦ.

Α.) ΥΠΟΘΕΤΙΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

1) χωρίς τοῦ ἄν κατ' εὐθὺν λόγον.

Διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ εἰ μόνου ὑποτίθεται τι καθαρῶς νοητὸν χωρίς τινος πρὸς τὸ πραγματικὸν ἀναφορᾶς, ἵνα συμπερανθῇ συνέπειά τις. Αὕτη δὲ κατὰ τὴν μικροτέραν ἢ μεγαλειτέραν ἐξ ὑποκειμένου ἢ ἐξ ἀντικειμένου πιθανότητα ἢ βεβαιότητα ἐκφέρεται

α) διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ὡς ἐν Ἰλ. Α, 255 κεξ.

ἢ κεν γηθήσαι Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες,

ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,

εἰ σφῶν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοισιν

= ἄν ἐμάρθαναι, θὰ χαροῦν, νομίζω. Τοιαῦτα καὶ Ἡροδ. Ζ'. 9, 3. 46. 49. 50. 104. 135. 152. 214. 237. Θουκ. Α'. 70. 120. 140. Ξεν. Κ. Π. Α'. 1, 4. 3, 9. 4, 41. 6, 22. 26. Β'. 4, 11. Πλατ. Λυσ. 219, d — e κτλ.

β) διὰ τῆς ὀριστικῆς χωρίς τοῦ ἄν. Ἡροδ. Ζ'. 104. οὐδ' εἰ πάντες Ἕλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρας οἰκόντες ἄνθρωποι συλλεχθεῖσαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. Θουκ. Α'. 124, 3. Ξεν. Κ. Π. Α'. 6, 41. 6, 43 κ. ἄλλ. — Ὅτι δ' ἐν τῇ ἀποδόσει ἀντὶ τῶν δύο τούτων ἐγκλίσεων, μάλιστα τῆς εὐκτικῆς, τίθεται καὶ ἀπαρέμφατον καὶ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν, καὶ ἀλλαχόθεν γνωστὸν καὶ τάδε τὰ παραδείγματα μαρτυροῦσι. Θουκ. Α'. 120. 140. Ξεν. Κ. Π. Α'. 5, 10. 6, 39. Ἀγησ. Β'. 7. — Ἡροδ. Ζ'. 15.

Ἡ διαφορὰ ταύτης τῆς διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐκφερομένης καθαρᾶς ὑποθέσεως πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑποτακτικῆς πραγματικότητος μετέχουσαν καὶ οἷον ἄπαξ ἢ ἐκάστοτε προσδοκητὴν διαφαίνεται ἐν τῷ προσημειωμένῳ Πλατωνικῷ (Λύσ. 219) χωρίῳ, ὅπου κατὰ τὴν διάφορον φύσιν τοῦ ὑποτιθεμένου ἑκατέρω τῶν ἐγκλίσεων ἐτέθη. « Ἐὰν τίς τι περὶ πολλοῦ ποιῇται, οἷον περ ἐνίοτε πατήρ υἱὸν ἀντὶ πάντων τῶν ἄλλων χρημάτων προτιμᾷ — ὃ δὴ τοιοῦτος ἔνεκα τοῦ τὸν υἱὸν περὶ παντὸς ἡγεῖσθαι ἄρα καὶ ἄλλο τι ἂν περὶ πολλοῦ ποιοῖτο; οἷον εἰ αἰσθάνοιτο αὐτὸν κώνειον πεπωκότα, ἄρα περὶ πολλοῦ ποιοῖτ' ἂν οἶνον, εἴπερ τοῦτο ἡγοῖτο τὸν υἱὸν σώσειν; τί μὴν; ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ὁ οἶνος ἐρεῖη; Τὸ μὲν τιναί τι περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι εἶνέ τι συνήθως ἐν τῷ κόσμῳ συμβαῖνον καὶ πάντοτε προσδοκητόν, τὸ δὲ τὸν πατέρα τὸν υἱὸν κώνειον πεπωκότα αἰσθάνεσθαι καὶ πᾶσαι αἱ παρεπόμεναι αὐτῷ ὑποθέσεις « ἡγεῖσθαι, ἐρεῖται » εἶνε μόνον φανταστὰ καὶ ἀπλῶς

καθ' ὑπόθεσιν τεθειμένα. Προβλ. Πλατ. Κρίτ. 50, α. ε. Δημ. π. τ. ἐν Χερρον. §. 34 εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσεται οἱ Ἕλληνες — §. 36. εἰ δὴ τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ὑγιαίνειν φῆσαιεν. §. 37. ἂν ταῦτα λέγῃσι κτλ.

2) χωρίς τοῦ ἂν κατὰ πλάγιον λόγον.

Καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ (τῷ διηγηματικῷ) λόγῳ τηρεῖται ἡ προειρημένη σημασία τῆς ὑποθετ. εὐκτικῆς· διότι καὶ ἐνταῦθα τὸ ὑποτιθέμενον, καθὸ ὑπὸ τοῦ διηγούμενου ἐκ γνώμης ἑτέρου, ἢ καὶ ἑαυτοῦ ἐν ἄλλῳ τινὶ παρὰ τὸν παρόντα καιρῷ, ἀναφερόμενον, παρίσταται καθαρῶς νοητόν, οὐτινος περὶ τῆς πραγματοποιήσεως οὐδεὶς πλέον λόγος. Ἀντιστοιχεῖ δὲ ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις α) εἰς τὴν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ δι' ὀριστικῆς ἐκφερομένην ὡς Ξεν. Κ. Π. Α'. 6, 7. Ἐκείνων δέ, ὧ παῖ, ἐπεσλάθου, ἅ ποτε ἐγὼ καὶ σὺ ἐλογιζόμεθα, ὡς ἱκανὸν εἶη καὶ καλὸν ἀνδρὶ ἔργον, εἴ τις δύναται ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἂν αὐτός τε καλὸς καὶ ἀγαθὸς δοκίμως γένοιτο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια αὐτός τε καὶ οἱ οἰκέται ἱκανῶς ἔχοιεν = τῷ εὐθεῖ λόγῳ ἱκανὸν ἐστὶ καὶ καλὸν ἀνδρὶ ἔργον, εἴ τις δύναται ἐπιμεληθῆναι κτλ. ἐναργέστερον δὲ τοῦτο φαίνεται ἐν τῷ Θουκ. Α'. 27 ὅπου τὴν εὐκτικὴν ἐθέλοι διαδέχεται ἡ ὀριστ. βούλεται, ἀλλ' ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας. — β) εἰς τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἐὰν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. Θουκ. Α'. 27 ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψειν, εἰ ἄρα κωλύοιντο ὑπὸ Κερκυραίων πλεῖν = τῷ εὐθ. λόγῳ. « δεόμεθα ὑμῶν, ὧ Μεγαρεῖς, — ξυμπροπέμψαι ἢ ἄρα κωλύόμεθα κτλ. » Τοιαῦτα καὶ Θουκ. Α'. 49, 3. 72, 2. Ξεν. Κ. Π. Α'. 5, 3. 4. 6, 33 κλ.

γ) εἰς αὐτὴν τὴν ὑποθ. εὐκτ. ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. Θουκ. Α'. 57, 3 νομίζων, εἰ ξύμμαχα ταῦτα ἔχοι ὁμορα ὄντα τὰ χωρία, ῥᾶν ἂν τὸν πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. Τοιαῦτα καὶ αὐτ. 136, 4. Ξεν. Κ. Π. Α'. 5, 2. Ἀπομν. Α'. 2, 15. Ἀγησ. Θ'. 7 κτλ.

Διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ εἰ (ἢ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων) ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ καὶ αἱ ἔμμεσοι ἐρωτήσεις φερόμεναι ἀντιστοιχοῦσι α) πρὸς τὴν ὀριστικὴν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. Ξεν. Κ. Π. Α'. 4, 6 οὐ γὰρ προσήει, εἰ μὴ ἴδοι, εἰ καιρὸς εἶη = τῷ εὐθεῖ λόγῳ « οὐ προσέρχεται, ἂν μὴ ἴδῃ, εἰ καιρὸς ἐστὶ. » Ἡροδ. Ζ'. 37. 147 ὃ δὲ Εἰρξῆς εἶρετο αὐτούς, ὅκοι πλέοιεν = τῷ εὐθεῖ λόγῳ ὃ Εἰρξῆς ἐρωτᾷ αὐτούς ὅκοι πλέουσι. Τοιαῦτα καὶ αὐτ. 218. Ξεν. Κ. Π. Α'. 3, 15. 17. 6, 18. Β'. 1, 2. 2, 22.

Διὰ τὴν συνωνυμίαν ταύτην ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ ἢ ἑτέρα ἐγκλίσις διαδέχεται τὴν ἑτέραν. Ἡροδ. Ζ'. 151. Ἀργεῖους δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον πέμψαντας καὶ τούτους ἐς Σοῦσα ἀγγέλους εἰρωτᾶν Ἀρταξέρξεα

τὸν Ξέρξεω, εἴ σφι ἔτι ἐμμένει τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίαν συνεκεράσαντο ἢ
ρομιζοίατο πρὸς αὐτοῦ εἶναι πολέμιοι. Ὀμοίως, ἐν τῷ Ξεν. Κ. Π. Α'.
13 — 14. δις μὲν ὀριστικὴ εἶνε τεθειμένη, δις δ' εὐκτική. Τοιοῦτον καὶ
Ἡροδ. Ζ'. 208.

β) πρὸς τὴν (διασκεπτικὴν) ὑποτακτ. ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. Ἰλ. Α,
489 (Β, 3 κεξ.)

μερμηρίζεν.

ἢ ὅ γε φάσανον δὲ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίζοι,
ἢ ὅλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.

= τῷ εὐθεῖ λόγῳ μερμηρίζω, ἢ ἀναστήσω — ἐναρίζω κτλ. Τοιαῦτα
καὶ τὰ Ἰλ. Β, 97 κεξ. Ψ, 49 κεξ. Ὀδ. Δ, 317 κεξ. ἐν οἷς πειρώμενος
(οἱ) ἢ τι ὅμοιον ἐξυπακουστέον. Ὀδ. Δ, 117 κεξ. Ζ, 141 κεξ. Ἡροδ. Ε.
67. ζ'. 35. Η. 67. Ζ'. 145. φρονήσαντες εἴ πως ἐν τε γένοιτο τὸ ἐλ-
ληνικὸν καὶ εἰ συγκύψαντες τωὐτὸ πρήσσοιεν πάντες. Θουκ. Α'. 25, 1.
58, 1. Ποτιδαιῖται δὴ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ
πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδὲν κτλ.

Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ
ἄμφότεραι αἱ ἐγκλίσεις θέτονται, ὡς ἐν τῷ Ἡροδ. Α'. 53 τοῖσι δὲ ἄγειν
μέλλουσι τῶν Λυδῶν ταῦτα τὰ δῶρα ἐς τὰ ἱρὰ ἐντελέλετο ὁ Κροῖσος ἐ-
πειρωτᾶν τὰ χρηστήρια εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας Κροῖσος καὶ εἴ τινα
στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο φίλον. Ἡ διαφορὰ εἶνε ἴσως, ὅτι τὸ μὲν
στρατεύεσθαι εἶνε τὸ κύριον ζήτημα, τὸ δὲ συμμάχους προσλαβεῖν
εἶνε δευτερεῖον καὶ ἐκ τῆς τοῦ προτέρου καταφάσεως ἐξαρτώμενον. Ὀ-
μοιον καὶ τὸ Ἰλ. Η, 646 — 51.

3) Μετὰ τοῦ ἂν κατ' εὐθὺν λόγον φαίνεται ἡ ὑποθετικὴ εὐκτικὴ
ἐξ ὑποκειμένου γνώμην, ὡς περ καὶ ἐκτὸς ὑποθέσεως πάντοτε ἢ μετὰ
τοῦ ἂν εὐκτικὴ, ἐκφέρουσα ἀντιστοίχως πρὸς τὴν δι' ὀριστικῆς ἐξ ἀντι-
κειμένου ἀπόφανσιν π. χ. Πλάτ. Μέν. 79, c. Δεῖ οὖν σοι πάλιν ἐξ ἀρ-
χῆς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς αὐτῆς ἐρωτήσεως, ὃ φίλε Μένων, τί ἐστὶν ἀρε-
τή, εἰ μετὰ μορίου ἀρετῆς πᾶσα πρᾶξις ἀρετὴ ἂν εἴη = εἰ — ἀρετὴ ἐ-
στιν, ὡς σὺ λέγεις. Τοιαῦτα καὶ Ξεν. Κ. Π. Γ'. 3, 55. τοὺς δ' ἀπαι-
δεύτους παντάπασιν ἀρετῆς θαυμάζοιμ' ἂν, ἔφη, ὃ Χρυσάντας, εἴ τι
πλέον ἂν ὠφελήσεις λόγος καλῶς ῥηθείς εἰς ἀνδραγαθίαν = εἰ — ὠ-
φελεῖ, ὡς λέγεις (ὡς περ καὶ εἶχεν εἰπὼν ἐν §. 49 ὁ Χρυσάντας). Δ'.
5, 47. Δημ. πρὸς Ἀπατούρ. 34. κατὰ Μιδ. 212. κ. Θεοκρ. 46. κ. Στε-
φάνου Α'. 23. πρὸς Πολυκλ. 2. Φιλιππ. Α'. 18. Ἰσοκρ. Ἀρχιδ. 25. «εἰ
μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν, ὥστε μηδὲ περὶ ἐνὸς ἀντιλέγειν, μηδ' ἐάν αὐτὴν

τὴν Σπάρτην ἐκλιπεῖν προστάττωσιν ἡμῖν, περίεργόν ἐστιν ὑπὲρ Μεσση-
νῆς σπουδάζειν, εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξιώσῃς ζῆν ἀποστερούμενος τῆς
πατρίδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. »
Τῇ ὑποθέσει ὑπόκειται ἡ ἐξ ὑποκειμένου γνώμη « οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξι-
ώσῃς » = οὐδαίς ὑμῶν, οἶμαι, ἀξιοῖ ἢ ἀξιόσει. Τούτου δ' ὑποτεθέντος,
ἔπεται ἐκεῖνο. — —. Ὀμοια εἶνε ἔπειτα τὰ Ἡσιόδ. Ἔργ. 434. Πινδ.
Πυθ. Δ'. 468 κεξ. (ὅπου ἀντὶ τοῦ κέν τὸ ὑπὸ Hermann. προταθὲν
μὲν παρέλαβεν ὁ Bergk) — Νεμ. Ζ'. 131 κεξ. (ὅπου ἀντὶ τῆς κοιν.
γρ. ἂν ἔχοι ὁ Böckh καὶ ὁ Bergk τὸ ὑπὸ τοῦ Thiersch προταθὲν
ἀνέχοι = παρέχοι παρέλαβαν.) Εὐριπ. Ἀνδρ. 774. Ἑλ. 825. Φοιν.
724. Πλατ. Νόμ. Γ'. 905. — Ἰλ. Ε, 273. 191. Ζ, 49 κεξ. Κ, 380
κεξ.

τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

= ἂν ἐμάθαινε πῶς εἶμαι ζωντανός, καὶ ἐλπίζω γὰρ τὸ μάθῃ.
Ἰλ. Γ, 324 κεξ. Ὀδ. Θ, 352 κεξ.

Ἐν πᾶσι τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις τὸ ὑποτιθέμενον κεῖται μεταξὺ
τοῦ δι' ὑποτακτικῆς καὶ τοῦ ἐάν (ἦν, ἂν) προσδοκητοῦ καὶ τοῦ δι'
ἀπλῆς τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ εἰ καθαρῶς νοητοῦ. Οὕτω π. χ. ἐν τῷ
Ἰλ. Α'. 59 — 60.

Ἀτρεΐδην, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὄλω
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν.

Τὸ μὲν εἴ κε (= ἐάν) φύγοιμεν θά ἐσήμεναι τι προσδοκητόν, πρὸς
οὗ τὴν ἐκτέλεσιν ἤδη ἀπόπειρα γίνεται, τὸ δὲ εἰ φύγοιμεν καθαρὰν ὑ-
πόθεσιν ἄνευ τινὸς πρὸς τὴν πραγματικότητα ἀναφορᾶς, τὸ δὲ εἴ κεν
φύγοιμεν μέσον ἀμφοτέρων κείμενον = ἂν ἴσως φύγοιμεν. Διὰ τοῦτο
ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ ἢ ἐν συνεχείᾳ τῆς αὐτῆς ἐννοίας τὸ μὲν προσδο-
κητόν καὶ ἐγγύτερον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τῆς ὑποτακτ. μετὰ τοῦ εἴ-
κεν ἐκφέρεται, τὸ δ' ἀπώτερον καὶ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ προτέρου ἐξ-
αρτώμενον διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ εἴκεν. Οὕτω π. χ. ἐν τῷ Ἰλ. Ε.
ὁ Διομήδης περὶ μὲν τοῦ κτόνου τοῦ Αἰνείου καὶ τοῦ Πανδάρου ἢ τοῦ
ἐτέρου αὐτῶν, μετὰ θάρρους ὑπ' αὐτοῦ τῇ συναρωγῇ τῆς Ἀθηνᾶς προς-
δοκωμένου, ἐν στ. 260 λέγει

αἶ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ
ἀμφοτέρω κτεῖναι, κτλ.

περὶ δὲ τῆς ἀπωτέρας καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐπιτυχίας ἐξαρτωμένης συλ-
λήψεως τῶν ἵππων ἐν στ. 273

εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.

Τοιαῦτα καὶ τὰ Ι, 135 κςζ. καὶ 191 πρὸς ἄλληλα παρατιθέμενα.

Πολλάκις δὲ τοσοῦτον μικρὰ μένει ἢ διάστασις μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν τρόπων, ὥστε ὁ διὰ τῆς εὐκτικῆς οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ μετρία μόνον ἔκφρασις τοῦ διὰ τῆς ὑποτακτικῆς. Οὕτω π. χ. Ἰλ. Θ, 205 κςζ.

εἶπερ γάρ κ' ἐθέλοισιν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἄρωγοί,

Τρῶας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν'

αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἰδῇ.

Τοιαῦτα καὶ Ὀδ. Η, 314 κςζ. Ν, 389 καὶ τινὰ τῶν προεκτεθειμένων, ὡς Εὐριπ. Ἐλ. 825. Φοιν. 724 καὶ Ξεν. Κ. Π. Δ'. 5, 47.

Ὡσαύτως ἄλλα τινὰ τῶν τοιούτων χωρίων περιέχουσι μετριοτέραν ἔκφρασιν τῆς διὰ τῆς ὀριστικῆς (κατ' ἐνεστ. ἢ μελλ.) μετὰ τοῦ εἰ ὑποθέσεως οἷα Ξεν. Κ. Π. Γ'. 3, 37 ὧν γὰρ ἂν ὀψιμαθεῖς ἄνθρωποι γένωνται, οὐδὲν θαυμαστόν, εἴ τινες αὐτῶν καὶ τοῦ ὑπομιμνήσκοντος δέονται, ἀλλ' ἀγαπητόν, εἰ καὶ ἐξ ὑποβολῆς δύναιτ' ἂν ἄνδρες ἀγαθοὶ εἶναι. — ὅπου ἀμφοτέραι αἱ ἐγκλίσεις παραλλήλως ἐτέθησαν. Τοιαῦτα καὶ Ξεν. Κ. Π. Δ'. 2, 27. Ἀριστοφ. Νεφ. 1184 κςζ. Πλάτ. Πρωτ. 329, b. Μέν. 98, 6. Κρατύλ. 398, e. Δημ. κ. Θεοκρ. 46. πρὸς Λεπτ. 62. πρὸς Πολ. 2.

Τελευταῖον ἔρχονται καὶ χωρία, ἐν οἷς ἡ διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ εἶκεν ὑπόθεσις πλαστον τι ὅλως καὶ ἀπίθανον ἐκφέρουσα οὐδὲν, φαίνεται, διαφέρει τῆς διὰ μόνου τοῦ εἰ καὶ τῆς εὐκτικῆς, ὡς Ἰλ. Ι, 444 κςζ.

ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοισι

λείπεσθ' οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίῃ θεὸς αὐτὸς

γῆρας ἀποξύσας θήσειν νέον ἡβώνοντα.

Τοιαῦτα καὶ Ν, 288 κςζ. Χ, 220 κςζ. Ψ, 346. 592 κςζ. Ὀδ. Β, 246. Ο, 545. Ὑμν. εἰς Ἀφρ. 152. Ἡσιόδ. Ἔργ. 364.

Καὶ ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ εἰ ἐμμέσοις ἐρωτήσεσιν ἢ μετὰ τοῦ ἂν εὐκτικῇ ἐξ ὑποκειμένου κρίσιν ἐκφέρει, ὡς Ἰλ. Α, 792.

Τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις

παρειπών;

τὸ ἀπορούμενον εἶνε τὸ ὀρίναις κε. Τοιαῦτα καὶ Ὀδ. Μ, 112 κςζ. Ξ, 119 κςζ. Ἀριστοφ. Ὀρν. 1017. Ξεν. Κ. Π. Α'. 6, 41 εἰ τοιαῦτα ἐτελήσας καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις μηχανᾶσθαι, οὐκ οἶδ', ἔγωγε, εἴ τινα λίποις ἂν πολεμίων = οὐκ ἂν λίποις = οὐ λείψεις, ὡς οἶομαι. Αὐτ. Ἡ. 3, 26. Α'. 6, 10. Ἀναβ. Δ'. 8, 7. Ἑλλην. Δ'. 7, 2. Ζ'. 4, 6. π. Πόρ. Α'. 1. ζ'. 6.

4) Μετὰ τοῦ ἂν κατὰ πλάγιον λόγον ἐκφέρει τελευταῖον ἢ ὑπο-

θετ. εὐκτικῇ ὅτι ἐν τῷ εὐθείῳ λόγῳ ἢ ὑποτακτικῇ μετὰ τοῦ εἰάν (ἂν, ἦν). Ἰλ. Β, 597.

στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἶπερ ἂν αὐταὶ

Μοῦσαι ἀείδοιεν, κτλ.

= τῷ εὐθείῳ λόγῳ εὐχομαι νικήσειν, ἦν περ — ἀείδωσι. Ὀδ. Ν, 415. ἴσως δὲ καὶ τὸ Ρ, 556, ἂν ὁ λόγος τοῦ Εὐμαίου ὡς ἐκ Πηνελόπης ληφθῇ. — Ἰσαίου π. τ. Ἀριστ. κλ. 13 κελεύει γὰρ ὁ νόμος σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, εἰάν τῳ βούλοιο, τὰ ἑαυτοῦ.

Ἐνταῦθ' ἐπισημειωτέον, ὅτι ἡ ἐν τούτοις χρῆσις τοῦ ἂν μετὰ τοῦ εἰ, ἐνίοτε συνηρημένως εἰάν, ἦν, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις σπανιωτέρα οὖσα καὶ μόνον πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τε τοῦ ἀπλοῦ εἰ μετ' εὐκτικῆς καὶ ἀπὸ τοῦ εἰάν (ἂν, ἦν) μεθ' ὑποτακτικῆς γινομένη, ὡς εἴρηται, παρὰ τοῖς ὕστερον ἀπέβη συχνοτέρα καὶ χωρὶς ταύτης τῆς διαφορᾶς, ὥς οὐ ἐπ' ἐσχάτων τὸ εἰάν (ἂν) πανταχοῦ κατέλαβε τὸν τοῦ ἀπλοῦ εἰ τόπον, ὡς εἰάν (ἂν) ἔρχεται. ἂν ἤρχετο. δὲν ἔξέρω ἂν θὰ ἔλθῃ κτλ. = τοῖς εἰ ἔρχεται. εἰ ἤρχετο ἢ εἰ ἔλθοι. οὐκ οἶδ' εἰ ἐλεύσεται κτλ. Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀλλαχοῦ πλειότερα.

Β'). ΤΕΛΙΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Καὶ ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσιν ἡ μὲν ἀπλῇ εὐκτικῇ ἄνευ τοῦ ἂν παριστάνει τὸ τέλος, κατὰ τε τὸν εὐθὺν καὶ τὸν πλάγιον λόγον, ὡς καθαρῶς εὐκτόν ἢ ἐν τῇ διακοίᾳ τεθειμένον χωρὶς προσδοκίας τῆς (προσεχοῦς) ἐκτελέσεώς του, ἢ δὲ μετὰ τοῦ ἂν ἐκφέρει αὐτὸ ὡς ἐξ ὑποκειμένου γνώμην, οὔτε δηλ. ὡς ἀπλῶς εὐκτόν, καθὼς τὸ διὰ τῆς ἀπλῆς εὐκτικῆς, οὐτ' ἐξ ἀντικειμένου δυνατόν καὶ καθόλου προσδοκητόν, ὡς περ τὸ διὰ τῆς ὑποτακτικῆς. Οὕτω π. χ. τῷ μὲν ὄφρα γένηται ἔγκειται ἢ ἐννοια' γένηται (= γενέσθω ἢ γενήσεται), τῷ δὲ ὄφρα γένοιτο ἢ εὐχὴ γένοιτο, τῷ δὲ ὄφρ' ἂν γένοιτο ἢ ἐξ ὑποκειμένου κρίσις γένοιτ' ἂν (= γενήσεται, ὡς οἶμαι, ὡς ἐλπίζω, ὡς φοβοῦμαι κ.τ.τ.)

1) Ἡ τῆς τελικῆς εὐκτικῆς ἄνευ τοῦ ἂν κατὰ τὸν εὐθὺν λόγον χρῆσις διακρίνεται εἰς τὰς ἐξῆς διαφορὰς περιπτώσεις.

a) ὅτε ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ἐκτέλεσις τοῦ τέλους ἀπορίζεται μακρὰν καὶ μὴ προσδοκᾶται προσεχῶς, ὡς ἐν τῷ Ὀδ. Ρ, 249 κςζ.

τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὶς εὐστέλμοιο μελαίνης

ἄξω τῇλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.

Τοιαῦτα καὶ τὰ Ξεν. Κ. Π. Α'. 6, 34. Γ'. 4, 11.

b) ὅτε ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀμφιβάλλεται ἢ νομίζεται ἀδύνατος, ὡς

ἐν τῷ Σοφ. Ἡλ. 757 ὁ γέρον παιδαγωγὸς μετ' ἀμφιβολίας, ἴσως δὲ καὶ τινος εἰρωνείας λέγει περὶ τοῦ δῆθεν ἀποθανόντος Ὀρέστου.

Καὶ νιν πυρᾷ κήαντες εὐθὺς ἐν βραχεῖ
χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ
φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι,
ὅπως πατρώας τύμβον ἐκλάχοι χθονός.

Ὁμοίως μετ' ἀμφιβολίας λέγει αὐτόθι 53 αὐτὸς ὁ Ὀρέστης
εἴτ' ἄψορρον ἤζομεν πάλιν

τύπωμα χαλκόπλευρον ἡρμένον χεροῖν,
ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἠδεῖαν φάτιν.
φέροιμεν αὐτοῖς. κ.τ.λ.

Πρβλ. Ἀριστοφ. Σφ. 409 κξ. 475.

Ἐν δὲ τῷ Σοφ. Οἰδ. Κ. 44 (κατὰ τὰ χειρόγραφα)
στῆσόν με καξίδρυσον, ὡς πυθοίμεθα,
ὅπου ποτ' ἐσμέν.

ὁ Οἰδίπους ἀδύνατον σχεδὸν θεωρεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοπούμενου, ὡς δῆλον ἐκ τῆς κατωτέρω 26 — 27 πρὸς τὴν ἐρώτησιν τῆς Ἀντιγόνης.

Ἄλλ' ὅστις ὁ τόπος, ἧ μάθω μολοῦσά μοι;

ἀποκρίσεώς του: Ναί, τέκνον, εἴπερ ἐστὶ γ' ἐξοικήσιμος. Ὁμοίως ἀνεκτέλεστος παριστάνεται ὁ σκοπὸς καὶ ἐν τῷ Ἀριστ. Βατρ. 24 κξ. Ἰλ. Α, 344 διὰ τὴν προηγουμένην ἄρνησιν.

ε) ὅτε ὁ σκοπὸς ἐκ τινος εὐχῆς ἐξαρτώμενος ὡς ἄλλη εὐχὴ καὶ αὐτὸς παριστάνεται. Οὕτως ἐν τῷ Αἰσχ. Εὐρ. 297 κξ.

ἔλθοι — κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν ὦν θεός —
ὅπως γένοιτο τῶν δ' ἐμοὶ λυτήριος.

Σοφ. Φιλ. 324.

Θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαί ποτε,
ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν, ἡ Σπάρτη θ', ὅτι
χὴ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μῆτηρ ἔφυ.

Τοιαῦτα καὶ τὰ Σοφ. Αἴ. 1248 κξ. Τραχ. 953 κξ. Εὐρ. Ἐκ. 836 κξ. Ὀδυσσ. Ε, 408. Υ, 80 κξ.

d) ὅτε ἐξαρτᾶται ἐκ τινος καθαρᾶς (πάλιν δι' εὐκτικῆς ἐκφερομένης) ὑποθέσεως. Ξεν. Κυρ. Π. Α'. 6, 22 καὶ εἰ δὴ πείσαις ἐπαινεῖν τέ σε πολλούς, ὅπως δόξαν λάβοις καὶ κατασκευὴς καλᾶς ἐφ' ἐκάσῳ αὐτῶν κτήσαιο, ἄρτι τε ἐξηπατηκῶς εἴης ἂν καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ὅπου ἂν πεῖραν δοίης, ἐξεληλεγμένος ἂν καὶ προσέτι καὶ ἀλαζῶν φαίνοιο. Πρβλ. αὐτ. Δ'. 2, 45.

ε) ὅτε ἐξαρτᾶται ἀπὸ τινος ἐξ ὑποκειμένου γνώμης (διὰ τ. εὐκτ.

μετὰ τοῦ ἄν). Ξεν. Κ. Π. Β'. 4, 17 ὁπότε δὲ σὺ προεληλυθοῖς σὺν ἡ ἔχοις δυνάμει, καὶ θηρώης καὶ δὴ δύο ἡμέρας, πέμψαιμι ἄν σοι ἱκανούς ἱππείας καὶ πεζοὺς τῶν παρ' ἐμοὶ ἡθροισμένων, οὓς σὺ λαβὼν εὐθὺς ἀνίοις· καὶ αὐτὸς δὲ ἔχων τὴν ἄλλην δύναμιν περὶ ὥμην μὴ πρόσω ὕμων εἶναι, ἵνα, εἴ που καιρὸς εἴη, ἐπιφανείην. Πρβλ. Ἀναβ. Γ'. 2, 26. Ἀγησ. Θ'. 3. ὁμοιον φαίνεται καὶ τὸ Ὀμηρ. Ἰλ. Η, 340.

f) ὅτε ὁ σκοπὸς ὑπὸ τοῦ λέγοντος παριστάνεται (πλαγίως) ὡς ἐξ ἑτέρου γνώμης. Πλατ. Πολιτ. Γ'. 440, c. Καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν οὐχ οὗ ἕνεκά τινες οἴονται καθιστᾶσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύοιντο, τῇ δὲ τὴν ψυχὴν; — Ἐνθα ὁ Stallbaum ὁρθῶς ἐσημείωσεν. « optativus ideo adhibetur, quia Socrates non e sua ipsius sententia rem affert, sed consilium, quod gymnasticos conditores secuti sint, ex ipsorum mente indicat. »

g) Ἐνίοτε ἡ εὐκτικὴ ἐκφέρει μετριώτερον τὸν συνήθως διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐρμηνευόμενον σκοπὸν, οὗτινος δηλ. ἡ ἐπίτευξις καὶ προσδοκητὴ εἶνε καὶ προσεχής. Ἰσοκρ. πρὸς Φίλιππον 454. Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγαγεῖν, ἵν' ὡς ἐν ἐλαχίστοις κατίδοις τὸ κεφάλαιον τῶν συμβεβουλευμένων.

2) Χωρὶς τοῦ ἂν κατὰ πλάγιον λόγον, ἥτοι ἐν ἱστορικῇ διηγήσει διὰ τῶν παρωχημένων τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ἱστορικοῦ λεγομένου ἐνεστῶτος, ἐκφέρει τὸν σκοπὸν ἡ τελικὴ εὐκτικὴ ἐπίσης ὡς τι καθαρῶς νοητόν, ἐν τῷ παρελθόντι ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ λόγου προτεθειμένον, περὶ οὗ τῆς πραγματοποιήσεως κατὰ τὸν τῆς διηγήσεως καιρὸν οὐδεὶς πλέον λόγος οὐδὲ προσδοκία. Ἰλ. Δ, 299 κξ.

— — κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσειν

ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι

αὐτ. 465 κξ. Ὀδ. Α, 264. Γ, 475. Δ, 463. 473 κξ. Ὀδ. Α, 432 κξ.

Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἐκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων μὴ ξείνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ
δείπνῳ ἀδδῆσαιεν, ὑπερφιάλοισι μετελθόν,
ἡδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.

αὐτ. 457. Γ, 2. 77. 438. Δ, 70. 584. Αἰσχ. Ἐπτ. 245. Ἀνδοκ. κ. Ἀλκιβ. 15. 29. παρ' Ἀριστοφ. Ἰππ. 854 κξ. τὴν ὑποτ. διαδέχεται ἡ εὐκτ. Ξεν. Κ. Π. Α'. 3, 4. 6, 29. 34. Ἰσοκρ. Πανηγ. 84 (ἵνα μὴ) 104. Πλατ. Φαίδρ. 228, b. Εὐρ. Ἐκ. 40 κξ.

Πολὺν δὲ σὺν ἐμοὶ χρυσὸν ἐκπέμπει λάθρα
πατήρ, ἵν' εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι,

τοῖς ζῶσιν εἴη πασι μὴ σπάνις βίου.

Ἰλ. Β, 280 κεξ.

— — — — σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει

ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἱες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσάιατο βουλὴν.

Ὀδ. Γ, 145. Αἴσχ. Προμ. 200. 203. 660. Ἐπτ. 55. Ξεν. Κ. Π. Α. 4, 47 (ὡς μὴ) Αἴσχ. Προμ. 463 κεξ.

κᾶζευσά πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα
ζεύγλαισι δουλεύοντα σώμασιν θ' ὅπως
θητοῖς μεγίστων διάδοχοι μοχθημάτων
γένονται.

Εὐμ. 669 κεξ. Σοφ. Φιλοκτ. 354. Ἡροδ. Α. 63. φευγόντων δὴ τούτων, βουλὴν ἐνθαῦτα σοφωτάτην Πεισίστρατος ἐπιτεχνᾷται, ὅπως μήτε ἀλισθεῖεν ἔτι οἱ Ἀθηναῖοι διεσκαδασμένοι τε εἶεν. Ξεν. Ἀναθ. Δ'. 7, 49. Κ. Π. Α. 4, 7. 16. 25. 6, 2. 12. 28. 33. Πλατ. Φαίδρ. 277, α. Ὀδ. Δ, 526 κεξ.

φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτόν,

μὴ ἐλάθοι παριών, μνησάιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.

Ξεν. Κ. Π. Α. 4, 25 καὶ ὁ Κῦρος δὲ ἐνταῦθα λέγεται εἰπεῖν, ὅτι ἀπιέναι βούλοιο, μὴ ὁ πατήρ τι ἄχθοιτο καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο αὐτῷ.

Τὰ δύο τελευταῖα χωρία, τό τε δημηρικὸν καὶ τὸ ξενοφώντειον, ἔχουσιν ἐξυπακουομένην τὴν μετοχὴν φοβούμενος. Τοῦτο μᾶς φέρει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν φόβου καὶ τῶν ὁμοίων δηλωτικῶν ῥημάτων τὴν αὐτὴν σχεδὸν οὖσαν τῇ τῶν τελικῶν προτάσεων. Ἐκφέρεται καὶ ἐδῶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ φόβου ἥτοι τὸ τὸν φόβον ἐμποιοῦν διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ μὴ (ἀποφκτ. μὴ οὐ) συνηθέστατα, ἐνίοτε δὲ καὶ δι' ἄλλων τινῶν μορίων, ὅτε παριστάνεται μήτε ὡς ἀκόμη ἀπὸ τῆς τοῦ λέγοντος περιωπῆς ἐπὶ τὸ μέλλον προσδοκητὸν ἢ ἐπικείμενον, ὅπερ συνήθως διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται, ὡς ἐν τῷ Πλατ. Φαίδρῳ 257, d. « οἱ μέγιστον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοι ἐν ταῖς πόλεσιν αἰσχύνονται λόγους τε γράφειν καὶ καταλείπειν συγγράμματα ἐκυτῶν, δόξαν φοβούμενοι τοῦ ἔπειτα χρόνου, μὴ σοφιστὴ καλῶνται. » καὶ ἐν ταῖς αὐτ. 232, c. Φιλῆβ. 16, b. Θεαιτ. 143, e. Σοφ. 212, a. Εὐρ. Ὀρ. 770. Ξεν. Ἀν. Α. 3, 17 κ. ἄλλ., μήτε ὡς ἐν τῷ παρόντι ὑπάρχον ἢ γιγνόμενον, ὅπερ δι' ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς ἐκφέρεται, ὡς ἐν τῷ Σοφ. Τραχ. 550 κεξ.

ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι μὴ πόσις μὲν Ἡρακλῆς

ἐμὸς καλεῖται, τῆς νεωτέρας δ' ἀνῆρ.

καὶ Ἠλ. 580—4 καὶ ἄλλ., μὴθ' ὡς γερόμενον ἤδη καὶ τετελεσμένον,

περὶ οὗ νῦν ἐκφράζεται ἐπιθυμία νὰ μὴ εἴχε γείνη, ὅπερ διὰ τῶν παρωχημένων τῆς ὀριστικῆς ἐκφέρεται, ὡς ἐν τῷ Ὀδ. Ε, 300

δεῖδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν.

τῷ Θουκ. Γ'. 53 φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν καὶ τῷ Πλατ. Λύσ. 218 κ. ἄλλ., ἀλλ' ὡς ἀπλῶς ἀναφερόμενον ἄνευ πλέον προσδοκίας τῆς ἐπὶ τὸ μέλλον πραγματοποιήσεώς του, ἢ ὡς τοιοῦτον, οὗτινος ἢ ἐν τῷ μέλλοντι πραγματοποιήσεις παρίσταται προβληματική καὶ ἐξ ἐτέρου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγυτέρου ἐξαρτωμένη. Ὑπὸ τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν ὑπάγεται τὸ δημηρ. Ἰλ. Ι, 244—46.

ταῦτ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ οἱ ἀπειλὰς

ἐκτελέσωσι θεοί, ἡμῖν δὲ δὴ αἰσιμον εἴη

φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ, ἐκὰς Ἄργεος ἱπποδότοιο.

ὅπου τὸ μὲν προσεχέστερον τῇ ἐκτέλεσει δι' ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται, τὸ δ' ἀπώτερον καὶ ἐκ τοῦ προτέρου ἐξαρτώμενον δι' εὐκτικῆς. Εἰς δὲ τὴν προτέραν περίπτωσιν ὑπάγονται καὶ ἄλλα μὲν, μάλιστα δὲ τὰ διηγηματικῶς καὶ πλαγιῶς ἐκφερόμενα, ἅτινα ἐν τῷ παρελθόντι φόβον ἐμποιήσαντα τῷ ὑποκειμένῳ τοῦ λόγου ἢ τῷ λέγοντι μὴπως τότε συμβῶσιν ὑπὸ τούτου νῦν (διηγηματικῶς) ἀναφέρονται ὡς οὐδεμίαν πλέον ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ἰσχὺν ἔχοντα. Σοφ. Τραχ. 24—5

ἐγὼ γὰρ ἤμην ἐκπεπληγμένη φόβῳ,

μὴ μοι τὸ κάλλος ἄλγος ἐξεύροι ποτέ.

Πλατ. Συμπ. 198, c. Ἐφοβούμενη μὴ μοι τελευτῶν ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν δεινοῦ λέγειν ἐν τῷ λόγῳ ἐπὶ τὸν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτόν με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποιήσεις. Ξεν. Ἀναθ. Ε. 7, 26. Ἠδίκουν μὲν οὐδέν, ἔδεισαν δὲ μὴ λύττα τις ὥς περ κυσὶν ἡμῖν ἐμπεπτῶκοι. Ἀνδοκ. κ. Ἀλκιβ. 15. Ἀλλὰ καὶ λαθραῖον θάνατον ἐπεβούλευσε Καλλιᾶ, ἵνα τὸν οἶκον τὸν ἱππονίκου κατὰσχοι, ὡς ἐναντίον πάντων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖ (δὲς — κατηγορεῖ, κατὰ Baiter) καὶ τὰ χρήματα τῷ δήμῳ ἔδωκεν, εἰπὼς τελευτήσεις ἀπαις, φοβούμενος μὴ διὰ τὴν οὐσίαν ἀπόλοιτο κτλ.

3) Μετὰ τοῦ ἀν κατ' εὐθὺν λόγον, εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένου τοῦ σκοποῦ. Ὀδ. Π, 295 κεξ.

νῶϊν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι,
ὡς ἂν ἐπιθύσαντες εἰλοίμεθα.

Πρβλ. Ὀδ. Ν, 402. Ο, 538. Π, 257. Ω, 534 κξ. Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 1024,

Ὅρ. τί δ' εἰ με νῶϊ τῷδε κρύψειας λάθρα;

Ἰφ. ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἂν;

Ἡροδ. Α'. 110 κελεύει σε Ἀστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο λαβόντα θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν οὐρέων, ὅπως ἂν τάχιστα διαφθαρεῖν. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ξεν. Κ. Π. 5'. 1, 42. ἐν μέρει δὲ καὶ Α'. 3, 8.

4) Μετὰ τοῦ ἂν κατὰ πλάγιον λόγον, εἰς τὸ παρελθὸν ἀναφερομένου τοῦ σκοποῦ. Ὁδ. Ω, 333 κεξ.

σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὅφρ' ἂν ἐλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολῶν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.

Αἰσχ. Ἀγαμ. 362 κλ.

Δία τοι ξένιον μέγαν αἰδοῦμαι
τὸν τάδε πράξαντ', ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ
τείνοντα πάλαι τόξον, ὅπως ἂν
μήτε πρὸ καιροῦ μήθ' ὑπὲρ ἄστρον
βέλος ἡλίθιον σκήψειεν.

Ἡροδ. Α' 75 (λέγεται τὸν Θαλῆν) ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον διώρυχα βαθέαν ὀρύσσειν, ἄγοντα μηνοειδέα, ὅπως ἂν τὸ στρατόπεδον ἰδρυμένον κατὰ νότου λάβοι, κτλ. Τοιαῦτα καὶ αὐτ. 152. Ε'. 37. Η. 43. Θ'. 22. 54. Ξεν. Κ. Π. Α'. 6, 13. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἀπέφησα, ἐπήρου με αὖ πάλιν, εἴ τινας τέχνας ἐδίδαξεν, ὡς ἂν ἕκαστα τῶν πολεμικῶν ἔργων κράτιστοι ἂν οἱ σύμμαχοι γίγνοιτο. Ἀποφήσαντος δέ μου καὶ τοῦτο, ἀνέκρινας αὖ σὺ καὶ τόδε, εἴ τί μ' ἐπαίδευσεν, ὡς ἂν δυκαίμην στρατιᾷ προθυμίαν ἐμβαλεῖν κτλ. Γ'. 1, 1. 5'. 1, 42. Ζ'. 5, 37. Η. 3, 33. Ἑλλ. Δ'. 8, 16. 30.

Ὁμοίως μετὰ τῆς εὐκτικῆς καὶ τοῦ ὡς ἂν (ὅπως ἂν) ἐπ' ἀμφοτέρω συντάσσονται καὶ τὰ βουλῆς, φροντίδος, ἐπιμελείας, δεήσεως, προτροπῆς καὶ τῶν τοιούτων δηλωτικά. Ξεν. Συμπ. Ζ'. 2. Νῦν γοῦν σκοπῶ ὅπως ἂν ὁ μὲν παῖς ὕδωρ ὁ σὸς καὶ ἡ παῖς ἡδὲ ὡς ῥᾶστα διάγοιεν, ἡμεῖς δ' ἂν μάλιστα ἂν εὐφραϊνοίμεθα θεώμενοι αὐτούς. κτλ. Κ. Π. Α'. 2, 10 καὶ αὐτὸς τε θηρᾷ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται ὅπως ἂν θηρῶεν. Αὐτ. 6. 6, 7. 23. — Β'. 1, 4. βουλευσόμεθα ὅπως ἂν ἀριστα ἀγωνιζοίμεθα. — Ἑλλην. Β'. 3, 13 ἤρξαντο βουλευέσθαι, ὅπως ἂν ἐξεῖν αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλονται. Πινδ. Ὀλ. Ζ'. 71. ἐντελεν ὡς ἂν κτίσειεν. Ὁδ. Ρ, 362 ὥτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι. — Ἡροδ. Α'. 94. Προθυμομένου δὲ Λοξίω ὅπως ἂν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ Σαρδίων πάθος καὶ μὴ κατ' αὐτὸν Κροῖσον, οὐκ οἷός τε ἐγένετο παραγαγεῖν μοίρας. Β'. 126 καὶ τοῦ ἐπιόντος πρὸς αὐτὴν ἑκάστου δέεσθαι ὅπως ἂν αὐτῇ ἓνα λίθον ἐν τοῖσι

ἔργοισι δωρέοιτο. — Γ'. 44. Ε'. 98 ὡς δὲ οὐ κατέλαβον, ἀπηγγέλλοντο εἰς τὴν Χίον τοῖσι Παίοσι, ὅπως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. κτλ.

Μετὰ τῆς εὐκτικῆς καὶ τοῦ ἂν συντάσσονται τελευταῖον καὶ τὰ φόβου δηλωτικά, ἐπ' ἀμφοτέρω, εἰς τε τὸ μέλλον τὸ ἐκ τοῦ λέγοντος καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ λόγου, ἀναφερόμενα Σοφ. Τραχ. 63 κεξ.

δέδοικα γάρ,
μὴ πρὶν λέγοις ἂν τὸν πόθον τὸν ἐξ ἐμοῦ,
πρὶν εἰδέναι τὰ κεῖθεν εἰ ποθούμεθα.

Ξεν. Ἀναβ. 5'. 1, 1. Θουκ. Β'. 93 οὔτε γὰρ ναυτικὸν αὖ προφυλάσσειν ἦν αὐτῷ οὐδέν, οὔτε προσδοκία οὐδεμία, μὴ ἂν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναίως οὕτως ἐπιπλεύσειαν. κτλ.

Ἡ ἐν πᾶσι τούτοις ἔγκειμένη ἔννοια εἶνε ἡ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἐν ἀνεξαρτήτῳ λόγῳ, ὑπὸ τὸν τύπον « εἴη ἂν γένοιτ' ἂν » = « ἔσιν, ὡς οἶμαι ἢ ἢ ἐγένετο, ὡς οἶμαι. » ἢ « ἔσται ἢ γενήσεται ἢ καὶ γίγνεται, ὡς οἶμαι (φημί, νομίζω. κ.τ.τ.). » Οὕτω π. χ. ἐν τῷ ἐκτεθειμένῳ Ἡροδ. Α'. 110 « κελεύει — θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν οὐρέων, ὅπως ἂν — διαφθαρεῖν. » ἔγκειται κυρίως ἡ ἔννοια « καὶ οὕτως ἂν διαφθαρεῖν » = « οὕτω διαφθερεῖται, ὡς Ἀστυάγης οἶεται. » Διότι τὰ μόρια ὡς, ὅπως (ὅπως), ἀναφορικὰ τρόπον κατ' ἀρχὰς ὄντα, ὕστερον τελικὰ ἀπέβησαν. Ὁμοίως τὸ Ὀδυσσ. Ω, 334 ὅφρ' ἂν ἐλοίμην = ὅπου ἂν ἐλοίμην = καὶ ἐκεῖ ἐλοίμην ἂν = τῷ δημ. καὶ ἐκεῖ θὰ ἔπαιρνα. Ἐν τῷ Ξεν. Συμπ. Ζ'. 2 τὸ σκοπῶ ὅπως ἂν — διάγοιεν = σκοπῶ πῶς ἂν διάγοιεν = πῶς ἂν διάγοιεν (= περὶ τοῦ τῷ « πῶς διάξουσι »); τοῦτο σκοπῶ. Τὸ Σοφ. Τραχ. 630 δέδοικα — μὴ πρὶν λέγοις ἂν = πρὶν λέγοις ἂν, τὸ φοβοῦμαι = τῷ δημ. πρόωρα λέγεις, φοβοῦμαι. κ. οὐ. καθ.

Καὶ ἐν ταῖς συμπερασματικαῖς προτάσεσι διατηρεῖ ἡ μετὰ τοῦ ἂν εὐκτικὴ τὴν συνήθη τῆς σημασίαν· ἐκφέρει δηλ. καὶ ἐνταῦθα ἐξ ὑποκειμένου γνώμην, ἀντιστοίχως καὶ σχεδὸν συνωνύμως πρὸς τὸν ἐρεσιῶτα ἢ τὸν μέλλοντα τὸν ὀριστικόν. Σοφ. Ἠλ. 333.

ἀλγῶ πὶ τοῖς παροῦσιν, ὥς τ' ἂν, εἰ σθένος
λάβοιμι, δηλώσαιμ' ἂν, οἷ' αὐτὸς φρονῶ.

= ὥστε δηλώσειν μοι δοκῶ, ὥστε δηλώσω, οἶμαι (λέγω), εἰ κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ξεν. Κ. Π. Α'. 1, 4 καὶ γὰρ τοι τοσοῦτον διήνεγκε τῶν ἄλλων βασιλέων καὶ τῶν πατρίους ἀρχὰς παρεληφότων καὶ τῶν δι' ἑαυτῶν κτησασμένων, ὥσθ' ὁ μὲν Σκύθης, καίπερ παμπόλλων ὄντων Σκυθῶν, ἄλλου μὲν οὐδενὸς δύναται ἂν ἔθνους ἐπάρξαι, ἀγαπῶν δ' ἂν,

εἰ τοῦ ἑαυτοῦ ἔθνους ἄρχων διαγένοιτο. κτλ. Β'. 3, 35. Πλατ. Ἀπολ. 33, e. Ἰσοκρ. π. εἰρήν. 45. π. ἀντιδ. 212 κ. ἄλλα.

Γ'.) ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατοῦσι τὰ δύο γενικώτερα σημαίνόμενα τῆς εὐκτικής, τὸ ἀπλῶς *ροητόν*, μᾶλλον ἐν τοῖς ἄνευ τοῦ μορίου ἄν, καὶ τὸ ἐξ ὑποκειμένου ἢ ἢ ἐξ ὑποκειμένου γνώμη, μᾶλλον ἐν τοῖς μετὰ τοῦ ἄν.

1) Χωρὶς τοῦ ἄν κατ' εὐθὺν λόγον. α) Πρὸς ἔκφρασιν τοῦ καθαρώς *ροητοῦ* καὶ ἀπλῶς *θετοῦ*, χωρὶς ἀναφορᾶς πρὸς παροῦσαν ἢ μέλλουσαν καὶ προσδοκωμένην πραγματικότητα, π. χ. Ἰλ. Γ, 299 κεξ.

Ὀπλότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνεια,
ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος

= τῷ ε εἰ — πημήνεια » καὶ διάφορον τοῦ τε' ὀππότεροι (ἄν) — πημήνισι, ὅπερ παριστάνει τὸ πρᾶγμα προσδοκώμενον, καὶ τοῦ ὀππότεροι — πημαίνουσι, τὸ ἥδη συμβαῖνον σημαίνοντος. Ἰλ. Ψ, 494 (Ὁδ. Ζ, 286) καὶ δ' ἄλλω νεμεσᾶτον, ὅστις τοιαῦτά γε ῥέζοι = εἴ τις — ῥέζοι. Ἰλ. Μ, 228—9. Ν, 417—8. Ρ, 630. Ὁδ. Α, 228 κεξ. Δ, 222 κεξ. Τ, 514. Ἡροδ. Ζ, 49 ὧ βασιλεῦ, οὔτε στρατὸν τοῦτον, ὅστις γε σύνεσιν ἔχοι, μέμφοιτ' ἄν = εἴ τις — ἔχοι. Ξεν. Ἀγῆσ. Α. 27. ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοιεν, πολεμικὰ δ' ἀσχοῖεν, πειθαρχίαν δὲ μελετῶεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; = εἴπου — σέβοιεν, — ἀσχοῖεν κτλ. Δ'. 2. Κ. Π. Α. 6, 19. Ἀπομν. Α. 5, 4. Σοφ. Ἀντιγ. 666 — Χρονικά. Ἰλ. Δ, 264 κεξ.

εἴπερ γὰρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
ἔστηχ', ὥσπερ ἐμοί, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.

= εἴποτε — ἀνώγοι = τῷ τῆς συνηθ. ὅποτε (δσάκις) ἤθελες ἐπιθυμήσει. — Ν, 317 κεξ.

αἰπὺ οἱ ἐσσεῖται μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν.

Ἐδῶ προσεκτέον καὶ εἰς τὸ μόριον μὴ, ὅπερ ἐπὶ ἀποφάσεως ἢ ἀρνήσεως τῶν τοιούτων πάντοτε θέτεται καὶ ὅχι τὸ οὐ. Ὁδ. Ω, 254. Ξεν. Κ. Π. Α. 3, 14. Στάς ἄν, ὥσπερ οὗτος, ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, ἔπειτα ὅποτε βούλοιο

παριέναι ἐπ' ἄριστον, λέγοιμ' ἄν, ὅτι οὐπω δυνατόν τῷ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν. 5, 10. 6 3 κ. ἄλλα.

Τὸ καθαρώς *ροητόν* τῶν τοιούτων ἀκόμη περισσότερον διαφαίνεται, ὅπου ὁ λόγος πλαγιότητά τινα λαμβάνει· τοῦτο δὲ συμβαίνει ὅτε αἱ τοιαῦται προτάσεις ἐκφέρουσιν ἀναφορικὰ καὶ χρονικὰ συμπληρώματα καθαρᾶς ὑποθέσεως (διὰ τῆς εὐκτικής), ἐξ ὑποκειμένου εὐχῆς καὶ γνώμης. Τότε λοιπὸν καὶ αἱ συμπληρωματικαὶ αὗται προτάσεις, εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ἡ κυρία σφαῖραν συμπίπτουσιν καὶ οἷον ὑπὸ ταύτης ἑλκόμεναι, διὰ τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως, τῆς εὐκτικής, ἐκφέρονται, ἐν ᾧ ἄλλως δι' ὀριστικῆς ἢ ὑποτακτικῆς θὰ ἐξέφεροντο. Τοιαῦτα δ' εἶνε πολλὰ μὲν τῶν ἥδη προεκτεθειμένων χωρίων, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, οἷα τάδε· Μετ' εὐχὴν Ἰλ. Ζ. 57 κεξ.

— — — τῶν μὴ τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον
χεῖρας θ' ἡμετέρας· μηδ' ὄντινα γαστέρι μήτηρ
κοῦρον ἔοντα φέροι, μηδ' δε φύγοι.

Ρ, 640. Φ, 428 κεξ. Ὁδ. Α. 47.

ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

Μ, 106 κεξ. Ο, 359. Σ, 141 κεξ. 146 κεξ. Σοφ. Φιλοκτ. 528 κεξ.

μόνον θεοὶ σώζοιεν ἔκγε τῆςδε γῆς
ἡμᾶς, ὅποι τ' ἐνθὲνδε βουλοίμεσθα πλεῖν.

Τραχ. 953. κεξ. Ἀριστ. Εἰρήν. 1072. Ἰππ. 694. Μιμνέρμ. Α'. 2. Σοφ. Φιλοκτ. 964

ὅλοιο μὴπω πρὶν μάθοιμ', εἰ καὶ πάλιν
γνώμην μετοίσεις.

Τραχ. 657. κ. ἄλλα. — Ὅμοιον τὸ Ἀριστοφ. Σφ. 1434. Μεθ' ὑπόθεσιν. Ξεν. Κ. Π. Α'. 5, 40. Εἰ δὲ τινες ταῦτα ἐκπονήσαντες πρὶν τινα καρπὸν ἀπ' αὐτῶν κομίσασθαι περιεῖδον αὐτοὺς γῆρα ἀδυνάτους γενομένους, ὅμοιον ἔμοιγε δοκοῦσι πεπονθέναι, οἷον εἴτις γεωργὸς ἀγαθὸς προθυμηθεὶς γενέσθαι καὶ εὖ σπείρων καὶ εὖ φυτεύων, ὅποτε καρποῦσθαι ταῦτα δεοί, ἐώη τὸν καρπὸν ἀσυγκόμιστον εἰς τὴν γῆν πάλιν καταρρεῖν. Ἐν δὲ τῷ Ξεν. Κ. Π. Β'. 4, 41 ἀμφοτέραι αἱ ἄρτι εἰρημέναι περιπτώσεις συνέρχονται. « Ἐὰν γὰρ σὺ ἄφθονα ἔχῃς, οἶδ' ὅτι καὶ ἐμοὶ ἂν εἴη λαμβάνειν, ὅποτε δεοίμην, ἄλλως τε καὶ εἰ εἰς τοιοῦτόν τι λάβοιμι, δ μέλλοι καὶ σοὶ δαπνηθὲν βέλτιον εἶναι. » ἐνταῦθα τὸ μὲν « ὅποτε δεοίμην » ἀκολουθεῖ τῷ προηγουμένῳ « ἂν εἴη », τὸ δὲ « δ μέλλοι » τῷ « εἰ λάβοιμι. »

Μεθ' ὑποκειμενικὴν γνώμην. Ὁδ. Ε, 188 κεξ.

Ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσ' ἂν ἐμοί περ

αὐτῇ *μηδοίμην*, ὅτε με χρεῖω τόσον ἴκοι.
 ὅπερ ὀριστικώτερον θὰ ἐξεφέρετο «ἄσσω ἐμοί περ αὐτῇ μήσομαι, ὅ-
 ταν με — ἴκη. » Τοιαῦτα καὶ Ὀδ. Λ, 375 — 6. Μ, 112 — 14. Θ,
 239 κεξ. Ἰλ. Ζ, 521 I, 125. Ὅμοιον καὶ τὸ Ἰλ. Κ, 204 — 207. Ξ,
 247 — 8 Ὀδ. Λ, 360. 490 — 1. Ο, 317. Ψ, 100 κεξ. 185 κεξ.
 Ξεν. Κ. Π. Α'. 3, 11. Ἐπειδὴ δὲ πάνυ σπουδάζοι φαγεῖν, εἵποίμ' ἄν,
 ὅτι παρὰ ταῖς γυναιξίν ἐστιν. ἔως παρατείναιμι τοῦτον, ὥσπερ οὗτος
 ἐμὲ παρατείνει ἀπὸ σοῦ κωλύων. — Θεογν. 125 κεξ.

οὐ γὰρ ἄν εἰδείης ἀνδρὸς νόον ὅτε γυναικός,
 πρὶν πειρηθείης, ὥσπερ ὑποζυγίου.

Σοφ. Οἶδ. Τ. 505. Ἀριστοφ. Βατρ. 96 κεξ

Μετὰ τέλος δι' εὐκτικῆς ἐκφερόμενον. Ξεν. Ἀγῆσ. Β'. 8. ἐνέπλησε δὲ
 καὶ φρονήματος τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ὡς ἱκανοὶ εἶεν πρὸς οὓς τινὰς δέου
 μάχεσθαι· ὅπερ εὐθύτερον οὕτω θὰ ἐξεφέρετο· ὡς ἄν ἱκανοὶ ᾧσι, πρὸς
 οὓς τινὰς ἄν δέη, μάχεσθαι Ὀδ. Ν, 22.

b) Πρὸς ἐκφρασιν ἐξ ὑποκειμένου γνώμης. Ἰλ. Χ, 348.

ὡς οὐκ ἔσθ', ὅς σῃς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι
 = οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος (τις), ὅς ἄν — ἀπαλάλκοι (= τῷ τῆς συνηθ.
 δὲν εἶνε κἀνείς, ὅστις νὰ — ἀπεδίωκε) = τῷ ὀριστικώτερον εἰρημένω·
 — — — ὅς ἀπαλεξήσει = οὐδεὶς, οἶμαι (ἢ ἐλπίζω), σῃς κεφαλῆς
 κύνας ἀπαλεξήσει.

Αἰσχ. Προμ. 291 κεξ.

οὐκ ἔστιν, ὅτῳ μείζονα μοῖραν
 ρεῖμαιμ' ἢ σοί.

= οὐδενὶ ρεῖμαιμ' ἄν, μετριώτερον τοῦ· οὐδενὶ ρεμῶ· εἰρημένον. Χο.
 ηφ. 172. Σοφ. Ο. Κ. 1172 καὶ

τίς ποτ' ἐστίν, ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμι τι;

= ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμ' ἄν τι, μετριώτερον τοῦ· ὅν ψέξω. Εὐριπ. Ἀλκ.
 52. ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκηστis ἐς γῆρας μόλοι; = ἔστι τρόπος, καθ'
 ὅν (ὅπως) — ἄν μόλοι; μετριώτερον τοῦ ἔστι τρόπος, καθ' ὅν —
 μολεῖται; Ἰφιγ. Τ. 592. Ἀριστ. Θεσμ. 871 κεξ. Ἰλ. Ε, 302.

ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ

Τυδεΐδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροισιν,
 οἷοι νῦν βροτοὶ εἰσι.

= ὃ οὐκ ἄν φέροισιν, μετριώτερον τοῦ· ὃ οὐ φέρουσι. Ἀνδοκιδ. π. τ.
 πρὸς τ. Λακεδαιμ. εἰρήν. 1. Ὅτι μὲν εἰρήνην ποιεῖσθαι δικαίαν ἄμεινόν
 ἐστίν ἢ πολεμεῖν, δοκεῖτέ μοι, ὦ Ἀθηναῖοι, πάντες γινώσκειν. ὅτι δὲ
 οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρήνης συγχωροῦσι, τοῖς δ' ἔργοις, ἀφ'

ῶν ἡ εἰρήνη γένοιτο, ἐναντιοῦνται, τοῦτο δὲ οὐ πάντες αἰσθάνεσθε.
 = ἀφ' ὧν ἄν — γένοιτο, μετριώτερον τοῦ ἀφ' ὧν γενήσεται (ἢ γί-
 γνεται).

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ παρελθόν ἀναφερομένου τοῦ λόγου, οἷον τὸ Ὀ-
 δυσσ. Ε, 237.

ἦρχε δ' ὁδοῖο

νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
 κλειθρὴ τ' αἰγαιρός τ' ἐλάτνη τ' ἦν οὐρανομήκης
 αὖα πάλαι, περὶ κηλα, τὰ οἱ πλώοισιν ἐλαφρῶς

ἐνταῦθα ἡ εὐκτικὴ φαίνεται τεθεῖσθαι, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν ἱστορικῶς ὑπὸ
 τοῦ ποιητοῦ ἀναφερομένην γνώμην (καὶ δὴ καὶ σκοπὸν) τῆς Καλυ-
 ψοῦς. τῆς Καλυψοῦς τὸν Ὀδυσσεῖα ὀδηγούσης ἡ ἔννοια ἦτο. Εἰς τοιαῦ-
 τα (ξηρά) δένδρεα σὲ ἄγω, ἃ σοι ἐλαφρῶς ἄν πλέοισιν (ἢ πλεουσούνται).

Περὶ τῶν ὑπὸ τὸ b) ἐπισημειωτέον πρῶτον, ὅτι τὸ παρὰ τοῖς ὕπε-
 ρον ἐν ὁμοίοις χωρίοις συνήθως φερόμενον μῦθον ἄν ἐνταῦθα ἐλλείπει·
 ἕτερον καὶ τοῦτο δεῖγμα τῆς καὶ ἀνωτέρω ὑποδηλωθείσης γνώμης, ὅτι
 ἐν τούτοις τε καὶ τοῖς ὁμοίοις δὲν ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν τὸ μῦθον τοῦτο,
 ἀλλ' ὅψι μόνον προσετέθη, ἵν' ἀποκαταστήσῃ τὴν τότε κατὰ γε τοῦτο
 ἐκλείπουσαν ἔμφασιν καὶ εὐκρίνειαν τῆς ἐγκλίσεως. ἔπειθ' ὅτι ἡ ἐν αὐ-
 τοῖς εὐκτικῇ μετριώτερον ἐκφέρουσθαι, ὡς εἶδαμεν, τὰ τοῦ ὀριστικοῦ
 μέλλοντος, πολλάκις τελικὴν σημασίαν ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτά-
 σεσιν ἔχοντος, μεταπίπτει καὶ αὐτῇ πολλάκις εἰς τὴν αὐτήν. Οὕτω
 π. χ. ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσ. Ε, 237 τὰ οἱ πλώοισιν = ἅτινα γὰρ ἔπλεον,
 ἐκ μέρους τοῦ ποιητοῦ λεγόμενον, ἐκ μέρους δὲ τῆς Καλυψοῦς = ἅτι-
 να γὰρ πλέωσι. Ὀδ. Ο, 458. Τοιαῦτα δὲ χωρία μετὰ μέλλοντος ὀ-
 ριστικοῦ εἶνε πρὸς ἄλλοις πολλοῖς καὶ τάδε.
 Ὀδ. Ξ, 332 κεξ.

— — — — — ἐπαρτέας ἔμμεν' ἐταίρους,

οἱ δὲ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

= οἱ ἄν πέμψωσιν· ἵνα — πέμψωσι = τῷ τῆς συνηθ. οἱ τινες γὰρ
 τὸν πέμψωσι. Σοφ. Φιλ. 303.

οὐ γὰρ τις ὁρμος ἐστίν, οὐδ' ὅποι πλέων

ἐξεμπολήσει κέρδος, ἢ ξενώσεται.

= οὐδὲ τόπος τις ἄλλος (ἐστίν), ἵν' αὐτόσε πλέων ἐξεμπολήσῃ —
 ἢ ξενωθῇ. Ὀδ. Π, 437 — 8.

Ἄν δὲ ταῦτα τὰ ἄρτι ἐκτεθειμένα χωρία περὶ ἑαυτῶν πρὸς τὰ πρό-
 τερον, μάλιστα τὸ Ἰλ. Χ, 348 καὶ τὸ Ὀδ. Ε, 237 καὶ τὸ Σοφ. Ο. Κ.
 1172. καὶ πρὸς τὰ ὅμοια τὰ διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν (κεν) ἐκφε-

ρόμενα (οὕτω καὶ μετ' ἐρώτησιν. Ἀρφ. Σφηκ. 472 κξ.), οἷον π. χ. τὸ Ὀδ. Ρ, 145 κξ.

οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι,
οἳ κεν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης

== τῷ τῆς συνηθείας· « οἱ τινες νὰ τὸν ξεπροβοδῇσουν ἢ (κυριολεκτικώτερον) ξεπροβόδουσιν κλ. », (Πρβλ. Ὀδ. Κ, 434), εὐρίσκουμεν ἐν πᾶσι κατ' οὐσίαν τὸν αὐτὸν τῆς ἐρμηνείας τρόπον· ἡ ὁμοιότης μάλιστα ἢ μᾶλλον ταυτότης τῶν διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν. πρὸς τὰ χωρὶς τούτου ἐπικυρώνει τὴν ἄρτι ἀποφανθεῖσαν γνώμην περὶ τῆς ὑστέρας χρήσεως τούτου τοῦ μορίου. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτη· ἀλλὰ βλέπομεν πρῶτον μὲν, ὅτι ἐν πολλοῖς τούτων, τῶν τε δι' ὀριστικῆς (οὐ μόνον κατὰ μέλλοντα, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐνεστώτα καὶ κατὰ παρωχημένον) καὶ τῶν δι' εὐκτικῆς ἀπ. λῆς ἢ μετὰ τοῦ ἄν, ἐκτὸς τῆς τελικῆς καὶ τις γενικῆ ἐννοια ἐκφέρεται, οἷα π. χ. τὸ Ἡροδ. Ζ'. 46 ἐν γὰρ οὕτω βραχεῖ βίῳ οὐδεὶς οὕτω ἄνθρωπος ἐὼν εὐδαίμων πέφυκε — τῷ οὐ παραστήσεται πολλάκις καὶ οὐκ ἄπαξ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν· ὅπου ἡ ἀναφορ. πρότασις ἐκφέρει ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς ἐν τῷ κυρίῳ κώλῳ γενικῆς ἐννοίας· οὐδεὶς ἄνθρωπος οὕτως εὐδαίμων πέφυκε. Αὐτ. 54. 102. Λυσ. π. τ. Ἐρατοσθ. φόνου 3 νομίζω — οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακείσθαι, ὅστις οἴεται· ὅπου τὸ « ὅστις οἴεται » εἶνε ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς γεν. ἐννοίας. « οὐδεὶς οὕτως ὀλιγώρως διάκειται. » Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 347 κξ.

Ἀλλ' οὔτε πνεῦμα Διόθεν ἦλθε πώποτε
οὐ πορθμῖς, ἥτις διὰ πέτρας Συμπληγάδας
Ἐλένην ἀπήγαγ' ἐνθάδ', ἢ μ' ἀπώλεσε, κτλ.

ἐνθα πάλιν τὸ ἀναφορικὸν κώλον ἐκφέρει ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς γενικῆς ἐννοίας· οὐδὲν οὔτε πνεῦμά ποτε οὔτε πορθμῖς ἦλθε. Ἀντιγόν. 666

Ἀλλ' ὅν πόλις στήσεις, τοῦδε χρὴ κλύειν.

== τῷ ὑπὸ τῆς πόλεως σταθέντι, ὅστις δὴ ποτε καὶ ἄν ἦγε, ὑπακουστέον.

Οἰδ. Τ. 979

εἰκὴ κράτιστον ζῆν, ὅπως θύγαιτό τις.

τὸ ὅπως θύγαιτο εἶνε ἀνάλυσις τῆς γενικῆς ἐννοίας εἰκὴ κτλ. Πρβλ. Ὀδ. Α, 289 κξ. Ρ, 421., εἴτα δ' εὐρίσκουμεν διάφορον τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα χρῆσιν τῆς λατινικῆς, τὸν conjunctivum μεταχειριζομένης, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς ὑπὲρ τὸ δέον ἐγκλιτικὴν πενίαν καταγιγνωσκομένης νεωτέρως ἑλληνικῆς, ἥπερ τὰ τοιαῦτα διὰ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ μορίου γὰρ (= ἵνα, ἄν) καὶ τῶν παρωχημένων τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ

αὐτοῦ μορίου ἐκφέρει, ὡς τὸ τῆς Ἀντιγ. 666 διὰ τῶν « ὅποιον (καὶ ἄν) στήσῃ. » τὸ τοῦ Λυσίου « ὅστις οἴεται » διὰ τοῦ « ὅστις γὰρ στοχάζεται. » τὸ Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 347. « ἥτις γὰρ ἔφερνε (ἢ νὰ εἶχε φέρῃ) ἐδῶ τὴν Ἐλένην. » καὶ τὰ ἄλλα ἴδε ἀνωτέρω. Ἐάν λοιπὸν ταῦτα πάντα ὑπ' ὄψιν λάβωμεν, θὰ πεισθῶμεν ὅχι μετὰ δυσκολίας, ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις πᾶσιν ἡ λογικὴ ἀκρίβεια ἀπῆτει νὰ τεθῇ ἄλλη παρὰ τὴν ὀριστικὴν ἐγκλισις, καὶ ἐν μὲν τοῖς εἰς τὸ μέλλον ἢ τὸ παρὸν ἀναφερομένοις ἢ ὑποτακτικῇ (ὥσπερ ἐν τῇ λατινικῇ οἱ ἐνεστωτικοὶ χρόνοι τοῦ conjunctivus) ἐν δὲ τοῖς εἰς τὸ παρελθὸν ἢ εὐκτικῇ (ὥσπερ ἐν τῇ Λατιν· οἱ παρωχημένοι τοῦ conjunctivus) ἢ μᾶλλον ἐν πᾶσιν, ὅπου γενικῇ ἐννοια ἐκφέρεται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἀποφατικοῖς, ἢ εὐκτικῇ. Διότι ἡ μὲν γενικῇ (καὶ ἀφηρημένη) ἐννοια εἶνέ τι καθαρῶς νοητὸν, ἀπλῶς οὕτως οἷον τύπος καὶ παράδειγμα εἰς τὸ μέσον ἐκφερόμενον χωρὶς τινος πρὸς παρεληλυθυῖαν ἢ ἐνεστώσαν ἢ μέλλουσαν πραγματικότητα ἀναφορᾶς (Πρβλ. τὰ Σοφ. Ἀντιγ. 666. Ο. Τ. 979. Ἡροδ. Ζ'. 46 κ. ἄλλα), ἐν δὲ τοῖς ἀποφατικοῖς καὶ ἀντικρυς ἀποφάσκειται ἡ πραγματικότης· πρβλ. τὰ προεκτεθειμένα χωρία Σοφ. Φιλ. 303. Λυσ. π. τ. Ἐρατοσθ. φόνου 3. Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 374. Ἐν ᾧ ἐν τῷ Σοφοκλείῳ λέγεται, ὅτι οὔτε ὅρμος τις οὐτ' ἄλλος τόπος πρὸς ἐξεμπόλησιν ἢ ξένωσιν ὑπάρχει, συναποφάσκειται βεβαίως καὶ πᾶσα ἐν τῷ παρόντι ἢ μέλλοντι ἐξεμπόλησις ἢ ξένωσις· ὁμοίως ἐν τῷ τοῦ Λυσίου, ἀποφασκομένης τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης διαθέσεώς τινος, συναποφάσκειται καὶ ἡ παρεπομένη αὐτῇ ἰδιότης ἢ διὰ τοῦ ὅστις οἴεται κτλ. ἐκφερόμενη. Ὡσαύτως ἐν τῷ Εὐριπιδείῳ, ἀφ' οὗ οὔτε ἀνεμός τις, οὔτε πορθμῖς ἦλθε ποτε εἰς τὴν Ταυρίδα, οὐδὲ τὴν Ἐλένην ἠδύνατο γὰρ ἀγάγῃ. Ὡστε τὰ δι' ὀριστικῆς ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει ἐκφερόμενα τῶν τοιούτων ἀκριβέστερον βασιανίζοντι ἀντίφασιν τινα ἐνέχουσιν, ἐνθεν μὲν αἰρομένου, ἐνθεν δὲ πάλιν τιθεμένου τοῦ ἤδη ἀρθέντος. Ἡ λογικὴ ἀκρίβεια, τὸ ἐπαναλαμβάνω πάλιν, ἀπῆτει ἐν αὐτοῖς τὴν τῆς εὐκτικῆς χρῆσιν. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν μετεχειρίζετο ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὴν εὐκτικὴν, ἀλλὰ ποῦ μὲν ταύτην, ποῦ δὲ τὴν ὀριστικὴν; Ὁ λόγος εἶνε ὁ αὐτός, δι' ὃν καὶ ἄλλαχοῦ ἡ γλῶσσα ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς τὴν ὀριστικὴν ἢ τὴν ὑποτακτικὴν ἔθετεν. Ἀλλὰ περὶ τούτου κατωτέρω ἐκτενέστερον· ὁ δ' ἰδίως ἐνταῦθα ἐπικρατῶν καὶ τῷ γενικωτέρῳ ἐκείνῳ ὑπαγόμενος λόγος εἶνε ἡ ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει καθόλου χαλαρωτέρα παρὰ τὴν λατινικὴν π. χ. καὶ τινες τῶν νεωτέρων γλωσσῶν σύνδεσις καὶ ἀλληλουχία τῶν κώλων τῆς περιόδου.

Διὰ ταύτην αὐτῆς τὴν γενικὴν σημασίαν ἡ εὐκτική ἐκφέρει καὶ γένος ἢ δλόκληρον τάξιν παρελθουσῶν πράξεων ἢ συμβεβηκότων ἐν ἀναφορικαῖς, χρονικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς προτάσεσι. Λέγω δὲ γένος καὶ ὅχι, ὡς συνήθως λέγεται, ἐπανάληψιν παρεληλυθυῶν πράξεων ἢ συμβεβηκότων διότι αὐτὴν τὴν ἐπανάληψιν κυρίως δὲ σημαίνει ἡ εὐκτική, ἀλλ' ὡς ἐν τύπῳ ἐκφέρει ἀόριστον σειρὰν ὁμοίων πράξεων ἢ συμβεβηκότων ἐν τῷ παρελθόντι ἢ, ἄλλαις λέξεσι, μίαν πράξιν ἢ ἐν συμβεβηκός ἐπ' ἀόριστον ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναληφθέν, καὶ ὅχι, καθὼς οἱ παρωχημένοι τῆς ὀριστικῆς, μάλιστα ὁ ἐπανάληψιν σημαίνων παρατατικός, πράξιν ἢ συμβεβηκός ἐφ' ὀρισμένους φορὰς καὶ ἐν ὀρισμέναις περιστάσεσιν ἐπαναληφθέν. Τὸ μὲν διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐκφερόμενον εἶνε ὡςπερ ἡ ἀφηρημένη ἐννοια γένους τινὸς ἢ εἰδὸς ὄντων, πάντα τὰ νοητὰ ἢ φανταστὰ εἶδη ἢ ἄτομα ἐμπεριέχουσα, τὸ δὲ διὰ τῶν ὀριστικῶν παρωχημένων ὡς τις ἀριθμὸς ὀρισμένων εἰδῶν ἢ συγκεκριμένων ἀτόμων. Π. χ. α) Ἀναφορικά.

ἱλ. Β, 188—9

ὅν τινα μὲν βασιλῆα καὶ ἑξοχὸν ἄνδρα κιχείη,

τόν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς.

== πάντα τινα βασιλ. κ. ἑξοχὸν ἄν., ὃν εὗρισκε κτλ. καὶ ὅχι τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα μέχρις ὀρισμένου ἀριθμοῦ.

αὐτ. 198—9

ὃν δ' αὖ δῆμου τ' ἄνδρα ἱδοι, βοδώντά τ' ἐφρεύροι,

τόν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ.

ἱλ. Δ, 232. 240. Ὀδ. Α, 585 κεξ. Μ, 334. Θουκ. Α. 50 ἀναδούμενοι τῶν νεῶν, ἀς καταδύσειαν = πάσας, ὅσας κατέδυον. 99, 3 καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἠῦξετο τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης, ἣν ἐκεῖνοι ξυμφέρειεν, αὐτοὶ δὲ ὅποτε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο = πᾶσαν ἣν ἐκεῖνοι ἀεὶ συνέφερον, οὐχὶ ταύτην καὶ ἐκείνην καθ' ὀρισμένους τινὰς καιροὺς καὶ = πάντοτε, ὅποτε ἠφίσταντο, οὐχὶ τότε καὶ τότε ὀρισμένως. Τοιαῦτα καὶ αὐτ. 138, 4. Ξεν. Κ. Π. Α. 3, 1. 8. ὁ δὲ Σάκας ἄρα καλὸς τε ὢν ἐτύγγανε καὶ τιμὴν ἔχων προσάγειν τοὺς δεομένους Ἀστυάγους καὶ ἀποκωλύειν, οὐδὲ μὴ καιρὸς αὐτῷ δοκοῖν εἶναι προσάγειν = ἅπαντας τοὺς δοκοῦντας αὐτῷ οὐκ ἐν καιρῷ παρελθεῖν. 12. 4, 5. Β'. 1, 30. — Θουκ. Β'. 49, 4 καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζοι, οὐκ ἐμκραίνετο κτλ. = ὅλον τὸν χρόνον ὅσον ἡκμάζε κτλ. Ξεν. Ἀγησ. Α. 22. Πλατ. Θεαιτ. 143, α. Καὶ ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη δὲ μὴ ἐμεμνήμην, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπηνωρθόμην. Ἡροδ. Ζ'. 119

Ὅπως δὲ ἀπείκοιτο ἡ στρατιή, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἐτοιμή, ἐς τὴν αὐτὸς σταθμὸν ποιέσκετο Ξέρξης, ἡ δὲ ἄλλη στρατιή ἔσκε ὑπαίθριος. ὡς δὲ δειπνοὶ γένοιτο ὥρῃ, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχесκον πόνον, οἱ δὲ ὅπως πλησθέντες νύκτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, τῇ ὑστεραίῃ τὴν τε σκηνὴν ἀνασπᾶσαντες καὶ τὰ ἐπιπλά πάντα λαβόντες οὕτω ἀπελάνεσκον, κτλ. — τῷ δημ. καθὼς ἔφθαρε τὸ στράτευμα κτλ. ἤτοι ὅσαις φοραῖς καὶ ὅπου ἔφθαρε κτλ. αὐτ. 128. Ξεν. Ἀγησ. Α. 27. ς'. 5.

b) Χρονικά. ἱλ. Α, 609 κεξ.

Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦι Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,

ἐνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.

= πάντοτε ὁσάκις τὸν κατελάμβανε ὁ ὕπνος, οὐχὶ καθ' ὀρισμένους τινὰς καιροὺς, τότε καὶ τότε. Γ, 216. Κ, 44—46. 77 κεξ. Ρ, 732 κεξ. Σ, 565 κεξ. Τ, 132 κεξ. Υ, 226 κεξ. Χ, 502 κεξ. Ὀδ. Α, 510 κεξ. 596. Μ, 237 κεξ. 384. Σ, 7. Τ, 374. Θουκ. Α. 49, 2 ἐπειδὴ γὰρ προσβάλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ῥαδίως ἀπελύοντο ὑπὸ τε πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν κτλ. Β, 40. 43. 15. 18. 34. 49. 79. Καὶ ὅποτε μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδοσαν, ὑποχωροῦσι δ' ἐνέκειντο καὶ ἐκινκόντιζον. — Ξεν. Κ. Π. Α. 4, 3. ὁ Κῦρος — ἠναγκάζετο — λόγον λαμβάνειν παρ' ἄλλων, ὅποτε δικάζοι. 4. αἰδοῦς δὲ ἐνεπίμπλατο, ὥς καὶ ἐρυθραίνεσθαι, ὅποτε συντυγχάνοι τοῖς πρεσβυτέροις. 6. 15. 23. Ἀγησ. Α. 49. 24. ς'. 7 κτλ. Πλάτ. Φαίδ. 59 d. περιεμένονεν οὖν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων ἠνεώγετο γὰρ οὐ πρὶν ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν εἰς ἡμεῖς παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. Εὐριπ. Ἰφιγ. Τ. 347.

c) ὑποθετικά. Εὐριπ. Ἔκ. 1164 κεξ.

— — — παισὶ δ' ἀρκέσαι χρήζων ἐμοῖς

εἰ μὲν πρόσωπον ἐξανισταίην ἐμὸν

κόμης κατεῖχον, εἰ δὲ κινοίην χέρας,

πλήθει γυναικῶν οὐδὲν ἥνιον τάλας.

ἱλ. Ω, 768. Ἡροδ. Ζ'. 6 τότε δὲ συναναβὰς (ὁ Ὀνομάκριτος) ὅπως ἀπείκοιτο εἰς ὅψιν τὴν βασιλέως, λεγόντων τῶν Παισιστρατιδῶν περὶ αὐτοῦ σεμνοὺς λόγους, κατέλεγε τῶν χρησμῶν εἰ μὲν τι ἐνόει σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος ἔλεγε κτλ. Θουκ. Α. 118, 2. Ἡσύχαζόν τε (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τὸ πλέον τοῦ χρόνου ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἵεναι ἐς τοὺς πολέμους, εἰ μὴ ἀναγκάζοιντο, τὸ δὲ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργόμενοι, κτλ. — ὅτε μὴ ἀναγκάζοιντο = ὁσάκις μὴ ἠναγκάζοντο. Β'. 49, 2 ὅποτε εἰς τὴν καρδίαν στηρίζαι 4 εἰ διαφύγοιεν. 5.

εἴ τις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο. Ξεν. Κ. Π. Β'. 3, 10. 20 εἰ μὴ ἄλλο τι σπουδαιότερον πράττειν, ταύτη τῇ παιδίᾳ ἐχρῶντο. = ὁσάκις μὴ — ἐπραττοῦν. Ἀγν. Α'. 12. 24. Ε'. 2. Ζ'. 3. κ. ἄλλ. Πλατ. Ἀπολ. 40, α. ἡ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντική ἢ τοῦ δαιμονίου ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ αἰετὶς ἦν καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιούμενη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν. Ἐν δὲ τῷ Σοφ. Φιλοκτ. 691 — 705.

ἴν' αὐτὸς ἦν πρόσουρος, οὐκ ἔχων βάσιν,
οὐδέ τιν' ἐγχώρων κακογείτονα,
παρ' ᾧ στόνον ἀντίτυπον βαρυβρῶτ' ἀποκλαύσειεν
αἵματηρόν.

οὐδ' ὅς θερμότηταν αἱμάδα κηκιομέναν ἐλκῶν
ἐνθήρου ποδὸς ἡπίοισι φύλλοις
κατευράσειεν, εἴ τις ἐμπέσοι.
φορβάδος ἐκ γαίας ἐλών.

εἶρπε δ' ἄλλοτ' ἄλλον, τότε' ἂν εἰλυόμενος,
παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας, ὅθεν εὐμάρει' ὑπάρ-
χοι, πόρον, ἀνίκ' ἐξαγείη δακέθυμος ἄτα.

συνέρχονται παραδείγματα οὐ μόνον τῶν ἄρτι εἰρημένων τριῶν περιπτώσεων, οἷα τὰ εἴ τις ἐμπέσοι (= ὁσάκις τις ἐνέπιπτε), ὅθεν — ὑπάρχοι (= πάντα πόρον, ὅθεν ὑπῆρχεν εὐμάρεια), ἀνίκ' ἐξαγείη (= ὁσάκις, ἢ πάντοτε ὅτε ἐχαλάρωνε), ἀλλὰ καὶ τῆς προειρημένης χρήσεως, καθ' ἣν ἡ εὐκτική ἢ ἀναφορική ἐκφέρει ἀναγκαῖον συμπλήρωμα γενικῆς ἐννοίας κατὰ τινὰ τελικὴν χροιάν, οἷα τὰ παρ' ᾧ — ἀποκλαύσειεν (= παρ' ᾧ νὰ ἀπέκλαιε, νὰ ἔλεγε τὰ παράπονά του) καὶ ὅς — κατευράσειεν (ὅστις νὰ κατηύναζε).

δ) Παραδ. παρωχημένων ὀριστικῶν. Ἡροδ. ζ'. 110. Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἐκάστου αὐτέων ἐγίνετο πρυτανήτῃ τῆς ἡμέρας, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν. Ὁ παρατατικὸς τ. ὀριστ. ἐτέθη, διότι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατηγῶν καθ' ὅλου ἦτο γνωστός καὶ ἡ ἡμέρα τῆς πρυτανείας ἐκάστου καθ' ὠρισμένην τάξιν ἐπανήρχετο. Ξεν. Ἀπομν. Γ'. 4, 3 οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καί, ὁσάκις κεχορήγηκε, πᾶσι τοῖς χοροῖς νερίκηκε. — Ὁ περὶ οὗτο ὁ λόγος Ἀντισθένης εἶχεν ὠρισμένον ἀριθμὸν χορηγιῶν χορηγήσεως. Πλατ. Χαρμ. 158, α. « Πυριλάμπους γὰρ τοῦ σοῦ θεοῦ οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ λέγεται καλλίων καὶ μείζων ἀνὴρ δόξαι εἶναι, ὁσάκις ἐκεῖνος ἢ παρὰ μέγαν βασιλέα ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ πρεσβέων ἀφίκετο ». Ὁ Πυριλάμπης καθ' ὠρισμένους καὶ γνωστούς τῷ τε λέγοντι καὶ τῷ ἀκούοντι

καιροὺς εἶχε πρεσβεύσας. Ἡ δὲ διαφορὰ τῶν δύο ἐγκλίσεων διαφαίνεται ἐν τοῖς Ξεν. Κ. Π. Β'. 3, 10. Καὶ ἐγώ, ἔφη, ἐκ παιδίου εὐθὺς προβάλλεσθαι ἠπιστάμην πρὸ τούτων, ὅτι οἰομένην πληγήσεσθαι καὶ εἰ μὴ ἄλλο μηδὲν ἔχοιμι, τῷ χεῖρε προέχων ἐνεπόδιζον, ὅτε δυραίμην, τὸν παίοντα. κτλ. Τὸ μὲν ὅτι οἰομένην πληγήσεσθαι σημαίνει « πᾶν ἀνεξαίρετως, ὅτι ὡμήνην πληγὴ » καὶ τὸ εἰ μὴ ἄλλο μὴδὲν ἔχοιμι ἐξαιρεῖ πάντα τὰ ἄλλα τῆς ἀντιστάσεως μέσα παρὰ τὴν τῶν χειρῶν προβολήν, αὐτὴ δὲ ἡ διὰ τῆς τῶν χειρῶν προβολῆς κατὰ τὸ δυνατόν ἐμπόδισις τοῦ παίοντος εἶναι τι ὅλως ὠρισμένον μέσον ἀντιστάσεως. Διὸ ἐκεῖνα μὲν διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐξεφέρθησαν, τοῦτο δὲ διὰ τῆς ὀριστικῆς. καὶ αὐτ. 18 — 20. Ὅπου δὲ ὁμοῦ γένοιτο οἱ τοὺς νάρθηκας ἔχοντες ἔπαιον τῶν μὲν μηρούς, τῶν δὲ χεῖρας, τῶν δὲ κνήμας. — Ὁ δὲ πάλιν ἐπηρώτα, πότερον ἐπεὶ ὁμοῦ ἐγένοντο, ἢ ὅτε πρόσω ἦσαν (πληγαῖεν) κτλ. Διὰ μὲν τοῦ ὅπου δὲ ὁμοῦ γένοιτο ἐκφράζονται ἅπασαι αἱ συμβᾶσαι περιπτώσεις τοῦ ὁμοῦ γίγνεσθαι διὰ τῶν ἐπεὶ ὁμοῦ ἐγένοντο καὶ ὅτε πρόσω ἦσαν ἀντιδιαστέλλονται δύο ὠρισμέναι φάσεις τῆς ὅλης ἐκείνης πλαστῆς καὶ παιγνιώδους μάχης.

2) Χωρὶς τοῦ ἂν κατὰ πλάγιον λόγον ἐν ταῖς ἀναφορκαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσιν ἡ εὐκτικὴ ἀντιστοιχεῖ ἢ ἐπέχει τὸν τόπον α) τῆς ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ ὀριστικῆς. Ἰλ. Ζ, 176 κεξ.

καὶ τότε μιν ἐρέεινε καὶ ἦτε σῆμα ἰδέσθαι,

ὅτι ῥά οἱ γαμβροῖο πάρα Προίτιο φέροιτο.

Ἡροδ. Ζ'. 2. Θουκ. Α'. 72, 2 καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν ἐβούλυντο σημεῖναι ὅση εἴη δύναμιν κτλ. ὁ εὐθὺς λόγος θὰ ἦτο· τὴν ἡμετέραν πόλιν βουλόμεθα σημεῖναι ὅση ἐστὶ δύναμιν κτλ. 95, 2. 136, 2. Ξεν. Κ. Π. Α'. 4. 8. οἱ δὲ φύλακες προσελάσαντες ἐλοιδόρουν καὶ ἔλεγον, εἰς οἶον κίνδυνον ἔλθοι καὶ ἔφασαν καρτερεῖν αὐτοῦ. — ὁ εὐθὺς λόγος θὰ ἦτο· λέγουσιν αὐτῷ (ἢ λέγομέν σοι) εἰς οἶον κ. ἦλθε(ε): Ἀγν. Α'. 18. 24. 25. Β'. 13. ζ'. 6. Ζ'. 7. Η'. 4. ΙΑ'. 4. — β) τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. — Ἰλ. Δ, 333 κεξ.

— — — οἱ δὲ μένοντες

ἔστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν

Τρώων ὁρμήσειε καὶ ἀρξείαν πολέμοιο

= τῷ εὐθεῖ λόγῳ ἰστάμεθα (ἵστανται) μένοντες, ὁπότεν — ὁρμήσει. Ὀδ. Ι, 331 κεξ.

αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάσθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας

τρίψαι ἐν ὀφθαλμοῖς, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.

== τῷ εὐθεὶ λόγῳ ὕμῃς τοὺς ἄλλους πεπαλάσθαι ἄνωγα, ὅστις ἄν τολμήσῃ — ὅταν — ἰκάνῃ. Ξεν. Κ. Π. Α. 4, 17 ἐκέλευε περιβαλλομένους, ὅπως τις ἐπιτυχάνοι, ἐλαύνειν πρὸς ἑαυτόν. 3, 17. Ἐν τούτῳ αὖ με ἔπαισεν ὁ διδάσκαλος, λέγων ὅτι, ὅποτε μὲν κατασταθείη τὸ ἀρμόζοντος κριτῆς, οὕτω δέοι ποιεῖν ὅποτε δὲ κρίνειν δέοι, ὅποτερου ὁ χιτῶν εἴη, τοῦτ', ἔφη, σκεπτέον εἴη, τίς κτῆσις δικαία ἐστί. 4, 21. 6, 34. Ἀγῆσ. Α. 10. Πλατ. Φαίδ. 59, d. περιεμένονεν οὖν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων ἀνεφώγετο γὰρ οὐ πρῶ. — τῷ εὐθεὶ λόγῳ περιμένονεν — ἕως ἂν ἀνοιχθῇ. — Οὕτω μάλιστα συντάσσεται τὸ πρὶν μετ' ἀποφατικῶς καὶ ἀπαγορευτικῶς προτάσεις. Σοφ. Φιλ. 551

ἔδοξέ μοι μὴ σίγα, πρὶν φράσαιμί σοι,
τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι.

== τῷ εὐθεὶ λόγῳ δοκεῖ μοι μὴ σίγα, πρὶν ἂν σοι φράσω κτλ. Ξεν. Κ. Π. Α. 4, 14 καὶ βασιλικῶς δὲ παρὼν αὐτὸς ἀπηγόρευε μηδένα βάλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθείη θηρῶν. Ἑλλην. ζ'. 5, 19. Ἰσοκρ. Εὐαγ. 63. Πλατ. Ἀπολ. 36, c. κ. ἄλλ.

3) Μετὰ τοῦ ἂν κατ' εὐθὺν λόγον ἐκφέρει ἡ εὐκτική ἐν προσδιοριστικαῖς τε καὶ προσθετικαῖς ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσι κυρίως ἐξ ὑποκειμένου γνώμην, ὥς περ καὶ ἀλλαχού ἐκτὸς τῶν τοιούτων προτάσεων. α) Ἀναφορικὰ παραδείγματα. Ἰλ. Γ, 234 κεξ.

Νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὄρω ἐλίκωπας Ἀχαιοὺς
οὓς κεν εἴθ' γνῶιην καὶ τοῦνομα μυθησαίμην·
δοιῶ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορα λαῶν.

Τὸ οὓς κεν εἴθ' γνῶιην κτλ. εἶνε μετριώτερον εἰρημένον ἴσον τῷ οὓς εἴθ' γιγνώσκω ἢ γνῶσομαι κτλ. Ὀδ. Ε, 188. Η, 33 κεξ. Ι, 126. 127. Α, 366. Ο, 24. 448. Η, 392. Ἰλ. Ζ, 450 κεξ.

Ἄλλ' οὐ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,
οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος
οὔτε κασιγνήτων, οἳ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
ἐν κονίησι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
ὅσσον σείο.

== οἵτινες ἴσως (ὡς φοβοῦμαι) πεσοῦνται. Ὀδ. Κ, 434. Ρ, 58. Σ, 27. Σοφ. Οἰ. ε. Κ. 1167 κεξ.

ὄρα κατ' Ἄργος εἴ τις ὕμιν ἐγγενὴς
ἔσθ', ὅστις ἂν σου τοῦτο προσχρήζοι τυχεῖν.

Ξεν. Κ. Π. Α. 1, 4 καὶ ἄλλων δὲ παμπόλλων ἐθνῶν (Κῦρος ἡγήσατο),

ἄν οὐδ' ἂν τὰ ὀνόματα ἔχοι τις εἰπεῖν. 4, 11. 27. 43. Β'. 4, 13. Ἀγῆσ. Α. 24. Ε. 4. κ. ἄλλ. Πλατ. Ἀπολ. 27, e. Ὅπως δὲ σύ τινα πείθοις ἂν καὶ μικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ μήτε δαίμονας μήτε θεοὺς μήτε ἥρωας, οὐδεμία μηχανή ἐστίν. — πῶς θὰ πείσῃς (ὡς νομίζεις). 30 d. 34, b. c. 36, d. 38, b. 40, a. Κρίτ. 45, c. d. 52, d.

Τῆς ἐξ ὑποκειμένου γνώμης εἰς ὑποκειμενικὴν σκοπὴν μεταβάσεως, αἱ τοιαῦται διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἀναφορικαὶ προτάσεις λαμβάνουσι πολλάκις τελικὴν σημασίαν, ὥς περ κατὰ τὰ εἰρημένα καὶ τινες ἄνευ τοῦ ἂν. Τοιαῦτα δὲ χωρία ἐκτὸς τοῦ ἐκεῖ παραπεμφένου εἶνε καὶ τὰ Ἰλ. Ω, 149 κεξ. (Ἰλ. Α, 64).

κήρυξ τίς οἱ ἔποιτο γεραιότερος, ὃς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν εὐτροχόν, ἥδ' ἐκ αὐτῆς
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστρ', τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.

== ὅστις γὰρ διευθύρῃ καὶ ἄγῃ. Ἰλ. Θ, 291. Κ, 307. Ὀδ. Ο, 518. Ὀδ. Β, 52 κεξ. Θ, 20 κεξ. Ν, 401 κεξ.

β) Χρονικά. Ξεν. Οἶκον. ΙΑ. 14. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ ἰσχύμαχος, ἀνίστασθαι μὲν ἐξ εὐνῆς εἴθισμαι, ἡνίκ' ἂν ἔτι ἔνδον καταλαμβάνοιμι, εἴ τινα δεόμενος ἰδεῖν τυγχάνοιμι. μετριώτερον — τῷ ἡνίκ' ἔτι ἔνδον καταλαμβάνω. Δημ. Φιλίππ. Α. 31, ὅπου ἡ χρονικὴ πρότασις « ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυνάμεθα ἐκεῖσε ἀφικέσθαι » ἐπιφέρει ἐπεξηγήσιν τινα τοῦ ἥδη ἐν τοῖς πρόσθεν ἀκριβῶς ὀρισθέντος χρόνου, καθ' ὃν ὁ Φίλιππος τὰ πολλὰ διεπράττετο, ἀλλ' ὅμι ἀποφηντικῶς, καθὼς θὰ ἦτο διὰ τῆς ὀριστικῆς ἡνίκ' ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα κτλ., ἀλλὰ μετριώτερον καὶ ὡς ἐκ τῆς τοῦ ῥήτορος γνώμης.

Ἐν δὲ τῷ Ἰλ. Τ, 205 κεξ

— — — — ἢ τ' ἂν ἔγωγε
νῦν μὲν ἀνῶγοιμι πτολεμίζειν υἱᾶς Ἀχαιῶν
νήστιας, ἀκμήνους ἄμα δ' ἡελίῳ καταδύντι
τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὶ τισαίμεθα λώβην.

καθ' ἑλξιν φαίνεται τεθεῖσα ἡ εὐκτικὴ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἐπὶ τισαίμεθα, ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς προηγουμένης ἢ τ' ἂν ἀνῶγοιμι καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν αὐτὴν καὶ αὐτὴ σφαῖραν ὑπαγομένη. Τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ Ξεν. Κ. Α. 6, 22. Καὶ εἰ δὴ πείσαις ἐπαινεῖν τέ σε πολλούς, ὅπως δόξαν λάβοις, καὶ κατασκευὴς καλῆς ἐφ' ἐκάστῳ αὐτῶν κτήσαιο, ἄρτι τι ἐξηπατηκῶς εἴης, ἂν καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ὅπου ἂν πεῖραν δοίης, ἐξεληλεγμένος τ' ἂν εἴης καὶ προσέτι καὶ ἀλαζῶν φαίνοιο. — Ἐνταῦθα αἱ εὐκτικαὶ ὅπως — λάβοις, καὶ ὅπου ἂν δοίης, ἐτ' ἐθνη-

σαν ἀντὶ τῶν ὑποτ. *Λάβης*, ὅς ἐκ τῶν ἄλλων τῶν κυρίως τεθειμένων ἐξαρτῶμεναι. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ἰλ. Ω, 226 κεξ. Ὀδ. Δ, 222 κεξ. Ἄρις. Ἰππ. 1056. Πλατ. Φαίδ. 101. d. καὶ εἴ τινα ἄλλα. Ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ ἡ ἀπλή εὐκτική ἄνευ τοῦ ἀν θέτεται, ὡς δείχνουσιν ὅχι μόνον τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὸ 1) α) προσεκτεθειμένα, ἀλλὰ καὶ τὸ Ξεν. Κ. Π. Α. 3, 11., ὅπου ἐφ' ὁμοίας ἐννοίας τὴν ἀπλήν εὐκτικὴν ὁπότε βούλοιο διαδέχεται ἡ μετὰ τοῦ ἀν ὁπόταν ἦκοι καὶ ἐπειδὴν σπουδάζοι, ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους ἰσοδυνάμους θεωροῦντες τακτέον καὶ τοῦτο εἰς τὰ τεκμήρια τῆς ἐν τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις μεταγενεσθῆναι χρήσεως τοῦ ἀν πρὸς διευκρίνησιν τῆς ἀπλῆς ἐγκλίσεως.

Ἄλλο τεκμήριον τοῦ ἄρτι εἰρημένου εἶναι ἡ ἐν ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσιν ἐπαναληπτικὴ λεγομένη μετὰ τοῦ ἀν εὐκτική, ἡ ἐκφέρουσα δηλ. γένος παρελθουσῶν πράξεων καὶ συμβεβηκότων, ἀδιαφόρως, ὡς περ καὶ ἡ ἀπλή ἄνευ τοῦ ἀν εὐκτική, ἡ καὶ συνηθεστέρα. π. χ. Ἡρόδ. Α. 196 κατὰ κώμας ἐκάστας ἅπαξ τοῦ ἔτεος ἐκάστου ἐποιέετο τάδε· ὡς ἀν αἱ παρθέναι γενναίως γάμων ὠραῖαι, ταύτας ὅπως συναγάγοιεν πάσας, εἰς ἐν χωρίον ἐσάγεσκον ἀλέας. Ξεν. Κ. Π. Η. 3, 38. Θουκ. Η. 68 (ἀμφισβητούμενον).

Ἰλ. I, 524 κεξ.

Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπειθόμεθα κλέα ἀνδρῶν ἠρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἴκοι.

Ὀδ. Β, 105 (Τ, 150).

νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.

Ἡσιόδ. Ἔργ. 131.

ἀλλ' ὅτ' ἀν ἡβήσεις καὶ ἡβης μέτρον ἴκοιτο παυρίδιον ζώεσκεν ἐπὶ χρόνον.

Ξεν. Κ. Π. Ε. 3, 47 καὶ ὅταν τιμῆσαι δέ ποτέ τινα βούλοιο, πρέπον αὐτῷ ἐδόκει εἶναι ὀνομαστὶ προσαγορεύειν Η. 1, 44.

4) Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν σχεδὸν ἰσοδυνάμως τῇ ἄνευ τούτου ἐν ταῖς ἀναφορ. καὶ χρον. προτάσεσι θέτεται, ἀντιστοιχοῦσα τοιούτοτρόπως τῇ ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ ὑποτακτικῇ μετὰ τοῦ ἀν. Ἡρόδ. ζ'. 44 ἐν νόῳ ἔχοντες ὅσας ἀν πλείστας δύναντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολίων = ὅσας — δύναντο καὶ κατ' εὐθὺν λόγον ὅσας ἀν δύνωνται. Θουκ. Η. 54 ἐψηφίσαντο πλεύσαντα τὸν Πείσανδρον καὶ δέκα ἀνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν, ὅπῃ ἀν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα εἶναι. Ξεν. Ἀναβ. Α. 5, 9 νομίζων, ὅσῳ μὲν ἀν θάπτον ἔλθοι, τοσούτῳ ἀπαρασκευαστοτέρῳ βασιλεῖ μαχεῖσθαι. Γ'. 2, 12 καὶ εὐξάμενοι τῇ Ἀρτέμιδι, ἀπόρους ἀν κατακάγοιεν τῶν πολεμίων, το-

σχύτας χιμαῖρας καταθέσειν τῇ θεῷ κτλ. Ζ'. 2, 6. Πολιτ. Λακεδ. Α. 8. Β'. 10. Κ. Π. Ζ'. 5, 49. Η. 2, 16. 3, 48. — Ἀλλ' ἐν πολλοῖς τούτων φαίνεται, τὸ μῦθον ἀν κυρίως τῷ ἀναφορικῷ συναπτόμενον γενικεύει τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀποδοίνει τὸ μὲν δ' ἀν = τῷ καθ' ὁμιλουμ. ὅ,τι καὶ ἀν τὸ δὲ ὅσος ἀν = τῷ ὅσος καὶ ἀν, τὸ δὲ ὅπῃ ἀν = τῷ ὅπως καὶ ἀν κ. οὐ. καθ. Ἡ τε ὁμοιότης αὕτη καὶ ἡ διαφορὰ ἐμφαίνεται ἐν τῷ Ξεν. Κ. Π. Ε. 5, 1. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα διεπέπρακτο, πέμπει πρὸς Κυαξάρην καὶ ἐπέστελλεν αὐτῷ ἦκειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ὅπως περὶ τε τῶν φρουρίων, ὧν εἰλήφεσαν, βουλευσάιντο, ὅ,τι χρῆσαιτο, καὶ ὅπως θεασάμενος τὸ στράτευμα καὶ περὶ τῶν ἄλλων σύμβουλος ὅ,τι ἀν δοκοίη ἐκ τούτου πράττειν = ἵνα σκεφθῶσι, τί τὰ κάμουν (ἢ τί τὰ ἔκαμναν) καὶ ἵνα συμβουλευσῇ περὶ τῶν ἄλλων, ὅ,τι καὶ ἀν φανῇ καλὸν νὰ πράξωσι κτλ.

Χρονικά. Αἰσχ. Περσ. 450 κεξ.

Ἐνταῦθα πέμπει τοὺς δ' ὅπως, ὅταν νεῶν φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωζοίαιτο, κτείνοιεν εὐχείρωτον Ἑλλήνων στρατόν.

= τῷ ὅτ' ἐκσωζοίαιτο καὶ κατ' εὐθὺν λόγον ὅταν ἐκσωζονται. Δημ. πρὸς Ὀνήτ. Α. 6 ὥς τ' ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο τῶν εἰδότην δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴν τάχιστα ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθῆναι. Ἀντιφ. π. τ. Ἡρώδου φόνου. 34. Ξεν. Ἑλλην. Β'. 3, 48 κτλ.

Δ'.) ΕΙΔΙΚΑΙ Η ΕΚΘΕΤΙΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΩΝ ΜΟΡΙΩΝ ΟΤΙ ΚΑΙ ΩΣ.

Ἐν ταύταις θέτεται ἡ εὐκτική, ὅταν ὁ λέγων ἀπλῶς ἀναφέρῃ γνώμην εἴτ' ἰδίαν αὐτοῦ εἴθ' ἑτέρου χωρὶς νὰ ἐκφράζῃ καὶ κρίσιν, ἂν ἡ γνώμη εἴναι πραγματικὴ ἢ τοι ἐκφράζῃ πραγματικόν τι ἀπαρallάκτως ὅπως ἡ μὲν γερμανικὴ τοὺς πρωτεύοντας χρόνους τοῦ conjunctivus μεταχειρίζεται, ἡ δὲ γαλλικὴ τοὺς τοῦ conditionnel. Ἀνάγεται δὲ καὶ αὕτη ἡ μερικὴ χρῆσις τῆς εὐκτικῆς ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτῆς ἐκείνην ἐννοίαν· διότι ὅπου τι ὡς ἀπλή γνώμη, ὡς καθαρὰ παράστασις ἀναφέρεται ἄνευ πάσης περὶ τῆς πραγματικότητός του κρίσεως, ἐκεῖ συμβαίνει καθαρῶς ἐξ ὑποκειμένου πνευματικῆς ἐνέργειας ἄνευ πάσης πρὸς τὴν πραγματικότητα σχέσεως. Ἐκφέρεται δὲ τοιαύτη ἐξ ὑποκειμένου γνώμη συνηθέστερον μὲν, ὅτε ὁ λέγων ἱστορικῶς καὶ διηγηματικῶς ἀναφέρει προτέραν ἐξυτοῦ ἢ ἑτέρου δόξαν ἀπλῶς ὡς τοιαύτην

ἄνευ τινὸς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀναφορᾶς καὶ ἐντεῦθεν ἡ συνηθευτέρη μετὰ τῶν παρωχημένων ἢ ιστορικῶν χρόνων σύνταξις τῆς εὐκτικῆς ἐν τοιαύταις προτάσεσιν, ἀλλ' ὅχι σπανίως καὶ ὅταν ἡ τοιαύτη δόξα περὶ παρόντων ἢ μελλόντων ᾔνε. Καθόλου λοιπὸν καὶ συνήθως ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόγου θέτεται ἡ εὐκτική καὶ ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἢ ἐκθετικάς προτάσεσιν, ὥσπερ καὶ ἀλλαχοῦ.

1) *Παραδ. περὶ παρελθόντων.* Ἡροδ. Ζ'. 2 ἔόντες δὲ μητρὸς οὐ τῆς αὐτῆς ἐστασίαζον, ὃ μὲν Ἀρτοβαζάνης κατ' ὃ τι πρεσβυτάτος τε εἶη παντὸς τοῦ γόνου καὶ ὅτι νομιζόμενα εἶη πρὸς πάντων ἀνθρώπων τὸν πρεσβυτάτον τὴν ἀρχὴν ἔχειν, Ξέρξης δέ, ὡς Ἀτόσσης τε παῖς εἶη τῆς Κύρου θυγατρὸς καὶ ὅτι Κύρος εἶη ὁ κτησάμενος τοῖσι Πέρσησι τὴν ἐλευθερίην. 3. 6 (δίς). 18 ἐγὼ μὲν, ὃ βασιλεῦ, — οὐκ ἔων σε τὰ πάντα τῇ ἡλικίᾳ εἴκειν, ἐπιστάμενος ὡς κακὸν εἶη τὸ πολλῶν ἐπιθυμέειν. 46. 168. 194. 203 (τετράκις). 208 (δίς). 226. 239. Θουκ. Α'. 67, 1 παρεκάλουν τε εὐθὺς ἐς τὴν Αακεδαίμονα τοὺς ζυμμάχους καὶ κατεβόων ἐλθόντες τῶν Ἀθηναίων, ὅτι σπονδὰς τε λειψότες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. 72, 1. 87, 3. 133. Ξεν. Κ. Π. Α'. 1, 3. Ὅτε μὲν δὴ ταῦτα ἐνεθυμούμεθα, οὕτως ἐγιγνώσκομεν περὶ αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπῳ πεφυκότι πάντων τῶν ἄλλων ῥῆον εἶη ζώων ἢ ἀνθρώπων ἀρχεῖν. 3, 13. 15. 17. 4, 7. 10. 25. 5, 1. 3 (τρίς). 6, 6. 7. 14. 34. κ. ἄλλ. Πλατ. Φιληβ. 58, a. Ἡκουον μὲν ἔγωγε, ὃ Σώκρατες, ἐκάστοτε Γοργίου πολλάκις, ὡς ἡ τοῦ πείθειν πολὺ διαφέρει πασῶν τεχνῶν· πάντα γὰρ ὑφ' αὐτῇ δοῦλα δι' ἐκόντων ἀλλ' οὐ διὰ βίας ποιοῖτο καὶ μακρῷ ἀρίστη πασῶν εἶη τῶν τεχνῶν. Πολ. 1. 614, d. Ἐπιστ. Β'. 313, b. Θεαιτ. 142, d. Ἀριστ. Σφηκ. 800 κξ.

2) *Περὶ ἐνεστώτων καὶ μελλόντων.* Ἡροδ. Ζ'. 16 ἐμὲ δὲ ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς οὐ τοσοῦτο ἔδρανε λύπη, ὅσον γνωμέων δύο προκειμενέων Πέρσησι, τῆς μὲν ὕβριν αὐξανούσης, τῆς δὲ καταπαυούσης καὶ λεγούσης ὡς κακὸν εἶη διδάσκειν τὴν ψυχὴν πλεόν τι δίζησθαι αἰεὶ ἔχειν τοῦ παρόντος, τοιουτέων προκειμενέων τῶν γνωμέων, ὅτι τὴν σφαλεωτέραν σεαυτῷ τε καὶ Πέρτῃσι ἀναιρέο. — Καθ' ὅσον μὲν ταῦτα εἰς τὴν προγενομένην διάσκεψιν καὶ συζήτησιν (Ζ'. 8 — 12) ἀναφέρονται, καὶ τοῦτο τὸ χωρίον συγκατατακτέον εἰς τὰ προεκτεθειμένα· καθ' ὅσον δ' ἡ διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐκφερομένη γενικὴ γνώμη πάντοτε κύρος ἔχει (ἐνταῦθα μόνον πλαγίως ἐκφραζομένη), ἐκτέον αὐτὸ ὅπου κεῖται. Βεβαιότερον δ' ἐνταῦθα ἀνάγεται τὸ Πλάτ. Πολ. ζ'. 490, a — b. Ἀρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ ὄν πεφυκῶς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὅγε ὄντως φιλομαθῆς καὶ οὐκ ἐπιμέροι ἐπὶ

ταῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἐκάστοις, ἀλλ' ἔοι καὶ οὐκ ἀμβλύνοιτο οὐδ' ἀπολήγοι τοῦ ἔρωτος, πρὶν αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἐκάστου, τῆς φύσεως ἄψασθαι, ὃ προσήκει ψυχῆς ἐφάπτεσθαι τοῦ τοιούτου· προσήκει δὲ ζυγγενεῖ· ὃ πλησιάσας καὶ μίγεις τῷ ὄντι ὄντως, γεννήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν, γνῶναι τε καὶ ἀληθῶς ζῶν καὶ τρέφοιτο καὶ οὕτω λήγοι ὠδίνος, πρὶν δ' οὔ. — Τοιοῦτον φαίνεται ὃν καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἐρμηνευτῶν συνήθως ὡς εὐχὴ ἐξηγούμενον εὔροι (= εἴθ' εὔροι) τοῦ Αἰσχ. Ἀγαμ. 604 κξ.

ταῦτ' ἀπάγγειλον πόσει·

ἦκειν ὅπως τάχιστ' ἐράσμιον πόλει.

γυναῖκα πιστὴν δ' ἐν δόμοις εὔροι μολῶν

οἶαν περ οὖν ἔλειπε.

= ὅτι εὐρίσκει ἢ εὐρήσει, ἐκ μέρους τῆς Κλυταιμνήστρας διὰ τοῦ κήρυκος λεγόμενον.

Συμβαίνει δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλάκις τὸ καὶ ἀλλαχοῦ γενόμενον, ὅτι προτάσεις λογικῶς μὲν καὶ κατ' ἐννοιαν ἀπὸ εἰδικῶν μετὰ τοῦ ὅτε ἢ ὡς ἐξαρτῶμεναι, γραμματικῶς δ' ἀνεξάρτητοι φερόμεναι, οὐκ ἐπαναλαμβανομένου δηλ. τοῦ ἑτέρου τῶν μορίων ἐκείνων, ἢ καὶ ἐπεξηγητικῶς διὰ τοῦ γάρ, οὖν κ.τ.τ. ἐπιφερόμεναι ὁμοίως διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐκφράζονται. Τοιαῦτα εἶνε ἐκτὸς τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ Πλατ. Πολιτ. ζ'. 490, b. Φιληβ. 58, a. καὶ τοῦ Αἰσχ. Ἀγαμ. 606, τὸ Σοφ. Φιλοκτ. 615.

εὐθέως ὑπέσχετο

τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων·

οἶοιτο μὲν μάλισθ' ἐκούσιον λαβῶν.

Θουκ. Β'. 72, 3 οἱ δὲ Πλαταιέων πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα ἀπεκρίναντο αὐτῷ, ὅτι ἀδύνατον σφίσιν εἶη ποιεῖν, ἃ προκαλεῖται, ἄνευ Ἀθηναίων· παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' ἐκείνοις εἴησαν. Ἡροδ. Ζ, 3 (Δημάρχτος) Ξέρξῃ συνεβούλευε λέγειν — ὡς αὐτὸς μὲν γένοιτο Δαρεῖω ἥδη βασιλεύοντι καὶ ἔχοντι τὸ Περσέων κράτος, Ἀρτοβαζάνης δὲ ἔτι ἰδιώτῃ ἐόντι Δαρεῖω· οὐκ ὦν οὕτ' εἰκὸς εἶη οὔτε δίκαιον ἄλλον τινὰ τὸ γέρας ἔχειν πρὸ ἑαυτοῦ. Ξεν. Ἑλλην. Γ'. 2, 23. Ἀναβ. Ζ'. 3, 13. Πλατ. Θεαιτ. 201, e. Συμπος. 204, a. Πολιτ. Δ'. 420, c. Ἐπιστ. 328, Φαίδ. 95, d.

3) Καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἄν εὐκτικῆς ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσι διατηρεῖ τὴν συνήθη τῆς δυνάμιν, ἐξ ὑποκειμένου γνώμῃν ἐκφέρουσα καὶ μετριώτερον τὰ τοῦ ὀριστικοῦ ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος παριστώσα, μάλιστ' ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ. Πλάτ. Απολ. 32, a. Ἀκούσατε δὴ μου τὰ ἐμοὶ ζυμβεβηκότα, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐκ ἂν ἐνὶ ὑπεικάθοιμι παρὰ τὸ δίκαιον

δείσας θάνατον, μὴ ὑπείκων δ' ἄμ' ἄν καὶ ἀπολοιμῇν = ὅτι οὐδενὶ ὑπείκω ἢ ὑπείξω, μετριώτερον εἰρημένω. 39, a. Κρίτ. 45, b. Ἐν τῷ Ξεν. Κ. Π. Α'. 1, 2 καταδείχνεται ἡ ὁμοιότης τῶν δύο ἐγκλίσεων, τὴν ὀριστικὴν διαδεχομένης τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν. Αὐτ. 6, 3. Β'. 4, 11. Ἀγῆσ. Α'. 20. Θ'. 7. — Ἐπειδὴ δὲ οἱ τῇ εὐκτικῇ μετὰ τοῦ ἄν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ ἐπὶ τὸ ἐντονώτερον συνώνυμοι ὀριστικοὶ χρόνοι (ὁ ἐνεστ. καὶ ὁ μέλλων), εἰς τὸν πλάγιον λόγον μεταβαίνοντες, γίνονται εὐκτικοί (ἐνεστ. κ. μέλλων), οἱ αὐτοὶ μετριώτερον καὶ ἐξ ὑποκειμένου ἐκφερόμενοι πάλιν διὰ τῶν εὐκτικῶν χρόνων (ἐνεστ. ἢ ἀορ. καὶ μέλλοντος) μετὰ τοῦ ἄν ἀντικαθιστῶνται· οἷον τὸ Σοφ. Οἶδ Κ. 939 κεξ.

Ἐγὼ οὐτ' ἄνδρῳ τήνδε τὴν πόλιν λέγων,
ὦ τέκνον Αἰγέως, οὐτ' ἄβουλον, ὥς σὺ φῆς,
τοῦργον τόδ' ἐξέπραξα, γιγνώσκων δ' ὅτι
οὐδεὶς ποτ' αὐτοὺς τῶν ἐμῶν ἄν ἐμπέσοι
ζῆλος ξυναίμων, ὥστ' ἐμοῦ τρέφειν βίαν·
ἤδη δ' ἐθούνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον
κἄναγνον οὐ δεξοίατ' οὐδ' ὅτῳ γάμοι
ξυνόντες εὐρέθησαν ἀνόσιοι τέκνων.

ἐνθα τὸ μὲν «ἄν ἐμπέσοι» καὶ ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ ὁμοίως θὰ εἶχεν· ἀντι δὲ τοῦ δεξοίατο θὰ ἔκειτο δέξονται.

Διελθόντες οὕτω τὰς ποικίλας τῆς εὐκτικῆς χρήσεις εἶδαμεν πρῶτον ὅτι ἡ πρώτη καὶ κυρία αὐτῆς σημασία ἐκ ψυχολογικῆς ἀνάγκης, ὥς εἴρηται, προελθοῦσα, εἶνε ἡ ἀπλὴ εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία ἄνευ πάσης πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ πραγματοποίησιν σχέσεως. Ἐκ δὲ ταύτης δύο κυρίως στοιχεῖα περιεχούσης, 1) ποῖαν τινὰ θελήσεως ἐκφράσιν, 2) ἀπλὴν θέσιν ἄνευ πραγματικότητος, κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἐτέρου αὐτῶν καὶ συνεκδοχικῶς, ἀνεπτύχθησαν αἱ ἄλλαι, αἱ τε κατὰ τὸν ἀνεξάρτητον καὶ αἱ κατὰ τὸν ἐξηρημένον λόγον. Ἦτε γὰρ ἔνδοσις καὶ συγκατάθεσις καὶ ἡ συνθήκη καὶ ἡ μετριώτερα (συνήθως διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν) προσταγὴ καὶ παρόρμησις εἶνε ἰδιαιτέρα τις ἐκάστη φάσις καὶ ἐκφράσις τῆς θελήσεως. Τὴν δ' ἀπλὴν θέσιν καὶ τὴν ταύτη συμφοῶ καθαρὰν ὑπόθεσιν ἐκφέρει ἡ ἀνωτέρω θετικὴ κληθεῖσα καὶ ἡ ὑποθετικὴ εὐκτικὴ. θέσιν τινὸς καὶ παραδοχὴν κἂν παρὰ τοῦ λέγοντος ἢ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκειμένου ἐκφράζει ἡ εὐκτικὴ ἀρχαιότερον μὲν χωρὶς τοῦ ἄν, ὕστερον δὲ συνήθως μετ' αὐτοῦ. Ἀπλῶς τι νοητὸν καὶ ἐξ ὑποκειμένου τεθειμένον εἶνε τὸ διὰ τῆς εὐκτικῆς ἐκφερόμενον τέλος, οὗ τινος ἢ εἰς τὸ μέλλον ἐκτέλεσις ἐξ ἐτέρου πολυλάνης ἐξαρτωμένη μακρὰν καὶ ἐν ἀδήλῳ κεῖται (τελικὴ εὐκτικὴ μετὰ

ἐνεστῶτα) ἢ οὐδεὶς πλέον λόγος γίνεται περὶ τῆς ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ λόγος, ἐπὶ τὸ μέλλον ἐκτελέσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐν αὐτῷ μέλλον ἀνήκοντος (τελικὴ εὐκτ. μετὰ τοὺς παρωχημ. ἢ ἱστορικοὺς χρόνους). ἀπλῶς τι νοητὸν καὶ ἐξ ὑποκειμένου ἐν τῷ παρόντι τεθειμένον εἶνε καὶ τὸ διὰ τῆς εἰδικῆς εὐκτικῆς (μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὥς) ἐκφερόμενον, δι' ἧς ὁ λέγων ἀναφέρει προτέραν ἢ ἄλλην παρὰ τὴν παροῦσαν γνώμην ἑαυτοῦ ἢ ἐτέρου ὥς τοιαύτην χωρὶς νὰ ἐπισημῇνη ὅτι εἶνε ἡ ἦτο καὶ πραγματικῶς ἀληθής. Ἀπλῶς τι νοητὸν ἐκφέρει καὶ ἡ ἀναφορικὴ εὐκτικὴ, ἡ τε ἐρμηνεύουσα ἰδιότητά τινα ἢ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα γενικῆς (ἀφηρημένης) ἐννοίας, μάλιστα ἀρνητικῆς, καὶ ἡ ἐπαναληπτικὴ λεγομένη, ἡ ἐκφέρουσα ὅλον γένος πράξεων ἢ συμβεβηκότων ἐν τῷ παρελθόντι, ἢ ὥς ἐν τύπῳ καὶ παραδείγματι πάσας τὰς δυνατὰς περιπτώσεις περιλαμβάνουσα, ἐν ᾧ οἱ παρωχημένοι τῆς ὀριστικῆς ἀναφέρουσι μόνον συγκεκριμένας τινὰς καὶ γνωστὰς περιπτώσεις. Ἐξ ὑποκειμένου γνώμην τελευταῖον ἐκφέρει ἡ μετὰ τοῦ ἄν εὐκτικὴ ἐν ταῖς πλείσταις τῶν κατὰ τε τὸν ἀνεξάρτητον καὶ τὸν ἐξηρημένον λόγον χρήσεων τῶν.

Ἐπειτα εἶδαμεν, ὅτι καθ' ἐκάστην τούτων τῶν χρήσεων ἡ εὐκτικὴ ἀντιστοιχεῖ καὶ μέχρι συγχύσεως γειτνιάζει πρὸς μίαν ἢ δύο τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων. Καὶ ἐπὶ μὲν α.) τῆς εὐχῆς πρὸς τὴν προστακτικὴν, ἐπὶ δὲ β.) τῆς ἐνδόσεως καὶ συγκαταθέσεως πάλιν πρὸς τὴν προστακτικὴν· γ.) ἐπὶ τῆς συνθήκης πρὸς τὴν προστακτικὴν, τὴν ὑποτακτικὴν καὶ τὸν ὀριστ. μέλλοντα· δ.) ἐπὶ τῆς ἀπλῆς θέσεως πρὸς τὴν ὀριστικὴν· ε.) ἐπὶ τῆς διασκέψεως πρὸς τὴν ὑποτακτικὴν· ς.) ἐπὶ τῆς ἐξ ὑποκειμένου γνώμης πρὸς τὴν ὀριστικὴν· ζ.) ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως πρὸς τε τὴν ὀριστικὴν καὶ τὴν ὑποτακτικὴν· η.) ἐπὶ τοῦ τέλους πρὸς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ τοὺς παρωχημένους τῆς ὀριστικῆς· θ.) ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς, 1) τῆς τελικῆς, πρὸς τὸν μέλλοντα τῆς ὀριστ. καὶ τὴν ὑποτακτικὴν, 2) τῆς γενικῆς ἐννοίας ἐκφερούσης, πρὸς τὴν ὀριστικὴν καὶ τὴν ὑποτακτικὴν, 3) ἐπὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς λεγομένης πρὸς τοὺς παρωχημένους τῆς ὀριστικῆς, 4) ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόγου πρὸς τὴν ὀριστικὴν καὶ τὴν ὑποτακτικὴν· ι.) ἐπὶ τῶν εἰδικῶν προτάσεων πρὸς τὴν ὀριστικὴν.

Ἐκ πάντων δὲ τούτων ἐν τέλει ἐπιβεβαιώνεται τὸ καὶ ἀνωτέρω ὑπομνησθέν, ὅτι τὴν χρῆσιν τῆς εὐκτικῆς ψυχολογικὴ μὲν χρεία, ὥσπερ καὶ τὴν τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων, παρήγαγε, λογικὴ δὲ λεπτότης μετὰ λεκτικῆς ἀκριβορροημοσύνης καὶ μετριότητος τῆς ἐρμηνείας εὗρυναν. Λογικὴ καὶ λεκτικὴ ἀκρίβεια βεβαίως εἶνε τὸ διακρίνειν, ἂν τὸ λεγόμε-

μενον ἀπ. ἴδως οὕτω τίθεται ἄνευ τινὸς πρὸς τὴν πραγματικότητα ἀναφορᾶς, ἵνα τις συνέπεια ἐξ αὐτοῦ συμπερανθῇ (ὑποθ. εὐκτική), ἢ ὡς προσδοκητὸν ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἐκτελεστὸν (ὑποθετ. ὑποτακτ.), ἢ ὡς πραγματικῶς ὑπάργον ἢ ὡς τοιοῦτον καὶ παριστάμενον (ὑποθ. ὁριστική), ἢ καὶ ὡς ὁλῶς ἀνύπαρκτον (ὑποθ. ὁριστικ. κατὰ παρωχημένον χρόνον). Οὐ μικρὰν λογικὴν τε καὶ λεκτικὴν ἀκρίβειαν παρέχει καὶ τὸ διακρίνειν, ἂν τὸ λεγόμενον ὡς ἐξ ὑποκειμένου γνώμη ἢ δόξα ἐκφέρεται· οἷον τὸ Πινδ. Ὀλ. Ι. τέλει « τὸ γὰρ ἐμφυὲς οὗτ' αἰθῶν ἀλώπηξ, οὗτ' ἐρίβρομοι λέοντες διαλλάξαιντο ἥθους. » καὶ τὸ « πολλὰ — — ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ. » Σοφ. Φιλοκτ. 305 κεξ., ἢ ὡς γενικὸν κύρος ἔχουσα καὶ παρὰ πάντων ὁμολογουμένη ἀλήθεια, οἷον τὸ Σοφόκλειον·

ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται,
κείνου ὅστις δοῦλος, καὶ ἐλεύθερος μὲν.

καὶ τὸ Ξενοφ. Ἀπομνημ. Β'. 1, 28 καὶ ἄλλα — Τῇ λογικῇ ἀκριβείᾳ ὑπηρετεῖ καὶ ὅτε ὁ λέγων διακρίνει, ἂν τὸ λεγόμενον ἐκ τῆς ἰδίας του, καθ' ὃν χρόνον ὁ λόγος γίνεται, περιωπῆς λέγεται ὑποδεικνύοντος, ὅτι ὁ λόγος εἶνε περὶ προτέρας ἐαυτοῦ ἢ ἐτέρου γνώμης, ἥτις ἀδιάφορον ἂν ἦτο ἢ εἶνε τῶρα ἀληθές (εὐκτική ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσιν, ἥς τὰ παραδείγματα ἴδε ἀνωτέρω), ἢ μόνον ἐκ τῆς τοῦ ὑποκειμένου τοῦ λόγου, ὅτε ὁριστικὴ καὶ ὑποτακτικὴ θέτονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ, ὡς ἐν τῷ Ἡροδ. Ζ'. 146 ὡς δὲ ἔτι περιεόντας αὐτοὺς κατέλαβον καὶ ἤγον εἰς ὄψιν τὴν βασιλέως, τὸ ἐνθεῦτεν πυθόμενος ἐπ' οἷσι ἦλθον, ἐκέλευσέ σφας τοὺς δορυφόρους περιάγοντας ἐπιδείκνυσθαι πάντα τε τὸν πεζὸν στρατὸν καὶ τὴν ἵππον, ἐπεὶ δὲ ταῦτα θεύμενοι ἔωσι πλήρεις, ἀποπέμπειν ἐς τὴν ἂν αὐτοὶ ἐθέλωσι χώραν ἀσινέας. » καὶ ἐν τῷ Θουκ. Α. 31 καὶ ἄλλοις.

Ἡ δ' ἐκ φιλόφρονος ἀστείότητος καὶ εὐλαβοῦς αἰδημοσύνης ἢ καὶ τοῦναντίον ἐξ ὀξείας καὶ δηκτικῆς εἰρωνείας προερχομένη μετριοτήτης τῆς ἐρμηνείας ἐμφαίνεται π. χ. 1) ἐν τῷ ἐκφέρειν κρίσιν τινὰ ἢ ἀπόφασιν ὅχι ὑπὸ τὸν δογματικὸν καὶ πολλάκις ἀπότομον τύπον « ἔστι, γίνεται, ἐγένετο, γέγονε, ἔσται, γενήσεται. » ἀλλ' ὑπὸ τὸν συνεσταλμένον καὶ εὐλαβῆ. « εἶναι, νομίζω· γίνεται, νομίζω· θὰ γένηται, νομίζω· ἴσως εἶνε· ἴσως γένηται κτλ. ἅπερ ἡ ἀρχαία διὰ τῆς εὐκτικῆς μόνης ἢ μετὰ τοῦ ἂν ἐρμηνεύει· οἷα π. χ. τὸ Ἰλ. Γ, 41 καὶ κε τὸ βουλομένην καὶ τὸ Ὀδυσσ. Α, 390

καὶ κε τοῦτ' ἐθέλοισι Διὸς γε διδόντος ἀρέσθαι.
μετρίωτερα τῶν βούλομαι καὶ ἐθέλω, οἷα μετριοτήτης ἀρμόζει τῷ τ' ἀ-

Δελφῷ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ ὄλεθρον εὐχομένῳ καὶ τῷ κοσμίῳ καὶ αἰδήμονι νεανίσκῳ τῷ πρῶτον τότε εἰς τὴν τῶν ἀνάκτων ὁμήγουριν παρουσιαζομένῳ, τῷ Τηλεμάχῳ. Τοιαῦτα καὶ πάμπολλ' ἄλλα παρὰ τ' αὐτῷ τῷ Ὀμήρῳ (π. χ. Ἰλ. Ζ, 129. 141) καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, μάλιστα τῷ ἀστειοτάτῳ Πλάτῳ π. χ. Θεαιτ. 142. d. « ἔχοις ἂν διηγήσασθαι; » μετρίωτερον πολὺ τοῦ « ἔχει· διηγήσασθαι; » 143, b. οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπαυοίμην, πολὺ μετρίωτερον τοῦ προηγουμένου 143, a. ἀναπαύσασθαι δέομαι αὐτ. e. « εἰ δὲ οὖν τινι ἐνέτυχες ἀξίῳ λόγου, ἡδέως ἂν πυθόμην. » πολὺ μετρίωτερον τοῦ ἡδέως πυρθάνομαι ἢ πεύσομαι. Πρὸβλ. αὐτ. 145. b. 146. a. b. 147. a. c. Ἀπολογ. 28 b c. 30. b. c. 31. a. b. κτλ. κτλ. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὸ ἡ) ἐκτεθειμένα χωρία. 2) ὅτε ἡ ἐπὶ τινι ἀποτεينوμένη θέλησις τοῦ λέγοντος ἐκφέρεται ὅχι ὑπὸ τὸν ὀρθὸν καὶ ἐπιτακτικὸν τύπον π. χ. χῶρε, λέγε· χωρῶμεν, ἴωμεν· γενέσθω κ.τ.τ. ἀλλ' ὑπὸ τῶν μετριοτέρων: χῶροῖς ἂν, χωροῦμεν (ἂν), ἴοιμεν (ἂν), γένοιτ' ἂν κτλ. (Πρὸβλ. τὰ ὑπὸ τὸ δ'. προειρημένα χωρία), δι' ὧν ἡ θέλησις τοῦ λέγοντος εἰς τὸ μέσον πως βάλλεται χωρὶς νὰ ἐπισκῆψη ὡς ἀσθενεστέρα ἢ ἐντονωτέρα ἐπιταγὴ ἢ παρακλείσις ἐπὶ τοῦ ἀκούοντος ἢ τρίτου τινὸς προσώπου.

Ἀλλ' ἀπέναντι τῆς λογικῆς ἀκριβείας καὶ τῆς μετριοτήτος τῆς ἐρμηνείας τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἀνέκαθεν ἔχει καὶ ἄλλην ἐπικρατεστέραν ἰδιότητα, τὴν ζωηρὰν φαντασίαν, τὴν παριστάνουσαν τὰ παρελθόντα ἢ μέλλοντα ὡς ἐνεστῶτα, τὰ ἀπόντα ὡς παρόντα καὶ τὰ ἔμμεσα ὡς ἄμεσα καὶ τὰνάπαλιν. Διὰ ταύτην συμβαίνει συχνότατα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἢ λεγομένη ἐναλλαγῇ τῶν χρόνων, ἥτις μόνον ἐπιπολαίως φαίνεται καὶ δὲν εἶνε οὐσιωδῶς τοιαύτη· διότι ἕκαστος χρόνος ἢ γενικώτερον ἕκαστος γραμματικὸς τύπος, ἐν ὧν ἡ συνειδήσις αὐτοῦ εἶνε ἐναργής ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ λαλοῦντος τὴν γλῶσσαν ἔθνου, πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δύνανται διατηρεῖ. ἡ δὲ λεγομένη ἐναλλαγὴ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὅτι ὁ λέγων ἢ γράφων τὰ αὐτὰ ἢ ὅμοια πράγματα νῦν μὲν οὕτως· νῦν δ' ἄλλως ἀντιλαμβάνομενος καὶ διὰ τῆς φαντασίας ἄλλοτε εἰς ἄλλο τμήμα τοῦ χρόνου μεταφέρων, ἄλλοτε δι' ἄλλου τύπου ἐκφέρει. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν ἐναλλαγὴν φαίνονται ἐνεστῶτες τεθειμένοι ὅπου κατὰ λογικὴν ἀκρίβειαν ἀόριστοι ἢ μέλλοντες ἔπρεπε νὰ τεθῶσι. Καὶ ἐνεστῶτων μελλοντικῶς εἰλημμένων παραδείγματα ἤδη ἀνωτέρω ἐν τοῖς περὶ τοῦ μέλλοντος πρηνεστέθησιν. Πρὸβλ. καὶ Αἰσχ. Προμ. 172. ἐνεστῶτων δ' ἱστορικῶν καλουμένων παραδείγματα πρὸς ἄλλοις πολλοῖς εἶνε τάδε. Ἰλ Β, 114 κεξ. Αἰσχ. Προμ. 109. Σοφ. Ο. Κ. 691. Ἀντιγ. 406 Τραχ. 497 κεξ Θουκ. Ζ', 83. Εὐριπ. Βακχ. 2. Ξενοφ. Α-

ναβ. Α. 1, 3. Πλατ. Γοργ. 489. Πaus. Θ'. 6, 1. κτλ. Κατὰ ταύτην τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ *εἰ μέλλοντος* διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸ ἤδη παρεληλυθὸς μεταφερομένου πολλάκις τίθεται ὁ ἀόριστος ἔνθα τις προσεδόκα τὸν ἀπλοῦν ἢ *συντελικὸν μέλλοντα*: ὡς ἐν τοῖς Ἰλ. Δ, 164. Ι, 442 κεξ. Εὐριπ. Μηδ. 78. Δημοσθ. Φιλιππ. Α. 44 κλ. Εἰδός τι τοιαύτης ἐναλλαγῆς εἶνε καὶ ὅτε ὁ ὀριστικ. ἀόριστος, ὁ ἀπλῶς μνημονικὸς καὶ διηγηματικὸς οὗτος τύπος, ὁ μόνον συνοπτικῶς τὸ γεγονὸς ὡς τοιοῦτον ἄνευ περαιτέρου προσδιορισμοῦ ἀναφέρων, τίθεται ὅπου κατὰ τὴν ἄλλοτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐλληνικῇ καὶ συνήθως ἐν ταῖς συγγενέσι γλώσσαις, τῇ λατ. π. χ. καὶ τῇ γερμ., τηρουμένην λογικὴν καὶ φραστικὴν ἀκρίβειαν ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς τις τῶν λοιπῶν σχετικῶν λεγομένων (παρωχημ.) χρόνων, δι' ὧν ἐκφέρεται ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ γεγονότος καὶ τις σχέσις του πρὸς τὸν λέγοντα ἢ ἀκούοντα (παρατατικός), πρὸς τὸν ἐπόμενον χρόνον (παρακειμένος), ἢ πρὸς ἄλλα ἐπόμενα γεγονότα (ὑπερσυντελικός), — ἢ αὐτὸς ὁ ἀόριστος καθ' ὑποτακτικὴν. Οὕτω π. χ. ἀντὶ μὲν τοῦ παρακειμένου ἐτέθη ὁ ἀόριστος, χωρὶς δηλ. νὰ μεταλάβῃ κυρίως παρακειμεν. χαρακτῆρα ἐν τοῖςδε: Ἰλ. X, 393. Ὀδ. Ψ, 55 κεξ. Θουκ. Α. 13. 24. Ἡροδ. Β'. 146. Πaus. Θ'. 5, 5 καὶ ἄλλ. ἀντὶ δὲ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ, καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν χρονικῶν μορίων ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, ὡς καὶ ἐν ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσιν, ὡς π. χ. ἐν Ὀδ. Ε, 441. 472. Σοφ. Ἀντιγ. 167. Ἡροδ. Ζ'. 493. Θουκ. Α. 402. Ξενοφ. Ἀναβ. Α. 1, 3. — Ἰλ. Β, 343. Ἡροδ. Γ'. 40. Ἰλ. Γ, 393. Ἡροδ. Η. 83 κ. ἄλλ., ἅτινα πάντα ἐν τῇ λατινικῇ καὶ τῇ γερμανικῇ διὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ μεταφράζονται. Ἐν δὲ τῇ ἐλληνικῇ ὅμοια γεγονότα ἀλλαχοῦ διὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐπ' ἕτης ἐκφέρονται π. χ. Ὀδ. Ε, 5. Ἡροδ. Α. 146. ἐν δὲ τῷ Ζ'. 493 ἀμφοτέρω ἐναλλάξ ἐτέθησαν. Καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ ἐπὶ τῶν τοιούτων ἢ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ χρῆσις εἶνε συνηθεστέρα τῆς τοῦ ἀορίστου. Οὕτω π. χ. τὸ Ἰλ. Β, 343 « ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα » συμφωνότερον τῷ πνεύματι τῆς σημερινῆς γλώσσης περιφράζεται: ἥτις εἶχε γεννήσῃ τὰ παιδῶν κτλ. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὑποτακτικοῦ ἀορίστου (λατίν. *futurum perfectum*) π. χ. Ἡροδ. Β', 29—30, ὅπου ἀντὶ τοῦ ἡλθες ἀκριβορημονέστερον ἔλθης (*veneris*) ἔπρεπε νὰ τεθῇ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἐκείνη ἢ χρῆσις τοῦ ἀορίστου, καθ' ἣν ἐκφέρεται τι ὡς ἤδη ἔργῳ τετελεσμένον, ὅπερ κυρίως δὲν εἶνε τοιοῦτον, ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ κατὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ μέλλοντος αὐτὸ πράξαι ἐξτελέσθαι ἦτοι ἀπεφασθῆναι. Ἐναργέστερον τούτου παράδειγμα εἶνε τὸ Σοφ. Λί. 1126 κεξ.

Μεν. δίκαια γὰρ τόνδ' εὐτυχεῖν κτείναντά με.

Τευκρ. κτείναντα; δεινὸν γ' εἶπας εἰ καὶ ζῆς θανόν.

Μεν. Θεὸς γὰρ ἐκσώζει με, τῷδε δ' οἴχομαι.

Ἐνθα ὁ τελευταῖος σίγῃς ἐπεξηγεῖ τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ κτείναντα, ὅτι ὅσον ἐκ προθέσεως τοῦ Αἴαντος ὁ τοῦ Μενελάου φόνος ἦτον ἤδη τετελεσμένος, τὴν δ' ἔργῳ ἐκτέλεσίν του θεὸς τις ἐκώλυσε. Τοιαῦτα καὶ τὰ Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 975. Ἰων. 1291. 1499. 1500 κ. ἄλλα. Ταῦτα μετ' ἄλλων ὁμοίων ἀποδεικνύουν, πόσον καὶ τοῖς ἀρχαίοις συνήθης ἦτο ἢ μόνον κατ' ἰδέαν ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος θεωρία τῶν γεγονότων, ἢ κυριωτάτη πηγὴ τῆς ποικίλης χρήσεως τῆς εὐκτικῆς μάλιστα ἐν τῷ συνηρημένῳ λόγῳ.

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τὴν ὑπὲρ τὴν λογικὴν ἀκρίβειαν ἐπικράτησιν τῆς φαντασίας πολλάκις ἢ γλῶσσα ἀρέσκειται ἐκ τοῦ δι' ἀπαρεμφάτου καὶ τῶν πλαγίων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς λόγου νὰ μεταβαίνει εἰς τὸν διὰ τῆς εὐθείας ὀριστικῆς ἢ προστακτικῆς τοιοῦτον δ' ἀρχαιότατον παράδειγμα εἶνε τὸ Ἰλ. Α, 396 κεξ.

Πολλάκι γάρ σεο πατὴρ ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφεῖ Κρονίωνι
οἷη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέλ λοιγὸν ἀμῦναι,
ὅπποτε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
ἦρ' ἤδ' Ποσειδάων καὶ Πηλεΐδης Ἀθήνη.

ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐλθοῦσα, θεά, ἀπελύσας δεσμῶν.

Τοιαῦτα καὶ τὰ Ἰλ. Β, 8—15 κεξ. Ω, 608 Αἰσχ. Εὐμεν. 345. Χοηφ. 280 κεξ. ἔνθα μετὰ τὸ ἐφώρει, αἰτιατικὴν μετ' ἀπαρεμφάτου ἀπαιτοῦν, ἔρχονται πρῶτον αἱ ὀριστικαὶ κινεῖ, ταρασσει καὶ διώκεται ἔπειτα πάλιν πλαγιαζόντος τοῦ λόγου τὰ ἀπαρέμφατα εἶναι, ἀπειργεῖν καὶ ἄλλα. Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 1211 κεξ. Ἀριστοφ. Ἰππ. 135. Βατρ. 422—26. Θουκ. Η. 76, 4 « καὶ δι' ἑαυτοὺς τε (ἔφασαν οἱ ἐν Σάμῳ στρατιῶται) ἐν τῇ Σάμῳ προκαθημένους καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἐσπλου, καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται μὴ βουλομένων σφίσι τὴν πολιτείαν πάλιν ἀποδοῦναι. » Πρβλ. ζ'. 18, 4—5. ἐν δὲ τῷ Πλατ. Φαίδωνι 88. b ἡ ὀριστικὴ κεῖται μετὰ δύο ἀπαρεμφάτων. Πρβλ. Κρατύλ. 439. c. Δημοσθ. π. Παραπρ. 115. Λυσ. κ. Ἐρατοσθένους 38. οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰθισμένον ἐστίν, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερᾳ λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν κτλ. Πρβλ. κ. τῶν σιτοπωλῶν. 49. Ξεν. Κ. Π. Β'. 3, 47. ἔνθα τὴν μετοχὴν ἀντιτάξαντα διαδέχεται ἡ ὀριστ. ἔδωκε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου.

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ὁ πλάγιος λόγος εἰς εὐθὺν μεταπίπτει συχνότατα. Ἀρχαιοτάτον τούτου παράδειγμα εἶνε τὸ Ἰλ. Γ, 88 κεξ.

ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντα· Ἀχαιοὺς
τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὸν δ' ἐν μέσσω καὶ ἀρηϊφίλον Μενέλαον
οἴους ἄμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάγεσθαι·
ὀπότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
κτῆμαθ' ἐλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω.
οἱ δ' ἄλλοι φιλότῃτα καὶ ὄρκια πιστὰ τάμωμεν.

Πρβλ. Δ, 304 κεξ. Ξενοφ. Κ. Π. Α. 6, 14 ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο παντάπασι ἀρρητον ἐφαίνετο, τέλος δὴ με ἐπήρου, ὅ,τι ποτὲ διδάσκων στρατηγίαν φαίη με διδάσκειν. Κἀγὼ δὲ ἐνταῦθα ἀποκρίνομαι, ὅτι τὰ τακτικά· καὶ σὺ γελάσας διηλθὲς μοι παρκατιθεὶς ἔκκιστον, ὅτι οὐδὲν ὄφελος εἴη στρατιᾷ τακτικῶν ἄνευ τῶν ἐπιτηδεύων· τί δ' ἄνευ τοῦ ὑγιαίνειν; τί δ' ἄνευ τοῦ ἐπίστασθαι τὴν εἰρημένην εἰς πόλεμον τέχνας; κτλ. » ἐνταῦθα σημειωτέον μὴ μόνον τὴν ἀπὸ τοῦ πλαγίου λόγου· ὅτι οὐδὲν ὄφελος εἴη εἰς τὴν εὐθεῖαν καὶ ἄμεσον ἐρώτησιν· τί δ' ἄνευ κτλ. μεταβάσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῶν παρωχημένων ἐφαίνετο, ἐπήρου ἐπὶ τὸν (ἱστορ.) ἐνεστῶτα ἀποκρίνομαι. Αὐτ. Β'. 4, « ἤλθε παρὰ Κυαξάρου ἄγγελος λέγων, ὅτι Ἰνδῶν παρσὴν πρεσβεία· κελεύει οὖν σε ἐλθεῖν ὡς τάχιστα. Φέρω δέ σοι, ἔφη ὁ ἄγγελος, καὶ στολὴν τὴν καλλίστην παρὰ Κυαξάρου. » πρβλ. αὐτ. Δ'. 1, 3. Αἰσχ. κ. Κτησιφ. 122. « Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνηγόρευε τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγόρας ἡκεῖν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον βοηθήσοντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρζεται τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐναγῆς ἔσται καὶ τῇ ἀρχῇ ἱνοχος. »

Ταῦτα εἶνε ἱκανὰ ν' ἀποδείξωσι πόσον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ λογίᾳ, τῇ γραφομένη ἑλληνικῇ ἐπεκράτει ἡ φαντασία, ἡ τὰ παρελθόντα ἢ μέλλοντα ὡς ἐνεστῶτα παριστῶσα, τὰ δ' ἀπόντα ὡς παρόντα, τὰ δὲ πλάγια εὐθύνουσα καὶ τὰ σκοτεινότερα ἢ ἀσθενέστερα ἐναργέστερον ἢ ἐντονώτερον παρουσιάζουσα. Ἄν δὲ τοῦθ' οὕτως εἴχεν ἐν τῇ λογίᾳ γλώτση, τῇ μείζονος λογικῆς ἀκριβείας ἐπιδεκτικῇ, πολὺ περισσότερον θὰ ἦτο ἐν τῇ δημῳδαί, τῇ καθομιλουμένῃ. ἥτις πάντοτε καὶ πνυχτοῦ τὸν τ' εὐθὺν τρόπον τῆς διηγήσεως παρὰ τὸν πλάγιον προτιμᾷ καὶ ἐν γένει ὀλιγωτέρους ὁρους καὶ τύπους μεταχειρίζεται τῇ λογικῇ ἀκριβείᾳ ὑπηρετοῦντας, τὰ πολλὰ ἀφίνουσα νὰ ὑπονοῶνται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῶν αὐτῇ συνοδευόντων σχημάτων καὶ νευμάτων. Ἡ εὐκτική, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης ἐφευκτικῆς σημασίας, τύπος τῆς πλαγιότητος, τῆς λε-

πτότης καὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ λόγου ἀποβάσα, πρέπει καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ δημῳδαί γλώσσῃ καθ' ὅλου νὰ ἦτον ὀλιγώτερον συνήθης, ἐν πολλοῖς τὴν λειτουργίαν τῆς τῶν ἄλλων ἐγκλίσεως ἀναλαβουσῶν, καὶ παρ' ἐκάστῳ τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων κατὰ διάφορον βαθμὸν εὐχρηστος, καθὼς ἕκαστος εἴχεν ἀκριβορρημοσύνης καὶ λεπτότητος. Οὕτω π. χ. ὁ Ξενοφῶν, ἂν καὶ μεταγενέστερος, εἶνε ὁμῶς τοῦ τε Θουκυδίδου καὶ τοῦ Ἡροδότου ἀκριβέστερος περὶ τὴν χρῆσιν τῆς εὐκτικῆς, πάντων δ' ἀκριβέστατος ὁ Πλάτων, καθὼς καὶ περὶ τὴν τῶν ποικίλων μορίων χρῆσιν, τῶν εἰς ταῦτ' οὐκ ἐκτελούντων. Ἐν τέλει δ' ἀφοῦ κατ' ὀλίγον ἐξέλιπεν ἐκ τῆς γλώσσης ἐκείνη ἡ σήμερον ὑφ' ἡμῶν τῶν νεωτέρων μόλις ἀξίως θαυμαζομένη, ὅχι δὲ καὶ κατανοουμένη φραστικῇ λεπτότητι καὶ ἀκριβείᾳ ἢ τὰς ἐλαχίστας τῶν ἐννοιῶν διαφορὰς δι' ἰδίων τύπων καὶ ὁρῶν ἐρμηνεύουσα, ἔπρεπε νὰ συνεκλείψῃ ἢ τ' εὐκτικὴ καὶ τὰ ἄλλα τὰ τῇ τοιαύτῃ ἀκριβορρημοσύνῃ συνυπηρετοῦντα. Συνέβη δὲ καὶ αὕτη ἡ μεταβολή, καθὼς πᾶσα ἄλλη ἐν τῇ γλώσσῃ, οὐτ' αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς, οὐτ' ἐξ ἴσου παρὰ πᾶσιν, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν που τῶν ὁμηρικῶν χρόνων ἀρχὴν λαβοῦσα προεχώρησεν ὕστερον κατ' ἀνιούσαν πρόοδον καὶ διαφόρως, ὡς εἴρηται, παρ' ἐκάστῳ τῶν ποιητῶν καὶ λογέων. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτων ἂς παρατεθῶσι παραδείγματα τινὰ ἐκ διαφόρων χρόνων.

Ἐν τῷ Α. βιβλίῳ τοῦ Ἡροδότου ἐκ 51 ἀναφορικῶν καὶ χρονικῶν προτάσεων ἐπὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς καλουμένης χρήσεως καὶ ἐν πλαγίῳ λόγῳ τεθειμένων αἱ μὲν 29 ἐκφέρονται δι' εὐκτικῆς, αἱ δὲ 22 διὰ τῶν δύο ἄλλων ἐγκλίσεων, τ. ὑποτακτ. κ. τ. ὀριστικῆς, 7 μὲν διὰ τ. ὀριστικῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ διὰ τ. ὑποτακτικῆς, ἐν ᾧ ἡ λογικὴ ἀκριβεία παντάχῳ τὴν εὐκτικὴν ἀπῆτει. Εἶνε δὲ τὰ μὲν τὴν εὐκτικὴν περιέχοντα χωρία τάδε· 11. 17 (τρίς). 21. 29. 44. 50. 67. 68. 79. 88. 100 (δὶς). 106. 111. 162. 164. 171. 175. 186 (δὶς). 196 (δὶς). 204. Τὰ δὲ τὴν ὑποτακτ. καὶ τ. ὀριστ. περιέχοντα· 19. 21 (δὶς). 29. 47 (δὶς ὑποτ. καὶ ἅπαξ ὀριστ.) 59 (ὀρ.) 82 (δὶς ὑποτ.) 87. 117. 119 (ὀρ. καὶ δὶς ὑποτακτ.). 154. 163. 164. 191. 196 (δὶς ὀρ.). 207. 210. Ἐν τῷ Ζ' βιβλ. τῶν 23 ἀναφορ. καὶ χρονικῶν προτάσεων αἱ μὲν 10 ἐκφέρονται δι' εὐκτικῆς, αἱ δὲ 9 δι' ὀριστικῆς, αἱ δὲ 4 διὰ τ. ὑποτακτικῆς. Καὶ τὰ μὲν τὴν εὐκτικὴν περιέχοντα χωρία εἶνε· 6. 25. 41. 49. 54. 119 (τρίς). 128. 211., τὰ δὲ τὴν ὀριστικὴν· 8. 23. 46. 49. 54. Ἐν τῷ Α. βιβλίῳ τοῦ Ἡροδότου ἐκ τῶν 40 τελικῶν προτάσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 27 δι' ὑποτακτικῆς ἐκφέρονται, αἱ δὲ 13 δι' εὐκτικῆς. Καὶ τὰ μὲν τὴν ὑποτακτικὴν περιέχοντα χωρία εἶνε 5. 9. 20. 22. 24. 29. 34. 46. 77. 80. 84. 116. 117. (δὶς). 122.

455. 456. 465 (δίς). 496. τὰ δὲ τὴν εὐκτικήν: 17 (δίς). 63 (δίς). 75 (δίς). 82. 91. 94. 99 (τρίς). 110 (εὐκτ. μετὰ τοῦ ἄν). 117. 185 (δίς). 186. 496. — Ἐν τῷ Ζ'. βιβλίῳ τῶν 27 τελικῶν προτάσεων αἱ μὲν 19 ἐκφέρονται δι' ὑποτακτικῆς, αἱ δὲ 8 δι' εὐκτικῆς· καὶ ἐκεῖναι μὲν ἐν τοῖς: 8 (δίς). 36 (τρίς). 37. 134. 149 (δίς). 150. 163. 168. 191. 206 (δίς). 218. 220. 225. 236. αὗται δ' ἐν τοῖς: 25. 88. 103. 107. 176 (δίς). 239 (δίς). — Ἐν δὲ τῷ Α'. βιβλίῳ ἐκ τῶν 91 εἰδικῶν ἢ ἐκθετικῶν, ὡς ὀνομάζονται, προτάσεων καὶ ἐξηρημένων ἐρωτήσεων, ἐν πλαγίῳ δηλ. λόγῳ, αἱ μὲν 55 ἐκφέρονται δι' εὐκτικῆς, αἱ δὲ 57 δι' ὀριστικῆς· καὶ αὗται μὲν ἐν τοῖς κεφαλ. 2. 3. 5. 31. 34. 44 (δίς). 48. 55. 60. 68. 70 (δίς). 82. 86 (δίς). 90 (δίς). 111. 118 (δίς). 119 (δίς). 120 (ἐν ἀποδόσει ἀδυνάτου ὑποθέσεως). 127. 129 (τρίς). 146 (δίς). 153. 156. 164. 167. 206. ἐκεῖναι δ' ἐν τοῖς: 2. 3. 24 (τρίς). 27. 31 (δίς). 35. 44. 45 (δίς). 46 (τρίς). 47. 56. 60. 67. 70 (δίς). 79. 83 (δίς). 86 (ἐξάκις). 87. 89. 90. 91. 96. 108. 111 (τρίς). 116 (δίς). 119 (τρίς). 122 (δίς). 126. 127. 129. 158. 163. 173. 196. 210 (δίς). — Ἐν τῷ Ζ'. ἐκ τῶν 79 ἐκθετικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν προτάσεων κατὰ πλάγιον λόγον αἱ μὲν 38 δι' εὐκτικῆς ἐκφέρονται, αἱ δὲ 41 δι' ὀριστικῆς· καὶ αὗται μὲν ἐν τοῖς κεφ. 5. 37. 104. 128. 130. 138. 146. 147. 148 (τρίς). 150. 151. 163. 166. 167 (τετράκις). 168 (τετράκις). 169 (δίς). 172. 197 (τετράκις). 205 (δίς). 208. 209. 214. 218. 226. 233 (δίς). 237. 238. ἐκεῖναι δ' ἐν τοῖς: 2 (τετράκις). 3 (τρίς). 6 (δίς). 16. 18. 27. 28. 37. 38. 46. 134. 147. 151. 168. 191 (δίς). 194. 196. 203 (τετράκις). 208 (τρίς). 209. 210. 218. 226. 233 (δίς). 239.

Ἐν τῇ Α'. ξυγγραφῇ τοῦ Θουκυδίδου ἐκ τῶν 41 ἀναφορικῶν καὶ χρονικῶν προτάσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 17 ἐκφέρονται δι' ὀριστικῆς, αἱ δ' 11 δι' ὑποτακτικῆς, αἱ δὲ 13 δι' εὐκτικῆς· καὶ τὴν ὀριστικήν περιέχουσι τὰ κεφάλαια: 2, 1. 5, 2. 15, 1. 2. 28, 2. 40. 50 (δίς). 90 (δίς). 91 (δίς). 99. 130. 132. 134. 138., τὴν δ' ὑποτακτικήν τὰ: 28, 2 (τρίς). 29, 3. 58. 62. 90. 91. 126. 135. 137., τὴν δ' εὐκτικήν τὰ: 5, 2. 18, 6. 22, 2. 49 (δίς). 50. 90. 91. 95. 99 (δίς). 138 (δίς). — Ἐν τῇ αὐτῇ ξυγγραφῇ ἐκ 33 τελικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν προτάσεων μετὰ παρωχημένους χρόνους τ. ἔ. ἐν ἱστορ. διηγήσει αἱ μὲν 21 ἐκφέρονται δι' ὑποτακτικῆς, αἱ δ' ἑπτὰ (7) διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς, αἱ δὲ 5 δι' εὐκτικῆς· καὶ τὰ μὲν τὴν ὑποτακτικήν περιέχοντα κεφάλαια εἶνε τὰ: 26. 31, 3. 44, 2. 50 (τρίς). 51. 52. 56 (δίς). 62. 64. 65. 87. 88. 91. 95. 99. 102. 119. 132. τὰ δὲ

τὴν ὀριστ. τὰ: 19, 1. 57. 65. 103 (δίς). 113. 126, τὰ δὲ τὴν εὐκτικήν: 55. 72. 109. 126. 134. Ἐν τῇ αὐτῇ ξυγγραφῇ ἐκ τῶν 63 ἐκθετικῶν προτάσεων καὶ ἐξηρημένων ἐρωτήσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 52 δι' ὀριστικῆς ἐκφέρονται, αἱ δ' 11 δι' εὐκτικῆς· καὶ ἐκεῖναι μὲν κεῖνται ἐν τοῖς κεφαλαίοις 5, 2. 10, 6. 25, 3. 27. 30, 2. 37, 1 (δίς). 51. 52 (δίς). 54 (δίς). 55. 57. 61. 66 (τρίς). 68. 70. 74. 81. 86. 90 (τρίς). 91 (τρίς). 92. 93. 102. 103. 114 (τρίς). 116. 118. 119. 126. 127. 132 (τρίς). 136 (δίς). 137 (τρίς). 139 (δίς). 140. αὗται δ' ἐν τοῖς: 25 (δίς). 38. 67 (δίς). 72. 87. 90. 133 (δίς). 136.

Ἐν τῷ Α'. βιβλίῳ τοῦ Πολυβίου ἐκ 30 ἀναφορ. κ. χρονικῶν κατὰ πλάγιον λόγον αἱ μὲν 12 ἐκφέρονται δι' εὐκτικῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ 18 διὰ τῶν δύο ἄλλων ἐγκλίσεων, ὧν αἱ μὲν 5 ὀριστ. αἱ δὲ 13 ὑποτακτικαί· καὶ αἱ μὲν πρῶται ἐν τοῖς κεφαλαίοις: 9, 22. 51 (δίς). 54. 68 (δίς). 69 (τρίς). 82. 84, αἱ δὲ δεύτεραι ἐν τοῖς: 33. 59. 80. 81. 83. αἱ δὲ τρίται ἐν τοῖς: 9. 19. 21. 40. 53. 66 (δίς). 78. 80. 81 (δίς). 82. 85. αὐτόθι ἐκ τῶν 17 τελικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν προτάσεων αἱ μὲν 15 ἐκφέρονται (κατὰ πλάγιον δηλ. λόγον) δι' ὑποτακτικῆς ἐν τοῖς κεφ. 16. 26. 31. 44. 62. 66 (τρίς). 69 (τρίς). 79 (τρίς). 83., αἱ δὲ 2 μόναι ἐν τοῖς κεφ. 10. 79. δι' εὐκτικῆς. αὐτόθι ἐκ 33 ἐκθετικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν προτάσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 28 ἐκφέρονται δι' ὀριστικῆς ἐν τοῖς κεφαλ. 4 (δίς). 10 (δίς). 19 (δίς). 26 (δίς). 27 (δίς). 29 (δίς). 30 (δίς). 32 (δίς). 41. 49. 59. 60 (τρίς). 69 (τρίς). 70. 71. 80. 84., αἱ δὲ πέντε μόναι δι' εὐκτ. ἐν τοῖς κεφ. 32. 33. 39 (δίς). 42. — Ἐν τῷ ΙΖ'. βιβλίῳ τοῦ Διοδώρου τῶν 21 τελικῶν καὶ φόβου δηλωτικῶν προτάσεων οὐδεμία εἶνε κατ' εὐκτικήν, καίπερ ἐν πλαγίῳ λόγῳ τεθειμέναι, ἅπασαι καθ' ὑποτακτικήν ἐν τοῖς κεφ. 2. 4. 5. 23. 30. 36. 38. 42. 53. 57 (δίς). 65 (δίς). 69. 77. 79 (τρίς). 80. 86. 116. — αὐτόθι ἐκ 19 ὑποθετικῶν προτάσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 6 δι' ὀριστικῆς ἐκφέρονται ἐν τοῖς κεφ. 4. 20. 41. 54 (δίς). 62. αἱ δὲ 12 δι' ὑποτακτικῆς ἐν τοῖς: 2, 15. 17. 39 (δίς). 69. 72 (δίς). 76. 103. 112 (δίς), μία δὲ μόνη δι' εὐκτικῆς ἐν κεφ. 94. — αὐτόθι ἐκ τῶν 37 ἐκθετικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν προτάσεων ἐν πλαγίῳ λόγῳ αἱ μὲν 36 δι' ὀριστικῆς ἐκφέρονται ἐν τοῖς κεφ. 5. 10. 12. 17. 18. 24. 29. 30 (δίς). 32. 36 (τρίς). 37 (τετράκις). 38. 49. 60. 68. 76. 77. 79 (δίς). 81. 83. 84. 85. 88. 91. 93. 99. 106. 116. 117, μία δὲ μόνη ἐν κεφ. 41 δι' εὐκτικῆς. — Οὕτω βαθμῶδ' ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς συνεγράφη ἡ Καιρὴ Δια-

θήκη, ἐν ᾗ ἐπ' ἴσης σπανία εἶνε ἡ χρῆσις τῆς εὐκτικῆς μετὰ ἡ ἄνυσ τοῦ ἄν. ἐν τε τῷ ἀπλῶς ἐξηρημένῳ λόγῳ καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ. Οὕτω π. χ. ἐν ἐξηρημένῳ ἐρωτήσῃ ἀπαντᾷ ἡ εὐκτική ἐν τοῖς ἐξῆς περίπου χωρίοις: Λουκ. Α. 29. Γ'. 15. Η. 9. ΙΕ. 26. ΙΗ. 36. ΚΒ'. 23. Πράξ. ΙΖ'. 14. ΚΑ. 33. ΚΕ. 20. ΚΖ'. 12. — Ὁμοίως ἀπαντᾷ ἡ εὐκτική ἐν ὑποθέσει κατὰ τε εὐθὺν καὶ κατὰ πλαγίον λόγον. καὶ μόνον ἐν παραθέσει, ὡς ἐν Α. πρὸς Κορινθ. ΙΕ. 37. « σπεῖρεις — — — — — γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι. » Α. Πέτρου Ἐπιστολ. Γ'. 17 « κρεῖττον ἀγαθοποιῶντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν. » Πρβλ. αὐτ. Γ'. 14. Πράξ. ΚΖ'. 39 « κόλπον τινὰ κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύοντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. » καὶ ἐν Πράξ. ΚΔ'. 19. — Ἐν δὲ χρονικαῖς προτάσεσιν (ἄνυσ τοῦ ἄν) κατὰ πλαγίον λόγον ἀπαξ μόνον ἐν Πράξ. ΚΕ. 16. οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχῃ τοὺς κατηγοροῦς, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι. Ἐν δὲ τελικαῖς προτάσεσιν μετὰ παρρηχημένον ἢ ἱστορικὸν χρόνον οὐδέποτε ἀπαντᾷ ἡ εὐκτική ἐν τῇ Κ. Δ., ὡς οὐδ' ἐν τῇ τῶν Ο'. μεταφράσει, οὐτ' ἐν τοῖς ἀποκρύφοις καὶ τοῖς ψευδεπιγράφοις.

Ἄν λοιπὸν ἡ χρῆσις τῆς εὐκτικῆς ἐν τῇ γραπτῇ γλώσσῃ, τῇ πάντοτε μᾶλλον ἀρχαϊζούσῃ κατὰ τε λέξιν καὶ σύνταξιν, ἥδη κατὰ τοὺς περὶ Χριστὸν χρόνους, κατ' αὐτὸν δὴ τὸν δεῦτερον (3ον π. Χ) ἀλεξανδρινὸν αἰῶνα τόσον σπανία εἶχεν ἀποβάσσει, πολὺ σπανιωτέρα, σπανιωτάτη ἔπρεπε νὰ ᾔῃ ἐν τῇ τότε δημῳδαί. Δὲν εἶνε λοιπὸν οὐδ' ὅλως παράδοξον οὐδ' ἀπίθανον, ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους ἥδη Χριστιανικοὺς αἰῶνας ἡ χρῆσις τῆς περιορίσθη μόνον εἰς τὸν ἀνεξάρτητον λόγον καὶ ἐνταῦθα μόνον ἐπὶ εὐχῆς ἴσως δὲ καὶ πρὸς ἐρμηνεῖαν τῆς ἐξ ὑποκειμένου γνῶμης μετὰ τοῦ ἄν, ὡς γένοιτο καὶ γένοιτ' ἄν. Ἰστέρον δὲ καὶ ἐντεῦθεν ἐξέλιπε μέχρις ὀλίγων τυπικῶν φράσεων ἐπὶ εὐχῆς, αἵτινες μέχρι σήμερον παρέμειναν ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἐκ τῆς συχνῆς τῶν γραφῶν ἀκροάσεως, οἶαι αἱ: γένοιτο! δὲ μὴ γένοιτο! Θεὸς φυλάξῃ! (αἰολ.= φυλάξαι) καὶ ἡ γραφικωτέρα: « ὁφθαλμοὶ σου Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πληρῶσαι » καὶ εἴ τις ἄλλη. — Περὶ οὗτοι τοῖς προειρημένοις περὶ τῆς ἐν τῇ δημῳδαί γλώσσῃ σπανιωτάτης χρήσεως τῆς εὐκτικῆς κατὰ τοὺς περὶ Χριστὸν αἰῶνας ἀποφαίνεται καὶ ὁ Winer ἐν σλ. 258 (τῆς 6ης ἐκδόσεως τῆς γραμματικῆς τῆς Κ. Δ.), ἐνθα ὁ λόγος περὶ τῶν τελικῶν προτάσεων. « Da jedoch im N. T. niemals der Optativ in solcher gar häufigen Construction (B) vorkommt, so darf man den heiligen Autoren jene feine Unter-

scheidung keineswegs zutrauen; vielmehr scheinen sie den Optativ, der in der späteren Sprache immer seltner wird und in der Umgangssprache vielleicht nie den Regeln der attischen Schriftsprache sich anbequemte, unbewusst vermieden zu haben, auch in solchen Stellen, wo ein ausgebildeteres Sprachgefühl gewiss den Optativ vergezogen haben würde (z. B. Jo. 4, 8. 7, 32. Lc. 6, 7. 19, 4. 26. 8, 6. Hb. 2, 14. K. 35, a.). Braucht doch schon Plutarch in jener Fügung gewöhnlich den Coniunctiv. Selbst bei den ältern Schriftstellern findet sich der Coniunctiv nach Präterit. in Verbindung mit Absichtspartikeln häufiger, als man sonst einräumen wollte. s. Bremi Lys. exc. I p. 435 sqq. In der Hellenist. Sprache aber ist er durchaus der herrschende Modus, wie jede Seite der LXX, Apokryphen, Pseudepigraphen u. s. w. lehrt Thilo Act. Thom p. 47). » Πρβλ. καὶ τὰ ἐν σλ. 269. « In oratio obliqua — — — — — Kommt der Optativ nur selten vor: Act. 25, 16 (ὅπερ ἴδε ἀνωτέρω παρρηχημένον), wie denn überhaupt die Beispiele der oblique angeführten Worte eines Andern im N. T. selten sind. Wo sich dergleichen findet, steht gewöhnlich der Indicativ, entweder weil der Zwischensatz, wo man den Optativ erwarten sollte, in der Person des Erzählers ausgesprochen ist (Bln. 270. Lc. 8, 47. Mt. 18, 25. Mr. 9, 9. Act. 22, 24), oder weil durch eine Vermischung zweier Constructionen der Modus der oratio recta statt derjenigen der oratio obliqua gesetzt ist (was wohl der Umgangssprache besonders nahe lag). Act. 15, 5. Lc. 18, 9. Act. 12, 18. 9, 27. 23, 20. 1Cor. 4, 15. Ähnliches bei Attikern, doch meist in umfangreichern Sätzen. Isocrat. Trapez. 860. Demosth. Phorm. 586. u. Polycl. 710. 711. Lys. caed. E-ratosth. 19. Xen. Cyrop. 2, 4, 3. 3, 2, 27. 4, 5, 36. Hell. 2, 1, 24., und Spätern Aelian. 11, 9. Diog. L. 2, 32. 74. Pausan. 6, 9, 1. S. Heindorf Plat. Soph. p. 439 sq. Muth. 1224. sq. Bhd. 389. »

Ἀλλ' ἂν ἀκόμη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας μετὰ Χριστὸν οἱ συγγραφεῖς μετεχειρίζοντο πολλαχού τὴν εὐκτικὴν, τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει πάντως, ὅτι ἡ ἔγκλισις αὕτη ἦτον ἐξ ἴσου συνήθης καὶ ἐν τῇ δημῳδαί γλώσσῃ. Διότι ἡ γλώσσα τῶν συγγραφῶν ἐκείνων, μάλιστα τῶν νεωτέρων σοφιστῶν, Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, Φιλοστράτου, Ἀριστείδου, Λουκιανοῦ, Πχυσανίου κ. ἄλλων, μεμελετημένη καὶ ἐπιτετηθευμένη οὖσα

καὶ τῇ ἀττικῇ συνηθείᾳ, ὅσον ἐνεδέχετο, ἀκολουθοῦσα, πολὺ ἀφίστα-
το τῆς τότε καθομιλουμένης, ὡς δῆλον ἐξ αὐτῶν δὴ τῶν προγενε-
στέρων τῆς γλώσσης τεκμηρίων. Διότι ὅχι μόνον ἡ περισσότερον τῇ δη-
μῳδῇ προσεγγίζουσα λέξις τῆς τε τῶν Ο'. μεταφράσεως καὶ τῆς Κ.
Διαθ. εἶνε πολυειδῶς ἀπλουστέρα τῆς τῶν μετὰ ταῦτα ἀττικίζόντων
σοφιστῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν πολὺ παρ' ἐκείνους λογιωτέρων συγγρα-
φῶν τῆς κοινῆς, Πολυβίου, Διοδώρου, Στράβωνος καὶ τ. ὁμοίων.

Ἀφ' οὗ ἐκ τῶν εἰρημένων ψυχολογικῶν, ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τῆς Ἑλ-
ληνικῆς γλώσσης ἐγκειμένων, αἰτίων περιωρίσθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ χρῆ-
σις τῆς εὐκτικῆς, ἄλλη τις μᾶλλον ἐξωτερικῇ, φθογγικῇ αἰτία ἐξηφά-
νισε καὶ τὰ τελευταῖα ἵχνη τῆς. Εἶνε δ' αὕτη ἡ αὐτὴ καὶ ἡ πολλαχού-
την ὑποτακτικὴν μὲ τὴν ὀριστικὴν συγχύσασα, ἡ ἕνεκα τοῦ ἰωτακι-
σμοῦ καὶ τῆς ἐν τῇ καθομιλουμένῃ αἰολιζούσης ἡ μερικώτερον βοιω-
τιζούσης προφορᾶς τῆς αἰ ὡς ἡ σύμπτωσις τῶν αἰ, οἰ, η, εἰ. Οὕτω π.
χ. αἰ παρὰ Κωνσταντίνῳ τ. Πορφυρογενν. (ἐκθ. τ. θασ. τάζ.) σλ.
198. 199. 216. 217. δι' ὀριστικῆς καὶ ὑποτακτ. ἐκφερόμεναι εὐχαί:
« (ὁ Θεὸς) τοὺς χρόνους σου πληθύνει ἐν τῇ πορφύρᾳ. εἰσακούσει ὁ
Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν. — (ὁ Χριστὸς) εὐλογῇσει τὸ στεφάνωμά σου.
— ὁ στέφας σε αὐτοχείρως φυλάξει σε εἰς πλήθη χρόνων ἐν τῇ πορ-
φύρᾳ. — καλὰς ἡμέρας καὶ ἀγαθὰς ὁ Θεὸς παράσχη τοῖς ὀρθοδόξοις
δεσπόταις. — καλαῖς ἡμέραις πλεονάσει τὴν βασιλείαν. — ὁ Θεὸς κα-
λὰς ἡμέρας καταπέμψῃ τοῖς δεσπόταις. — ὁ Θεὸς καλὰς ἡμέρας καὶ
καλὰ γενέθλια παράσχη τῷ τεχθέντι ἡμῖν ὁ δεῖνα τῷ Πορφυρογεννή-
τῳ κτλ. » πιθανώτατα ἦσαν τότε ἀκόμῃ εὐκτικαί· ἀλλ' ἕνεκα τῆς
ἀλλαχόθεν παντελοῦς ἐκλείψεως τῆς ἐγκλίσεως ταύτης καὶ τῆς φθογ-
γικῆς μὲ τὰς ἄλλας συμπτώσεως ἐξελαμβάνοντο καὶ ἐγράφοντο ὡς αὐ-
ται· ἀντὶ π. χ. φυλάξῃ (= αἰ) ἢ φυλάξοι (μελλ. εὐκτ.), παράσχοι,
πληθύνοι, πλεονάσῃ (= αἰ) ἢ πλεονάσοι, καταπέμψῃ (= αἰ) ἢ κα-
ταπέμψοι κτλ.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

Ἐπειδὴ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυ-
πώσεων ὑποκείμενοι, ἦσαν αἰσθητικώτεροι καὶ πῶς ὕλικώτεροι, πάσης
σκέψεως καὶ ἀφαιρέσεως ἐκτὸς ὄντες, αἰ πρῶται λέξεις, ὀνόματα ἢ
ρήματα, ἐρμήνευαν αὐτὰς τὰς διὰ τῶν (ἐξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν) αἰ-
σθητηρίων παραστάσεις καὶ ὅχι γενικὰς ἢ ἀφηρημένας ἐννοίας. Ἐ-
πειδὴ δ' αἱ παραστάσεις μᾶς προσπίπτουν πάντοτε πρῶτον μὲν ὁμι-

καὶ καὶ συγκεκριμένοι, ἔπειτα δὲ μετὰ τινος οἷας δῆποτε κινήσεως
ἢ ἐνεργείας συνημμένοι, τ. ἔ. οὕτως ἡ ἐκείνως ἐπενεργοῦσιν ἐφ' ἐν τι ἡ
πλείονα τῶν αἰσθητηρίων, ὡς π. χ. ὅταν ὁρῶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλον-
τα, ἵππον τρέχοντα, φυτὸν ἀναβλαστάνον κτλ λαμβάνω παράστα-
σιν τοῦ ἡλίου, τοῦ ἵππου, τοῦ φυτοῦ κλ. μετὰ πασῶν τῶν ιδιοτήτων
ἐκάστου καὶ μετὰ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης τοῦ ἀνατέλλειν, τοῦ τρέ-
χειν καὶ τοῦ ἀναβλαστάνειν κινήσεως ἢ ἐνεργείας· διὰ ταῦτα αἱ
πρῶται λέξεις ἐξέφερναν τοιαύτας συγκεκριμένας καὶ ἐνεργητικὰς πα-
ραστάσεις, ἧτοι ἐσήμαιναν τὰ οὕτως ἡ ἐκείνως εἰς τὰ αἰσθητήρια ἐπε-
νεργοῦντα ἀντικείμενα. Ὡς δὲ τοιαῦται, τὸ ἀντικείμενον μετὰ τῆς ἐνερ-
γείας του συγκεκριμένου παριστῶσαι, οὔτε ὀνόματα κυρίως ἦσαν οὔτε
ρήματα, ἀλλ' ἔτι ἄμορφοι ρίζαι, δυνάμει ἀμφοτέρω οὔσαι καὶ ἀμφοτέ-
ρων τὰ σπέρματα περιέχουσιν. Ἄμα δ' ἤρχισεν ἡ ἀφαίρεσις καὶ ἡ κρίσις,
ἤρχισαν καὶ αἱ ἄμορφοι ἐκεῖναι ρίζαι εἰς ὀνόματα καὶ ῥήματα νὰ δια-
πλάσσωνται. Π. χ. ἐκ τῆς ἀμόρφου ρίζης τρεχ (παλ. τραχ), τὴν συγ-
κεκριμένην παράστασιν ἐξωτερικοῦ ἀντικειμένου ὑπὸ τὴν τοῦ τρέχειν
ἐνέργειαν ἐπὶ τὸ αἰσθητήριον ἐπενεργοῦντος σημαίνουσης, διεκρίθη κατ'
ἀφαίρεσιν αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον ἀπὸ τῆς ἐνεργείας του καὶ ἐπλάσθησαν
τὰ ὀνόματα τρόχ-ις καὶ τροχ-ός, σημαίνοντα τὸ ἀντικείμενον ἐκεῖνο
ὡς σταθερὰν ιδιότητα τὴν ἐνέργειαν τοῦ τρέχειν ἔχον, διὰ ταύτης ὀρι-
ζόμενον καὶ τῶν λοιπῶν διακρινόμενον, καὶ τὸ ῥῆμα τρέχ-ε-τι (= τρέ-
χει), σημαῖνον τὴν πρώτην ἐκείνην συγκεκριμένην καὶ οἷον σκοτεινὴν
παράστασιν ἤδη εἰς τὰ ἴδια μέρη διακεκριμένην καὶ ἐν τοιαύτῃ δια-
κρίσει ταῦτα πάλιν εἰς διευκρινημένην ἐνότητα συνερχόμενα, ἧτοι τὴν
κρίσιν· οὗτος (τοῦτο) ἐστὶ τρέχων (—ουσα, —ον). Καὶ μετὰ τὴν
πρῶτην ταύτην ἀφαίρεσιν ἐπὶ πολὺ ἀκόμῃ αἱ σημασίαι τῶν τ' ὀνομά-
των καὶ τῶν ῥημάτων ἱκανῶς συγκεκριμένοι καὶ ὕλικοι ἔμειναν, τῶν
μὲν ὀνομάτων αὐτὰ τὰ ἐνεργοῦντα ὑποκείμενα σημαίνοντων, ἀμφοτέρων
δ' εἰς τὰς αἰσθητικὰς καὶ ὕλικὰς παραστάσεις περιοριζομένων ἐκτὸς
πάσης πνευματικότητος. Ἐσήμαιναν λοιπὸν οὐ μόνον τὰ αἰοιδὸς π. χ.
ἀρχός, πομπός, φορὸς κ.τ.ῶμ. τὸν αἰείδοντα, τὸν ἀρχοντα, τὸν πέμ-
ποντα, τὸν φέροντα κτλ., ἀλλὰ καὶ τὰ λόγος, στέφανος, ὀρχηθμός,
καμπιτήρ κ.τ.τ. τὸν λέγοντα, στέφοντα, ὀρχούμενον, κάμπτοντα κ.λ.
Τὰ δ' ὕστερον ὅλως πνευματικὰ καὶ ἀφηρημένα ῥήματα π. χ. ἐπίστα-
σθαι, συριέναι (ὥς περ καὶ τὸ συνώνυμον συμβάλλειν), εἰδέναι κ.τ.τ.
κατ' ἀρχὰς ὅλως αἰσθητικὴν καὶ ὕλικὴν σημασίαν εἶχαν καὶ ἐκ ταύτης
περαιτέρω μετεφέρθησαν· τὸ μὲν, ἐπὶ τινος (ἢ τινὶ) ἴστασθαι, καθὼς ἀ-
κόμῃ καὶ σήμερον ἡ δημώδης γλῶσσα τὸ καταροεῖν διὰ τῆς ὕλικῆς καὶ

εἰκονικῆς φράσεως « ἐμβήκες μέσα; » παρασταίνει· τὸ δέ, *ἵεναι* ἢ *βάλλειν* ὁμοῦ τὰ ἀντικείμενα εἰς τὴν διάνοιαν ἢ ἐαυτὸν συνάπτειν ἐκείνοις, καθὼς τὸ κοινότερον *καταλαμβάνειν* = *κατέχειν* καὶ *κρατεῖν*. τὸ δὲ *εἰδέναι* (= *φειδέναι*, *φιδ.* σκρ. *vēda* = *vaida* συγγεν. τῷ *vindāmi* = νεογερμ. *finden* = ἐξευρίσκειν) αὐτὸ τὸ ἐξευρίσκειν ἐσήμαινε, καθὼς ἀκόμη ἡ καθομιλουμένη τὸ (ἐ)ξεύρω μεταχειρίζεται ἀντὶ τοῦ *οἶδα*. Ὑστερον δὲ προχωρούσης ἀεὶ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ τῶν γενικῶν καὶ ἀφρημένων ἐννοιῶν μορφουμένων, γενικώτεραι, μάλλον ἀφρημέναι καὶ πνευματικώτεραι ἀπέβησαν καὶ αἱ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων σημασίαι· καί, ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὰ ὀνόματα, ποικίλα ἐπιθέματα, εἴτ' ἐξ αὐτῶν τῶν ῥιζῶν ὡς κλάδοι ἐκ στελέχους ἀναφυόμενα, εἴτε μᾶλλον αὐταῖς ἐξώθεν προσκολλώμενα καὶ οἷον ἐνοφθαλμιζόμενα, χωρὶς τῆς μετὰ ταῦτα ἀρκούντως διορισθείσης ἀπ' ἀλλήλων διακρίσεως, κατ' ἀρχὰς ἐσήμαιναν πάντα ἀδιαφόρως τὰ ἐνεργοῦντα ὑποκείμενα, ἅτινα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὴν φύσει ὑπάρχουσιν ἢ ἐξ ἀναλογίας ἐξευρεθεῖσαν διαφορὰν εἰς δύο γένη διεκρίθησαν, π. χ. *ἀνὴρ*—*γυνή*. *ἀλέκτωρ* — *ἀλεκτορίς*. *ἥλιος* — *σελήνη*. *οὐρανός* — *γῆ* κτλ. εἰς τρίτην δὲ τάξιν ἐτάχθησαν τὰ εἰς οὐδέτερον τῶν γενῶν ἀνήκοντα, τὰ ἀληθῶς οὐδέτερα, σημαίνοντα ὅχι τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον, ἀλλὰ τὸ τῆς ἐνεργείας ἀποτέλεσμα, οἷα π. χ. *τά*: *πρᾶγμα*, *σῶμα*, *ἔργον*, *ξόανον*, *ξύλον* κτλ. Ὅτι δὲ τὰ ὅρια ταῦτα ὕστερον συνεχύθησαν, μόλις εἶνε ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ· ἀρκεῖ δὲ μόνον ἀκριβῶς ὠρισμένον νὰ μὲνη, ὅτι κατ' ἀρχὰς οὕτως, ὥςπερ ἐλέχθη, εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων δῆλον καὶ κατωτέρω ἐν τοῖς περὶ ἐκάστου τῶν ἐπιθεμάτων θὰ δειχθῇ. Καὶ εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον τῆς ἀφαιρέσεως βαθμὴν, ὅτε αἱ ἐνέργειαι καὶ ἐν γένει αἱ ιδιότητες ἐκ τῶν ἀντικειμένων χωριζόμεναι ἤρχισαν ἀπολύτως ὥςτινα νέαι ἀντικείμενα νὰ παρυσταίνωνται, ἢ γλῶσσα πρόχειρα εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν μέσων εὖρε τὰ θηλυκὰ ὀνόματα, ἐξ αὐτῶν τῶν συγκεκριμένων (θηλ.) ἀντικειμένων εἰς τὰς ἀφρημένας τῶν ιδιότητος μεταφέρουσα. Οὕτω π. χ. ἀπέναντι τῶν συγκεκριμένων ἀρσενικῶν ἀρχός, ἀμοιβός, ἀοιδός, (ἐκ —) *βόλος*, *φορός*, *κλοπός*, *θερμός*, *ἄκρος*, *πινυτός* κτλ. διεκρίθησαν τὰ (θηλ.) ἀφρημένα ἀργή, ἀμοιβή, ἀοιδή, *βολή*, *φορά*, *κλοπή*, *θέρμη*, *ἄκρα*, *πινυτή* κτλ. Αὕτη δ' ἡ διὰ τοῦ θηλυκοῦ τύπου τοῦ τε συγκεκριμένου θηλυκοῦ ἀντικειμένου καὶ τῆς ἀφρημένης του ιδιότητος πρᾶστασις μέχρι τέλους διέμεινεν ἐν τῇ γλώσσῃ. Οὕτω π. χ. τὰ *μακαρία*, *μελαρία*, *σωτηρία* κ.τ.τ. τὰ ἐσχάτως ὡς ἀφρημένα καθιερωθέντα, κατ' ἀρχὰς ἦσαν θηλ. συγκεκριμένα, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἐξ αὐτῶν κατὰ με-

τάθεσιν τοῦ ἐγνόμενα καὶ σταθερῶς ὡς συγκεκριμένα θηλ. λαμβανόμενα *μάκαιρα*, *μέλαινα*, *σώτειρα*. *Ἀκόμη* καὶ σήμερον δ' εἰς *ια* (ἄλλως ἀφρημένος) τύπος πολλάκις συγκεκριμένην σημασίαν ἔχει, ὡς *κακία*, *Κρητικία* = *κακή*, *Κρησσα* κτλ. Ἔτι δὲ περαιτέρω προβάσεως τῆς ἀφαιρέσεως, καὶ τὰ ἀρσενικά καὶ τὰ οὐδέτερα ἀφρημένην σημασίαν μετέλαβαν, οἷα π. χ. *λόρος*, *κόρος*, *πόρος*, *κόσμος*, *στόλος* κτλ. τὸ *ἀγαθόν*, τὸ *καλόν*, τὸ *κακόν*, τὸ *πονηρόν* κτλ. Ἀλλ' ἄς μεταβῶμεν ἐπ' αὐτὸν τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀνομάτων.

Τὰ ὀνόματα σχηματίζονται ἢ κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς ῥίζης ἢ τινος ἐκτενεστέρου ῥηματικοῦ θέματος, ὡς *φλέψ* (= *φλέβ-ς*), *φλόξ* (= *φλόγ-ς* ῥ. *φλεγ*). *λόγ-ος* (ῥ. *λογ* — *λεγ*), *φυγ-ή*, *λήθ-η*, *πρᾶγ-σις* (*πρᾶξις*), *φλέγ-μα* (*τ*), *φράδ-μωρ*· ἡδ-ύς, *σαφ-ής*, ἡδ-ονή, *λήψις* (*ληβ-σις*) κτλ. ἢ ἐξ ὀνοματικοῦ θέματος, ὡς *ἀγαθό-της*, *ἀγαθω-σύνη* (ἐκ τοῦ *ἀγαθό-ς*), *δειλ-ία*, *κακ-ία* (ἐκ τῶν *δειλό-ς*, *κακό-ς*), *κάλλ-ιμος* (*κᾶλλ-ος*), *τρόπα-ιον* (*τροπά*, *τροπή*), *χαριτ-όεις* (*χάρι(τ)-ς*) κτλ. Τὰ μὲν πρότερα εἶνε τὰ κυρίως πρωτότυπα, τὰ κατὰ τὴν πρώτην θέλησιν *λεχθέντα* (*Διονυσ. Θρακ. §. 14. Bekk. amecd. p. 634*), τὰ δὲ δεύτερα τὰ παράγωγα, τὰ ἀφ' ἐτέρου τὴν ἀρχὴν ἐσχηκότα· (αὐτ. καὶ σχολ. p. 857—59). Τὰ πρωτότυπα δύνανται νὰ διακριθῶσιν εἰς δύο: 1) τὰ ἐσχηματισμένα εὐθὺς ἐκ τῆς ῥίζης δι' ἀπλῶν τῶν πτωτικῶν καταλήξεων, οἷα *τά*: *φλέβ-ς*, *φλόγ-ς*, *πού-ς* (= *ποδ-ς*), *ῥαῦ-ς* ἢ *ῥηῦ-ς*, *βοῦ-ς* (= *βοF-ς*, πρβλ. τὸ λατιν. *bov-is*) κτλ., οἷς *ἀνάλογα* τὰ τῆς *ἀ*. (τῆς εἰς *μι*) *συζυγίας* ῥήματα, καὶ ταῦτα εὐθὺς ἐκ τῆς ῥίζης προσαρτήσιν μόνων τῶν προσωπικῶν καταλήξεων ἐσχηματισμένα, οἷα π. χ. *τά*: *φν-μί*, *εἰ μί* (= *ἐσ-μί*), *ἴστημι*, *τίθη-μι* κτλ. 2) τὰ ἐπ' ἴσης μὲν ἐκ τῆς ῥίζης ἐσχηματισμένα, ἀλλὰ μετὰ ταύτης καὶ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων ποικίλων ὀνοματικῶν θεμάτων μεσολαβούντων, οἷα π. χ. *τά*: *λόγ-ος*, *ὀδ-ός*, *φυγ-ή*, *πρᾶγ-σις*, *πραγ-μα(τ)-ος*, *ἐέρ-ε-τη-ς*, *ρή-τωρ* κτλ. Τούτοις δὲ πως *ἀνάλογα* τὰ τῆς *β'*. (τῆς εἰς *ω*) *συζυγίας* ῥήματα, ἔνθα ὁμοίως μετὰ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων καὶ τῆς ῥίζης μεσολαβοῦσιν ἐνοῖς μὲν μόνον τὰ συνδετικά φωνήεντα, ὡς: *λέγ-ο-μεν*, *λέγ-ε-τε*, *λέγ-ο-νται* κτλ., ἐν οἷς δὲ καὶ ἄλλα ῥηματικά ἐπιθέματα, ὡς *πράσσω* (= *πράγ-ιω*), *στέλλω* (= *στέλ-ιω*), *λαμβάνω* (= *λα-μ β' ἀν-ω*), *δι-δράσκω* κτλ. — Ἐν τοῖς ἐξῆς καλοῦμεν τὰ μὲν πρωτότυπα ῥηματικά, ὡς ἐκ ῥημάτων ἐν τῇ γλώσσῃ πραγματικῶς ὑπαρχόντων ἢ ἐκ ῥηματικῶν ῥιζῶν ἢ θεμάτων γενόμενα, τὰ δὲ παράγωγα παρώνυμα, ὡς ἐξ ὀνομάτων ἀπρητισμένων γενόμενα.

Τὰ ἐπιθέματα, δι' ὧν τὰ ῥηματικά σχηματίζονται, διαφέρουσιν ἐν γένει ἀπὸ τὰ τῶν παρωνύμων· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ συμπίπτουσιν. οὕτω π. χ. διὰ τοῦ ἐπιθέματος *ος* (σκρ. — *as*) σχηματίζονται καὶ ῥηματικά, οἷα τὰ μέν *ος*, γέν-*ος*, τέλ-*ος* κ.τ.δμ. καὶ παρώνυμα, οἷα τὰ: ὄξος ἐκ τοῦ ὀξύς, εὖρος ἐκ τοῦ εὖρος κτλ. Ὡσαύτως διὰ τοῦ *της* (συγγ. *τήρ*) καὶ ῥηματικά, οἷα τὰ: δέκ-*της*, ποιη-*της* κ.τ.τ. καὶ παρώνυμα, οἷα τὰ: φυλέ-*της*, πολί-*της*, στρατιώ-*της* κ.τ.τ. Ὁμοίως διὰ τοῦ *τος* καὶ ῥηματικά, οἷα τὰ: λεκ-*τός*, πλεκ-*τός*, γραπ-*τός* κτλ. καὶ παρώνυμα οἷα τὰ: θυσανω-*τός*, κεδρω-*τός* (θύσανος, κέδρος) ὡς ἐκ ῥημάτων θυσανόω, κεδρώω κτλ. Τούτωντιον διὰ τοῦ ὁμολογουμένως παρωνυμικοῦ ἐπιθέματος *τη-ς* γεν. *τητ-ος* ἔγινε τὸ ῥηματικὸν βιό-*τητ-α* (Ἰμν. εἰς Ἑρμ. 5. 10). Διὰ ταύτην τὴν σύμπτωσιν πολλῶν ἐπιθεμάτων πολλάκις ἀποβαίνει δύσκολος ἡ διάκρισις, εἰς ποίαν τάξιν ἀνακτεόν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ὄνομα. Πότερον τὸ βριθός ἐκ τοῦ ῥήμ. βρίθω παρακτεόν ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐπιθ. βριθύς; τὸ ψευδός ἐκ τοῦ ψευδής ἢ ἐκ τοῦ ψεύδομαι; τὸ οἰκέτης ἐκ τοῦ οἰκέω ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ οἶκος, καθὼς καὶ τὸ ἰωνικὸν οἰκίητης ἐκ τοῦ οἰκίη (—*ια*); Ἀλλὰ πολλάκις διακρίνονται ἀκριδέστερον τὰ ἕτερα ἐπιθέματα τῶν ἐτέρων, καθ' ὅσον 1) τὰ παρωνυμικὰ συνήθως ἄρχονται ἀπὸ τινος φωνήεντος, π. χ. τὰ *ινο-ς*, *ιμο-ς* παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ὁμοιά των ῥηματικά *νό-ς*, *μό-ς*. Πρὸβλ. λίθ-*ινο-ς*, κάλλ-*ιμο-ς* πρὸς τὰ στυγ-*νό-ς*, θερ-*μό-ς* κτλ. 2) ἐν τοῖς παρωνύμοις πολλάκις ἐκθλίβονται ἢ συγκόπτονται φθόγγοι ἢ ὅλαι συλλαβαὶ μεταξὺ τοῦ θέματος καὶ τοῦ ἐπιθέματος· πρὸβλ. τὸ κρύ-*ος* πρὸς τὰ ὄξ(υ)*ος*, εὖρ(υ)*ος*, γλεῦκ-*ος* ὁμοίως τὰ δειλ-*ια*, ἀρχ-*ικός*, μουσ-*ικός*, ἀμαθ-*ια* εἶνε ἀντὶ τῶν δειλ(ο)-*ια*, ἀρχ(η)-*ικός*, μουσ(α)-*ικός*, ἀμαθ-(εσ)-*ια* κτλ.

Καὶ τοσαῦτα μὲν καθ' ὅλου περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων εἰς δύο τάξεις διακρίσεως. Πρὶν δὲ μεταβῶμεν ἐπὶ τὴν καθ' ἕκαστον ἔρευναν τῶν ἐπιθεμάτων τῶν ῥηματικῶν, περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ κυριώτερός μας λόγος, ὑπομιννήσκωμεν ὅσα ἀνωτέρω ἐν τῷ περὶ τῶν ῥηματικῶν θεμάτων περὶ τῆς ποικίλης των εἰδοποιήσεως ἐλέχθησαν. Καὶ πρῶτον μὲν τὸ ῥιζικὸν φωνὴν προδιβάλλεται εἴτε διὰ μεταφθογγίσεως τοῦ *ε* (πάλαι *α*) εἰς *ο* μεταβαίνοντος, ὡς ἐν τοῖς: λόγ-*ος* (λεγ), φόρ-*ος* (φερ), τροφ-*εύς* (τρεφ-τραφ), γονεύς (γεν), ὄροφος (ἐρεφ), ὀδύνη (αἰολ. ἐδύνη ἐκ τοῦ ἔδω = τρώγω), ὀδούς (αἰολ. ἔδους — ἔδω), τόλμα (τελ, ταλ, τλα), ὄρχαμος (ἐρχ — ἄρχ-ω), θρόνος (θρε — θρα — θρήσασθαι) κτλ. εἴτε δι' ἀπλῆς μηκύνσεως, ὡς ἐν τοῖς: λήθ-*η* (λᾶθ), Προμᾶ-*θεὺς* καὶ Προμηθεὺς (μα-μα-θ), ῥηγμῖν (ραγ), ὦψ (ὀπ), πτώξ (πτακ,

ἔπτηχα), ρώξ, ῥωγμή, ῥωγμός (ῥήγ-*νυ-μι-ραγ*), ἀγωγή (ἀντὶ τοῦ ἀ-*γαγή*), εἴτε τέλος διὰ διφθογγίσεως, ὡς ἐν τοῖς: εἶδος (ιδ. Fιδ), τεύ-*χος* (τυχ, τυκ) κ.τ.δμ. ἔπειτα καὶ ἄλλως αὐξάνει τὸ βάρος ἢ ὁ ὀγκος τῶν θεμάτων δι' ἐπιθέσεως ἢ ἐπενθέσεως συμφώνων, μάλιστα τῶν ἑρρίνων *μ*, *ν*, *γ*, ὡς ἐν τοῖς: ἄχ-*θ-ος* (ἀγ), στή-*θ-ος* (στα), μόχ-*θ-ος* (μόγ-ις), ἔσ-*θ-ος* καὶ ἐσ-*θ-ής* (ἐσ, Fες· πρὸβλ. τὸ λατιν. *ves—lis*), βα-*θ-μός*, μηκυ-*θ-μός*, πορ-*θ-μός*, ἰ-σθ-*μός*, ὀφ-*θ-αλμός* (ὀπ.). ἐν δὲ τῷ συγγ. ὀκ-*τ-αλλος* τὸ *τ* (ῥ. ὀκ. ὅθεν καὶ τὸ *oc-ulus*), χ-*θ-αμαλός* (Πρὸβλ. χαμηλός), μαλ-*θ-ακός* κ.τ.δμ. π-*τ-όλις*, π-*τ-όλεμος*, ὡς καὶ ἐν τῷ κ-*τ-άομαι* (= κάομαι, πάομαι, πάσθαι, πᾶμα, παμ-πησία). τύ-*μ-παρον*, ῥό-*μ-βος* (ῥεβ, ῥεπ). σχι-*ν-δ-άλ* (*α*)*μός* (σχιδ. *sci-n-d*) σκά-*νδ-αλον* (ῥ. σκκ, ὅθεν σκάζω), μά-*γ-γαρον*. (Πρὸβλ. μάγ-*αδης*, μηχανή), ἄ-*γ-γελος* (πρὸβλ. ἀγ ἔλη ῥ. ἀγ.) κτλ.

α.) Ὁ πρῶτος καὶ ἀπλούστατος τρόπος τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀνομάτων εἶναι ἡ χρῆσις αὐτῆς τῆς ῥίζης ὡς ὀνόματος τελείου προσαρτήσῃ μόνῃς τῆς πτωτικῆς καταλήξεως ἐν ἐκάστη πτώσει, π. χ. βῆξ (= βηχ-*ς*), φρίξ (= φρικ-*ς*) λατιν. *rex* (= *reg-s*), *lex* (= *leg-s*), *dux* (= *duc-s*) κτλ. Τούτων τὰ μὲν ἀρσενικά τὸ ἐνεργεῖν ὑποκείμενον συνήθως σημαίνουσιν, οἷα τὰ: κλώψ, πτώξ, κράξ, θρίψ, παιδό-*τριψ*, φθείρ· λατ. *tibi-cen*, *prae-ses* (γ. *prae-sid-is*), *arti-fex*, *armi-ger* κτλ. τὰ δὲ θηλυκὰ πρᾶξιν ἢ πᾶγμα, ὡς ὦψ (ὀπ), ὀψ (= *For-ς*), φρίξ, δῆξ, φλόξ. λατ. *lex*, *rax*, *nex*, *lux* κτλ. Ἀλλὰ καὶ ἀρσενικά τινα πᾶγμα σημαίνουσιν, οἷα τὰ: πού-*ς* (ποδ — πεδ), λατ. *pes* (*ped-is*). σκρ. *pad* (σύστοιχα τὰ πέδ-*ον*, πάτ-*ος*). Ἐν τισι τῶν πᾶγμα σημαίνοντων ἡ πρώτη σημασία ἀκόμη διακρίνεται, π. χ. ἡ ὦψ (= ὀψις) σημαίνει τὴν ὀπουσιν ἢ τοὶ ὀρώσαν ἢ διὰ τῆς εἰς τὰ αἰσθητήρια ἐπενεργείας τῆς ὁρατῆς γιγνομένης. ἡ φλόξ τὴν φλέγουσαν, ὁ πούς τὸν βαίνοντα, πατοῦντα κτλ. Ταῦτα τὰ ὀνόματα εἶνε ὀλίγιστα τὸν ἀριθμὸν ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ ἐν ταῖς συγγενέσι γλώσσαις, καὶ πλείονα μὲν ἐν συνθέσει, μάλιστα τὰ εἰς *τ* λήγοντα, οἷα τὰ: ἀγνώς (γεν. ἀ γνῶτ-*ος*), ἀνδρο-*βρώ-ς*, σιδηρο-*βρώ-ς*, ὦμο-*βρώ-ς*, φυλλο-*στρώ-ς*, ἀ-*δμή-ς*, ἀ-*βλή-ς*, δορι-*κμή-ς*, ἰθυ-*τμή-ς*, ἡμι-*θνή-ς* κτλ., ἅπερ ἴσως εἶνε αἱ ἀρχαιότεραι μορφαὶ τῶν ὕστερον εἰς *το-ς* ῥηματικῶν: βρω-*τό-ς*, θνη-*τό-ς*, στρω-*τό-ς* κτλ., ὀλιγώτερα δ' ἀπλᾶ. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἤρχισαν νὰ ὑποχωρῶσιν ἄλλοις ἐκτενεστέροις ἢ ὀγκωδεστέροις καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις εὐκλιτωτέροις καὶ κομψοτέροις, π. χ. ἀντὶ τῶν ὦψ, ὀψ, φρίξ, ἐπῆλθαν τὰ: ὀψις, ὄσσα, φρίκη. ἀντὶ τῶν ἀ-*δμής*, ἀβλῆς κ.τ.τ. τὰ: ἀδμητός, ἀβλητός κτλ. τελευταῖον δὲ καὶ ἀντὶ

τῶν φθείρ, φλόξ, ποῦς κ. τ. ὅμ. τὰ σήμερον καθομιλούμενα ψείρα, φλόγα, πόδι(ον) κτλ., ἕως οὗ πάντα τὰ μονοσύλλαβα ἐξηφανίσθησαν. Τὰς αἰτίας τῆς τοῦτων τε καὶ τῶν ὁμοίων δυσυλλάβων ἐκλείψεως ἀποχρώντως ἐκθέτει ὁ Lobeck ἐν τοῖς Παραλειπομένοις σλ. 130—132. « *Verum enim vero hujus generis numerus, si cujuscunque mensuræ vocabula colligas, et ab initio perexiguus fuit et procedente tempore imminutus est, his ipsis, quæ jam ascita et probata erant, alio traductis. Ad hoc igitur solvendum, duas rationes afferi posse arbitror. quarum una ad monosyllaba, altera ad universa perfinet. Prima est. quod si sermo, quo cœperat, ire perrexisset, torrentis modo insuperabilis exundasset monosyllaborum copia, qui verborum prototyporum pars major una constat syllaba primitiva, monosyllaba autem cum per se, ut Gellii verbis utar XII, 13, 8 parvo exiguoque sonitu obscurius promuntur, tum spissius continuata auribus molesta sunt, quia necesse est compositio clausulis concisa subsubtet.* Quintil IX. 4, 42 κτλ. »

Β'.) Σχηματίζονται ἐκ τῶν ῥιζῶν ὀνόματα προσαρτήσῃ τοῦ ᾠ (ἢ ᾠ), ἐν μὲν τῇ σανσκρίτῃ καὶ εἰς τὰ τρία γένη συντελοῦντος, ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ εἰς ᾠ ἐπὶ θηλυκῶν, ᾠ(ῃ) ἐπ' ἀρσενικῶν καὶ θηλ. καὶ ο ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν διασταλέντος. Ἀρσενικὰ εἰς α-ς καὶ η-ς ἀπλᾶ μὲν εἶνε σπανιώτατα, οἷα τὰ: ἀρτύν-α-ς, εὐθύν-η-ς (= εὐθύν-ο-ς), κοί-η-ς καὶ κό-η-ς (ἱερεὺς) καὶ τὰ παρ' Ἡσυχίῳ τύπ-η-ς (= πλήκτης), ὕδης (ἔμπειρος) καὶ τινα ἄλλα, τὰ δημῶδη χάχ-α-ς, χάσκ-α-ς καὶ ἴσως τινὰ τῶν ἐπ' ἴσης δημῶδων εἰς ᾠς, δακνᾶς, παπᾶς, φαγᾶς κτλ. ἅπαντα προσώπων δηλωτικά, πραγμάτων δὲ τὰ: ἀμόργ-η-ς, πόρκ-η-ς καὶ εἴτι ἄλλο. πλείοντα δὲ σύνθετα, ὡς λογο-θήρ-α-ς, ὀρνιθο-θήρ-α-ς, τειχο-μάχ-η-ς, αἰθερο-βόσκ-η-ς, ὑελ-έψ-η-ς, λαθρο-δάκν-η-ς θεο-σύλ-η-ς, πραγματο-δίφ-η-ς κτλ. καὶ τὰ χωρὶς τοῦ ς τῆς ὀνομαστικῆς αἰολικὰ καλούμενα: εὐρύ-οπᾶ, παρθεν-οπῖπ-α. — Θηλυκὰ εἰς ᾠ ἢ η προσώπων σημαντικά ὡς κυρίως οὐσιαστικά εἶνε ὀλίγα, οἷα τὰ: μοῦσα, θεά, οἶνο-χό-η καὶ εἴτι ἄλλο, καὶ τινα δημῶδη, ὡς τὸ πολυλόγα, οἷς ἀνάλογα τὰ λατινικὰ puer-per-a, grandiloqua, pedis-sequa. πολλὰ δὲ τὰ ἐπιθετικά, ὡς κόρ-η (κούρ-η), δούλ-η, δμῶ-ῃ κτλ. ἔτι δὲ πλείοντα τὰ πράγματος δηλωτικά καὶ τὰ ἀφηρημένα, ὡς αὔα (φωνή), θέα, φθορά, φορά, ἀγορά, κουρά, δόξα, μύξα, δίψα, πείσα, ἀκοή, ζόη, κκὶ ζώη, θωή, φυή, δύη, γρα-

φή, ἀρχή, εὐχή, λυθή, ψυχὴ κτλ. Τοῦτων πολλὰ προσαρτήσῃ τοῦ δ ἐπεξετάθησαν εἰς αδ, ὡς ἐθ ἁ-ς (γεν. ἐθ ἁδ-ος), μαιν-ᾠ(δ)ς, λαμπ-ᾠ(δ)ς, λιβ ἁ(δ)ς, ἁμαρτ-ᾠ(δ)ς (= ἁμαρτία) κτλ. Εἰς ο-ς ἄρσεν. καὶ θηλυκ. προσωπικὰ μὲν οὐσιαστικά ὀλιγώτερα: ἀρχ-ό ς (καθομ. ἄρχος), ἀγός, ταγός, σκοπ-ό-ς, βοσκ-ό-ς, πομπ-ό-ς, τροφός, ἀκουός, ἄρεσκος, φειδός, φάγος καὶ τὰ καθομιλ. μάχος (= χριστιανομάχος), παθός, χαζός, ζαβός καὶ εἴτι ἄλλο. πλείοντα δ' ἐν συνθέσει: ἐπερ-βόλος, πυρ-φόρος, εἰρο-πόκος, φυτοσπόρος, ἱππημολγός, θαλασσοπόρος κτλ. ἔτι δὲ πλείονα εἶνε τὰ ἐπίθετα: αἰθός, θοός, λοιπός, πηγός, στιλβός, τομός, φανός καὶ τὰ ἐπενθέσει τοῦ σ γενόμενα: γέλασος, κραύγασος, μυσός, καμψός, κομψός καὶ τὸ καθομιλ. λειψός. Πλείοντα δ' εἶνε τὰ πράγματος δηλωτικά καὶ τὰ ἀφηρημένα: δόμος, ὁδός (ἐδ.), οἶκος (Foικ. λατ. vic-us), ὄροφος, ὄρος, πόρος, φόρος, νόος, νόμος, τάφος κτλ. καὶ τὰ ἐπενθέσει τοῦ δ γενόμενα κλά-δ-ος (κλά-ω), βά-δ-ος (βη) κλ. Τελευταῖον τὰ εἰς ον οὐδέτερα, ὧν τὰ μὲν ἐνεργητικά, ὡς ζυγόν (= τὸ ζευγνύον), τὰ δὲ παθητικά, ὡς ἔργον (τὸ ἐρδόμενον), πέδον (τὸ πατούμενον) κτλ.

Γ'.) Διὰ τοῦ ι συνήθως μὲν βραχέος, ἐνίοτε δὲ καὶ μακροῦ (ὡς ἐν τοῖς βαθμ.-ι-δ-ος, εὐπλοκαμίδος, ψηφίδος), ὅπερ ἢ καθαρὸν μένει ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν ἢ προσλαμβάνει τὸ δ ἢ τ ὡς νέον ἐπίθεμα. Τοιαῦτα δὲ προσώπου δηλωτικά ὀλιγώτερα μὲν εἶνε ἀπλᾶ, πλείοντα δ' ἐν συνθέσει: δ στρόφ-ι-ς, ὁ τρόχ-ι-ς. πάμπολλα θηλυκὰ: στρατηγ-ί-ς, συμμαχ-ί-ς, ἐταιρ-ί-ς, βασιλ-ί-ς, μυρόπωλ-ι-ς κτλ., ἀλλὰ ταῦτα εἶνε μᾶλλον παρώνυμα ἐκ τῶν στρατηγός, σύμμαχος κτλ. Τὸ ἐπίθετον τρόφ-ι-ς (θρεπτός, τεθραμμένος). Πραγματικά καὶ ἀφηρημένα (συνήθως θηλυκὰ) πλείοντα: πόλ ι-ς, ἄγυρ-ι-ς, μῆν-ι(δ)ς, φρόν ι(δ)ς, κλη-ί(δ)ς, ἐλπ-ί(δ)ς, ἔρι(δ)ς, χάρι(τ)ς κτλ.

Δ'.) Διὰ τοῦ υ, ὅπερ ἐν μὲν τοῖς ἐπιθέτοις συνήθως καὶ ἐν τισιν οὐσιαστικοῖς κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις εἰς ε βραχύνεται, ὡς ἡδ-ύ-ς, (γεν. ἡδ-έ-ος), βραχ ὕ ς, παχ-ύ-ς, πλατ-ύ-ς, καὶ τὸ καθομιλούμενον φαρδύς (= πλατύς), ἀμφοτέρω ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρχαίου τύπου παρ-dhus, τὸ μὲν καθομιλούμ. ἀπλούστερον κατὰ μετὰθεσιν τοῦ δασέος ἐκ τῆς β'. εἰς τὴν α. συλλαβὴν, τὸ δὲ πλατὺς κατὰ μετὰθεσιν καὶ μετὰθεσιν τοῦ ρ εἰς λ καὶ διατήρησιν τοῦ ἀρχαιοτέρου ψιλοῦ τ ἀντὶ τοῦ μέσου δ ἢ τοῦ δασέος θ (dh), βαρ-ύ-ς, ὠκ-ύ ς κτλ. πῆχ-υ-ς (γεν. πῆχ-ε-ως), πέλεκ υ-ς, πρέσβ υ-ς καὶ εἴτι ἄλλο. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς οὐσιαστικοῖς διατηρεῖται καθαρὸν: ἰχθ ὕ-ς (γεν. — ὕ-ος), ἰσχ ὕ-ς, ὀττ ὕ-ς, γέν-υ ς κτλ. Τινὰ δὲ καὶ ἐπενθέσει τοῦ δ, ὡς χλαμ-ύ(δ)ς. ἐν δὲ τοῖς

δ-φρὺ-ς (τὸ ο πρόθεμα. πρβλ. τὸ σκρ *bhrû*) καὶ δρῦ-ς, ἄτινα καὶ μακρὸν ἔχουσι τὸ υ, τοῦτο φαίνεται τῇ ρίζῃ ἀνήκον. — Ὁμοίως εἰς τὴν ρίζαν φαίνεται ἀνήκον τὸ υ καὶ ἐν τοῖς: γραῦ-ς ἢ γρηῦς (ρ. γραῦ ἢ γρηυ τ. ἔ γραῖF, γρηF, ὅθεν καὶ τὸ σημερινὸν γρηῖθος = γρηῖFος, πολίος. πρβλ. τὸ γερμ. *grau*), ραῦ-ς ἢ ρηῦς (πιθαν. ἐκ τῆς ρ. *snu* = ρεῖν, ἴσως δὲ καὶ πλεῖν, κολυμβᾶν, κατὰ διφθόγγισιν *snu* καὶ ἀφαίρεσιν *nau*) καὶ βοῦ-ς (ρ. βου, βοF πρβλ. λατ. *bov-is*, σκρ. *gāu-s*) τὰ δὲ πλοῦς, ροῦς, ροῦς, κ.τ.τ. εἶνε συνηρημένα ἐκ τῶν πλό-ος, ρό-ος, νό-ος κτλ. Τὸ ποῦ-ς ἐκ τοῦ πόδ-ς, τὸ οὔς ἀντὶ οὔτ (καὶ ὥς) ἐξ ἀρχαιοτέρου αὔς γεν. αὐτ-ός, ὅθεν καὶ τὸ καθομιλ. αὐτ-ί(ον), λατιν. *aur-is*, ἀντὶ *aus-is*. — Τὸ δὲ Ζεὺς (αἰολ. Δεὺς) ἔγεινεν ἐκ τοῦ ἐν τῇ σανσκριτῇ σωζομένου *djau-s*, οὐρανός, (ἐκ τ. ρίζ. *div* λάμπειν), τοῦ μὲν j εἰς ζ μεταβάλλοντος καὶ πρὸ τούτου ἐκπεσόντος τοῦ δ, τοῦ δὲ α βραχυνθέντος εἰς ε. Ἐν δὲ τῷ αἰολ. Δεὺς ἐξεθλίβη τὸ j καὶ ἔμεινε τὸ δ, ἐν δὲ τῷ λατιν. *Jov-is* ἐπ' ἴσης ἀφηρέθη τὸ d, τὸ α εἰς ο ἔβραχύνθη καὶ τὸ u ἀπεσκληρύνθη εἰς v (F) καὶ ὁ ὅλος σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος ἔγεινε κατὰ τὸν γ'. τρόπον, ὥσπερ καὶ τοῦ *nau-is* ἀντὶ τοῦ σκρ. καὶ ἑλλην. *nāu-s*, ναῦ-ς (νηῦ-ς).

έ.) Διὰ τοῦ ας, ὅπερ ἐν μὲν τῇ σανσκριτῇ πανταχοῦ διετηρήθη ἀμετάβλητον· π. χ. *lé'g'as* γεν. *lé'g'as-as* λάμψις, ἰσχύς, ἀ'pas γεν. ἀ'pas-as = *opus*, *operis* κτλ., ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ εἰς τρία ἀντιδιεσάλη 1) εἰς ας, ὡς ἐν τοῖς γῆρ ας γεν. γῆρ α-ος (ἀντὶ γῆρ ας-ος), τέρ-ας, τέρ-α(σ)-ος κτλ., ἐν οἷς τὸ τ ὡς γῆρ ατ-ος, κέρ ατ-ος κτλ. εἶνε μεταγενέστερον εὐφωνικὸν ἐπένθεμα. 2) ος καὶ ἐν ταῖς πλαγ. πτώσ. εἰς ἐπὶ οὐδετέρων οὐσιαστικῶν, ὡς γέν-ος, γεν. γέν-ε(σ)-ος, μέν-ος, γεν. μέ-νε(σ)-ος κτλ. 3) ες καὶ ἐπὶ τῆς ἀρσεν. καὶ θηλ. ἐν. ὀνομαστικῆς ἡς ἐπὶ τῶν εἰς ἡς καὶ ες ἐπιθέτων: σαφ-ής, σαφ-ές, γεν. σαφ-έ(σ)-ος, ψευδ-ής, ψευδ-ές, γεν. ψευδ-έ(σ)-ος κτλ. ἐν δὲ τῇ λατινικῇ εἰς *ar*, *us* ἢ *ur*, *or*, *er*, π. χ. *corp-us* γεν. *corp-or is*. *rob-ur*, *rob-or-is*. *ven-us*, *ven-er-is*. *cal-c-ar*, *calc-ar-is*. *Cer-es*, *Cer-er-is*. *honor* καὶ *honos* γεν. *honoris*. Ὅτι δ' ἐν τούτοις τὸ s εἶνε μέρος τοῦ θέματος καὶ ὅχι τῆς ὀνομαστικῆς γνώρισμα, δῆλον 1) ἐκ τοῦ ὅτι τὰ οὐδέτερα δὲν ἔχουσι γνώρισμα τῆς ὀνομαστικῆς τὸ s 2) ἐκ τῶν ἀντιστοίχων σανσκριτικῶν, ἐν οἷς τὸ s καὶ ἐπὶ πλαγίων πτώσεων διχτηρεῖται ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει. Πρβλ. τὰ προεκτεθειμένα παρὰδείγματα 3) ἐκ τῶν ἀντιστοίχων λατινικῶν, ἐν οἷς τὸ s ἐπὶ μὲν τῶν πλαγίων πτώσεων πάντοτε, πολλαῖς δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὀνομαστικῇ εἰς r μετέβη. Πρβλ. τὰ προειρ. παρὰδ. 4) ἐκ τῆς καὶ ἐν τῇ ἑλλην. διχτηρήσεως τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις

(ἐπικαῖς) πληθ. δοτικαῖς: τρέχουσιν π. χ. ὄρεσσιν, φάσσιν κτλ καὶ ἐν πολλοῖς συνθέτοις, οἷα τὰ σακέσ-παλος, τελεσ-φόρος, φασσ-φόρος κτλ. Ἐν τέλει σημειωτέον, ὅτι πάντα τὰ διὰ τούτου τοῦ ἐπιθέματος σχηματισμένα οὐσιαστικά ἐν μὲν τῇ ἑλληνικῇ εἶνε οὐδέτερα, ἐν δὲ τῇ σανσκριτῇ καὶ τῇ λατινικῇ τινὰ καὶ θηλυκά, οἷα τὸ σκρ. *g'arā's* γῆρας καὶ τὰ λατ. *Venus*, *Ceres*, ἀρσενικ. δὲ τὸ *honor*. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἑλλην. δύο θηλυκά οὐσιαστικά εἰς ὡς ἐνταῦθα φαίνονται ἀνήκοντα, τὰ: ἡὼς καὶ αἰδώς. Καὶ ὅτι μὲν τὸ ἡὼς ἐδῶ ἀνήκει, μαρτυρεῖ ὁ ἀρχαῖος αἰολικὸς τύπος αὔως παραβλλόμενος πρὸς τὸ λατιν. *aurora* καὶ τὸ σανσκριτικὸν *ushā's* (ἐκ τῆς ρ. *ush* καίειν, λάμπειν, ἐξ ἧς καὶ τὸ λατιν. *us-lum* καὶ *uro* ἀντὶ *uso*). Ἐκ τοῦ *ushā's* ἐν ταῖς ἰσχυραῖς λεγομέναις πτώσεσι τὸ α ἐκτείνοντο, π. χ. αἰτιατ. ἐν. *ushās-am*, ὄν. καὶ αἰτ. πληθ. *ushās-as* κτλ. κατὰ διφθόγγισιν καὶ συνήθη τῇ ἑλληνικῇ ἀντὶ τοῦ ἄ κατάστασιν τοῦ ω ἔγεινεν αὔσως (λατ. *ausōs*) καὶ ἐντεῦθεν ἐν μὲν τῇ ἑλλην. συγκοπέντος τοῦ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐν δὲ τῇ λατιν. εἰς r μεταβάλλοντος, αὔως (ἄFως, ἄως, ἡὼς) λατ. *aurōs* καὶ κατ' ἐπαύξησιν τοῦ θέματος διὰ τοῦ α *aurōsa* καὶ τέλος *aurōra*. Ὅτι δὲ καὶ τὸ αἰδώς γεν. αἰδός ὅς ἀντὶ αἰδός-ος ἐνταῦθα ἀνήκει, φαίνεται ἐκ τε τοῦ παραγώγου ῥήματος αἰδέ-ομαι, ὅπερ μάλιστα ἐν τοῖς μέσοις καὶ παθητ. χρόνοις τὸ ε διετήρησεν, ὡς αἰδέσ-ομαι, αἰδεσ-σαι (ἐπικολ. τύποι), ἡδέσ-θην, αἰδεσ-τός καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου αἰδέσ-ιμος.

ς.) Διὰ τοῦ ατ κυρίως ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων: γῆρ-ατ-ος, ἡμ-ατ-ος, ἡπ-ατ-ος, δόρ-ατ-ος, ὑδ-ατ-ος, κέρ-ατ-ος, τέρ-ατ-ος κτλ. Αἱ δ' ἐνικαὶ ὀνομαστικαὶ τούτων, πάντων οὐδετέρων ὄντων, ἔχουσιν ἢ τὸ προεκτεθειμένον ας, ὡς γῆρας, κέρας, κρέας κτλ ἢ τὸ αρ: ἡμαρ. ἡπαρ, φρέαρ, μῆχ-αρ, δέαρ, δέλε-αρ καὶ κατὰ μήκυνσιν τοῦ α εἰς ω τὸ ωρ: ὑδ-ωρ, πέλ-ωρ, ἐέλδ-ωρ, ἄπερ ἐπὶ μόνῃς τ. ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. τοῦ ἐνικοῦ ἀπαντῶσιν, οἷον φαίνεται ὄν καὶ τὸ τέκμαρ, οὐ τὸ πλῆρες ἐπίθεμα εἶνε μαρ. Ἐν δὲ τοῖς εἰωρ, μάκ αρ (ἀρσ. κ. οὐδ.), πῖ αρ, ε-αρ τὸ ρ διήκει διὰ πασῶν τῶν πτώσεων.

Ἐκ τῶν αρ καὶ ωρ κατὰ παραγωγήν, τ. ἔ. προσάρτησιν νέου ἐπιθέματος α (ἄ, η, ο) προήλθαν τὰ: αρος (ερο-ς), αρα (ερα, ερη), ωρο-ς, ωρο-ν, ὡς ἐν τοῖς: πι-αρό-ς, Πί-ερο-ς, πι-έρα. ἡμ-έρα (αἰολ. ἄμ-ἀρα). πέλ-ωρο-ς, πέλ-ωρο-ν, πέλ-ωρη. ἔν-υδ-ρο-ς (ὑδ-ωρ), ὑγ-ρό-ς (= ὑδ-ρό-ς). Ἐντεῦθεν ὕστερον, φαίνεται, προελθόντα αὐτοτελῆ ἐπιθέματα ἀπέβησαν τὰ: ρο-ς, ρα, ρο-ν, αρο-ς, ερο-ς, ηρο-ς, υρο-ς, ὡρη, δι' ὧν πλήθος μέγα παρωνύμων καὶ τινων ῥηματικῶν παρήχθησαν: λιπαρός,

δοχάρα (;). θολ-ερός, κρησ-έρα. ζω-ηρός, γλαφ-υρός, ἀγκ-υρα, γέ-φ-υρα (;), πίτ-υρον. ἀλε-ωρή, ἐλπ-ωρή, θαλπ-ωρή κτλ.

ζ.) Διὰ τοῦ For (σκρ. vas), οὗ τὸ F ἐπὶ μὲν τῶν ἀρσενικῶν καὶ οὐ-δετέρων συνεκόπη, ἐπὶ δὲ τῶν θηλυκῶν εἰς υ ἐξυγράνθη, τὸ δὲ σ ἐπὶ μὲν τῆς ὀνομαστικῆς τῶν οὐδετέρων (καὶ τῶν ἀρσεν., εἰ καὶ ἐνταῦθα τῷ γνωρίσματι τῆς ὀνομαστικῆς συνέπεσε) διετηρήθη, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν πτώσεων καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ θηλυκοῦ συνεκόπη καὶ αὐτὸ μεταξὺ δύο φωνηέντων, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρσ. καὶ οὐδετ. ἀντ' αὐτοῦ ἐπῆλθε τὸ τ κατ' ἀναλογίαν, ὡς φαίνεται, τῶν ἄλλων μετοχῶν, αἵτινες ἐκ τοῦ ἐπιθέματος ο-ντ ἔχουσι τὸ τ: λελοιπ-ώς, λελοιπός, (= λελοιπ-Fός, λελοιπ-Fός) θηλ. λελοιπυῖα (= λελοιπ-Fία). ἀραρ-ώς, ἀραρ-ός, ἀραρ-υῖα πεποιηκ-ότ ος (ἀντὶ τοῦ πεποιηκ-Fός-ος, πεποιηκ-ός-ος), πεποιηκ-υῖα (πεποιηκ-Fός-ια, πεποιηκ-υσ-ία) κτλ. Τὰ δὲ τούτοις ὅμοια ἔρως, ἔρ-ωτ-ος, γέλ-ως, γέλ-ωτ-ος κ.τ.τ. προῆλθαν κατὰ παραγωγὴν ἐκ τῶν ἔρ-ος, ἔρ-ου, γέλ-ος, γέλ-ου κτλ., προσαρτήσας τοῦ τ νέου ἐπιθέματος σχηματισθέντος. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐπιθέματος ο-ντ ἐσχηματισμέναι φέρονται ἀναδεδιπλωμέναι τινὲς μετοχαί, οἷαι ἡ ὁμηρικὴ κεκλήγοντος, αἰ πινδαρικαὶ κεχλάδοντος (Πυθ. Δ'. 179), πεφρίκοντος (αὐτ. 183) καὶ αἰ αἰολικαὶ πεφύγγων, (= πεφευγώς, Ἀλκαίου κατὰ τὰ Ὁξώνεια ἀνέκδοτα I, 366, 22), πεπληρώκοντα (Λεσβ. ἐπιγρ. 2189) καὶ εἴ τις ἄλλη. Αὗται πρὸς τοῖς ἄλλοις μαρτυροῦσι τὸν ὡς ἐνεστώτων σχηματισμὸν τῶν παρακειμένων κατὰ τινὰς (ἀρχαῖζούσας) διαλέκτους, μάλιστα τὰς δωρικὰς καὶ τὴν αἰολικὴν. Ἀλλὰ περὶ τούτου καὶ ἀλλαχοῦ ἐλέχθη.

η.) Διὰ τοῦ ντ ἢ μόνου ἢ μετὰ τινος συνδετικοῦ φωνήεντος, πάλαι μὲν τῶν ἀρχαϊοτέρων α, (ι), υ, ὕστερον δὲ καὶ τοῦ ο: ιστά-ντ-ς, γεν. ιστά-ντ-ος, τιθέ-ντ-ος, διδόν-ντ-ος, φύ-ντ-ος, Ἀτλα-ντ-ος κ.τ.δμ. Αἰ-α-ντ-ος, Πάλλ-α-ντ-ος, Ποί-α-ντ-ος, Φόρβ-α-ντ-ος καὶ εἴτι ἄλλο, ἅτινα εἶνε ἀρχαῖαι μετοχαί. λατ. dic-e-nt-is, scrib-e-nt-is, audi-e-nt-is κτλ. δεικν-ύ-ντ-ος, φηγν-ύ-ντ-ος κ.τ.τ. Τίρ-υ-νθ-ος (;) πνευματισμῷ τοῦ τ, ὡς καὶ ἐν τοῖς Βοιωτικοῖς ἴωνθι (= ἴωντι, ἔωντι), παργινύωνθι (= παργινύονται) κλ. ἔλκ-ο-ντ-ος, λέγ-ο-ντ-ος καὶ αἰ λοιπαὶ τῶν εἰς ω μετοχαί, ἔτι τὰ: γέρ-ο-ντ-ος, λέ-ο-ντ-ος, ὀδ-ό-ντ-ος (αἰολ. ἔδ-ο-ντ-ος = ἐσθίοντος), δράκ-ο-ντ-ος κ.τ.τ., ἅτινα πάντα εἶνε ἀρχαῖαι μετοχαί.

θ.) Διὰ τῶν ἀρχαίων ἄν (σκρ. ān), ἐξ οὗ τὰ ἦν καὶ ὦν, ἄν, ἐξ οὗ τὰ ἐν καὶ ὀν, ἱν καὶ ἀνα (ἀνα, ὄνη, ἦνο κτλ.) Παι-ἄν, γεν. παι-ἄν-ος, μέλ-ἄν-ος, τάλ-ἄν-ος κ.τ.τ. Σειρ-ήν, γεν. — ἦν-ος, Ἐλλ-ήν

(ἀρχ. Ἑλλαν), πευθ-ήν, δοθι-ήν κ.τ.δμ. — ἄγ-ὦν γεν. ἄγ-ὦν-ος, τρίβ-ων, ἀγκ-ὦν κ.τ.δμ. τέρ-ην γεν. τέρ-εν-ος, εἶρ-ην γεν. εἶρ-εν-ος κ.τ.τ. — ἀηδ-ὦν γεν. ἀηδ-όν-ος, χελιδ-ὦν γεν. χελιδ-όν-ος, ἀρηγ-ὦν, σταγ-ὦν, εἰκ-ὦν, ἄξ-ων, κί-ων, τέκτ-ων, πέπ-ων κ.τ.δμ. καὶ τὰ ἐπενθέσει τοῦ δ γενόμενα: σπά-δ-ων, φλέ-δ-ων. ἀλγ-η δ-ὦν, ἀχθ-η-δ-ὦν, χαιρ-η-δ-ὦν, μελ-ε-δ-ὦν, σηπε-δ-ὦν, τερ-η-δ-ὦν, Σαρπ-ή-δ-ὦν, γεν. Σαρπ-ή-δ-οντ-ος καὶ Σαρπηδόρος (ἐκ τῆς σαρπ, σερπ, ἔρπ, σκρ. सर्प λατ. serp = ἔρπειν, ἰέναι, ὀρμαῖν. ὅθεν Σαρπηδών = ὁ ἐφορμῶν). ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἀλγ-η-δ-ὦν τοῦ δ ἐπεντεθέντος καὶ μετὰ σύμφωνον, ὅχι μόνον μετὰ φωνῆεν, ὡς ἐν τοῖς σπάδων, φλέδων, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς προφορᾶς παρενετέθησαν καὶ τὰ φωνήεντα η, ε., — τελχ-ίν (ὅπερ λέγεται ταῦτόν τῳ Θελγ-ίν ὄν.), ικτ-ίν. Ἐκ τούτων κατὰ παραγωγὴν, τ. ἔ. προσάρτησιν τοῦ νέου ἐπιθέματος α (α, η, ο), προῆλθαν τὰ ἀνα, ἀνη, ἀνο: ἐργ-άνη (δωρ. ἐργ-άνα), δαπ-ά-νη, δρεπ-άνη, ἐρκ-άνη, μηχ-ανή, ὄχ-άνη, πατ-άνη, πτισ-άνη, στεφ-άνη, τρυπ-άνη, τρυτ-άνη κτλ. βάσκ-ανος, κοῖρ-ανο-ς, βάλ-ανος (πιθ. ἐκ τοῦ βαλ = τὸ βαλλόμενον, τὸ πίπτον ἐκ τοῦ δένδρου), στέφ-ανος, λιχ-ανός, οὐρ-ανός (ἐκ τῆς ῥ. ὄρ — ὄρνυμι, ὄρος). δρέπ-ανον, γλύφ-ανον, κτέ-ανον (τὸ κεκτημένον), πλόκ-ανον (τὸ πεπλεγμένον), πόπ-ανον (= τὸ πεπεμμένον, πέμμα), ὄχ-ανον, τρύπ-ανον κτλ. πολλὰ δὲ τοιαῦτα ἐπίθετα: ἀγ-ανός, ἐδ-ανός, ἰδ-ανός, ικ-ανός, πιθ-ανός, στεγ-ανός, στυγ-ανός κτλ. τινὰ δὲ εἰς δανος ἐπενθέσει τοῦ δ: χλι-δ-ανός, τηκ-ε-δ-ανός, ληθ-ε-δ-ανός, τυφ-ε-δ-ανός. Συνέζη δὲ καὶ ἐνταῦθα ὕπερ καὶ ἐν τοῖς ἀχθ-η-δ-ὦν, χαιρ-η-δ-ὦν, κ.τ.λ. Ἀναλόγως δὲ ὕστερον ἐσχηματίσθησαν τὰ παρώνυμα μηκ-ε-δ-ανός (μῆκος), οὔτιδανός (οὔτις), ἐρευθεδανός (ἐρευθος) κτλ. ἔπειτα τὰ ὀνη καὶ ὠνη καὶ ὠνο-ς: ἀκ-όνη (ac-uo, ac-er, ἄκ-ρος, σκρ. âcu-s = ὠκ-ύς), ἀγ-χ-όνη, βελ-όνη, περ-όνη καὶ ἐπενθέσει τοῦ δ ἀρπ-ε-δ-όνη, ἀφηρημ. ἠδ-ονή, αὐ-ονή (αὔω, αὔω = ξηραίνω). κολ-ὠνη, ἀγκ-ωνή (καθομιλ.), μελ-ε-δ-ὠνη, μελ-ε-δ-ωνδ-ς κτλ. Τελευταῖον τὰ ἠνδ-ς καὶ — ἦνη: τιθ-ἠνδ-ς καὶ τιθ-ἦνη. (Πρβλ. τὴν σκρ. μέσσην μετοχὴν τοῦ dhâ — da-dhâna = τιθεῖσα, ποιῶσα). σελ-ἦνη (δωρ. σελ-άνα, σέλ-ας), εἰρ ἦνη (εἶρω, ἀρμόζω), Ἀθ-ἦνη (Ἀθ-άνα) κτλ.

ι.) Διὰ τοῦ (συγγενοῦς τοῖς προηγουμένοις) να (νη, νο-ς, νο-ν) σχηματίζονται καὶ οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα: ἄχ-νη καὶ ἄχ-νός, πάχ-νη, (πάγ-ος), τέχ-νη (τεκ — τέκ-ος, τέκτ-ων), φάτ-νη καὶ πάθ-νη (ἐκ τοῦ πατ — πατέομαι) ὅθεν καὶ τὸ καθομιλούμ. παχνί(ον) ἐναλλαγή τοῦ θ εἰς χ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ὄρνιθος καὶ ὄρνιχος, λύχ-νος (ξ.

λνκ. ἀμφι-λόκη, λνκ-αυγές· λατ. luo-is, lu(c)-na, πλό-ρος και πλυ-
ρός, ὑπ-ρος (σκρ. sva' rna-s), ἱπ-νός (πρβλ. τὴν μετοχ. ἱπ-ούμενον)
ἀ-ιδ-ρός, δα-ρός. (δα-δαίω), ἀγ-ρός, δει-ρός (ῥ. δει-δείδω), σεμ-ρός
ἀντὶ σεβ-ρός (σέβομαι), στεγ-ρός (= στεγ-ανός). στυγ-ρός, τεργ-ρός.
οκέπαρ-ρον (ῥ. σκαπ. — σκάπτω), σπλάγχ-ρον, στέρ-ρον (στερ-εός)
καὶ τὸ καθομιλ. σπάραχ-ρον (ἴσ. ἐκ τοῦ σπαραγ — σπαράσσω). Εἶνε
δὲ τὰ διὰ τῶν ἐπιθεμάτων *ᾱνα* καὶ *να* ἐσχηματισμένα καὶ τῶν
τριῶν γενῶν, προσώπων τε καὶ πραγμάτων δηλωτικά, ἀφηρημένα τε
καὶ συγκεκριμένα, ἐνεργητικά τε καὶ παθητικά καὶ οὐδέτερα, ὡς δεί-
χνουσι τὰ προεκτεθειμένα παραδείγματα.

Σημ. Συγγενῇ τοῖς προηγουμένοις εἶνε καὶ τὰ ἐπιθέματα *υν* καὶ
κατὰ παραγωγὴν *υρο-ς* καὶ *υνη*, ἅπερ ἐμφανίζονται ἐν τοῖς τέκτ-υν
(αἰολ. = τέκτ-ων) μόσ-υν γεν. μόσ-υν-ος (ἀν τὸ ὄνομα ἦνε καθ' αὐ-
τὸ ἐλληνικόν), κίρδ-υν-ος ἀλλὰ καὶ κίρδ *υν* (κατὰ Χοιροβοσκὸν ἐν
τοῖς Bekker ἀνεκδ. 1389. b.) καὶ ὁδ-ύνη (αἰολ. ἐδ-ύνη ἐκ τῆς ῥ. ἐδ
— ἐσθίειν ὅθεν ὁδ-ύνη = ἔδουσα)) κτλ.

ιά.) Τὰ ὑπὸ τὸ ἦ.) καὶ θ.) ἐπιθέματα τὸ μ προσλαβόντα πρὸ τοῦ
ἐναρκτικοῦ φωνήεντος παρῆζαν 1) τὸ *μαντ*, ὡς ἐν τῷ *ι-μάντ-ος* (ἐκ
τῆς ῥίζ. *σι*, ἥτις ἐν τῇ σανσκρίτῃ *δειν*, *δένειν* σημαίνει), καὶ κατὰ
συγκοπὴν τοῦ *ν* ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι τῶν εἰς *μα* οὐδετέρων·
πράγ-μα(ν)τ-ος, *πράγ-μα(ν)τ ι* κτλ. Αὐτὸ δὲ τὸ *μα* προῆλθεν ἐκ
τοῦ *μαντ* κατ' ἀποκοπὴν καὶ τοῦ *ν* καὶ τοῦ *τ*. Δῆλον δὲ πρῶτον ἐκ
τῶν ἀντιστοιχῶν λατινικῶν *ag-men* (= ἄγη-μα), *no men* (= gno-
men, πρβλ. *co-gno men*, ὁ νο-μα), *frag-men* καὶ *frag-ment-um* (= *ῥῆγ-μα*)
κτλ. Ἐπειτα ἐκ τῆς ἐν συνθέσει εἰς *μωρ* (μον) μορφῆς τῶν εἰς
μα, ὡς *πολυ-πράγ-μων*, *νεκρο-δέγμων*, *αἰθερο-βά-μων* κτλ. καὶ
τελευταῖον ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. εἰς *μαν* ἀντὶ
μα, οἶαι αἱ: *πράγμαν*, *θαῦμαν*, *σῶμαν* καὶ αἱ ὅμοιαι εἰς μέγα πλῆθος
ἐν τῇ περὶ τὸν ιβ'. μ. X. αἰῶνα ἀναφανῆσαι, π. χ. παρὰ Πτωχοπρο-
δρόμῳ: *ἀπολάκτισμαν* B'. 179. *ἀπόξυσμαν* A. 179. *θυρόκομμαν* B'.
224. *πέραμαν* A. 223. B'. 572 κτλ.

2) Τὰ *μᾶν*, *μην*, *μωρ* καὶ τὰ βραχέα *μεν*, *μον*: *Ἀλκ-μᾶν* ος.
ποι-μῆν γεν. ποι-μέν-ος (ῥ. ποι, πό-α), ὑ-μῆν γεν. ὑ-μέν-ος (ῥ. *ju*,
ὅθεν καὶ ζυγ, ζευγνύναι), *λι-μῆν*, *πυθ-μῆν* (πρβλ. *βυθ-ός*, ἄβυσσος),
αὐτ-μῆν (αφ, αῦ, αὐτ), *χει-μῶν* γεν. *χειμῶν-ος* (πρβλ. *χει-μα*), *λει-
μῶν*, *κευθ-μῶν*, *τελα-μῶν* (ῥ. *τλα*, *ταλ*. ὅθεν *τελαμῶν* = ὁ *τλάς*, φέ-
ρων). *πνεύ-μων* γεν. *πνεύ-μον-ος*, *ἄκ-μων* (ῥ. *ακ*, *αε-uo*, ὀξύς), *δαί-*

μων, *ἡγε-μῶν*, *κηδ-ε-μῶν*, *ἐπι-λήσ-μων*, *τέρ-μων*, *τλή-μων*, *φράδ-
μων* κτλ.

3) Ἐκ δὲ τῶν ἄρτι ἐκτεθειμένων κατὰ παραγωγὴν ἢ παρέκτασιν τὰ:
μδ-ρη, *μέν-ος*, *μένη*, *μένο-ν* καὶ κατὰ συγκοπὴν *μνδ-ς*, *μνα* (ἢ *μνη*)
καὶ *μνον*. *πη-μονή* (πα, πη, πα θ), *πλησ-μονή* (ῥ. *πληθ*.), *κλαν-μο-
νή*, *χαρ-μονή*, *φλεγ-μονή* κτλ. *ιστά-μενος*, *τιθέ-μενος*, *διδό-μενος*,
λεγ-ό-μενος, *πεποιη-μένη*, *πεπραγ-μένον* καὶ πᾶσαι αἱ μέσαι μετο-
χαί, ἔτι δὲ καὶ τὰ ὀνόμ. *μέδι-μνος* (ῥ. *μεδ-ι*. πρβλ. τὸ λατιν. *mēt-i-
or* μετρῶ· ἐντεῦθεν καὶ τὸ *μέδ-ων*), *στά-μνος*, *ἀ-τέρ-α-μνος* (ῥ. *τερ*,
τείρω ὅθεν καὶ τὸ οὐδ. *τέρ-ε-μνον*), *γυ-μνός* (= *γύ-μενος* ὁ ἐ. δύ-
μενος, *δυ-μνός*, καθὼς καὶ σήμερον πολλαχοῦ λέγεται), *κρή-δε-μνον*,
μέρ-ι-μνα (ῥ. *μερ*, ὅθεν καὶ *μέρ-μερ-α*, *μερ-μηρί-ω*, ἀρχαιότερον
σμερ, ὅθεν *σμερ-δ-ρός*, *σμερ-δ-αλέος*, ἔτι ἀρχαιότερον *σμαρ*, ὅθεν
σμάρ-αγ-ος κτλ. σκρ. *smṛ* = *κινεῖσθαι*, *ταράττεσθαι*, *διαλογίζεσθαι*,
διαβουλεύεσθαι), *ποι-μνή*, *στρω-μνή* καὶ τ.τ., ἅπερ πάντα ἦσαν πᾶ-
λαι προφανῶς μετοχαί, ὡς *μεδ-ι-μενος* (ὁ μετρῶν), *στά-μενος*, (= ὁ
ιστάμενος), *ποι-μένη* (= ἡ βόσκουσα), *στρω-μένη* κτλ. Ἐκ τῆς δοτι-
κῆς ἢ μᾶλλον τοπικῆς τούτων εἶνε καὶ τὰ ἀπαρεμφατικά ἐπιθέματα
μεναι καὶ *εναί* (= *αναι*), ὡς ἐν τοῖς *δό-μεναι*, *τεθρά-μεναι*, *λελοιπ-
εναί* κτλ. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἰδίως κατωτέρω. Ἀνάλογα δὲ τὰ λατιν.
vertu-mnus (*verto*), *auct-u-mnus* (*au-g-geo*), *al u-mnus* (*alo*), *fæ-
mina* (= *fu-mina* = *φυμένη*, *φύουσα*, *γεννώσα*), *col-u-mna* (ῥ. *cel*
— *cello*).

4) Τὰ *μινθ* (ἀντὶ *μιντ*) καὶ *μιν*: *ἐλ-μινθ-ος* (πιθανῶς ἐκ τῆς ῥίζ.
ελ. *Fel*, *ἐλίσσω* λατ. *ver-mis*) καὶ κατὰ παρέκτασιν τὸ *μινθ-ος* καὶ
βινθ-ος (μ. καὶ β ἢ F συναλλάσσονται): *τέρ-μινθ-ος* καὶ *τερ-έ-βιν-
θ-ος*, ἐρέ *βινθ-ος*. *ῥηγ-μῖν* γεν. *ῥηγ-μῖν-ος* (συνων. τῷ *ῥῆγ-μα*), *ἐρ-
μῖν*, *ὑσ-μῖν-ι* (δοτικ. καὶ ὀνομαστ. κατὰ παραγωγὴν *ὑσ-μῖν-η* ἐκ τῆς
ῥ. *judh* σκρ. ὅθεν *judh-ma* μάχεσθαι, *μάχη*), *στα-μῖν* καὶ εἴτι ἄλλο.
κατὰ δὲ παραγωγὴν τὸ *μιν-ος*, ὡς ἐν τῷ *κά-μιν-ος* (ἐκ τοῦ *κάF-ω*,
καί-ω). Σημαίνουσι δὲ ταῦτα τὰ ἀπὸ μ ἀρχόμενα ἐπιθέματα καὶ πρό-
σωπα καὶ πράγματα καὶ ιδιότητος συγκεκριμένας τε καὶ ἀφηρημένας.

ιβ.) Τὸ μ βάσιν ἔχουσι καὶ τινα ἄλλα ἐπιθέματα οὐσιαστικά τε καὶ
ἐπιθετικά, οἶα τὰ: *μο-ς*, *μη*, *μι-ς* (καὶ κατὰ παραγωγὴν *μιδ*, *μιτ*,
μιστ) ἐν τοῖς οὐσιαστ. ὄρχ-α-μος (ἐκ τοῦ ἄρχ-ω), *ἀτ-μός*, *βαθ-μός*,
σταθ-μός, *ι-σθ-μός*, *κλισ-μός*, *πορθ-μός*, *ὄρχη-θ-μός*, *σεισ-μός*, *δεσ-
μός*, *θεσ-μός*, *οἰκτιρ-μός* κτλ. ἐν τοῖς ἐπιθέτοις: *θερ-μός* καὶ εἴτι

ἄλλο. γνῶ-μη, δέσ-μη, γραμ-μή, φή-μη κτλ. δόνα-μεις, τέρ-μεις, φή-μεις, Θέ-μι-ε γεν. Θέ-μιδ-ος, Θέμιτ-ος καὶ Θέμιστ-ος.

γ.) Ἄλλο γένος ἐπιθεμάτων εἶνε τὸ *tar* (σκρ. *tr*, *tar*, *târ* ἑλλην. *τορ*, *τωρ* μόνον ἐπὶ τῆς ἐν. ὀνομαστ. καὶ *τηρ* ἐπὶ τε τῆς ὀνομαστ. καὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, *τερ* ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων καὶ *τυρ* μόνον ἄπαξ. λατιν. *tor*, ἐνίοτε *ter* καὶ δις *tur*) σημαίνει συνήθως μὲν καὶ ἀρχῆθεν τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον, ὕστερον δὲ καὶ πρᾶγμα. Καὶ προσωπικὰ μὲν εἶνε τά: *ιά τωρ* καὶ *ια-τήρ*, *δό-τωρ* καὶ *δο-τήρ*, *σω-τήρ*, *πα-τήρ*, *μή-τηρ*, *εἰνά τηρ*, *μάρ-τυρ* (αἰολ.) καὶ *μάρ-τυς* (κοιν. ἐκ τῆς ῥ. *μαρ* πκλ. *σμαρ* = μεμνησθαι). λατ. *da-tor*, *via-tor*, *pa-ter*, *mā-ter*, *fra-ter*, *pas-ser* (ἀντὶ *pat ter* ἐκ τῆς *pat* = βαίνειν, βυδίζειν, τοῦ στρουθοῦ παρὰ τὰ λοιπὰ πτηνὰ μᾶλλον βαίνοντος καὶ οἶον σκιρτῶντος), *vul-tur* (*vel-lo* σπαράσσω). Πραγμ. *ἀορ-τήρ* (ἄερω, αἶρω), *ἐλκυσ-τήρ*, *ζωσ-τήρ*, *καλυπ-τήρ*, *κολαπ-τήρ*, *κλιν-τήρ*, *κρα-τήρ*, *λαμπ-τήρ*, *ριπ-τήρ*, *ξυσ-τήρ*, *ἐνδυ-τήρ*, *καμπ-τήρ* καὶ τὸ οὐδέτερον *ἦτορ* (ἐκ τοῦ *va* = αἶ, πνέω, ὅθεν κυρίως *ἦ-τορ*) λατ. *gul-tur* (πιθάνως ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης *ghas* ἐσθίειν, βιβρώσκειν (πρβλ. τὰ γερμ. *gas-t* ἐκ τοῦ *gas tis* καὶ *ge-ges-sen*) ἐξ ἧς καὶ τὸ ἑλλην. *γασ-τήρ*).

Ἐκ τοῦ *tar* τούτου προήλθαν κατ' ἀποκοπὴν ἢ παραγωγὴν ἥτοι παρέκτασιν ἄλλα ἐπιθέματα καὶ 1) κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ρ τὸ *τᾶ* (λατ. *ta*) οὕτω γυμνὸν τιθέμενον ἐπὶ τῆς ὀνομαστ., ὡς ἐν τοῖς ἐπικοῖς καὶ αἰολικοῖς: *ἡψύ-τα*, *ἡχέ-τα*, *νεφεληγερέ-τα* κτλ. λατ. *roe-ta*, *nav-ta* κτλ. καὶ τὸ *τη-ς* (μετὰ τοῦ γνωρίσματος τῆς ὀνομαστικῆς), ὥστε τὰ ἀρχαιότερα καὶ πληρέστερα καὶ πῶς τῇ κλίσει δυσκολώτερον *ἀθλη-τήρ*, *αὐ-λη-τήρ*, *δεκ-τήρ*, *ὄρχη-σ-τήρ* κ.τ.τ. διεδέχθησαν τὰ ἀπλούστερα καὶ εὐκολώτερα *ἀθλη-τής*, *αὐλη-τής*, *δέκ-της*, *ὄρχη-σ-τής* κ.τ.δμ. Ὁμοίως ἀντὶ τοῦ *μάρ-τυρ* ἐπῆλθε τὸ *μάρ-τυς* καὶ αἰτιατ. *μάρτυν* ἀντὶ μάρτυρα (παρὰ Μενάνδρῳ), ἐν ταῖς λοιπαῖς πτώσεσι τοῦ ρ διατηρουμένου. — 2) κατὰ παρέκτασιν ἐπὶ τὸ εὐκλιτώτερον ἐκ μὲν τοῦ βραχυτέρου *tar* τὸ *tara* τ. ἔ. *τόρο-ς* (*τυρο-ς*) *τερο-ς*, *τερα*: *ἀλάσ-τορο-ς* ἐκ τοῦ ἀλάστωρ (γεν. ἀλάστορος), *διάκ-τορο-ς* (*διάκ-τορ*), *μάρ-τυρο-ς* (παρ' Ὁμήρῳ ὄν. πληθ. μάρτυροι), *ἀγρό-τερο-ς* (ἐκ τοῦ ἀγρο-τήρ, ἀνθ' οὗ καὶ ἀγρό-της λέγεται), *ὀρέσ-τερο-ς* (ἐκ τοῦ ἀπηρχαιωμένου ὄρεσ-τήρ, οὗ νωότερος τύπος Ὀρέσ-της ἐκ τοῦ ὄρος, θεμ. ὄρες, πρβλ. ὄρεσ-κῶς) κτλ. Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα εἶνε ἤδη παρώνυμα. Ἐκ δὲ τοῦ μακροτέρου *târ* τὸ *târa* τ. ἔ. *τηρο-ς*, *τηρα*, *τηρο-ν*, οἷα τὰ ἐπιθετικῶς ἐκλαμβανόμενα *καυσ-τηρό-ς* ἐκ τοῦ *καυσ-τήρ* (καῖ, καίω), *αὐσ-τηρό-ς* ἐκ τοῦ ἀπηρχαιωμένου *αὐσ-τήρ* (ῥ. αὐ-ω κυρ. αὐσ-ω, σκρ. *ush*. λατ.

ur-ere) κτλ. Ἐν δὲ τῇ λατιν. τοῦ ἁ ἢ ὁ εἰς ἡ τραπεύοντος τὸ *luru s*, *lura*, ἐπιθέματα τῶν μετοχ. μελλόντων: *da-luru-s*, *scrip-luru-s*, *quaesi-luru-s* κτλ. ἐκ τῶν *da-tor*, *scrip-tor* κτλ., καὶ ἀφρημένων ὀνομάτων *practura*, *quaes-lura*, *na-lura* κτλ. — 3) Κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ *tara* τὸ *tra* ἔ. *τρο-ς*, *τρα*, *τρο-ν*, προσώπων τε σημαντικὰ καὶ πραγμάτων: *ια-τρό-ς* (πρβλ. *ια-τήρ*), *δαι-τρο-ς* (*δαι-τήρ* καὶ *δαί-τωρ* ἐκ τοῦ *δαί-ω*), *χύ-τρο-ς*, *δλε-θρο-ς* (πνευματισμῷ τοῦ τ, ὡς καὶ ἄλλου) καὶ τὰ ἐπιθετὰ *βλω-θρό-ς* (μολ — μβλώσκω, βλώσκω), *λά-λη θρο-ς*. *Δήμητρα* ἐκ τοῦ *Δημήτερα* (ὀνομαστ. ἀρχαιοτ. ἀντὶ τοῦ *Δημή-τηρ*), *μή-τρα*, *μί-τρα*, *γάσ-τρα*, *καῦσ-τρα*, *φαρ-έ-τρα* (ῥίζ. *φαρ*, *φερ*, ὅθεν ἴσως καὶ *φᾶρος* = φόρεμα), *βά-θρα*, *χύ-τρα* (ἰων. *κύ-θη* πρβλ. *κιθών* καὶ *χιτών*), *ξύσ-τρα*, *μάκ-τρα* (ῥ. *μαγ*, ὅθεν καὶ *μάσσω* *μᾶζα* καὶ *μάγ-ειρο-ς*) κτλ. *ἄρο-τρον*, *λου-τρόν*, *θέα-τρον*, *κέν-τρον*, *ῥέε-θρον*, *σεῖσ-τρον*, *σκήπ-τρον*, *τέρε-τρον*, πάντα τόπων καὶ ὀργάνων δηλωτικά· μισθοῦ δὲ σημαντικὰ τά: *διδάκ-τρον*, *λῦ-τρον*, *μήνυ-τρον*, *σῶστρον* συνήθως ἐπὶ πληθυντικοῦ. Λατινικὰ δὲ τοιαῦτα εἶνε τά: *fenēs tra* πιθαν. ἐκ τοῦ *φαιν*, *φαν* σκρ. *bhâ*), *lus-trum*, *mons-trum* κτλ.

ιδ.) ἕτερον γένος ἐπιθεμάτων ἀπὸ τ ἀρχομένων εἶνε.

1) τὸ *ia* (ἑλλην. *το-ς*, *τη*, *το-ν* λατ. *tu-s*, *ta*, *tu-m*), δι' οὗ ἐν μὲν τῇ σανσκριτῇ καὶ τῇ λατινικῇ ἐσχηματίσθησαν αἱ παθητικαὶ μετοχαί, ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ τὰ τούτοις ἐννοηματικῶς τε καὶ τυπικῶς ὁμοιότατα ἐπίθετα. Ἦσαν δὲ ταῦτα κατ' ἀρχὰς ὅχι μόνον παθητικά, οἷα τὰ *γραπ-τός*, *λεκ-τός*, *ρή-τός* κτλ. λατ. *scrip-tus*, *dic-tus*, *ama-tus* κτλ. ἀλλὰ καὶ ἐνεργητικά ἢ οὐδέτερα, οἷα τά: *μενετός* (= μένων), *ἀπείρατος*, *ἄγνωστος* (= ἄπειρος, οὐ πειρασάμενος, οὐκ ἐγνωκός) κτλ. λατιν. *conceptus* = *qui concepit* σκρ. *bhîtas* = τρέμων, φοβούμενος (ἐκ τοῦ *bhî*, φοβεῖσθαι). Τούτων τινὰ ἀπέβησαν οὐσιαστικά: *ἐρπ-ε-τόν* (= τὸ ἔρπον), *δάκ-ε-τον* (τὸ δάκνον), *γωρυ-τός*. Ἀλλὰ δ' ἀφρημένην ἔννοιαν ἔλαβαν: *ἄμη-τος*, *ἄρο-τος*, *βίο-τος*, *ἔμε-τος*, *θάνα-τος*, *κάμα-τος*, *κωκυ-τός*, *ὑ-ε-τός*. *αὐ-τή*, *ἄ-τη*, *γεν-ε-τή*, *δαί-τη*, *κοί-τη* (κεῖ-μαι), *μελ-έ-τη*, *πινυ-τή*, *τελ-ε-τή* κλ.

2) τὸ *ti-ς* καὶ (τροπῇ τοῦ τ εἰς τὸ συριστικὸν σ πρὸ τοῦ ι, καθὼς καὶ ἐν τῷ γ'. προσώπῳ τῶν βημάτων: *δίδω-σι* ἀντὶ *δίδω-τι*, λέγουσι ἀντὶ λέγοντι) *σι-ς*. Εἶνε δὲ ταῦτα συγκεκριμένα τε καὶ ἀφρημένα: *μάρ-τις* (ἐκ τῆς ῥ. *μαρ* ὅθεν καὶ *μνα*, μεμνησθαι, μένος, *mens* κτλ.), *μάρπ-τις* (ῥ. *μαρπ*—*μαρ*, ὅθεν *μάρ-η* = χεῖρ καὶ *μάρ-να-μαι*), *πόσι-ς* (σκρ. *patis*, ὅθεν καὶ *δεσ-πότης*), *πάμφθερ-σις*, *βορβοράρα-*

εις, ὠτοκάταεις κτλ. λατιν. hos-tis (γοτθ. gast(i)s ἐκ τῆς ῥ. ghas = ἐσθίειν). ξυσ-τις γεν. ξυσ-τί-δ-ος ἀμπω-τις, μῆ-τις, φά-τις, πίο-τις (πιθ), πύσ-τις (πυθ), βά-σις, δόσις, ὄψις, σκέψις, φεῦξις κλ.

3) Τὸ *tu* (τυ-ς ἄρσ. κ. ὑηλ. καὶ τυ οὐδέτερον) σημαίνει καὶ τοῦτο κατ' ἀρχὰς τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον, ὡς δῆλον ἐκ τῶν σανσκριτικῶν *jā-tus* ὀδίτης (ἐκ τοῦ *jā* ἰέναι), *bhā-tus* (ἐκ τοῦ *bhā* φαίνειν), *gā-tus*, ἀηδών (ἐκ τοῦ *gāi* ἄδειν), *vaḥa-tus* βοῦς (ἐκ τοῦ *vaḥ*, *vehere*, *Fé-χειν*, ὀχεῖν) κλ. καὶ ἐκ τῶν ἑλληνικῶν μάρπ-τυς ἄρπαξ (Ἡσυχ.), *φῖ-τυς* = φύ-τυς, γεννήτωρ. Πραγμάτων δὲ σημαντικά, μάλιστα κατ' οὐδέτερον γένος, εἶνε τὰ λατιν. *fruc-tus*, *por-tus*, *hab-i-tus* καὶ τὰ ἑλλην. ἄσ-τυ (ῥ. *vas* = κατοικεῖν), *φῖ-τυ* καὶ εἴ τι ἄλλο. Ἀφηρημένης δ' ἐννοίας τὰ σκρ. *hē-tus* αἰτία (ἐκ τοῦ *hi* θεῖναι), *Kra-tus* θυσία (ἐκ τοῦ *kr*. ποιεῖν, τελεῖν), τὸ λατιν. *or-tus* καὶ τὰ ἑλλην. ἀλαλη-τύς, ἀρπακ-τύς, βοη-τύς, γραπ-τύς, δαι-τύς, ἐδη-τύς, σωφρονιστ-ύς κτλ.

Τὰ τρία ταῦτα ἐπιθέματα *ta*, *ti* καὶ *tu* εἶνε συγγενέστατα τῇ τε φωνῇ καὶ τῇ ἐννοίᾳ, ὡς δεικνύει ἡ πρὸς ἀλλήλα παράθεσις των, καὶ δὴ καὶ ἐναλλάσσονται πολλάκις, ὡς ἀλαλητός (παρ' Ὀμήρῳ, Ἡσιόδῳ καὶ Πινδάρῳ) καὶ ἀλαλητύς (Ἀνθολ. Παλατ. 6, 51). βοητός (καθομιλούμενον) καὶ βοητύς *φυτόν* καὶ *φῖτυ* κτλ. Ἄλλο ἐπίθεμα, μάλιστα τῷ *ta* (το-ς) συγγενέστατον, εἶνε τὸ ἀπλοῦν *τ*, ὅπερ πρὸ τοῦ *ς* τῆς ὀνομαστικῆς ἐκπίπτει ἐν ταῖς λοιπαῖς πτώσεσιν ἐπανέρχεται. Διὰ δὲ τὴν βραχύτητά των τὰ τοιαῦτα ὀνόματα συνήθως ἐν συνθέσει διετηρήθησαν, οἷα π. χ. ἀγνώ-ς γεν. ἀγνώτ-ος, σιδηρο-βρώ-ς, ἡμι-θνή-ς κτλ. περὶ ὧν ἡδὴ ἀνωτέρω ἐρρέθη. Ἐντεῦθεν ἡ ὑποψία, μήπως ὁ ἀρχαιότατος τούτων τύπος ἦτο τὸ ἀπλοῦν *τ*, ἐξ οὗ ὕστερον κατὰ παρέκτασιν προήλθαν τὰ *τ-ός*, *τη*, *τον*, *τι-ς*, *τυ* *ς* καὶ *τυ*. Ἀπλοῦν δ' οὕτως ἐσχηματισμένον φαίνεται τὸ *δαίς* γεν. *δαιτ-ός*, ὅθεν κατὰ μετάπτωσιν *δαίτη*. Τοῦ δ' ὁμοίου φαινομένου οὐδετέρου σταῖς γεν. *σταιτός* ἔμοιγε ἀδηλος ἡ ἀρχή.

ιέ.) Ἄλλο γένος ἐπιθεμάτων εἶνε τὰ διὰ τοῦ *λ*, ὡς *λο-ς* (λη, λο-ν), *αλο-ς*, *ελο-ς*, *ηλο-ς*, *ιλο-ς*, *υλο-ς*, *ωλο-ς* (ωλη κτλ.), δι' ὧν σχηματίζονται ὀλίγα μὲν ῥηματικά, πλεῖστα δὲ παρώνυμα: αὐ-λός (αφ πνέω), καυ-λός (καφ, κλῖω), χυ-λός (χυ, χέφ-ω), στῦ-λος (στυ, στα), μοχ-λός (μογ, μόγις). καὶ ἐπίθετα: δει-λός, δῆ-λος (δα, ὅθεν καὶ δαλός), στρεβ-λός (στρέφ-ω), τραυ-λός (τραφ, ὅθεν τραῦμα), τυφ-λός (τύφ-ω. κυρίως ὁ καπνῶς ἢ ὁμίχλη ἐκτετυφλωμένος), ψι-λός (ψί, ψιά. τετριμμένος, γυμνός) κτλ. θηλ. αὐ-λή καὶ αὐ-λή, ζεύγ-λη, θη-λή

(θα — θῆσαι, θῆσθαι = θηλάζειν, θηλὴν ὑπέχειν), παῦ λα (παύ-ω), τριγ-λη καὶ τὸ καθομιλ. στρίγ-λα (τριγ — τέτριγ), τρώγ-λη (τρώγω· κυρίως σπῆλχιον, ἐνθα ἡ γῆ ἐξεσκαμμένη καὶ οἶον ἐκτετραχημένη), φυλή (φύω) — οὐδετ. ζάγκ-λον (ζάγκαιολ. = δαγκ. ὅθεν ζάγκλον = ὄργανον δάκνον καὶ τέμνον), κᾶ-λον καὶ κῆ-λον (τὸ καίμενον ξύλον, κάφ-ω), μῆ-λα (τὰ πρόβατα, ἐκ τῆς φωνῆς μῆ), ραῦ-λον, ξύ-λον (ξύω, ξέφ-ω) κτλ. αἰθ-αλος καὶ αἰθ-άλη, ἄγκ-αλος καὶ ἀγκ-άλη, δάμ-αλος καὶ δαμ-άλης καὶ δάμ-αλις, κεκρύφ-αλος, κέφ-αλος, διδάσκ-αλος, ὀμφ-αλός (*umb-i-licus*) κτλ. ἐπίθετα: ἀπ αλός (ἀφ. εὐ-αφής, ἡδὺς τῇ ἀφῇ), ρηφ-αλός καὶ ρηφ-αλέος καὶ ρηφ-άλιος, ρυστ-αλός καὶ ρυσταλέος, σπάτ-αλος κλ. θηλ. ἀμ-άλη, κροκ-άλη (κρόκ-η, αλός καὶ ρυσταλέος, σπάτ-αλος κλ. θηλ. ἀμ-άλη, κροκ-άλη (κρόκ-η, κρέκω), στραγγ-άλη (ῥ. στραγ, ὅθεν καὶ ἀστράγαλος), φι-άλη (= πι-άλη, πί-νω), κεφ-αλή καὶ (μακεδον.) κεβ-λή. οὐδετ. γνάφ-αλον (γνάφω, γναφεύς), γύ-αλον (γύ-α, γύ-ης, γυῖον, γυρός), κρότ-αλον, πτύ-αλον (καὶ πτύ-ελον· πτύ-ω), ῥόπ-αλον (ῥέπω, ῥίπτω) κτλ. — ἄγγ-ελος (ἄγω), εἰκ-ελος (εἰκ. εἰκών), κρέκ-ελος (θρήνος, κοπετός), ῥάκ-ε-λος (τραχύς, ἀπότομος. πρβλ. τὸ ῥά-χος καὶ τὸ σημερινὸν βράχος = ῥάχος ἐκ τοῦ ῥρήγ-νυ-μι), Σθέν-ελος, σκόπ-ελος. ἀγ-έλη, θυ-μ-έ-λη, κυψ-έλη (κύπη. πρβλ. τὸ σημερ. κουφάρι = κυφάρι ἐκ τοῦ κυφ-άλιον), νεφ-έλη, πιμ-ελή. δεικ-ελον καὶ δεικ-ηλον κτλ. ἀτυζ-ηλός (= τρομακτικός, ἀτύζω), γαμ-ηλός καὶ γαμ-ήλιος, διψ-ηλός καὶ διψ-αλέος, ἐκ-ηλός (ἐκ-ών; Buttm.), ἀ-ῥδ-ηλός (ἰ μὴ δρώμενος καὶ ὁ ποιῶν μὴ δρᾶσθαι), καπν-ηλός, μιμ-ηλός, ὑπν-ηλός, ὑψ-ηλός κτλ. γαμψ-ήλη (γάμφ. κάμπ-τ-ω), θυ-ήλη, ζυ-ήλη. ραίκ-ηλον (Δυκόφρ. = αἰνιγμα. πρβλ. ῥοικός), κειμ-ήλιον, καρθ-ήλιον. καὶ μετὰ τῆς δι-φθόγγου *ει* ἀπειλή (ἴσως ἐκ τοῦ ἀπ-ύ-ω) καὶ ὥτ εἰλή (οὐτ-άω) κτλ. — αἰγ-ιλος, ἄργ-ιλος (ἀργ. ἀργ-ής, ἄργυρος, *alb-us*), δαψ-ιλος καὶ δαψ-ιλής, ὀργ-ιλος, στρόβ-ιλος. μαρ-ίλη (ἀνθρακία μεμαρασμένη· μαρ —, μαρ-αίνω), πε-πραδ-ίλη, πέδ-ιλον ττλ. — δάκτ-υλος (δακτ —, δεκτ —, δεικ-τ. πρβλ. τὸ καθομιλούμενον δείχτω), βόμβ υλος καὶ βομβ-ύλη, πίτ υλος, στέμφ-υλον καὶ σταφ-υλή. ἐπίθετα: ἀγκ-ύλοι, αἰδ-ύλος, αἰσ-υλος, γογγ-ύλος, στωμ-ύλος κτλ. αἰ-όλος (αἰώ, αἰσ-ω), ἱερ-όλης (= ἱερεύς. Σοφοκλῆς παρ' Ἡσυχίῳ), μαιρ-όλης, ὀζ-ό-λης, σκωπτ-όλης, φαιν-όλης (εἶδος ἐπενδύτου) καὶ φαιν-ολῖς = φωσφόρος. ἁμαρτ-ωλός, φειδ-ωλός. γαμψ-ωλή, εὐχ-ωλή, θερμ-ωλή (= θερμότης), μεμψ-ωλή (Ἡσυχ. μέμψις), παυσ-ωλή, τερπ-ωλή, φειδ-ωλή. εἰδ-ωλον, εἰδ-ωλον καὶ εἰδ-ώλιον κτλ.

ις.) *ακ* καὶ *ηκ*, δι' ὧν καὶ ῥηματικά καὶ παρώνυμα: ἄρπ-αξ (=

ακ-ς. πρβλ. τὸ λατιν. rap-ax), βῶλ αξ (ἐκ τοῦ βῶλος), κόλ-ακ-ς, πόρ-αξ, φαίν-αξ, ὄρπ-ηξ, μύ-αξ (ἐκ τοῦ μῦς), ἄν-αξ, βάβ-αξ, πάλ-αξ, τρίβ-αξ, φύλ-αξ καὶ κατ' ἐξόγκωσιν ἢ παρέκτασιν τὰ: φάλ-αγξ, φάρ αγξ. βάβυκος, παλλλακός, φύλακος (Ἡροδ. Β'. 121 κ' ἄλλ.), φαρμ-ακός κτλ.

ιζ'.) ιο-ς, ια, ιο-ν, δι' ὧν ἐπίσης ῥηματικά τε καὶ παρώνυμα: ἄγ-ιος (ἄγ — ἄζομαι σκρ jag' = θεραπεύειν), πάγ-ιος (παγ, πηγ νυμι), φθί-δ-ιος, ἀμφά-δ-ιος (ἀνα-φα ἰνω), ἀποσπά-δ-ιος κτλ. θηλ. οὐσιαστικά: μαν-ία, ρυχ-ία (ραγ = ῥήγνυμι). τοιαῦτα καὶ τὰ γέννα καὶ γεν-εά ἐκ τοῦ γεν-2α (διατηρ. ἐν τῇ καθομιλουμένῃ) κατ' ἐξομοίωσιν τοῦ ι μετὰ τὸ ἡγούμενον ν ἢ τροπὴν εἰς ε, οἷς ἀνάλογα τὰ λατιν. fur ia, ser-ies, progen-ies, fac-ies

Ταῦτα εἶνε τὰ κυριώτερα ἐπιθέματα, δι' ὧν ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ τισι τῶν συγγενῶν γλωσσῶν ἐσηματίσθησαν τὰ πρωτότυπα ὀνόματα, τὰ ῥηματικά. Τὰ δὲ λοιπὰ ἢ εἶνε παρεκτάσεις τούτων ἢ συνδυασμοὶ δύο ἢ πλειοτέρων, π. χ. αλ-εος, αλ-ιος, αλ-μι-ος, αλ-μος. ιμος. ο μ-εος, εν-ε-ος, τηρ-ιος, τηρ-ιον, τ-εος κτλ. Ἀλλ' ἡ ἔρсуна τούτων τε καὶ τῶν ὁμοίων ἀνῆκει πλέον εἰς ἄλλο μέρος τῆς γραμματικῆς.

Τὰ θέματα λοιπὸν τῶν ὀνομάτων λήγουσιν ἐν τῇ ἑλληνικῇ εἰς φωνήεντα καὶ εἰς σύμφωνα· καὶ τὰ μὲν φωνήεντα εἶνε τὰ τρία πρωτογενῆ, τὸ α (μετὰ τῶν ἐπιγόνων του η καὶ ο καὶ ω) καὶ ι καὶ υ, τὰ δὲ σύμφωνα εἶνε πάντα τὰ ἄφωνα κ, γ, χ. τ, δ, θ. π, β, φ. τὸ ἔρρινον ν, τὸ ὑγρὸν ρ καὶ τὸ συριστ. σ. εἰς λ λήγει τὸ θέμα μόνου τοῦ αλ-ς γεν. αλ-ός, ἐν ᾧ ἐν τῇ λατινικῇ π χ. πλείονα θέματα λήγουσιν εἰς τὸ ὑγρὸν τοῦτο: sol-is, ex-sul-is, con-sul-is κτλ. εἰς δὲ τὸ μ οὐδὲν ἑλληνικὸν θέμα λήγει. Ἐκ τῶν εἰς φωνῆεν ληγόντων τὰ εἰς α (ο, η) πάντα, πλὴν τῶν εἰς ω θηλ., οἷα τὰ ἡχώ γεν. ἡχώ-ος, Γοργώ κτλ. ἐπὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὑπάρχοντα εἰς μίαν κλίσιν, ἥτις ἐκ τῆς ἐν τῇ ἁπτικῇ καὶ τισιν ἁλλαις διαλέκτοις ἰσοσυνλλαβίας τῶν λοιπῶν πτώσεων πρὸς τὴν ὀνομαστικὴν ἰσοσυνλλαβος ἐκλήθη· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα εἰς φωνῆεν τε καὶ σύμφωνον λήγοντα, εἰς ἑτέραν, τὴν περιττοσύνλλαβον καλούμενην. Ἡ προτέρη τούτων εἶνε πολὺ εὐχερεστέρα τῆς ἑτέρας καὶ οἷον λειοτέρα καὶ ὁμαλωτέρα. Ἡ γλῶσσα λοιπὸν, μάλιστα ἡ ποιητικὴ καὶ ἡ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ἐνθεν μὲν ταύτην τὴν κλιτικὴν εὐκολίαν θηρεύουσα, ἐνθεν δὲ τοὺς πληρεστέρους καὶ ἀνετωτέρους τύπους, οἷοι οἱ φωνηεντόληκτοι πρὸς τοὺς συμφωνολήκτους, ἀγαπῶσα, ἢ χρεῖαν αὐτῶν χάριν τοῦ μέτρου ἔχουσα, πρωτίμως ἤδη ἤρχισε νὰ ἐπευρύνῃ τὰ συμφωνολήκτα εἰς φωνηεντόληκτα, ἐνίοτε δὲ καὶ τούναντίον, ἀλλὰ διὰ τὴν αὐ-

τὴν χρεῖαν τὰ δεύτερα εἰς τὰ πρότερα. Περί ἐκτέρης τῶν τροπῶν τούτων ἤδη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν σποράδην ἔγινε λόγος. Ἐκεῖ δηλ. ἐλέχθη, ὅτι τὰ ἐπιθέματα αν, ον, ων, ην, μεν, μου, ταρ, τηρ, ακ κατὰ παρέκτασιν ἔγειναν αρο, αρη, ορη, ωρη, ηρο, ηρη, μερο, μερη καὶ (συγκοπῇ) μνο, μνα, μονη, τρο, τρα, τηρο, τηρα καὶ (ἀποκοπῇ) τα ἢ τη, ακο, ὧν παραδείγματα αὐτόθι ἐξετέθησαν, οἷς προσθέτονται ἐδῶ ἄλλα τινὰ παραδείγματα, καταφανέστερον ποιοῦντα, πόσον ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς συμφωνολήκτων εἰς φωνηεντόληκτα μεταπλάσεως ἐπεκράτησε.

Μεταπλάσθησαν λοιπὸν τοιοῦτοτρόπως.

τὰ	εἰς	τὰ	εἰς
αἰξ (Ἀπολλ. Ἀργον. Δ'. 820)	κίνυψ — κίνυφος	κίνυψ — κίνυφος	
— αἰκή (Θμην)	Κρηστών — Κρησώνη. οὕτω καὶ	Κρηστών — Κρησώνη	
ἀναξ — ἀνακος ἢ ἀνακός	(Ἑρμιών — Ἑρμιόνη	(Ἑρμιών — Ἑρμιόνη	
(Σχ. Ἰλ. Ω, 566.)	ἰτών — ἰτώνη	ἰτών — ἰτώνη	
ἄμβιξ — ἄμβικος	ὠλήν — ὠλήνη. (Σουίδ.)	ὠλήν — ὠλήνη. (Σουίδ.)	
αἰξ — ἡγος (Βοιωτ. Ἑ- πιγρ. C. I. 4569 α.)	Καππάδοξ — Καππαδόκης, — κος (E. M. 490)	Καππάδοξ — Καππαδόκης, — κος (E. M. 490)	
ἄρπαξ — ἄρπαγος, ἄρπάγη	κρόκα (αἰτιατ. Ἡσιόδ. Ἔργ. 538)	κρόκα (αἰτιατ. Ἡσιόδ. Ἔργ. 538)	
— ἄρπαγῆ.	— κρόκη (ἡ)	— κρόκη (ἡ)	
ἀγών — ἄγωνος (Ἀλκαίου	Γραῖκες — Γραικοί.	Γραῖκες — Γραικοί.	
Ἀποσπ. C III, 65 παρὰ Φωτίῳ	γλαῦξ — γλαῦκος (Ζηνοδ.	γλαῦξ — γλαῦκος (Ζηνοδ.	
ἐν λ. καὶ Σουίδα.)	— καὶ γλαῦκα. Σχολ.	— καὶ γλαῦκα. Σχολ.	
ἔλιξ — ἐλίκη	Λειψ. Ἰλ. Α, 195.	Λειψ. Ἰλ. Α, 195.	
ἥλιξ — ἡλίκος	γρύψ — γρύπος	γρύψ — γρύπος	
ἰώξ (Ἰλ. Α, 604) — ἰωκή (Ἰλ. Ε, 524.)	Γόρτυν — Γόρτυνα.	Γόρτυν — Γόρτυνα.	
— ἰωκή (Ἰλ. Ε, 524.)	Γοργών — Γοργώνη (Λουκ.	Γοργών — Γοργώνη (Λουκ.	
ἱλιγξ — ἱλιγγος, ἱλίγγη	ετ. διαλ. α.)	ετ. διαλ. α.)	
(Ἡσυχ.)	Γυρτών — Γυρτώνη	Γυρτών — Γυρτώνη	
ὄρυξ — ὄρυγῆ καὶ ὄρυχῆ	Γηρυών — Γηρυόνης καὶ Γη- ρυονεύς.	Γηρυών — Γηρυόνης καὶ Γη- ρυονεύς.	
ὄψ (λατιν. vox) — ὄσσα	Χάλυβες — Χάλυβοι	Χάλυβες — Χάλυβοι	
κέρκωψ — κερκώπη	Χοίνικες — Χοινίκαι	Χοίνικες — Χοινίκαι	
κῆρυξ — κήρυκος (αἰολ. Ε. Μ. 775, 26.)	πάλλαξ — παλλακός, — κή	πάλλαξ — παλλακός, — κή	
κρέξ — κρέκα (ἡ. Εὐσταθ. 1528, 18.)	πέλιξ — πελίκη.	πέλιξ — πελίκη.	

τά	εἰς	τά	εἰς
πίθηξ —	πίθηκος	τέρην —	τέρεινος
πελεκαν —	πελεκανός	τρίδαξ —	τρίδακος
πτύξ —	πτυχή	δάκας —	δάκοι καὶ δακοί
πρόσφυξ —	πρόσφυγος	δόρξ —	δόρκος, δόρκη, δορκάς.
πλάκας —	πλάκαι (Ἐπιφαν. Τ. Β'. 279.)	δαίς —	δαίτη (Ζ'. 155 Σχολ. Θεοκρ.)
βάβαξ —	βάβακος (Ἡσυχ.)	θρίναξ —	θρινάκη
βόστρυξ —	βόστρυχος.	διασφάξ —	διασφαγή
Βραχυάνες —	Βραχυάνοι (Καίσαρ διαλ. Β'. 611. c.)	θισί —	θίναις (ποιητ. π. βοτ. 5. 3.)
Βρύγες —	Βρύγοι	λάλαξ —	λαλαγή
φύλαξ —	φύλακος Ἡροδ. Γ'. 4, 14. 48. 5'. 75.)	λάταξ —	λατάγη
Φοῖνιξ —	Φοινίκη	λύγγας —	λύγγους (Ἀρτεμιδ. Ὀνειρ. Β'. 12.)
φάλαγξ —	φαλάγγη	Μόσσυνες —	Μόσσυνοι
φύσιγξ —	φυσίγγη	στίχες (ὀν. σίξ;) —	στίχος (δ).
φλέβες —	φλέβαι (Ἡσυχ.)	σκῶψ —	σκῶπος κτλ.
φρίξ —	φρίκη (μεταγ.)	σάμβυξ —	σαμβύκη.
τίθην —	τίθηνος		

Ἄν δὲ τὰ Αἰάκος, Πιττακός, Πιττάλακος, Πύρρακος, Ἀστράβακος, Ἄστακος, Ἀβδάκος, ὀστακός ἢ ἀστακός, ἐρίθακος, μαλ(θ)ακός, φαρμακός κ. τ. ὅμοια παραβάλωμεν πρὸς τὰ Ajax, βλάξ (= μ(α)λάξ) καὶ τὰ λοιπὰ εἰς αξ, δὲν θὰ δυσκολευθῶμεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι καὶ ταῦτα ἐξ ἀρχαιοτέρων εἰς ακ-ς μετεπλάσθησαν. Εἶνε γνωστὴ καὶ ἡ διμορφία τῶν ἐκ τῆς ρίξ. ὅπ' ἡ τοῦ ἐπιθέματος οπ (= οκ) συνθέτων ἢ παραγῶγων, οἷα Χάροψ καὶ Χάροπος, Κέκρωψ, Κρότωπος, Θεόπη, Καλλιόπη, Παρθενόπη, Τριόπας κτλ. Ἐπ' ἴσης γνωστὴ εἶνε καὶ ἡ κατὰ πτώσεις (ἀπαντῶσα) μετάπλασις τῶν ὀνομάτων Ἀἴδης, ἄλω, αἰπός, ἀλκή, Ἄρης, γέλω (—ος), γόνυ, δάκρυ (—υον), ἔρω (—ος), Ἐτεοκλῆς καὶ Πάτροκλος, ἔως (ἥως), ἥρω, λᾶας, Οἰδίπους (γεν. —ος, —ας κλ.) (οὕτω καὶ αἰγόπους καὶ αἰγι-(ο)πόδης Ἰμν. εἰς Πᾶνα 2), ὄνειρον, ὅσσε (δοτ. πληθ. ὅσσοις), πρόσωπον (πληθ. πρόσωπα καὶ προσώπατα κτλ.), ὕδωρ, υἱός, οὖς (δοτ. πληθ. ὥσι καὶ ὥτοις Φρόνιχος 211). Κατὰ τὸ ὥτοις ἐσχημάτιζαν εἰς οἰς ἀντὶ σι τὰς δοτ. πληθ. πολλῶν ὀνομάτων, μάλιστα τῶν εἰς μα, Αἰολεῖς τινες καὶ Δωριεῖς, οἱ Αἰτωλοὶ π. χ. γερόντοις ἔλεγαν καὶ παθημάτοις (Ἀριστοφ. Βούζαντ., παρ' Εὐσταθ. 279, 38. 1764, 22 κξ.), οἱ δὲ Δεσφοὶ τοῦλάχιστον κατὰ

τὸν γ'. π. X. αἰῶνα, ἀγῶροις, ἐντυγχανόντοις καὶ Λαμῖοις ἔλεγαν (C. I, 1693. I, 3. 7. Rhein. Mus II. p. 114), οἱ δὲ Τχυρομενῖται ἐρομναμόροις καὶ σιτοφυλάκοις (παρὰ Franz.). Ἡ γεν. τοῦ γάλα ἦτον ὅχι μόνον γάλακτος, ἀλλὰ καὶ γάλα (Ἀριστοφ. Βούζαντ. παρ' Εὐσταθ. 1627, 43). Ὁμοία εἶνε καὶ ἡ ἐναλλαγή τῶν εἰς ης (γεν. εος) καὶ ος (γεν. ου) ἐπιθέτων ἀλουργῆς καὶ ἀλουργός, ἐνεργῆς καὶ ἐνεργός, ὀμαλῆς καὶ ὀμαλός, νεουργῆς (Πλουτ. Αἰμ. 2. π. 5) — νεουργόν (Πλατ. Πολιτ. 5'. 93), δαψιλῆς καὶ δαψιλός, δυστυχῆς καὶ δύστυχος, εὐτυχῆς καὶ εὐτυχος (καλότυχος καθομιλ.) κτλ.

Πόσον δὲ μεγάλη ἦτον ἡ ἀνάγκη τῆς μεταπλάσεως ταύτης εἰς τὴν ἡμετέραν, τὴν ἀρίαν, φυλὴν, δῆλον ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμία τῶν ἀδελφῶν τῇ ἐλληνικῇ γλωσσῶν ἔμεινεν αὐτῆς ἐλευθέρα, καὶ χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὅψιν αἱ νεώτεραι καὶ γνωστότεραι παραφυάδες, αἱ γερμανικαὶ καὶ αἱ ῥωμανικαὶ γλώσσαι. Οὕτω π. χ. ἐν μὲν τῇ σανσκριτῇ 1) τὰ ἐν τῇ ἐλληνικῇ εἰς ακ ἢ ακο θέματα φέρονται συνήθως εἰς αca, ὡς nāy-aca-s ἡγεμών, ὀδηγός (ῥ. ni), nart-aca-s ὀρχηστήρ (ῥ. nr.t) κτλ. 2) τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέματος ant καὶ anta παρεκταθέντος ἐσχηματίσθησαν ὀνόματα ἀντίστοιχα τοῖς εἰς της καὶ τωρ ἐλληνικοῖς π. χ. g'ay-ant — g'ay-anta, νικητῆς (ῥ. g'i, ὅθεν πιθανῶς καὶ τὸ γί-γ α(ν)τς.

g'iv-ant — g'iv-anta ζωντανός (ῥ. g'iv).

manday-ant — manday-anta, κοσμήτωρ

(θέμα manday ῥ. mand κόσμος) τούτοις ἀνάλογα εἶνε τὰ ἐλληνικὰ ἐθελοντῆς, ἐκοντῆς (Φρυν. — σλ. 4. Θωμάς Μάγ. 285. E. M. 436, 4) ἐκ τῶν ἐθέλ οντ-ς, ἐκ-οντ-ς καὶ ἀκόμη ἐγγύτερα τὰ Δόντας (Παυσ. 5'. 19, 8) ἐκ τοῦ δό-ντ-ς (δούς) καὶ πᾶσαι αἱ καθομιλούμεναι ἐνεργ. μετοχαὶ λέγοντας, γράφοντας, ζῶντας, ἀγαπῶντας κλ. ἐκ τῶν λέγων, γράφων, ζῶν, ἀγαπῶν κλ. ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦ ὀνομαστικοῦ ὡς ἡ χρῆσις ἐν τῇ δημῳδαί, ἀλλὰ γεγραμμένη γλώσση, ἐμφανίζεται ἤδη ἀπὸ τοῦ 12ου αἰῶνος. Ἐκ τοῦ ποιήμ. Β. X. γελῶντα, βλέποντά τον ἢ κόρη (πρβλ. καὶ χαμογελῶν ἢ κόρη), ἀκούοντα ὁ Βέλθανδρος οὐδὲν ἀπηλογήθη, λέγοντα (ἢ Χρυσάντζα) κτλ. ἐκ τῶν τοῦ Στεφ. Σαχλήτη: πιστεύοντα γὰ μ' ἔκαμε πολλὰ μεγάλην χάριν Δημ. Ζήνου Βατρachoμ. 347 βλέποντα θαμμένον τὸν Σευτλαῖον αὐτ. 106 λέγοντάς τ' ἀπεκρίθη κτλ. — 3) ὁμοίως μετεπλάσθησαν τὰ: str. εἰς iārā, ἀστήρ. (dant) (πρβλ. τὸ λατιν. dent-is) εἰς danta-s ὀδούς, — ὄντ-ος: nis' καὶ mis' ἂ νύξ. pad καὶ pada-s πόδες, ποδός. mās καὶ mānsa κρέας mās καὶ māsa-s μὴν (μεῖς κατὰ διαλ. λατ. mens).

kara (χείρ) κατὰ γράμμα ἀντιστοιχοῦν τῷ ἑλλην. *χέρα*: *e'ōra-s* (φώρ) κλέπτης κτλ.

Ἐν δὲ τῇ *λατινικῇ* 1) τὰ ἐν τοῖς ἐξῆς συνθέτοις μονοσύλλαβα καὶ συγχρόνως τριτοσύλλαβα παρεξετάθησαν εἰς δισύλλαβα καὶ ἰσοσύλλαβα: *prae-cox* (coc-s) — *prae-coquū s. pani-fex* — *panificus*. *ar-u-sper* — *pro-spicus*. *armi-ger* — *mori-gerus*. *tibi-cen* — *tibi-cin-us*. *vesti-ceps* — *urbi-capus*. *fæni-sex* — *fæni-seca* κλ.

2) Τὰ ἐν τῇ σανσκριτῇ καὶ τῇ ἑλληνικῇ εἰς *u* (υ) ἐπιθετικά θέματα ἢ ἀμετάτροπα μέιναντα εἰς τὴν ἰσοσύλλαβον κλίσιν μετέβησαν, οἷα τὰ: *densu-s* δασύ-ς. *bardu-s* βραδύ-ς ἢ διὰ τοῦ *i* παρεξετάθησαν, οἷα τὰ: *brev-i-s*, βραχύς. *lev-i-s* (ἀντὶ *leg-vi-s*) — *ελαχ-ύ-ς* σκρτ. *laghu-s*. *tenu-i-s* σκρ. *tanu-s*. *suav-i-s* (ἀντὶ *suadvi-s*), ἡδύς. *svādu-s* (σκρτ.). Ὁμοίως μετεπλίσθησαν, φαίνεται, καὶ τὰ *can-i-s* (ῥ. *cun* — *cuan*, *can* πρβλ. τὰ ἑλλην. κύ-ων, κυ-ρός). *juven-i-s* σκρτ. *juvan*. *aur-i-s* (ἀντὶ *aus-i-s*) ἐκ τοῦ *aus*. πρβλ. τὰ αἰολ. καὶ κρητ. αὖς γεν. αὐτ-ός. δωρ. ὤς, ὠτός, κοιν. οὖς. Καὶ πολλὰ συμφωνόληκτα ἐπὶ τῆς γεν. πληθ. *mont-i-um*, *gent-i-um*, *civitat-i-um* καὶ ἄλλα. Καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πτώσεως καὶ τῆς πληθ. ὀνομ. τὰ οὐδέτερα, αἱ μετοχαὶ καὶ τὰ ἀνάλογα ἐπίθετα. *agent-i-a*, *agent-i-um*, *simplic-i-a*, *simplic-i-um*. κτλ. Περὶ τοῦ ἐκ τοῦ περιττοσυλλάβου αὐ(σ)ως (ἁώς, ἡώς) σχηματισμοῦ τοῦ ἰσοσυλλ. *aurora* ἤδη ἀνωτέρω ἐλέχθη.

3) Πολλὰ ἰδίως ἑλληνικὰ περιττοσύλλαβα εἰς τὴν λατινικὴν μεταβάλλοντα ἰσοσύλλαβα ἀπέβησαν, οἷα τὰ: *Ἀγκών* — *Ancona*. *Ἀσκάλων* — *Ascalona*. ἄτταγᾶ(ν)ς — *attagēna*. ἄλιξ — *alica*. ἀψίς — *absida*. εἰλωρ — *Helota*. ἔποψ — *upupa*. ἑβδομάς — *hebdomada*. ὀποῦς (αἰτ. ὀπέντα) — *opoenta*. — βούπαις — *pûbēda*. Περσίς — *Persida*. πλακοῦς — *placenta*. πάνθηρ — *panthēra*. — φάλαγξ — *palanga*. σπήλυγξ *spelunca*. φόρμιγξ (μύρμυξ. Ἡσυχ.) *formica*. — θώμι(γ)ξ — *t(h)omica*. κρηπίς — *crepida*. κρατήρ — *cratera*. στατήρ — *statera*. Τοιαῦτα ἴσως εἶνε καὶ τὰ σφήξ — *vespa*. θήρ — *fera* (αἰολ. φήρ). Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποδεικνύουν τὸ καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ λόγου ῥηθέν, πόσον ἀναγκαία εἰς τὴν γλῶσσαν εἶχεν ἀποδοῦσα πρωτότως ἢ εἰς φωνηεντόληκτα παρέκτασις ἢ μετάπλασις τῶν συμφωνολήκτων θεμάτων, μάλιστα ἐν τῇ τοῦ δήμου συνηθείᾳ, πανταχοῦ τὴν εὐκολίαν καὶ ἄνεσιν ἐπιδιωκούσῃ· τὰ δὲ τελευταῖα ἰδίως ἐμφαίνουσι πόσον εἶχε τὸ πάθος τοῦτο ἐπικρατῆσιν ἐν ταῖς δημοτικαῖς διαλέκτοις τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ὅτε ἡ λατινικὴ τὰ ἠρανίζετο ἐξ αὐτῶν. διότι δὲν πιστεύω, ὅτι ὅλη ἡ μετάπλασις εἶνε μόνως τῆς λατινικῆς ἔργον. Τὴν

κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἤδη συνηθεστάτην ταύτην μετάπλασιν τῶν τριτοκλίτων εἰς πρωτόκλιτα καὶ εἰς δευτερόκλιτα ἐν τῇ ἑλληνικῇ συμ-μαρτυροῦσι μετὰ τῶν εἰρημένων καὶ τὸ μέγα πλῆθος τῶν εἰς *ar* (ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ γλώσσῃ συνήθους *a*) αἰτιατικῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων, αἵτινες πᾶσαι, ἢ τοῦλάχιστον αἱ πλείσται, ὀνομαστικᾶς ἐνικ. εἰς *a* ἢ *a-c* ὑποθέτουσιν. Ἀπαντῶσι δ' αἱ τοιαῦται αἰτιατικαὶ ἐν ἐπιγραφαῖς, π. χ. *μητέραν* (C. I., 1988, b. A, 10), *γυναῖκα* (2089. 2472 f.), *θυγατέραν* (2039. 2264. b.), *στυλλεῖδα* (3293), *εὐσχήμονα* (2347. b. 3), *ἀνδριάρταν* (3676, 17), *ἀνδρα* (1781. 2472. e), *ἡρώα* (2264 f) κ.λ. Τοιαῦται καὶ αἱ εἰς *κλῆν* (ἀντὶ *κλῆ* ἐκ τοῦ *κλεα*): Ἡρακλέην (Ἀνεκδότ. Bekker p. 1194), *Σοφοκλῆν* (ἐπιγραμ. κλεα): Ἡρακλέην (Ἀνεκδότ. Bekker p. 1194), *Σοφοκλῆν* (ἐπιγραμ. ἐν τ. βίῳ τοῦ Σοφοκλέους. Εὐσταθ. 1562, 39). C. I. 388, 3), *Τηλεκλῆν* (Πολυβ. ΔΒ'. 7, 14), *Πραξικλῆν* (C. I. 2376, 2). *Κτησικλῆν* (2347. c. 14), *Μενεκλῆν* (3052, 7. 35), *Διοκλῆν* (Διοδώρ. Σικ. ις'. 64. *Διοκλέα* Πλουτ. Θεμιστοκλ. 32), *Μνασικλῆν* (Διοδ. ΙΗ. 24), *Δημοκλῆν* (C. I. n. 3256 δῖς, ἀλλ' αὐτόθι *Δημοκλέα*), *Ἐτεοκλῆν* (Anecd. Bekker. 731, 14), *Στρατοκλῆν* (C. I. 109, 8. 2488, 2), *Ἀγαθοκλῆν* (2558, 3), *Ἰεροκλῆν* (3137, 7. 24), *Μεγακλῆν* (Διοδώρ. ΙΔ'. 6), *Χαρικλῆν* (Νικήτ. Εὐγενειαν. ἐρωτ. διηγ. Α. 327), *Πολεμοκλῆν* (Πολυβ. Δ'. 52, 2) κτλ. κτλ.

Διὰ τοιούτων λοιπὸν βραχυδιδωρ διελθοῦσα ἡ μετάπλασις τῶν συμφωνολήκτων θεμάτων εἰς φωνηεντόληκτα καὶ καθ' ὅλου τῶν περιττοσυλλάβων εἰς ἰσοσύλλαβα, ἐπ' ἐσχάτων πανταχοῦ ἐπεκράτησεν ὥστε οὐ μόνον ἡ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων (δημώδης) γλῶσσα ἡ *λαμπάδα* ἔλεγεν, ἢ *ἐβδομάδα*, ἢ *τετράδης* κ.τ. ὅμοια (πρβλ. Μιχ. τ. Ἐφέσιον ἐν τῷ ἐ τῶν Ἀριστοτ. Νικομ. σλ. 64, b 67, a. Θεοφ. Χρον. συνεχ. σλ. 430, 1. 15. κ. ἄλλ.), προσέτι ἡ *σπάνη* (ἢ ἀντὶ *σπάνις* (Θεοφ. συνεχ. 479, 2. 759, 13), ἢ *Τραπεζοῦντα* (Χρον. Πασχ. σλ. 35) καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων: ὁ Ἄλως γεν. τοῦ Ἄλυ, ὁ Λαυδὺς ἢ Λαυδὺς, τοῦ Λαυδῦ (Θεοφ. Χρον. συνεχ. 427, 4. Σιμοκ. 331, 7. 332. 340), ὁ Τίγρης, τοῦ Τίγρη (Θεοφ. συνεχ. 427, 6) κτλ. ἀλλ' ἐν τέλει καὶ ἡ μετὰ ταῦτα μέχρι σήμερον καθομιλουμένη πάντα τὰ τριτόκλιτα ἐπὶ μὲν τῆς ἐνικ. ὀνομαστ. σταθερῶς, ἐπὶ δὲ τῆς ἐν. γεν. συχνότερον εἰς πρωτόκλιτα, ὅ ἐ εἰς *ας* (ἄρσ.) καὶ *α* (θῆλ.) μετασχηματίσασα λέγει π. χ. ὁ *φύλακας*, ὁ *κόρακας* (ἐνίοτε δὲ καὶ *κόρακος*, ὡς ἐν τῇ παροιμίᾳ: « *κόρακος κοράκου μάτις δὲν βγίζει* »), ὁ *λέοντας*, ὁ *ρίγαντας*, ὁ *ἀρχοντας* (καὶ ὁ *ἄρχος*), ὁ *γέροντας* (καὶ ὁ *γέρος* μετὰ τινος διχοφρενείας τῆς σημασίας), ὁ *δαίμονας*, ὁ *πατέρας*, ὁ *βασιλιάς*, ὁ *χαλ-*

κλῆς κτλ. ἡ αἶγα, ἡ φλέβα, ἡ χέρα, ἡ εβδομάδα, ἡ τετράδην, ἡ Τροί-
 ζῆνα, ἡ μητέρα κτλ. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐν. γεν. τοῦ φύλακα (σπην. φύλακος),
 τοῦ ἀρχοντα καὶ ἀρχόντου (σπην. ἀρχοντος), τοῦ γέροντα (σπην. —
 ος), τοῦ δαίμονα (—ου), τοῦ πατέρα, τοῦ βασιλῆα, τοῦ χαλκῆα κτλ.
 τῆς αἶγας, τῆς φλέβας, ἀλλὰ τῆς εβδομάδος, τῆς μητέρας καὶ μητρός
 κτλ. Ἐπὶ δὲ τῆς πληθ. ὀνομαστ. τὰ μὲν ἄρσεν καὶ εἰς ἐς καὶ εἰς οἱ,
 ὡς γέροντες καὶ γερόντοι, ἀρχοντες καὶ ἀρχόντοι, κόρακες καὶ κο-
 ράκοι, δαίμονες καὶ δαιμόνοι, ἀλλὰ πατέρες καὶ πατεράδες (μετὰ
 διαφόρου σημασίας), βασιλῆδες καὶ (συνηρ.) βασιλεῖς κτλ. τὰ δὲ θηλ.
 εἰς ἐς μόνον: φλέβες, μητέρες καὶ μητεράδες, εβδομάδες κτλ. Τῶν δ'
 οὐδετέρων τὰ μὲν, ἀκραιότερα κατὰ τοὺς ἀρχαίους τύπους διετηρήθη-
 σαν, ὡς π. χ. τὸ πρᾶγμα, τὸ σῶμα κτλ. τὸ πάθος, τὸ γένος, τὸ τεύ-
 χος, τὸ τέλος κτλ. τὸ κρέας (ἀλλὰ καὶ κρέασι ἐκ τοῦ κρέασιον ὑποκορ.),
 τὸ τέρας κτλ. τὰ δὲ μετεπλάσθησαν μάλιστα ἐν ταῖς πλῆθυσιν, ὡς τὸ
 κέρατον, τοῦ κεράτου. τοῦ κρεάτου, τοῦ γένου(ς), τοῦ τέλου
 (ς) κτλ. Ἀρχαιότερα παραδείγματα ἐκ τῆς δημώδους γλώσσης εἶνε τὰ
 ἐξῆς: ἐκ τοῦ Α. Κ. ἡ χεῖρα (= χεῖρ). εἰς πένην (= πένητα). τὸ ἡμι-
 σον (= ἡμισυ). ὁ ἄνδρας (πολλάκις). τὴν χάριτα (δῖς). γείτονα,
 συγγενῆ. εἰς τινα. εἰς λυκάδας (= λυκάδωντας) αἰῶνας. Ἐκ τοῦ Β.
 Χ. ἡ πατρίδα. τὴν φλόγα. οἱ μεγιστᾶνοι, τοὺς μεγιστάνους. τὴν γυ-
 ναῖκα. τῆς εὐγενῆς μου θυγατρός. τοὺς συγγενούς. Ἐκ τοῦ Θ. Ρ. ὁ
 Χάροντας (= ὁ Χάρων). ὁ μάστορας. τινας (= τίς). ὁ Χάρος. γυ-
 ναῖκα. τὴν χέρα. ὁ γένος (= γέρων). ἡ γυναικα. τὴν νύκτα (=
 νύκτα). ἐκ τοῦ Σ. Σ. ἡ πλάκα τοῦ μνημάτου. ἡ ψείραις. κορέοι. μυρ-
 μήγχοι. οἱ φυλακατόροι. τὴν μάστιγα. ὁ φυλακατόρας. τοὺς φυλα-
 κατόρους. τὴν χέρα. κοράκοι κτλ. ἐκτὸς τῶν εἰς οἷα(ς) μετοχῶν,
 περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἄλλ' ἡ παράθεσις τούτων πρὸς τὰ ἀρχαιότερον μετεπλάσθέντα μᾶς
 δείχνει διχοφάνειαν, ταύτην, ὅτι ἐν τούτοις μὲν ἐπικρατεῖ τὸ φων. α
 π. χ. ὁ φύλακας, ἡ φλέβα κτλ. ἐν ἐκείνοις δὲ τὸ ο καὶ τὸ η π. χ. ὁ
 φύλακος, ὁ τρίβακος, ὁ ἄγωνος. ἡ αἰκή, ἡ δαίτη, ἡ φρίκη κτλ. πόθεν
 ἡ διαφορὰ αὕτη; Πρὸς ἐξήγησιν αὐτῆς οἱ γραμμῆται, ἀπὸ τοῦ Ἀπολ-
 λωνίου μέχρι Κοραῆ καὶ μέχρι σήμερον, ἐπλάσαν ἢ πεπλάσμενον παρ-
 ἔλαβον τὸ πάθος τὸ λεγόμενον ἀνδρομήν, ἥτοι τὴν σχηματισμὸν νέ-
 ων ὀνομαστικῶν ἐκ μιᾶς τῶν ἄλλων πτώσεων, τῆς γεν. τοῦ ἐν. καὶ τῆς
 αἰτ. ἐν. καὶ πληθ. ὥστε κατ' αὐτοὺς ἐκ μὲν τῆς ἐν. γεν. ἐσχηματίσθη-
 σαν αἱ εἰς ος νέαι ἄρσεν. ὀνομαστικαί, ἐκ δὲ τῆς πληθ. αἰτιατ. αἱ εἰς
 ἐς ὄνομα, ἐκ δὲ τῆς ἐν. αἰτιατ. αἱ εἰς α θηλ. ὄν. Ὁ δὲ λόγος, δι' ὃν ἡ

γλῶσσα τὸ παιγνίδι τοῦτο ἐπικίεν, εἶνε ὅτι αἱ δύο αὗται ἢ τρεῖς πτώ-
 σεις εἶνε κατ' αὐτοὺς αἱ συνηθέστεραι ἐν τῷ λόγῳ. Διὲ καὶ ὁ μὲν Ἕλληνα
 τοῦ δήμου ἀνὴρ παρὰ τοῦ λογίου συμπολίτου του συχνὰ πυκνὰ γενικὰς
 εἰς ος καὶ αἰτιατικὰς εἰς α καὶ ας ἀκούων ἐξέλαβεν αὐτὰς ὀνομαστικὰς
 (!) καὶ ὡς τοιαύτας ἤρχισε νὰ τὰς μεταχειρίζεται, ὁ δὲ Λατῖνος παρὰ
 τοῦ γείτονός του Ἰταλιώτου ποτὲ μὲν συνηθέστερον τὰς γενικὰς ἐλέ-
 φαντος, ἄβακος, τιτᾶνος κ. ἄλλας ὁμ. ἀκούων ἐπλάσε τὰς ὀνομαστικὰς
 elephantus, abacus, Titanus, ποτὲ δὲ τὰς ἐν. αἰτιατ. πάνθηρα, κρα-
 τήρα, φάλαγγα κ. ἄλλ. ἐπλάσε τὰς ὀνομ. panthera, cratera, palan-
 ga κτλ.

Σημ. Ἰδοὺ καὶ αἱ περὶ τούτου δόξαι τινῶν ἀρχαίων γραμματικῶν
 καὶ τοῦ Κοραῆ ὑπὸ Lobeck εἰς ταῦτ' ἀσπασμέναι ἐν Παραλειπομένῳ
 σλ. 144 καὶ ὁ Πρισκιανὸς ἐν βιβλ. IV. 5, 25. p. 236 λέγει: in mul-
 tis invenimus a genitivo græco factum latinum nominativum,
 elephantus, abacus, Titanus, Aethiopus; nec non ab accusativo
 panthera, cratera; quod græci quoque in multis fecere et geni-
 tivo et aliis casibus pro nominativo usi, ὁ μάρτυρος, ὁ ἰκτῖνος.—
 Ὁ δὲ Φώτιος: Κρίψ, ζώφιον. ἡ γενικὴ μετέστη εἰς εὐθείαν καὶ σημαί-
 νει τὸν ὀλίγον δαπανῶντα. — Ἐτυμ. Μεγ. 490, 18: Καππάδοξ σε-
 σημειώται ἐκ τῶν εἰς ὧς ἀρσενικῶν διὰ τοῦ μικροῦ γραφόμενον ἡ γε-
 νικὴ Καππάδοκος μετὰγεται εἰς εὐθείαν καὶ κλίνεται Καππαδόκου, τὸ
 δὲ Καππαδόκης κατὰ μεταπλάσμον. — Στέφανος ἐν λ. Ἰβηρία: —
 Ἀπολλώνιος ἀπὸ τῆς γενικῆς Ἰβηρος εὐθείαν παράγει ὡς τοῦ φύλακος,
 ὁ φύλακος, ὁ μάρτυρος, χάροπος, Τροίζηνος. Πρὸς λ. E. M. 87, 35.
 Στέφανον ἐν λ. Ἐρμιόνη. E. M. δαίτη. Εὐσταθ. 665, 7: ἀπὸ τοῦ φρίξ,
 φρίκα, παρὰ τοῖς ὕστερον ἢ φρίκα καὶ φρίκη ἰωνικῶς. « et αἶψα ex α-
 ἔρα ortum esse affirmat Schol. I I, 133, δαίτα = δαῖτα Etym.
 M. in quam opinionem vix incidissent, nisi jam illa ætate percre-
 buisset hæc terminationum casualium depravatio, quum in no-
 vitia græcitate latissime grassari locuples testis est Corais ad
 Plut. Alcib. c. 22. p. 365. T. 11: πολλὰ ἐκ τῆς τῶν περιττοσυλ-
 λάβων εἰς τὴν τῶν ἰσοσυλλάβων μετηνέχθησαν κλίσιν, παρὰ μὲν τοῖς
 ἀρχαίοις πεφεισμένως: ἡ Δήμητρα, ἡ Γόρτυρα, ἡ Γυρτώρη παρ' ἡμῶν
 δὲ κατακορέστερον ἢ μητέρα γὰρ φημὲν καὶ ἡ θυγατέρα ἢ ἡ γαστέρα,
 et similiter ab accusativis pluralibus nominativos proserpere, ὁ
 κόρακας, ὁ βασιλέας, ὁ ἱερέας, quibuscum comparat nomina pro-
 pria antiquitus recepta: Τριόπας, Λεπρέας, Ἀμοιθέας, Ἡρωτέας
 quae aliorum pertinere ostendi in dissert: de Ambiguis, et ad

extremum participiorum casum in nominativum converti demonstrat, primum apud veteres græcos Δόντας Paus. VI. 19 tum multo magis adulterato antiquitatis colore ὄντα, βλέποντα, ἀκούοντα pro casibus rectis. » Lobeck ἐν τῷ προειρημένῳ χωρίῳ.

Ἀλλὰ διὰ τί, καθὼς ὁ Ἕλλην δημότης παρὰ τοῦ συμπολίτου του (λογίου) συχνότερον τὰς εἰς ος ἐνικ. γενικ. καὶ τὰς εἰς ας πληθ. αἰτιατ. ἤκουε, νὰ μὴ τὰς ἤκουε καὶ ὁ Λατίνος παρὰ τοῦ γείτονός του Ἰταλιώτου ἐπ' ἴσης συχνά, ἵνα καὶ ἐκ τούτων τὰς εἰς ας ὀνομαστ. καὶ πυκνότερον τὰς εἰς ος ἢ us ἐπλασσε; Ποῖος δ' ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ μὲν ἀρχαῖοτεροι Ἕλληνες συχνότερον τὰς εἰς ος ἐν. γεν. ἤκουαν καὶ ἐκ τούτων δῆθεν τὰς εἰς ος ὀνομαστικὰς τῶν ἐσχημάτιζαν, ὡς φύλακος, ἄγωνος, πελεκᾶνος, γρύπος, ἦγος (Βοιωτ. = αἶξ) κλ., οἱ δὲ νεώτεροι τὰς εἰς ας πληθύντ. αἰτιατ. συχνότερον δῆθεν ἀκούοντες ἐκ τούτων τὰς εἰς ας ὀνομαστ. ἐσχημάτισαν; Ποῖος δ' ὁ λόγος δι' ὃν ἡμεῖς μὲν συνηθέστατα τὰς εἰς α θηλυκ. ὀνομαστ. μεταχειριζόμεθα, ἢ αἶγα, ἢ φλέβα, ἢ μητέρα καὶ σχεδὸν μόνον ἢ τετράδην, ἐκεῖνοι δὲ συχνότερον τὴν εἰς η μετεχειρίζοντο: ἢ δαίτη καὶ ὄχι ἢ δαῖτα, ἢ φρίκη, ἢ διασφαγή, ἢ ῥωγή κ. τ.τ. καὶ ὄχι, ὡς τὴν σήμερον ἐν πολλοῖς, ἢ φρίκα, ἢ διασφάγα, ἢ ῥωγα κτλ.; Ὁ μόνος ἢ κυριώτατος λόγος πάντων τούτων εἶνε, ὅτι ἢ γλώσσα, μάλιστα ἢ δημώδης, δυσκολίαν τινὰ ἀπαντῶσα ἐν τε τῷ πρώτῳ σχηματισμῷ καὶ τῇ κλίσει τῶν συμφωνολήκτων καὶ ἐν γένει περιττοσυνλλάδων ὀνομάτων, ἐν δὲ τῇ τῶν μονοσυνλλάδων χρήσει καὶ τινὰ μονοτονίαν, ὡς εἴρηται, καὶ ἀτερπῇ ἀρρυθμίαν αἰσθανομένη, ἤρχισε νὰ τὰ παρεκτείνῃ καὶ πῶς ἐξομαλύνῃ προσαρτήσῃ τοῦ φωνήεντος α, ὅπερ ἐν μὲν τῇ Ἰων. διαλέκτῳ καὶ τῇ ἐκ ταύτης ἀναπτυχθείσῃ λογίᾳ Ἀτθίδι μετέβη εἰς τὰ ἀγαπητὰ αὐταῖς φωνήεντα ο (ἐπὶ τῶν ἀρσεν.) καὶ η (ἐπὶ τῶν θηλ.), ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις διαλέκτοις ταῖς ἥττον πεπαιδευμέναις, τ. ῥ. ἥττον ἀπεξεσμέναις καὶ λελεασμέναις καὶ διὰ τοῦτο ἀρχαϊκωτέραις, ταῖς αἰολ. καὶ δωρικαῖς καὶ ἐν τῇ ἐπ' ἴσης κατὰ πολλὰ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις ἐμμενούσῃ ἢ καὶ πολλάκις ἐπ' ἐκείνα ἐπιστροφούσῃ δημῳδῇ ἐκείνο τὸ α διετηρήθη ἢ ἀνενεώθη, συντελοῦσης ἐν μέρει μόνον καὶ τῆς εἰς α καὶ ας ληγούσης ἐν. καὶ πληθ. αἰτιατ. ἐν τῇ λογίᾳ γλώσσῃ. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν Ἴων καὶ ὁ πεπαιδευμένος Ἀττικὸς, Αἰολεὺς καὶ Δωριεὺς ἀντὶ μὲν τῶν φύλαξ, ἄγων, μάρτυρ(ς), ἄρπαξ κ.τ.δμ. ἐπλασαν ἢ πεπλασμένα παραλαβόντες μετεχειρίσθησαν τὰ φύλακος, ἄγωνος, μάρτυρος, ἄρπαγος κ.τ.τ., ἀντὶ δὲ τῶν φρίξ, ἰώξ, ῥώξ, δαίς, πτύξ κλ. τὰ φρίκη, ἰωκή, ῥωγή, πτυχή κ.τ.τ., ὁ δ' ἀπαίδευτος καὶ ἀρχαῖος Αἰολεὺς, Δωριεὺς, Ἀττικὸς καὶ ὁ κατὰ τε

τοῦτο καὶ κατ' ἄλλα πολλὰ αἰολοδωρίζων νέος Ἕλλην τὰ φύλακος, ἄγωνος, μάρτυρος, ἄρπαγος ῥώγα, φλέβα, ἐβδομάδα κτλ. Διὰ ταῦτα ὀρθότερόν μοι φαίνεται περὶ τοῦ ὅλου πράγματος ὁ Lobeck λέγων (Paralipom. p. 148): Non minus ambigum, sed minus ambigi dignum, qua via paronymia illa sint orta; utrum, ut veteres volunt, a certis praeformatisque casibus, an potius a stirpe ipsa. Equidem ita mihi persuasi, anadromen illam ad servandum scholasticae disciplinae tenorem perapte excogitam esse, sed priscos nomenclatores, quae dictu opus erant, libere atque sine proplasmate finxisse. Adeo enim cerea est vocabulorum natura, ut in ipso loquentium ore aliter atque aliter figurentur. »

Ὁ ὑπὸ τῶν Ἰώνων πολλάκις ὀνειδιζόμενος διὰ τοῦ α πλατειασμὸς τῶν Αἰολέων καὶ Δωριέων μετὰ τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν κατὰ τοῦτο πολλαχοῦ δωριζόντων Ἀττικῶν ἐμφαίνεται μάλιστα, τῶν ῥιζῶν παραλειπομένων, ἐν ταῖς καταλήξεσι τῆς ἀ. κλίσεως. Οἷα π. χ. τά: Ἀφροδίτα καὶ αἰολ. Ἀφρόδιτᾶ, εἰράνα, Σελάνα, ρύμφα, Ἀτρείδας, Λεωνίδας, Φοιβίδας, Δερκυλλίδας, Αἰοχρώνδας, Ἐπαμεινώνδας, Πυθαγόρας, Ἀρισταγόρας (Ἴων. — ρης) ἀλήθεια, βασιλεία κ.τ.τ. ἀντὶ τῶν Ἰων. Ἀφροδίτη, εἰρήνη, σελήνη, ρύμφη, Ἀτρείδης, Λεωνίδης, ἀληθητή, βασιλητή κτλ. καὶ τὰ ἰδίως Μακεδονικά: Ἀλκέστας, Πευκέστας, Φιλώτας, βουκεφάλας κτλ. Εἰς ταῦτο φέρει ἢ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἔχει καὶ ἡ ἐν ταῖς αἰολ. καὶ δωρικαῖς διαλέκτοις καὶ μάλιστα ἐν τῇ δημῳδῇ γλώσσῃ προτίμησις 1) τῶν εἰς ας καὶ ης (τοῦ ἢ προελθόντος ἐκ τοῦ α) πρωτοκλίτων ἀντὶ τῶν ἐν τῇ λογίᾳ συνήθων εἰς ος, οἷα π. χ. τὸ Λακωνικὸν Παρθενίας (ἀντὶ τοῦ Παρθένιος), τὰ παρὰ τοῖς δραματικοῖς, ἐν τοῖς χορικοῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπαντῶντα: ἄρπαξάνδρα (κῆρ) Αἰσχ. Ἔπτ. 757 ἀντὶ τοῦ ἀρπάξανδρος, Λαέρτης (ἀντὶ Λαέρτιος) Σοφ. Αἶ. εὐλύρας (εὐλυρος). Εὐριπ. Ἀλκ. 570 (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 969) μηλονόμας (— μος) αὐτ. 572. λευκολόμας (— ος). Φοιν. 119. (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 645). Πρβλ. Ἡλ. 459. Ἰππολ. 1399. τειχομάμας (— ος). Ἀριστοφ. Ἀχ. 570. σαμφόμας (— ος) ἱππ. 603. Νεφ. 122. ὀβριμοπάτρα (— τρος ἢ — τωρ) Ὀμηρ. καὶ Ἀριστοφ. ἱππ. 1178. Γοργολόφα αὐτ. 1181. τεττιγοφόρας 1331. ἱππονώμας Νεφ. 571. χρυσοκόμας Ὀρν. 217. χρυσολύρας Θεσμ. 315. σταδιοδρόμης ἀποσπ. 824 (παρὰ Πολυδεύκει), Λάβης (καὶ Λάβης Θεοκρ. ΙΔ'. Σφην. 836. 895), βουτυροφάγας, αὐχμηροκόμας Ἀναξάνδρ. ἀποσπ. 40. ἄρπαξομίλης. Σωπατρ. ἀποσπ. 278. Δικολύμης αὐτόθι 284. βι-

Βλιολάθας (ἐπώνυμον Διδύμου τοῦ Χαλκεντέρου), **κωλυσανέμας**, **Ληροπλίντας**, **ὕδροφόβης** Πλουτ. συμποσ. Η. 9, 1. 2. ἀκαιρεκόμης καὶ ἀκερσοκόμης ἀπέναντι τοῦ ἠύκομος, **βιαιομάχης** καὶ **βιημάχος** βακτροφόρας, **αἰθεροδόουκης** Κερκιδᾶ ἀποσπ. 2. ἀνδρογύνης καὶ ἀνδρόγυνος, **ἀδολέσχης** καὶ **μετεωρολέσχης** ἀπέναντι τοῦ ἀδόλεσχος, **γυναικοφίλης** καὶ **γυναικόφιλος**, **Μελαγκόμας** (δν. Μακεδον. ἄρχοντας ἐν Ἐφέσῳ) **Βραχύλλης** (— λος). Πλουτ. ἐν β. Φλαμιν. **Τορύλλας** (Θετταλός τις παρὰ Πλουτάρχῳ), **ἐμβασκοίτας** Ἀθην. ΙΑ'. 36. **Σωτίμας**. C. I. 553 καὶ **Σώτιμος** 169 κ. ἀλλαχοῦ. **Σωδάμας** Πausan. Γ'. 9, 4 καὶ **Σώδαμος** ἐπὶ νομισμάτων τῆς Κασσώπης (Σχολ. Εὐριπ. Ἴππολ. 263). Τοιαῦτα καὶ τὰ **Μελάντος** (Intelligenz blatt der allgemeinen Literat. 1835 p. 269), **Μελάντας** Πλουτ. Ἀρτοξ. 19. Διογ. Λαερτ. Ε. 2, 36. καὶ **Μελάντης** C. I, 2214 Διογ. Λαερτ. Ε. 2, 53. 54. 55. **Ἀκρατόλυμας** Ἀλκιφρον. Ἐπιστολ. Γ'. 53 **ἀγκυλοχείλης** Γ'. 59, 3. **Χασκοβούκης** 60. **Φρυγοκοίλης** 74. **νεκροπέρας** Λυκόφρον' παρ' Εὐσταθίῳ 1234, 63. παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ **κηποκόμας** 907, 24. **Χρυσοκόμας** καὶ **ἡλιοκόμας** 432, 27. 976, 52. **αἰγοθέτας**, ἀρρενώπας Κρατίνου παρ' Εὐσταθίῳ 1074, 42. — **φιλοίφας** αὐτ. 1590, 30. **στηλοκόπας** (ἐπώνυμ. τοῦ Πολέμωνος παρ' Ἀθηναίῳ ζ'. 200), **χειροψάλας** Κλημ. Ἀλεξ. δορυόρμας (Ἡσυχ.), **βουθοίνας** Γρηγορ. Νέζιανζ. λόγος Δ'. 115. κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ βυζαντινὰ καὶ νεώτερα: **Κορτοχέρης**, **χρυσόχέρης** (Θεοφ. Χρον. 366, β. 756, 9), **κορτογέννης**, **κορτομύτης** (Θεοφ. συνεχ.) **πλατυπόδης** (αὐτ. 401, 48), **πτωχομάχης** 654, 48. **Ἀγγοῦρης** 832, 10. **Λειχοῦδης**, **Στραβομύτης** Γεωργ. Κεδρην. **κορτολαίμης**, **στραβομμάτης**, **κουλλοχέρης**, **στραβοπόδης**, **Νικομάχης**, **Καλλιμάχης**, **Ἀριστάρχης** κ.τ.τ. **Χρυσούλης**, **Γεωργούλας**, **Ἀθανασούλας** κ.τ.δμ. = τοῖς ἀρχ. **Χρυσύλος**, **Γεωργύλος**, **Ἀθανασύλος** κτλ. Γνωστὴ δὲ καὶ ἡ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπαμφοτέριστι τῶν ἐκ τοῦ ἄρχειν συνθέτων, π. χ. **γυμνασιάρχης** καὶ **γυμνασιάρχος**, **ταξιάρχης** καὶ **ταξιάρχος** κτλ., ὧν τὰ μὲν εἰς ης, ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων ἀρκούντως πιθανολογεῖται, τῇ δημῳδῇ ἦσαν συνηθέστερα, τὰ δ' εἰς ος τῇ λογίᾳ.

2) Ἐμφαίνεται ἡ ἐν τῇ δημῳδῇ ἐπικράτησις τοῦ φθόγγου α ἐν ταῖς εἰς ας ὀξύτοναις ἢ περισπωμένοις ἀντὶ τῶν λογιωτέρων εἰς ος καὶ εως. Φαίνεται δ' ὅτι ταῦτα ἐκ διττῆς πηγῆς ἔρρευσαν: α) ἐκ τῶν εἰς ος, ἀντὶ τοῦ ο τοῦ α τεθέντος· εἴτε πρὸς τὴν διὰ τοῦ πλατέος α μεγέθυνσιν τῆς ἀπλῆς ἐννοίας τῶν εἰς ος ὡς φάρος ἢ φαγός = ἀπλῶς ὁ ἐσθίων, φαγός δὲ ἢ φαγᾶς = ὁ πολυφάγος. δάκρος ἢ δακνός καὶ δακνᾶς κλ.,

εἴθ' ἀπλῶς καθὼς καὶ ἐν τοῖς προεκτεθειμένοις, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀνεῦ διαφορᾶς ἐννοίας, ὕστερον δὲ τῆς διαφορᾶς τῆς καταλήξεως προκαλεσάσης καὶ τὴν τῆς ἐννοίας, ἐν γοῦν τοῖς πλείστοις. Ἀφ' οὗ δ' ἐν τισιν ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς διεπλάσθη ὁ τύπος ὡς ἐπεξετάθη κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰς ἄλλα, ἐπ' ἴσης μεγεθυντικά, ἐν οἷς ἡ ἐκ τοῦ ος ἀρχὴ δυσκολώτερον ἀνευρίσκεται, π. χ. **ψιλᾶς** = τῷ ἀττ. **ψιλός**, **ψίλαξ**, **λειογένειος**. **κορυζᾶς** = **κορύζης** μιστός. **λαρυγγᾶς** = **κυρ** ὁ εὐρύς τὸν **λάρυγγα** ἔχων, ὅθεν = **λαυραγόρας** κτλ. — β'.) Ἐκ τῶν εἰς εως (καὶ εωτης), δημιουργοὺς καὶ καπῆλους σημαινόντων, οἷα τὰ: **περαμεύς**, **χαλκεύς**, **σχοινεύς**, **λαχανεύς** κτλ. Τὸ ἐπιθεμα τοῦτο εως κεῖται μεμονωμένον ἐν τῇ ἑλληνικῇ χωρὶς ἀντιστοίχου ἐν ταῖς συγγενέσι γλώσσαις. — Ἄλλ' ὀνόματά τινα, μάλιστα κύρια, διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων τύπων διερχόμενα, καὶ νῦν μὲν τοῦτον φέροντα, νῦν δ' ἐκείνον, νῦν δὲ τὸν ἄλλον, τῶν **ιας**, **ιος**, **εας**, **εως**, π. χ. **Μελάνθιος** — **Μελανθεύς** (ὁ αὐτὸς βουκόλος τοῦ Ὀδυσσεύος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ). **Ἀριστίας** (C. I. 1577, 115. 270 καὶ συγκομμ. **Ἀριστις** C. I. 1232), **Ἀριστέας** (Ἡροδ. Ζ'. 137) καὶ **Ἀριστέως** (Θουκ. Α. 29. 60. Β'. 67 κ. ἄλλ. C. I, 1260). **Ἀμοιβέας** (Αἰλ. Ποικ. ἱστ. Γ'. 30) καὶ **Ἀμοιβεύς** (τὸ αὐτὸ πρόσωπον Αἰλιαν. Ζ'. ἱστ. 1. καὶ Ἀθην. ΙΔ'. 623. d). **Λεπρέας** (Αἰλ. Π. ἱστορ. Α. 24) καὶ **Λεπρεύς** (Ἀθην. Ι. 412. a. ὁ αὐτὸς ἐπώνυμος ἦρωες τῶν Λεπρεατῶν). **Θρασίος** ἢ **Θρασίης** (Διοδ. Σικ. ις'. 82), **Θρασέας** (πολλαχοῦ) καὶ **Θρασεύς** (Ἰάμβ. β. Πυθαγ. 36). **Πρωτέας** (Θουκ. Α. 45. Β'. 23. Ἀριστοφ. Θεσμ. 876) καὶ **Πρωτεύς**. **Πύθιος**, **Πυθέας** (ὁ γνωστὸς Μασσαλιώτης περιηγητῆς) καὶ **Πυθεύς** (Θουκ. Ε. 53) καὶ **Πύθης** (Πολυαιν. στρατηγ. Η. 42) κ.τ.λ. παρέχουσιν ἀφορμὴν εἰς τὴν ὑπόνοιαν, μὴ ὁ ἀρχαιότατος τοῦτων τύπος εἶνε **ιας** (κατὰ διαλ. ἰος). ὕστερον δὲ τοῦ ι πρὸ ἑτέρου φωνήεντος εἰς ε μεταβάλλοντος ἐν ταῖς ἄλλαις διαλέκτοις πλὴν τῆς αἰολικῆς, ἀκεραιώτερον τὸ ἀρχαῖον ι διαφυλαξάσης, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τῶν **χρύσιος**, **φλόγιος** κ.τ.δμ. ἀντὶ τῶν συνήθων **χρύσεος**, **φλόγεος** κ.τ.τ., προήλθεν ὁ **εας**. Φέρουσι δὲ τὴν διττὴν ταύτην μορφήν παρὰ τὰ προεκτεθειμένα καὶ ἄλλα, οἷα τὰ: **Ἰστίας** C. I. 267. 284. καὶ **Ἰσέας** Πολυβ. Β'. 44, 14. **Αἰρίλας** C. I. 237 καὶ **Αἰρέας**. **Ἐρμίας** C. I. 196. 204 καὶ **Ἐρμέας** 728. **Ἀρχίας** καὶ **Ἀρχέας** 1542. **Νικίας** καὶ **Νικέας** 139. 140. 1542. **Λυσίας** καὶ **Λυσέας** (Bulletino dell' instit. etc. 1840. n. III. a), **Καλλίας** καὶ **Καλλέας** C. I. 165. 1252. 1256. **Στασίας** καὶ **Στασέας** 1758 καὶ φιλόσοφος Νεαπολ. παρὰ Κικέρωνι **Orat** I 22 κ. ἄλλ. **Χαβρίας** καὶ **Χαβρέας** C. I. 265 κ.τ.λ. Τὸν δὲ διττὸν τύπον **ιος** καὶ **ιας** φέρουσι παρὰ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ:

Ἐρωτίος C. I. 405 καὶ Ἐρωτίας 185. Τιμήσιος καὶ Τιμησίας, Κρι-
τιος καὶ Κριτίας, Ἡγήσιος καὶ Ἡγησίας (Φωτ. βιβλ. σλ. 115. a. 30
Bekk.), Φιλήσιος καὶ Φιλησίας, Πaus. E. 27, 6. Σωτήριος C. I.
2562 καὶ Σωτηρίας 875 κ.τ.λ. κ.τ.λ. — Ἐκ δὲ τοῦ εἰς ἐπεντεθέντος
τοῦ F πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις καὶ
παρ' Αἰολεῦσι καὶ Δωριεῦσι, προήλθε, φαίνεται, τὸ εFας (ευσας), ὡς δῆ-
λον ἔτι ἐκ τῶν Κλεῦας (Ἐτ. M. 498, 33. Bekk. Anecd. 1183) καὶ
Κλεῦης (Στραβ. IG. 582). Κρατεῦας (ὄν. μιᾶς τῶν Ἀλέξιδος κωμω-
διῶν). Ἐντεῦθεν τελευταῖον συγκοπὴ τοῦ α τὸ ευς (εF-ς), ὡς δείχνεται
ἀκόμῃ καὶ ἐκ τοῦ βασιλεύς, ὅπερ πιθανώτατα ἐκ τοῦ βασιλέως, βα-
σίλεFος ἔγεινεν, αἰολιστὶ μὲν βασιλεύς κοινῶ δὲ τονισμῶ βασιλεύς.
Ἀλλ' ἂν μὴ παραδεχθῶμεν τὴν ἐκ τοῦ ιας (ιος) διὰ τῶν εας καὶ εFας
εἰς τὸν ευς πρόοδον, πάντως ὅμως παρὰδεκτέον τὴν ἐκ τοῦ ευς εἰς εας
μετάβασιν. Ὅποτέρως δὴποτε καὶ ἂν ἐγεννήθη τὸ ἐπίθεμα εας (ἰων. ε-
ης), ἐν τῇ δημῳδαί γλώσσῃ συνηθέστερον ὂν παρὰ τὰ ευς καὶ ης (γεν.
εος) καὶ ἰσοσυλλάβως ὡς τὸ πολὺ κλινόμενον, ὡς δῆλον, πλὴν τῶν ἥδη
ἐκτεθειμένων καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοκλέας C. I. 812. Ἡρακλέας 300.
Ἰφικλέας (σχολ. Πινδ. Πυθ. 1Α. τελ.), Πατροκλέας Πλουτ. π. τ.
βραδ. ὑπὸ τ. θείου τιμωρ. 1. 2. 7. 17. καὶ κλητ. Πατροκλέα αὐτ.
3, 8. καὶ Δαμοκλέας γεν. Δαμοκλέα ἐν ἐπιγρ. Τιθορέακῃ Rhein.
Mus. II. 1843. p. 554 πρὸς Ahrens. Dial. dor. p. 551 κςξ. — Ὑ-
στερον συναيرهθὲν παρήγαγε τὸ ἄς καὶ ἦς (ἰων). Οὕτω λοιπὸν ἀντὶ τῶν
δημοτικῶν Πρωτέας (= Πρωτεύς), Ἡρακλέας, Ἀπελλέας (= ἔης).
Σωτηρέας (= Σωτηρίας) κ.τ.δμ. ἐπῆλθαν ὕστερον τὰ ἐπ' ἴσης δημο-
τικὰ Πρωτᾶς C. I. 282, 15 Γαλιν. τόμ. ζ'. σλ. 349 IG. 631. Ἡρα-
κλᾶς, Ἀπελλᾶς καὶ Ἀπελλῆς, Σωτηρᾶς. C. I. 1222. 1279. Σχολ.
Il. Δ, 412. ἀντὶ τῶν λογιωτέρων κεραμεύς, χαλκεύς, ξυλεύς κ.τ.τ.
ἐν τῇ δημῳδαί ἦσαν τότε ἀκόμῃ πιθανῶς συνήθη τὰ κεραμέας, χαλ-
κέας (= τῷ σημερ. χαλκιάς), ξυλέας κ.τ.λ. Ἐκ δὲ τούτων ὕστερον
προήλθαν τὰ νεώτερα κεραμᾶς, ξυλᾶς κ.τ. ὁμοία. Ἀφ' οὗ δὲ κατ' ἀμ-
φοτέρους τούτους τοὺς τρόπους σχηματισθὲν τὸ ἄς κατ' ἀρχὰς ἐπ' ὀλί-
γων, ὡς εἰκός, ὀνομάτων, ποῦ μὲν μεγέθουνσι δηλοῦν, ὡς καὶ πολλὰ
τῶν, ἐξ ὧν καὶ τὰ προειρημένα ἔγεινεν, εἰς ιας, ποῦ δὲ τέχνην καὶ ἐ-
πιτήδευμα (ἀντὶ τῶν εἰς ευς), κατ' ἀναλογίαν ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἄλλα
πλείοτερα. Ἐν δὲ τοῖς κυρίοις συνέβη καὶ ἄλλο τι τόδε: Ὀνόματα ποι-
κίλα τὸν τε τύπον καὶ τὴν συλλαβικὴν ἔκτασιν συνέρρευσαν εἰς τὸν ἕνα
καὶ ἀπλοῦν τύπον ας, θῶπευσιν πολλάκις καὶ ὑποκορισμὸν ἢ σκωψιν
σημαίνοντα, π. χ. Δημᾶς = Δημήτριος καὶ Δημέας, Μηνᾶς (Θουκ.

E. 19) = Μηνόδωρος, Λουκᾶς καὶ (καθομιλ. διαλεκτ.) Λουκῆς =
Λούκιος ἢ Λουκιανός, Νικομᾶς = Νικόμαχος, Νυμφᾶς = Νυμφέας
καὶ Νύμφιος καὶ Νυμφόδωρος. Φιλητᾶς = Φιλήτιος, Φιλῆς = Φιλέ-
ας ἢ Φίλιος, Μιμνῆς (Ἰππώναντ. ἀποσπ. 49) ἴσως = Μιμνέας. Βακ-
χᾶς (Σοφοκλ. ἐν Ἰδρόφοροις παρὰ τῷ σχολ. τοῦ Φιλοκτ. 1197) κτλ.
καὶ οὕτως ἀπέβη ὁ τύπος ἄς (ἦς) εἰς τῶν συνηθεστάτων δημοτικῶν τύ-
πων. Καὶ πόσον μὲν σήμερον εἶνε συνήθης, εἶνε γνωστόν ὡς 1) ἐν κυ-
ρίοις ὀνόμασιν, οἷα τὰ Λουκᾶς καὶ Λουκῆς, Μιμῆς, Μηνᾶς κ.λ. ἐν
οἷς καὶ τὰ οἰκογενειακὰ Πετρᾶς καὶ Πετρῆς, Κρασᾶς κτλ. 2) ἐν δη-
μιουργῶν καὶ τεχνιτῶν, οἷα τὰ: ζευγᾶς, κεραμᾶς, χαλκωματᾶς, λα-
χανᾶς, λαδᾶς, κρασᾶς, πετρᾶς, ξυλᾶς κτλ. 3) ἐν μεγεθυντικοῖς καὶ
σκωπτικοῖς: φαγᾶς, χειλαρᾶς καὶ χειλᾶς, μυταρᾶς, κοιλαρᾶς κτλ.
Πόσον δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦσαν συνήθη δεικνύουσιν ἐκτὸς τῶν
προεκτεθειμένων καὶ τῶν γνωστοτέρων Ἀλεξᾶς (= Ἀλέξανδρος) παρ'
Ἐπιφάνιῳ, Ἐπαφρᾶς, Θωμᾶς, Κοσμᾶς, Παλλαδᾶς, Παρμενᾶς, Ἀρ-
τεμᾶς καὶ Ἐρμᾶς, τὰ: Ἡρᾶς Ἐτ. M. 436. Δημᾶς σχολ. Διονυσ.
Γραμμ. 714, 24. Ἀμυνᾶς (= Ἀμυνίας καὶ Ἀμύνανδρος). Πολυβ. Δ'.
16, 9. Πτερᾶς Πaus. I. 5, 10. Πελλᾶς Ἀρκαδ. 22. Ἀμπελᾶς Λέον.
τ. Διακ. Ζ'. 113. καὶ τὰ ἐξ ἄττικῶν ἐπιγρ. Ἐρμᾶς, Ἐπαφρᾶς, Ἀγα-
θᾶς, Ἀρτεμᾶς, Βασιλᾶς. C. I. 268. Ἡρᾶς, Ζωσιμᾶς, Αὐκληπᾶς
269 (ἐνθα καὶ Δημόβλας καὶ Νόρφας ἢ γρχπτέον καὶ ταῦτα εἰς ἄς;) Ἐν-
τυχᾶς 277. Ἀελπᾶς, Πρωτᾶς, Εἰσᾶς 282. Ζωσᾶς, Ἐπικτᾶς,
Ἐνκαρπᾶς 284. Προςδοκᾶς, Κτησᾶς 287 κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρ'
Ἰωσήφω Κοτυλᾶς, Ζεβινᾶς, Μαχαιρᾶς, τὰ παρὰ Πλουτάρχῳ: Γορα-
τᾶς, Ὑπερβατᾶς (β. Κλεομ.) κλ. τὰ παρὰ Προκοπίῳ (Γ'. 30, 11),
Φαγᾶς, Ἀγχιθᾶς (55, p) Ζαρδαλᾶς, παρὰ Σιμοκάττῃ (100, 15), Βου-
σᾶς τὰ παρὰ τῷ Συγκέλλῳ ἐκ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων:
Βαβυλᾶς, Ἡρακλᾶς σλ. 681, 13 — 14. Βησᾶς 692, 10 Θεωρᾶς,
724, 7 Νικομᾶς 726, 13. κτλ. τὰ παρὰ Θεοφάνει Χρονογρ. 687, 3
Ἀβδελλᾶς, Ἀρεμᾶς. 749, 12. Σαλιβαρᾶς 754, 13. Κεφαλᾶς Θεο-
φαν. συνεχ. 820, 21, Κασσιτερᾶς 22, 11. Κουφαρᾶς 162, 14. Χει-
λᾶς 172, 21. Κρασᾶς 198, 17. Πασπαλᾶς 357, 4. Γαριδᾶς 386,
20. Βογᾶς 387, 2. Τοξαρᾶς 388, 19. Ζωραρᾶς 443, 2. Βελωρᾶς
452, 11 κτλ. παρὰ Λέοντι τῷ Δικόνῳ Ἀρεμᾶς, Ἀελφινᾶς, Πασι-
λᾶς. Ἄνη κομν. Μεγαηλᾶς, Γαριδᾶς, Βρανᾶς, Ξαρτᾶς, Μεταξᾶς
καὶ Γεωργ. Κεδρηῶ: Κοπανᾶς, Χειλᾶς, Προβατᾶς, Ὀφαρᾶς κτλ.
Ἄλλος τρόπος τῆς περικτάσεως καὶ διευκολύνσεως τῶν βραχέων
καὶ συμφωνολήκτων ὀνομάτων ἦτο, μάλιστα ἐν τῇ δημῳδαί γλώσσῃ,

ὁ διὰ τοῦ ἐπιθέματος *ιον*. Εἶνε δ' ὁ τρόπος οὗτος ἐν μέρει ἀντίθετος τῷ ἄρτι προειρημένῳ· διότι καθὼς ἐν πολλοῖς ἐκείνων τὸ ἐπίθεμα ἂν μεγέθυσι τοῦ σημαινομένου παριστάνει, οὕτως ἐν τούτοις τὸ *ιον* κατ' ἀρχὰς *σμικρύνει* αὐτοῦ ἐσήμαινεν, ὡς *παιδίον* = παῖς μικρός, *χοιρίον* = μικρὸς χοῖρος κτλ. Καὶ καθὼς ἐν ἐκείνοις πολλαχοῦ ἡ σημασία ἐκ μεγεθύνσεως εἰς θωπείαν καὶ δὴ καὶ σκῶψιν μετέβη, οὕτως ἐνταῦθα ἐκ τῆς σμικρύνσεως εἰς ὑποκορισμὸν καὶ δὴ *χλεύην* καὶ περιφρόνησιν. Διότι ὁ κοινὸς ἄνθρωπος, ὡς γνωστόν, θωπεύων τε καὶ ὑποκοριζόμενος, πολλάκις τὰ ἐναντιώτατα μεταχειρίζεται, τὰ μὲν μικρὰ μεγεθύνων, τὰ δὲ μεγάλα σμικρύνων· μόνον δ' ἐκ τοῦ τόνου τῆς ἀπαγγελίας σημαίνεται, πότε τὸ κυρίως μεγεθυντικὸν ἢ ὑποκοριστικὸν ὄνομα εἶνε σκωπτικὸν καὶ χλευαστικὸν καὶ πότε ἀπλῶς θωπευτικόν. Τὸ ὄνομα *π. χ.* παιδί ἄλλο μὲν σημαίνει, ὅτε ἀκούεται ἐκ τοῦ στόματος τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον «παιδί μου» προςφωνούσης, ἄλλο δ' ἐν τῇ περιφρονητικῇ φράσει «ἄφες τὸν εἶν' ἀκόμῃ παιδί.» Ὁμοίως ἄλλο σημαίνει τὸ ὄνομα *μαχαιρᾶς* ἐν τῷ ἐπιφωνήματι «ἃ μαχαιρᾶ μου» ἄλλο δ' ἐν τῇ φρ. «ἀφήσετε τὸν *μαχαιρᾶν*, νὰ πάγῃς τὸ καλόν.» κτλ. Ἀλλ' ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἐπίθεμα *ιον*, τὰ δι' αὐτοῦ ἐσχηματισμένα (ὑποκοριστικά) ὀνόματα ἤδη πρῶτῳ φαίνονται ὅτι τὴν πρώτην ἐκείνην σημασίαν τῶν ἀρχίσαντα ν' ἀποβάλλουν ἰσοδύναμα τοῖς κυρίοις ἀπέβησαν· ὥστε ἡ δημώδης γλῶσσα ἔτυχεν αὐτοῦ ἀρμοδίου μέσου πρὸς παρέκτασιν καὶ διευκόλυνσιν τῶν τριτοκλίτων, μάλιστα μονοσυλλάβων ὀνομάτων: αὐτίον ἢ ὠτίον ἀντὶ αὐτῆς ἢ οὐτ' ὀμμάτιον, ῥωθώριον, χέριον, πόδιον, δούχιον κ.τ.τ. λέγουσα ἀντὶ τῶν ὄμμα, ῥῶθων, χεῖρ, πούς, δρυξ κτλ. Ἡ δὲ κλίσις αὕτη τοῦ δήμου τὰ οἰκεῖα αὐτῷ πράγματα ἢ πρόσωπα θωπευτικῶς ἢ ὑποκοριστικῶς νὰ παριστάνῃ ὑπὸ τῆς ἀναλογίας ὑποβοηθουμένη ἐπεξέτεινε τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἀπὸ τῶν μονοσυλλάβων καὶ συμφωνολήκτων καὶ εἰς ὑπερμονοσύλλαβα καὶ φωνηεντόληκτα. Ἐντεῦθεν ἀντὶ τῶν *βίβλος*, *π. χ.* *χῶρος*, *χώρα*, *κορμός*, *κεφαλῇ*, *τράπεζα*, *στάμνος* κλ. ἐπῆλθαν τὰ: *βιβλίον*, *χωρίον*, *χωράριον*, *κορμίον*, *κεφάλιον*, *τραπέζιον*, *σταμνίον* κτλ. Περὶ δὲ τῆς πρῶτου καταχρήσεως τῶν ὑποκοριστικῶν ἀντὶ τῶν κυρίων μαρτυροῦσι τὰ ἑξῆς: *ληῖς* ἰλ. I, 138. 280. Ὀδ. Γ, 106. *ψηφίς* ἰλ. Φ, 260. *ἀρχαλὶς* (= ἀγκάλη) ἰλ. Σ, 555. Χ. 503. *σκαφίς* Ὀδ. I, 223. *πλημμυρίς* Ὀδ. I, 486. *ἐπειτα* τὰ: *ἐρκίον* ἰλ. I, 476. Ὀδ. Σ, 102. *τειχίον* Ὀδ. Π, 165. 348. *πεδίον* (πολλάκις) *ἀκόντιον* Ἰμν. Ἑρμ. 460 (πρὸς Ἡρόδ. Α'. 34 καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς) *θηρίον* Ὀδ. Κ, 179. 180.

ἔχριον ἰλ. Σ, 321. Ψ, 746. Ὀδ. Β, 406. Τ, 436. Ἰμν. Ἑρμ. 220. *μηρίον* (πολλάκις) καὶ *σφοδύλιον* (κατὰ πληθ. γεν. ἰλ. Γ, 483) — *Παρῆς* (= παρεία). Αἰσχ. Ἑπτ. 516. Χοηφορ. 24. *περονίς* (= περόνη). Σοφ. Τραχ. 921. *κρηνίς* (= κρήνη) Εὐριπ. Ἰππολ. 210. *στολίς*. Βακχ. 929. Φοιν. 1505. Ἐλεν. 1372. *στροφίς* Ἀνδρομ. 719. *σπαθίς* (= σπάθη) Ἀριστοφ. Δαιταλ. παρὰ Πολυδ. Γ'. 119. *μηλὶς* καὶ *οἶνανθίς* (= *μηλέα* καὶ *οἶνάνθη*). Ἰδύκου παρ' Ἀθην. ΙΓ'. 601. b. *σησαμίς* (σησαμῆ). Στησιχ. καὶ Ἰδύκ. παρ' Ἀθην. Δ'. 172. e. *ροτίς* (= *ροτία*) καὶ παρ' ἄλλοις καὶ παρὰ Πλάτωνι Τιμ. 60. d. *ἀρβυλίς* καὶ *σταφυλίς* (= *ἀρβύλη* καὶ *σταφυλή*). Θεοκρ. Ζ'. 26. ΚΖ'. 9. Τοιαῦτα καὶ *λαβίς*, *ὀλίπις*. (= ὀλπη), *παγίς* (= πάγη) καὶ ἄλλα. Ὁ Ἰππῶναξ (ἀποσπ. 18) *χλαῖναν* καὶ *κυπασσίσκορ* καὶ *σαμβαλίσκα* *κάσκερίσκα* παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ αἰτούμενος δὲν τὰ ἐζήτει βέβαια μικρὰ καὶ μικρότερα τοῦ ἰδίου μεγέθους, ἀλλὰ καὶ πολὺ μέγала καὶ δασέα, ἵνα τῷ ἦσαν ἐν *χειμῶνι φάρμακον ῥίγους*. Οὐδ' ὁ Ἀλκμάν τὰ πράγματα μικρότερα ἑαυτῶν θέλων νὰ παρασταίνῃ, ἀλλὰ τοῦ πρέποντος *ἔνεκα* (*), τ. ἔ. ἵνα ἐναργῶς μιμηθῇ τὴν ταῖς παρθένοις πρέπουσαν ἀφελῇ καὶ οἰκειακὴν διάλεκτον ἐνέβαλλεν εἰς τὸ στόμα τῶν Σπαρτιατίδων κορῶν ὑποκοριστικά ὀνόματα, οἷα ἐκ τῶν σωζομένων τὰ: τὸ *καλὸν μελίσκορ* (ἀποσπ. 58), *θριδακίσκα* (70), *πλήθριον* (= πληκτρον· Crammer Anecd. oxon. I, 343, 41) κτλ. Τοιοῦτον φαίνεται ὅν καὶ τὸ Αἰσχύλου Ἑπτ. 777. Χοηφ. 181 *κλυδώνιον* (= κλύδων).

Οἱ δὲ κωμικοὶ θέλοντες κατὰ πάντα νὰ μιμηθῶσι τὸ ἦθος τῶν κοινῶν ἀνθρώπων, εἰς τούτων συνήθως τὸ στόμα ἐμβάλλουσι τὰ ὑποκοριστικά, ἅπερ πολλάκις μὲν ἔχουσιν ἀληθῶς *σμικρυντικὴν* ἢ *μειωτικὴν δύναμιν*, πολλάκις δ' ἴσα τοῖς πρωτοτύποις σημαίνουσι (**). *π. χ.* παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 340 *λαρχίδιον*. 439 *πυλίδιον*. 444 *ρηματίσις*. 448 *βακτηρίον*. 451 *σκεναρίον*. 453 *σπυρίδιον*. 457. *κυλλίσκιον*. 512 *ἀμπέλια* (= ἀμπελοί). 517 *ἀνδράρια*. 519 *χλαρίσκια*. 520

(*) Ὡς λέγει ὁ γραμματικὸς Σιέφανος ἐν Bekker Anecdote. σλ. 855· λαμβάνεται (τὸ ὑποκοριστικὸν) ἔνεκεν τοῦ πρέποντος, ὡς παρ' Ἀλκμᾶνι κόραι γὰρ αἱ λέγουσιν. πρὸς Cram Anecd. ox IV, 273, 42 ἢ διὰ τὸ πρέπον, ὡς παρ' Ἀλκμᾶνι, ἔχοντι τὰ παρθένας ὑποκοριστικαῖς χρωμέναι· λέγει· πρέπει γὰρ τοῦτο παρθένοις.

(**) Τοῦτο συμμαρτυρεῖ ῥητῶς καὶ ὁ Πολυδεύκης Γ'. 418. «Ὅταν δ' εἴπῃ ἐν τῷ Αἰολοσίκῳ Ἀριστοφάνης· «δυσὶν λυχνίδιοις» δηλὸν ὅτι λυχνία (λυχνίας;) εἴρηκεν, ἀλλ' οὐ λύχνους μικρούς, ὥς περ καὶ ὁ Σωκράτης φῆ ἐν τοῖς Γείτοσιν «οὐκ ἔστι λυχνίδιον.»

(λαγώδιον), χοιρίδιον. 731 κώρια. 740 χοιρίων (πρβλ. 747—9). 744 ρογχία. 993 γερόντιον. 1034 καλαμίσκον. 1036 βοιδίον. 1110 λεκάνιον. τρύβλιον (= τρύβλη Ἀχαρν. 278. ἱππ. 630. 905. Σφ. 77. Ἐκκλ. 252. Πλουτ. 1108). ἱππ. 909. τώφθαλμιδίω. 921. δαδίω. 1076—79 ἀλωπεκίοισι. 1077 χωρίοις. 1105 μαζίσκας. 1215 παπιδίον κτλ. Νεφ. 197. πραγμάτιον, Σωκρατίδιον (πολλάκις). 178 ὀβελίσκος (= ὀβελός) Σφκ. 189 πωλίω (= πώλω). 203 βωλίον. 354—64 ὀβελίσκους κτλ. Εἰρην. 959 δαλίον. 1002 χλαρισκιδίον. 1148 τὸ χωρίον. — Ὀρν. 582 ζευγαρίων (= ζευγὼν). 654 ρίζιον. 1283 σκοτάλια. Λυσιστρ. 72. ζώνιον (= ζώνη). 99 τῶν παιδίων (= παίδων, τέκνων). 160 δωμάτιον (καθὼς καὶ σήμερον). Θεσμοφ. 421 κλειδιά (= κλεῖδας). 447 παιδάρια. 537 δουλάρια. 690—1 παιδίον, τιτθίον (πρβλ. 640, ὅπου ἐτέθη τιτθὸς) κτλ. Βατρ. 269 κωπίω. 278 θηρία. 311 αἰθέρα Διὸς δωμάτιον. 725 χαλκίοις. Πλουτ. 227 κρεάδιον. 293 προβατίων (πρβλ. 922). 812 λοπάδιον. 1165 βιότιον. Ἀποσπ. 106. ζευγάριον βοεῖκόν 109 τοῦθόνιον. 133 βακτηρίου. 140 τεύτιον. 233 κινάριον. 774 λογίρια (= οἱ λόγοι. Ἀριστοφάνης Σουῖδ.) κτλ. Ἑρμῖππον ἀποσπ. 35 βούδια. Πλάτωνος Ἀποσπ. 75 παρακλείδιον. 92 ὀφάρια (= ἰχθύς). 224 μειράκια παλλά(ή)κια. (= παῖδες τ. ἑ. παλληκάρια). 225 ποδάρια κτλ. Ἀντιφάνους 3 ὀρνυγίου. Ἀναξαρδρίδου 7 περιστέρια καὶ στρουθία. Ἀλέξιδος Ἀποσπ. 108 κρεάδια, ποδάρια, ωτάρια, ἡπάτιον — λοπάδιον κτλ. Φιλήμονος 94 σιτάρια. 26 σκιμπόδιον, κώδιον, ψιάδιον. 32 ὀφάρια. 56 θοῖμάτιον (ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον πανταχοῦ σχεδὸν = τῷ ἀπρχαιωμένῳ εἶμα.) 80 κυμβίον κτλ. Πλάτωνος Θεαιτ. 149. ε. Φαῖδ. 268. ε. φαρμάκια (= φάρμακα), ἐπιστολ. 364. α. 363. α. σταμνία κ. ἄλλα. Ἀριστοτ. Πολιτ. Β'. 3, 8. στημόριον (= στήμων). Φυσιογν. 2 δερμάτιον, 3 τριγυμάτιον, ὀμμάτιον, ρινία, 6 στηθία κτλ. Πολυβίου 5. 23. σιβύριον. Ἐπιγ. Ροσσεταρῆς 18—19 ὀθόρια (= ὀθόνι) πρβλ. Ὡσηὲ Β'. 5, 9. Εὐαγγ. Λουκ. ΚΔ'. 12 κ. ἄλλ. Γενεσ. ἸΗ 7, 8 μισχάριον. Ἰωβ Α'. 19 ἐπὶ τὰ παιδία σου (= τέκνα) κτλ. ἄριον πολλάκις ἔν τε τῇ Π. Δ καὶ τῇ Κ. Δ. — Ἰωσήπου Ἀρχ. πολλάκις σακκίον, φορτίον. Αἰλιαν. Ἰστ. Ζώ 5. 31 φωτέγγιον κτλ. Πόσον δὲ συνήθης εἶχεν ἀποβάσσει ἐν τῇ δημόδι γλώσσῃ ἡ τῶν ὑποκοριστικῶν ἀντὶ τῶν κυρίων χρήσις, φαίνεται καὶ ἐκ τῆς Κ. Διαιθ., ὅπου πλείστα τοιαῦτα ἀπαντῶσι. π. χ. Μκτθ Ι. 29, 32 στρουθία. ΙΑ'. 30 φορτίον. ΙΔ'. 11 καὶ ἀλλαχοῦ πολλ. κοράσιον. ΚΓ'. 37 (πρβλ. ψαλμ. 83, 3) ροσσία (νοσσοί). ΚΕ. 33 ἐρίφια. κς'. 51 (Μκρκ. ΙΔ'. 47. Λουκ. 51. Ἰ-

ωανν. ΙΗ. 10) ὥτιον Μάρκ. Ζ'. 28 κυνάρια, ψυχία (Ἡ. 6 ἰχθύδια) ΙΔ'. 13 κεράμιον (πρβλ. Λουκ. ΚΒ'. 10). Λκ. ιε. 16 κερατίων (; ὡς ἦσθιον οἱ χοῖροι). Ἰωανν. Δ'. 40 παιδίον (= υἱός). αὐτόθι καὶ παῖς 52. — 5. 9 ὀφάρια (ἰχθύες ἀλλαχοῦ). 22. 23 πλοιάρια = τῷ ἀλλαχοῦ (24) πλοῖα. Ἰωανν. Ἐπιστ. καθ. Α'. 2, 1. 12. 28. 3, 7 κ. ἄλλ. τεκνία (= τέκνα) κτλ. κτλ.

Διὰ τὴν αὐτὴν καὶ οἱ κωμικοὶ αἰτίαν μετεχειρίσθη συχνὰ τὰ ὑποκοριστικά καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Ἀλκίφρων π. χ. Α'. 1, 2 καλύδια, κομμάτια. 3 σκαφίδιον. 2, 4 φερρίον. 13, 4 θυγάτριον (= ἡ παῖς). 23, 4 θύριον (= θύρα. Πρβλ. Γ'. 30), 26, 2 χαρτίδια. 31, 4 μαστάρια (= μαστοὶ) πρβλ. 39, b. Ἀποσπ. 6, 13—36, 2 κτημάτιον (πρβλ. Ἀποσπ. 6, 1) μισθωμάτια, ταραντινίδια. 5 στεφάνια. 39, 4 ζώριον, χιτώνιον (πρβλ. 5) Γ'. 15 πιθάκνια. 16, 1 αἰγίδια (= αἶγες). 20, 1 παλάθια. 4 ὥτιον. 22, 1 κρεάδιον. 2 γυνωμῖδια καὶ προβουλεμῖδια. μειράκιον (= μείραξ) παρὰ τε τῷ Ἀλκίφρονι καὶ παρ' ἄλλοις πολλοῖς ἀρχαιότεροις τε καὶ νεωτέροις. 27, 2 παιδισκάριον. 38, 2 ἀργυρίδιον. 40, 3. 55, 9. τριβώνιον, πηρίδιον. 42, 1 ρακίοις. 53, 4 λοπάδιον (= λοπάς αὐτ. 1). 56, 2 στιχίδιον. 62, 2 γραμματίδια. 63, 1 γύναιον. 73, 2 κριθίον. Ἀποσπ. 6, 1 κυπαρίττιον. 3 κλωρία (πρβλ. αὐτ. 14. 15). 4 ἐπαύλια. πετριδίον. 5 σχιζία, πυριδίω (= πυρί). 7 ταπήτια. 8 χλαρίσκια. 10 γαλάκτια, πεμμάτια. 16 ὀρνίθια, λαγωδίον κτλ. κτλ.

Σημ. Ἄπασα αὕτη ἡ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὑποκοριστικῶν θεωρία διαφέρει πολὺ τῆς τοῦ Κοραῆ δόξης λέγοντος ὅτι τὰ ὑποκοριστικά πρῶτον ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἐπλάσθησαν καὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μετεφέρθησαν. Τοῦτο μόνον εἶνε ἀληθές, ὅτι οἱ κωμικοὶ συχνότερον τῶν λοιπῶν μετεχειρίζοντο τὰ ὑποκοριστικά τοῦ γελοίου χάριν. Πιθανὸν δὲ καὶ ἄλλη αἰτία νὰ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς χρήσεώς των ὁ δούλος περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων λαλῶν ἀγαπᾶ νὰ τὰ σμικρύνῃ καὶ ὑποκοριστικῶς νὰ τὰ ἐκφέρῃ. Δούλοι δὲ καὶ πάλαι ἦσαν ἐν Ἑλλάδι τῶν δεσποτῶν ὑπεραριθμότεροι καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ μακρότατον ἐδούλευσεν ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀκόμη ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὥς μὴ ὥφειλε, δουλεύει. Ἡ τελευταία περὶ τῶν ὑποκοριστικῶν γνώμη φαίνεται καὶ περὶ τῶν εἰς ἃς ἐκ μακροτέρων, ὥς Μηνῆας ἀντὶ Μηνόδωρος, γενομένων ἀληθεύουσα· πιθανὸν δηλ. αἱ τοιαῦται συναιρέσεις ἢ συντμήσεις κατ' ἀρχάς ἐν δούλων ὀνόμασι γενόμεναι, ὕστερον περαιτέρω νὰ διεδόθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ εἰς ἰον ὑποκοριστικά ἀπέβησαν πάντῃ ἰσοδύναμα τοῖς κυρίοις ἢ πρωτοτύποις των, ὅπως

λησμονηθείσης τῆς ἀρχῆς των, τριφάσιαι τινες πάλιν μεταβολαὶ περὶ αὐτὰ συνέβησαν. 1) τὸ ἐπίθεμα *ιο*ν (*ιδιον*, *αριον* κτλ.), οἶονεῖ ἄγαν μακρὸν, ἤρχισε νὰ συγκόπτηται πρῶτον τὸ *ο* καὶ νὰ γίνηται *ι*ν, ὅστερον δὲ καὶ τὸ *ν*, ἕως οὗ κατήντησεν ἀπλοῦν *ι* σχεδὸν πανταχοῦ τῆς νῦν ἑλληνικῆς χώρας, ἐκτὸς τῆς Κύπρου καὶ εἴ ποῦ ἄλλου. Διὰ δὲ τῆς ποικίλης ταύτης καὶ πολυτρόπου προσθήκης καὶ ἀφαιρέσεως ἐπανῆλθε πως ἡ γλῶσσα εἰς ἓνα τῶν πρώτων τύπων τοῦ οὐδετέρου γένους, τὸν διὰ μόνου τοῦ *ι*. ἐσώθη δ' οὗτος κατὰ μέγα μέρος ἐν τῇ σανσκριτῇ π. χ. *vāri* (= τῷ λατιν. *mare* γεν. *mar-is*) ὕδωρ *mahati* = μέγα κτλ. ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ ἐν τοῖς ἐξ Ἰνδιῶν εἰς Ἑλλάδα ἀνέκαθεν ἔρχομενοὶ εἶδеси· *βάκχαρι*, *πέπερι*, *κόμμι*, *κιρνάβαρι*, *σίνηπι* κτλ. μέχρι τοῦ νεωτάτου *σάκχαρι* ἢ *ζάχαρι*, ὅπερ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐξεθληλύνθη, ὡς φαίνεται, διὰ τὴν γλυκύτητα· καὶ ἐν τισι μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν ἐφοδίων ἐκ τῆς ἀρχαίας πατρίδος ἐν ἀμνημονεύτοις χρόνοις ἐλθοῦσιν, οἷα τὰ: *μέλι*, *κρή*. Συνέβη δ' ὁ ἀκρωτηριασμοὸς οὗτος καὶ ἐπ' ἄλλων ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων ὀνομάτων, διὰ τοῦ ἐπιθέματος *ιο*-ς καὶ *ιο*-ν ἐσχηματισμένων, ὡς π. χ. ἐκ τῶν *Δημήτριος*, *Εἰρηναῖος* κ.τ.τ. ἔγειναν τὰ *Δημήτρις*, *Εἰρηναῖς* κτλ. ἐκ τῶν λατινιζόντων *τζαγγάριος*, *μακελλάριος* τὰ: *τζαγγάρις*, *μακελλάρις* κ.τ.τ. ἐκ τῶν *Φιλημάτιον*, *τραπέζιον*, *ὀψάριον* κ.τ.δμ. τὰ: *Φιλημάτι(ν)*, *τραπέζι(ν)*, *ὀψάρι(ν)* κτλ. 2) ἐκ τούτων τῶν ἤδη ἀντὶ τῶν κυρίων ἐκλαμβανομένων ὑποκοριστικῶν παρήχθησαν δεύτερα ἀληθῶς ὑποκοριστικά, π. χ. (*δμ*)*ματάκι(ον)*, *χεράκι(ον)*, *παιδάκι(ον)*, *ποδαράκι(ον)*, *τραπεζάκι(ον)*, *σταμνάκι(ον)* κλ. — 3) ἐκ τῶν αὐτῶν πρώτων ὑποκοριστικῶν προσαρτήσῃ ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ τύπου, πάντοτε μεγαλύτερον τι καὶ ἰσχυρώτερον τοῦ οὐδετέρου παριστάνοντος, ἐπλάσθησαν μεγεθυντικά· π. χ. *μυτάρια* ἢ *μύταρος* (= μεγάλη μύτη) ἐκ τοῦ ὑποκορ. *μυτάρι(ον)*. *μούστακαρος* ἢ *μουστάκα* ἐκ τοῦ *μούστάκι(ον)*, *πόδαρος* ἢ *ποδάρα* (= μέγας ποὺς) ἐκ τοῦ *ποδάρι(ον)*, *παίδαρος* (= μέγας παῖς) κτλ. Ὅτι δὲ μάλιστα διὰ τοῦ πλατέος *α* πολλὰκις ἡ γλῶσσα μέγεθος σημαίνει ἤδη καὶ ἄλλοθεν δῆλον καὶ ἐκ τῶν ὁμοίως μεγεθυντικῶς λαμβανομένων *κεφάλια*, *μαχαίρια* (πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἐκ τοῦ *μαχαίρι(ον)* = *μάχαιρα*), *χέρα*, *δακτύλια* (= μέγας δάκτυλος), *τραπέζια*, *κονδύλια*, *κανδήλια*, *στάμνα*, *χάρτα*, *ποτήρια* (= μέγα ποτήριον) ἀπέναντι τῶν *χέρι*, *δάκτυλον* ἢ *δακτύλι*, *τραπέζι*, *κονδύλι* κτλ. Ἀλλ' ὁ περὶ τούτων τε καὶ ὁ περὶ τῶν δευτερογενῶν ὑποκοριστικῶν λόγος ἀνήκει ἄλλαχού. — Ἡ δὲ τῶν εἰς *ιο*-ς (*ια*-ς) καὶ *ιο*-ν ἀκρωτηριάσις δὲν ἔγεινε χθὲς καὶ πρῶην, ἀλλ' ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ποῦ χρόνων ἀρ-

χὴν λαβοῦσα μικρὰν πάντοτε μᾶλλον ἐπέδιδεν ὕστερον καὶ ἐπ' ἐσχάτων συνηθεστάτη ἀπέβη. Δῆλον δ' ἐκ τῶνδε: Τὸ παρ' Ὀμήρῳ πολλῶν Τρώων τε καὶ ἐπικούρων κοινὸν ὄνομα *Χρόμιος* φέρεται ὑπὸ τε τὸν πλήρη τοῦτον τύπον. π. χ. Ἰλ. Δ, 295. Ε, 160. 677. Θ, 275. Α, 286 κ.λ. καὶ ὑπὸ τὸν βεβαίως συγκεκομμένον *Χρόμις* Ἰλ. Β, 858. *Βάκχις* τὸ ὄνομα τοῦ γενάρχου τῶν Βακχιαδῶν, ἦτο πιθανώτατα ἐκ τοῦ πληρεστεροῦ *Βάκχιος* συντετμημένον (πρβλ. Κοραῖν εἰς Ἡρακλείδην τὸν Ποντικὸν σλ. 353). Τὸ παρ' Ἀνακρέοντι (σλ. 280 Bergk) *Τέλλις* οὐδὲν διαφέρει τοῦ παρὰ Σουίδα (ἐν λ) *Τελλίας*. *Νύμφις*, τὸ ὄν. τοῦ Ἡρακλεώτου ἱστορικοῦ ἦτο βεβαίως ἀκρωτηρίασμα τοῦ *Νύμφιος*. C. I, 284. III, 27. Ὁ παρὰ Λυσία *Τίσις* ἦτον ὁμώνυμος τῷ περιφήμῳ Συρακουσίῳ σοφιστῇ *Τισίᾳ*· αὐτὴ δὲ τὸ *Λυσίας* συγκοπὲν ἐγέννησε τὸ Πλατωνικὸν *Λύσις*. *Ἀλέξις* δὲ ἡ καθὼς τὴν τὸνίζετο *Ἀλέξις* καὶ *Στράτις* οἱ κωμικοὶ οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ *Ἀλέξιος* καὶ *Στράτιος*· τοιαῦτα καὶ *Ἀέσις* (= Ἀέσιον) C. I, 511. 18. *Ἀρίστις*. C. I, 1232. I, 3 = *Ἀριστίας* αὐτ. 1577. 9. 115. II, 38. — 270, II, 3. *Ἀφροδείσις* (= Ἀφροδείσιον) ἀριθ. 1781. *Δημήτρις* (= Δημήτριος) 284. III. α. 43. 296. 496. κ. ἄλλ. *Εἰρηναῖς* (= Εἰρηναῖος) 269, 45. *Ἑλλάδις* (= — διος) 242. *Ἰππῖς* (= Ἰππίας) 1565, 44. *Κτησίς* (= Κτησίας) Ἰσαίου π. Νικοστρατ. Κλήρου 9. *Νίκις* (ἢ *Νικίαν*; = *Νικίαν*). 1197, 2. *Σιβύρτις* 1001, 4 = *Σιβύρτιον* παρ' Ἀριστοφ. Ἀχ. 118. Πλουτ. Ἀλκιβ. 3. *Σῶσις* ἢ *Σωσίς* (= *Σωσίας*) Ἀθην. ζ'. 251. *Φίντις* (ἢ *Φιντίς*;) = *Φιντίας*. C. I. p. 10, 6. *Ἐλευθέρις* (= Ἐλευθέριον). C. I. 704. *Φιλημάτις* (= *Φιλημάτιον*) 506. *Καλλίστις* (*Καλλίστιον*) η. 1898. κλ. Περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν τοιούτων ἀμφίβολον εἶνε, ἂν δηλ. φυλακτέον τὸν τόνον ὅπου καὶ πρὸ τῆς συγκοπῆς ἔκειτο ἢ ἀναβιβαστέον, ὡς ἔκαμεν ὁ Böckh ἐν πολλοῖς, *Δημήτρις* π. χ. καὶ *Ἀριστίας* καὶ *Ἀέσις* καὶ *Εἰρηναῖς* καὶ *Ἀθήναῖς* γράψας· ἴσως τὰ σημερινὰ *Δημήτρις*, *Γεώργις*, (*Ε*)*λευθέρις*, κ.τ.τ. καὶ τὸ Κύπριον *Βαρθολομαῖς* (= *Βαρθολομαῖος*) εἶνε ἱκανὰ τεκμήρια ὑπὲρ τῆς προτέρας δόξης. Καὶ τοσαῦτα μὲν παραδείγματα τῆς κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους π. Χρ. καὶ περὶ Χριστὸν συγκοπῆς τῶν τοιούτων κυρίων ὀνομάτων· ἂν δὲ τινα πίστιν δοτέον τῷ παρ' Ἀριστοφάνει (Θεσμοφ. 1083 κξ.) τοξότῃ Σκύθῃ μεταξὺ πολλῶν μισοβαρβάρων καὶ ἐν στ. 1185 τὸ *τιττι* ἀντὶ *τιτθίων* λέγοντι, ἴσως καὶ τῶν εἰς *ιο*ν προσηγορικῶν ἢ ἀποκοπῇ ἦτον ἤδη τότε ἐν τῇ δημώδει γλώσσῃ τῶν Ἀθηναίων συνήθης. Ἀλλὰ πάντως ἀσφαλέστερα εἶνε τὰ ἐκ τῶν Βυζαντινῶν τούτου παραδείγματα. Εἶνε δὲ ταῦτα κυρίων μὲν

παρ' Ἀγαθία τά: Λευθάρις (= — ιος) σλ. 26, 16. 66, 9. (70, 21 Λευθαρίω). Κοταΐσιν (= — ον) τὸ φρούριον 105, 8 (Κοταΐσιου 150, 22). κυρίων τε καὶ προσηγορικῶν παρὰ τοῖς ὕστερον π. χ. Θεοφαν. Χρον. σλ. 198, 6. 394, 6 κ. ἄλλ. καμηλαύκιν (= — ιον). 377, 15 μακιάκιν, 728, 16 μαρδόλιν, 545, 19 ὀψάριν, 638, 14 παρίππιν, 377, 20 σκουτάριν, 260, 2 στιχάριν, 367, 16 σιλεντιάρικιν, 351, 11 μαργαρίτιν, 723, 17 ῥυάκιν, 303, 5 ἱπποδρόμιν, Δαιούβιν 340, 11. 437, 13 ἀλεκτόριν, 572, 3 στόμιν, 489, 4. σπαθίν, 619, 19 κύρις (= κύριος) πρβλ. καὶ 693, 4. 696, 19. Θεοφαν. συνεχ. 356, 1. Καλοκύριν 412. 18. — τοῦ Λάμαρη (ι) 681, 5. Μυξιάρης (ις) 699, 13. Καμύτζης (= — σκιος) 708, 6. Ἀγροῦρης (ις) 832, 10. Χρονικ. Πασχαλ. 613, 20 χλαμύδιν 601, 14 παλάτιν, 621, 16 Βελισσάρις, Χρυσάφης 590, 6. — 700, 2. 14. Φώτις, καβαλλάρις κτλ. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ (π. τ. βασιλ. τῆς). ἀκέραιά τε καὶ συγκεκομμένα σλ. 15 θυρίον (= θύρα), ταβλίον, κυκλίν (= κυκλίον), ὀμφάλιον, 34, 4 ἐν τῷ πεζουλίῳ τοῦ παραθαλασσιδίου. 12 τὰ τριψίδια, 67, 14 βεργία 96, 6 τραπέζιον, 10 τὸ σαγίον. 100, 22 σπαθία, 102, 18 κηρίον, 105, 16 χλαρίδιον, 131, 17 χάρτια, 144, 4 στιχάριν καὶ βαλτίδιον, 181, 3 Λεοτάρια, 401, 19 τὰ δὲ κραββάτια καὶ σκύφια καὶ τραπέζια καὶ κλιβάτια καὶ χύτρας ὁ ἑπαρχος τῆς πόλεως ἀπολύει· 463 οἰνάριν, φασούλιν, ὀρύζιν, πιστάκιν, τυρίν, ὀψάρια, παστά, ἀγελάδια ὑπόμοσχα. 455 σκαμνία συσταλτά. 582, 10 τὰ νυμφικὰ ζωνάρια. 673 λινάριον, κακκάβια, κουκούμια, τηγάνια, περόνια μεγάλα, βουτία, κουβάρια, ὑποκαμισοδράκια κτλ. κτλ. Καὶ ἐν τῷ παρὰ Ζαμπέλ. Ἐπυλλίῳ φέρονται πλῆθος εἰς ἵν ὀνομάτων. βουντίν, δικίμιν, ραφίδιν, μολύβιν, ἀλυσίδιν, σπαθίν, κοντάριν κλ. Παραδείγματα δὲ καὶ τῆς τοῦ ν ἀποκοπῆς ἐμφανίζονται μετὰ τὸ προσηγορικόν τοῦ Σκύθου τιττὶ ἐκ τῆς ιβ'. περίπου ἑκατονταετηρίδος τάδε: Α. Κομν. παιδί μου ποθεινότατον, παιδί μου ἡγαπημένον· οὕτω πυκνότατα παρ' αὐτῷ τὸ παιδί μου· κονδύλι Β. Χ. χωρολιβαδοτόπι, ἀπελατίκι, φαλκῶνι, παραθύρι, περιβόλι, τραπέζι, καράβι (μεθ' ὧν αὐτόθι καὶ τὰ μετὰ τοῦ ν ἀκόμῃ· φαλκῶνιν (πολλάκις), περιβόλιν, καράβιν, παλάτιν, ποτάμιν κτλ.)· συνηθέστατα δὲ πλεόν κατὰ τὸν ιδ'. αἰῶνα, π. χ. παρὰ τῷ ποιητῇ τῶν Χρονικῶν τοῦ Μωρέως σλ. 4 (Ellissen) ταξεῖδι, λογάρι. 10 Ἀνάπλι 30 μοναστήρι, Νίχλι, σπαθί. 46 γεράκι. 54 σπαθί (δὲς) κτλ. Παραλείπεται ὁ πολὺ ὕστερος Δημ. Ζήνος, παρ' ᾧ πάμπολλα τοιαῦτα: παλληκάρι Βατρα-

χομ. 6, πηροῦνι 16. ψωμί 63. τυρὶ 67. κορμί 94. ἡθι 105. πετάμι 133. κουπί 145. ρησι 153. κτλ. κτλ.

Καὶ τοιαῦτα μὲν καθόλου περὶ τῆς μεταπλάσεως τῶν συμφωνολήκτων θεμάτων εἰς φωνηεντόληκτα. Ἀλλ' ἡ γλῶσσα καὶ τὸ ἀντίστροφον ἀπεπειράθη, πολλὰ φωνηεντόληκτα εἰς συμφωνόληκτα μετατρέψασα, καὶ τοῦτο ἐπενθέσει τινὸς συμφώνου μετὰ τὸ φωνηεντόλ. θέμα πρὸ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως. Τοιαῦτα δὲ σύμφωνα εἶνε συνήθως τὰ τρία ὀδοντικά τ, δ, θ.

α.) τὸ τ μεταγενέστερον ἐπένθεμα φαίνεται εἶναι 1) ἐν τοῖς Γύγη-ς γεν. Γύγη-τ-ος (ἀντὶ τῶν ἀρχαιοτέρων Γύγου καὶ ἰων. Γύγε-ω), Δάρης γεν. Δάρη-τ-ος (Δάρου καὶ Δάρε-ω), Θαλῆς (ἐκ τοῦ Θαλέας) γεν. Θάλη-τ-ος (Θαλοῦ καὶ ἰων. Θάλεω), Μέγη-ς γεν. Μέγη-τ-ος (καὶ Μέγου). Πρβλ. Ἀνεκδ. τοῦ Bekker σλ. 1188. Ἐπειτα 2) ἐν τοῖς γέλω-ς γεν. γέλω-τ-ος δοτ. γέλω-τ-ι κτλ. ἔρω-ς γεν. ἔρω-τ-ος, ἔρω-τ-ι κτλ. ἰδρῶ-ς, ἰδρῶ-τ-ος, ἰδρῶ-τ-ι κτλ. χρώ-ς, χρώ-τ-ος, χρώ-τ-ι κτλ. ὧν οἱ ἀρχαιότεροι τύποι εἶνε γέλο-ς αἰτ. γέλο-ν (ὅθεν καὶ γέλο ιον), ἔρο-ς αἰτ. ἔρο-ν (συχνότατον παρ' Ὁμ.) γεν. χρο-ός, δοτ. χρο-ί, αἰτ. χροῦ α, συνηθέσταται παρ' Ὁμήρῳ ἐκτὸς τοῦ Ἰλ. Κ, 575 χρω-τ-ος καὶ δύο τῆς Ὀδυσσ. χωρίων, ἔνθα χρω-τ' ἀπονησμένον. δοτ. ἰδρῶϊ καὶ ἰδρῶ (μόνον ἐν Ἰλιάδ. Δ, 27 ἰδρῶθ, ὅπου καταλληλότερον ἰδρῶ θ' γραπτέον). — 3) ἐν τοῖς μέλι, μέλι-τ-ος (πρβλ. τὸ λατ. mel, mell-is), χάρις, χάρι-τ-ος (αἰτ. χάρι ν), Θέμι-ς, Θέμι-τ-ος καὶ Θέμι-στ-ος καὶ Θέμι-δ-ος (Πρβλ. πρὸς τὸ δύνα-μι-ς γεν. δυνάμεις). — ἐν τοῖς γό(ύ)ρα-τ-ος, γό(ύ)ρα-τ-ι, γό(ύ)ρα-τ-α κτλ. δύ(υ)ρα-τ-ος, δό(ύ)ρα-τ-ι, δό(ύ)ρα-τ-α κτλ. ἀντὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ὄν. γόνυ (καθομιλ. γόνα) γεν. γουνός (ἀντὶ γόνυ-ος), γούνα (ἀντὶ γόνυα), γούνων κτλ. δο(υ)ρός, δο(υ)ρί. δοῦρα (ἀντὶ τῶν δόρυος, δόρυ, δόρυα κτλ.), δοῦρων (= δορύων) κτλ. Ἐκτὸς ἂν ταῦτά τε καὶ τὰ κέρα-τ-ος, κρια-τ-ος, τέρα-τ-ος, γήρα-τ-ος κ.τ. ὅμοια ἀρχῆθεν εἶχαν καὶ δευτέρα θέματα εἰς τ λήγοντα, ὡς γόνατ (ὅθεν τὸ καθομιλ. γόνα κατ' ἀποκοπὴν τοῦ τ μὴ δυναμένου νὰ σταθῇ ἐν τέλει ἑλλην. λέξεως), δόρατ, κέρατ, κρέατ, γήρατ κτλ. ὅθεν κατὰ ἐξύγραυσιν τοῦ τ εἰς ε τὰ κέρας, κρέας, γήρας κτλ. — 5) ἐνιαχοῦ ἀναφαίνεται τὸ τ καὶ μετὰ συμφωνον ὡς ἐν τοῖς: ἀνακ-τ-ος (ὄν. ἀνακ ε' πρβλ. καὶ τὴν πληθ. ὄν. ἀνακ-ες), νυκ τός (Πρβλ. παννυχ-ί, ἐννύχ-ιος κ.τ.τ.), γάλακ-τ-ος (ὄν. γάλα λατ. lac, lac-t-is) κτλ. — 6) ἐν τοῖς συνήθως δευτεροκλίτοις ὄνειρον καὶ πρόσωπον, κατὰ τινὰς πτώσεις μετὰ τοῦ τ φερομένην, ὡς πληθ. ὄν. ὄνειράτα Ὀδ. γ, 87, ὄνειράτων Ἡρόδ. Α. 120. Ζ'.

15. *ὄνειρα*(τ) *σιν* Εὐριπ. Ἰφ. Ταυρ. 452 κτλ. ἐν. γεν. *ὄνειρατος*. Πλατ. Θεαιτ. 201 d. *προσώπατα* Ὀδ. Ε, 192. *προσώπασι* Ἰλ. Η, 212 κτλ.

Τὴν ἀναλογίαν ταύτην περαιτέρω ἐφαρμόσασα ἡ δημώδης μάλιστα γλῶσσα παρὰ τὰ εἰρημένα καὶ ἄλλα πολλὰ οὕτω μετέπλασεν, οὕτω π. χ. κατὰ τὸ *προσώπατα* λέγει *ἀλόγατα* (ἀντὶ ἄλογα). ἔπειτα *τρεξίματα*, *δοσίματα*, *γραφίματα* καὶ πάντα τὰ εἰς *μα* (ἐνικ. ὄν. *ιμον*) εἰς *ίματα* μεταπλάσασα. Συνέβη δὲ τοῦτο ἤδη πρὸ τοῦ Θ'. αἰῶνος, ὡς δὴ λον ἐκ τῶν ἐξῆς παραδειγμάτων: *μεταστασίματα* (= μεταστάσιμα). Θεοφαν. συνεχ. 430, 2 *ἐθίματα* (= ἔθιμα) Κωνσταν. Πορφ. 606, 12. μετὰ *ἀλλαξιμάτων* 441, 5. *ἀλλαξίματα* 157, 14 κτλ. τώρα δὲ καὶ ἐνικ. *φερίματος*, *τρεξίματος*, *γραφίματος*, ἄλλα καὶ *γραφίματος* κλ. Τὰ δὲ εἰς *ιμον* ταῦτα ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ γλώσσῃ ῥηματικὰ καὶ παρώνυμα, συνήθως ἐπίθετα ὄντα, ἡ μεταγενεστέρα ἤρχισε νὰ τὰ ἐκλαμβάνῃ μάλιστα μὲν ἀντὶ τῶν εἰς *σις* ἀφρημένων π. χ. *γράψιμον* = *γράφει* ἢ *γραφὴ*· *πιάσιμον* = *πιάσις* ἢ τοι *λαβή*· *δέξιμον* = *δέξις* ἢ (ὕπο) *δοχή* κτλ. πολλάκις δὲ καὶ ἀντὶ τῶν εἰς *μα* πραγματικῶν, ὡς *δόσιμον* = *δόμα*· *νίψιμον* = *νίμμα* ἢ *χέρνιψ*· *γράψιμον* = τὸ γεγραμμένον κτλ. Τῆς χρήσεως ταύτης παραδείγματα πολλὰ ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, οἷα ἐκτὸς τῶν προεκτεθειμένων τὰ: *στέψιμον* (= *στέψις*) Θεοφ. Συνεχ. 41, 3. 619, 16. 645, 15. 809, 4. *σαξιμό*· *δέξιμον* 640, 19. — 86, 17. *δέξιμον* Κωνσταντ. Πορφ. 280, 3. κτλ. — Τὴν δὲ πραγματικὴν σημασίαν εἶχάν τινα ἤδη καὶ κατ' ἀρχαιοτέρους χρόνους λαβόντα, οἷα ἐκτὸς τῶν σκοτεινότερων *ἐρέψιμον* εἶδος πόας (Σουῖδ.), *κίκιμον* τῆς κορώνης τὸ κόπριον (Ἠσυχ.), *δοτιμον* καὶ *ὠκιμον*, τὰ γνωστότατα *νόμιμα* Πινδ. Ἀποσπ. 152. Σοφ. Ἀντιγ. 455. Πλατ. Φαίδρ. 265. α κ. ἄλλ. τὰ *ἐθίμα* = *ἔθνη* Ἀθην. Δ'. σλ. 451. ε κ. ἄλλαχού.

β'.) Τὸ δ' περὶ τῆς ἐπενθέσει τούτου μεταπλάσεως τῶν θεμάτων ἢ παραγωγῆς νέων θεμάτων, τὰ δέοντα ἐλέχθησαν ἐν τῷ γενικῷ λόγῳ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν θεμάτων, ἐνθα καὶ περὶ τῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀδοντικοῦ μεταπλάσεως τῶν πλείστων ἄρσεν. καὶ θηλυκῶν πρωτοκλίτων, ὡς *παπά-δ-ες*, *δεσποτά-δ-ες*, *πατριαρχά-δ-ες*, *μαθητά-δ-εῖ*· *μαρά-δ-ες*, *κυρά-δ-ες* κτλ. καὶ περὶ τῆς ἤδη κατὰ τοὺς ἀττικοὺς χρόνους ἀρχῆς των.

γ'.) Ὡσαύτως ἐκεῖ ἐλέχθη καὶ περὶ τῆς διὰ τοῦ θ νέων θεμάτων, ὀνομαστικῶν τε καὶ ῥηματικῶν παραγωγῆς.

Τελευταῖον τινὰ εἰς *ονος* δευτερόκλιτα, ἐνθα τὸ *ον* εἶνε ῥιζικόν, μετὰ τῶν εἰς *ων* γεν. *ον-ος* τριτοκλίτων συγχωθέντα, ἀπέβησαν καὶ

αὐτὰ *τριτόκλιτα*. Τοιαῦτα εἶνε τὰ *διάκων* (ᾔθεν κατὰ τὰ ἀρχων — ἀρχος, γέρον — γέρος. καὶ τὸ καθομιλ. *διάκος*) γεν. *διάκονος* ἐν τῇ *Charta Borgiana* 7, 16 — 18. 9, 23. *ἡμίονες* (= ἡμίονοι) παρὰ Σιμοκάττη σλ. 59, 5. τὸν *ἔγγονα* (= ἔγγονον) παρὰ Θεοφαν. Χρον. 582, 21 καὶ συνεχ. 13, 9. Κατὰ ταῦτα ἐκαινοτόμησε καὶ ἡ σημερινὴ ἀμάθεια τὸ *ἐπίμωρ* ἀντὶ *ἐπίμονος*.

ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

Τέσσαρες εἶνε αἱ πρῶται, ὡς εἶκός, καὶ κυριώταται καταλήξεις τοῦ ἑλλην. ἀπαρεμφάτου· α.) ἡ *μεναι*, ἥτις ἐν μὲν τῇ α. (τῇ εἰς *μι*) συζυγίᾳ προσκρᾶται εἰς τὸ ῥηματ. θέμα ἀμέσως, ἐν δὲ τῇ β'. (τῇ εἰς *ω*), μεσολαβοῦντος τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος *ε*, π. χ.

ἐνεστ. ἀκου-έ-μεναι, φορῇ-μεναι (ἀντὶ φορε-έ-μεναι), ἔμ-μεναι (ἐκ τοῦ ἔσ-μεναι), διδό-μεναι κτλ.

ἀορ. β'. *ἐνεργ.* δό-μεναι, στή-μεναι, ἐλθ-έ-μεναι. μέλλων. ἄξ-έ-μεναι. παρακείμενος. ἴδ-μεναι, γεγων-έ-μεναι, ἰστά-μεναι κτλ.

παθητ. ἀορ. α. καὶ β'. ὁμοιωθή-μεναι. μιγῇ-μεναι κτλ.

Ἐκ τῆς *μεναι* προῆλθαν κατ' ἀποκοπὴν αἱ *μεν* καὶ *μειν*, π. χ.

1) ἀκου-έ-μεν, διδό-μεν, δό-μιν, ἴδ-μεν, ἄξ-έ-μεν, τραφῇ-μεν, αἰσχυρθῇ-μεν, ἐλθ-έ-μεν, γεγων-έ-μεν κτλ.

2) εἰ-μειν (= ἔμμεναι), δόμειν (= δόμεναι). C. I. 2905 ἐν ἐπιγρ. *Ῥοδία*.

β'.) ἡ *ε-ραι*, ἐνθα τὸ *ε* συνδετικὸν ὄν καὶ παρεντιθέμενον, ὡς φαίνεται, μετὰ σύμφωνον κατ' ἀρχάς, ἤρχισεν ὕστερον καὶ μετὰ φωνῆεν νὰ παρ-ενθέτηται, π. χ.

πελ-έ-ραι, *φορῇ-ραι* (ἐκ τοῦ φορε-έ-ναι), *καλεῖ-ραι* (= *καλε-έ-ναι*), *διδού-ραι* (= *διδό-έ-ναι*) Ἰλ. Ω, 425. *δοῦ-ραι*, *μαθεῖ-ραι*, *φῶ-ραι* (φυ-έ-ναι), *μιγῇ-ραι* (= *μιγ(ε)-έναι*), *ὁμοιωθῇ-ραι* κτλ. *εἰδ-έ-ραι*, *γεγων-έ-ραι* κλ. Ἄνευ δὲ τοῦ συνδετικοῦ ἐν τοῖς: *διδό-ραι*, *τιθέ-ραι*, *ιστά-ραι*, *φά-ραι*, *ἰέ-ραι*, *εἰ-ραι* (ἐκ τοῦ ἔσ-ναι) κτλ.

Ἐκ τῆς *ε-ραι* κατ' ἀποκοπὴν τῆς συλλ. αἱ προῆλθαν:

1) ἡ *εν* συνήθης τῇ δωρικῇ, π. χ. *πέλ-εν*, *λαβέρ* (ἢ *λάβεν*), *ἀρμόσεν* (= τῷ κοιν. ἀρμόσειν). ἄλλα πρᾶδ. ἐν ἐπιγρ. C. I. 2555. 2556. 2557. 58. 3050. 2448. 1688. ἐν Ἀριστοφ. Ἀχ. 754 κ. ἄλλ.

2) ἡ *ειν*, ἡ κοινοτάτη πασῶν ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ γλώσσῃ: *πέλ-ειν*, *φορεῖν* (ἐκ τοῦ φορέειν), *μαθ-εῖν*, *ἄξ-ειν*, *γεγόν-ειν*, *γεγάκ-ειν* (Πινδ. Ὀλ. 5'. 49) κτλ.

3) ἡ ἡν συνήθης τῇ αἰολικῇ π. χ. φέρην, ἐπαίρην, διδῶν (= διδοῖν), λάβην (καὶ ὅχι, ὡς συνήθως γράφεται, λαβῆν), τεθνάκην, ἐπιδῶσιν, ἐνταφῆν (= ἐνταφῆναι), μεθυσθῆν (= μεθυσθῆναι) κτλ.

Οἱ τύποι μειν, ειν καὶ ἡν προήλθαν ἐκ τῶν μέναι, εἶναι, ἀποκοπίσεως μὲν τῆς συλλαβῆς αι, ἀναπληρωθείσης δὲ τῆς ζημίας ταύτης τοῦ ὅγκου διὰ τῆς ἀλλαχόθεν ἐπαυξήσεώς του, κατὰ διφθόγγισιν ἢ (αἰολιστὶ ἀντὶ τῆς ει τὸ η) κατὰ μήκυνσιν.

γ.) ἡ αι, δι' ἧς μόνοι οἱ ἐνεργητικοὶ ἀ. ἀόριστοι ἐσχηματισμένοι ἀναφάνονται, ἐν ᾧ διὰ τῶν προεκτεθειμένων πάντες οἱ ἄλλοι χρόνοι πλὴν τούτων τῶν ἀορίστων. Εἶνε δ' ὁ τύπος οὗτος βεβαίως νεώτερος μὲν ἐκείνων, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ ἀ. ἀόριστος τῶν λοιπῶν χρόνων, ἀλλ' ἤδη ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ἔπεσιν ἦτον ἐν πλήρει χρήσει π. χ. γράφαι Ἰλ. N, 553, ἀκοῦσαι I, 100. γῆμαι Φ, 72. χεῦαι H, 461. κλ. — Καὶ ἐν τῇ σανσκρίτῃ ἐν ταῖς τῶν Οὐαιδῶν βίβλοις ἀπαντῶσιν τινὰ τοιαῦτα ἀπαρέμματα π. χ. vakshé (ē = ai) (δριστ. ἀ. προσωπ. avāksham) ἐκ τοῦ vah λατ. veh-ere ὀχεῖσθαι jaishé καὶ jishé ἐκ τοῦ ji νικᾶν, stushé ἐκ τοῦ stu ἐπαινεῖν κτλ. Τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἔπειτα εἶνε καὶ ἡ λατινικὴ ἀπαρεμφ. καταλ. se (= sai), δι' ἧς, ποικίλως κατὰ τοὺς φθογγολογικοὺς νόμους τῆς λατινικῆς μεταποιηθείσης ἐσχηματίσθησαν τὰ λατίν. ἀπαρέμματα es-se, pos-se (pot-se), es-se (ed se = ed-ere), velle (= vel-se), ferre (= fer-se), amare (= ama-re), monere (= mone-se) κτλ. Ἡ μόνη διχοφορὰ τῆς λατινικῆς ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν καὶ σανσκρίτην εἶνε, ὅτι ἐν ταύταις μὲν τὸν τύπον (σ)αι (shé) φέρουσι μόνων τῶν ἐνεργ. ἐνσίγμων ἀορίστων τὰ ἀπαρέμματα, ἐν ἐκείνῃ δὲ πάντα πάντων τῶν χρόνων καὶ διαθέσεων διότι καὶ τὰ amari π. χ. moneri, audiri κτλ. ἐγκρύπτουσι τὴν συλλαβὴν si συγγ. τῇ se.

δ.) ἡ σθαι, δι' ἧς ἐσχηματισμένα εἶνε τὰ ἀπαρέμματα τῶν μέσων χρόνων π. χ. γράφ-ε-σθαι, ποιέ-ε-σθαι, ἵστα-σθαι, τίθε σθαι, δό-σθαι, γεν-έσθαι, γνῶσ ε σθαι, γεγράφ-θαι (ἀντὶ γεγράφ-σθαι) κτλ. Φαίνεται δ' ὅτι αὕτη εἶνε ἡ αὐτὴ τῇ ἐν ὀλίγοις μόνον ἀπαρεμμάτοις τῶν Οὐαιδῶν διατηρηθείση σανσκρι. καταλ. a-dhyāi, ὡς bha'radyāi φέρεσθαι, sahadyaī ἔχεσθαι κτλ.

Πανταχοῦ λοιπὸν ἐμφανίζεται ἡ δίφθογγος αι, ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶνε τύπος τοπικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως εἰς α ληγόντων θεμάτων. Πιθανώτατα ἄρα ἡ μὲν μεναι εἶνε τοπικὴ (δοτικὴ) πτώσις θηλ. ὀνομάτων εἰς μένη ληγόντων, ἅτινα ὑπὸ μὲν τούτων τὸν τύπον ἐμφανίζονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὡς μετοχαί, ὡς λεγ-ό-μενος κτλ. ὑπὸ δὲ

μικρὸν παρηλλαγμένον μορῇ ὡς ἀφρημένα ὀνόματα, ὡς πλησ-μονή, χαρ-μονή, φλεγ-μονή κτλ. Ἡ δὲ ε-ναι ὁμοίως εἶνε τοπικὴ πτώσις ὀνομάτων εἰς να, ὡς εἰρά-να, τέχ-να, μαχ-ά-να (= μηχανή) κτλ. Ὅμοίως φαίνεται ὅτι καὶ ἡ σαι εἶνε τοπικὴ πτώσις ὀνομάτων εἰς σα ληγόντων τοιαῦτα δ' εἰς σο-ς καὶ σα (ἢ ση) ῥηματικὰ ὀνόματα εἴδαμεν ἀνωτέρω ἱκανά, συγκεκριμένα τε καὶ ἀφρημένα, οἷα γέλα-σο-ς, κάρχα-σο-ς, κραύγα-σο-ς κτλ. ἄση, δόξα (δόκ-σα), πεῖ-σα (= πειθώ), αἶ-σα, δίψα καὶ τὰ νεώτερα κάψα (= κάψα), τρίψα (= τρίβ-σα) κτλ. καὶ ἡ σθαι (σ-θαι) ἴσως εἶνε τοπικὴ πτώσις ὀνομάτων ῥηματικῶν εἰς τα, οἷα πραγματικῶς ὡς ἀφρημένα οὐκ ὀλίγα φέρονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ, ὡς ἄ-τη, αὐ-τή, γεγε-τή, τελε-τή, μελέ-τη, πινυ-τή κτλ. Οὕτω πάλαι ἐσχηματίζοντο, φαίνεται, ἐκ πάντων τῶν ῥημάτων τοιαῦτα ὀνόματα, ὡς λέγ-ε-τα, γράφ-ε-τα, ἵστα-τα, δό-τα κτλ. ἐκ δὲ τούτων αἱ τοπικαὶ πτώσεις: λέγ-ε-ται, γράφ-ε-ται, ἵστα-ται, δό-ται κλ. ὕστερον δέ, ἄδηλον πόθεν ἐπελθόντος τοῦ σ καὶ ἐπιρροῇ αὐτοῦ τοῦ τ δασυνθέντος, προήλθαν οἱ τύποι λέγ-ε-σθαι, γράφ-ε-σθαι, ἵστα-σθαι, δό-σθαι κτλ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἅπαντες οἱ ἀπαρεμφατικοὶ τύποι εἶνε δοτικαὶ ἢ τοπικαὶ πτώσεις ἀφρημένων ῥηματικῶν ὀνομάτων. Καὶ ἡ μὲν διὰ πτωτικῶν τύπων ἀφρημένων ὀνομάτων παράστασις τῆς ἀπαρεμφατικῆς ἐννοίας καθ' ὅλου δὲν ἰδιάζει μόνῃ τῇ ἑλληνικῇ, ἀλλ' ὡς πρὸ ὀλίγου εἶδαμεν καὶ τῇ σανσκρίτῃ καὶ τῇ λατινικῇ. Ἐκτὸς τούτων ἐν μὲν τῇ σανσκρίτῃ ἡ συνήθης ἀπαρεμφατικὴ κατάληξις εἶνε ἡ tum συμπεπηγυῖα αἰτιατικὴ τῆς ὀνοματ. καταλήξεως tu, δι' ἧς καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ποτε (ἀφρημένα) ὀνόματα ἐσχηματίζοντο, οἷα τά: ἐδητύ-ς, ἀγορη-τύ-ς, μνησ-τύ-ς κτλ., ἐν δὲ τῇ λατινικῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέματος εἶνε ἐσχηματισμένον τὸ σουπῖνον, εἶδος καὶ αὐτὸ ἀπαρεμμάτου, ὡς stā-tum = σκρ. sthā-tum, dā-tum = σκρ. dā-tum κτλ. ἐν δὲ τῇ σλαβικῇ, λιτανικῇ καὶ κελτικῇ δι' ὁμοίας αἰτιατικῆς καταλήξεως tī = τῇ ἑλλην. τι, σι (ὡς ἐν τοῖς: φά-τι-ς, μνησ-τι-ς, φύ-σι-ς κ.τ.τ.) ἐρμηνεύεται ἡ ἀπαρεμφατικὴ ἐννοία. Ὅτι δ' ἡ ἀπαρεμφατικὴ ἐννοία ποῦ μὲν δι' αἰτιατικῆς, ποῦ δὲ διὰ δοτικῆς (τοπικῆς), ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ κατ' ἀρχὰς μόνον διὰ ταύτης, ἐκφέρεται, τούτου αἰτία εἶνε ἡ πρώτη σημασία καὶ χρῆσις τοῦ τ' ἀπαρεμμάτου καὶ τούτων τῶν πτώσεων. Ἡ αἰτιατικὴ καθ' ὅλου καὶ ἡ δοτικὴ κατὰ μέρος ἐσήμαιναν τὸ κατ' ἀρχὰς τὸ τέρμα τῆς κινήσεως ἢ, ὡς συνήθως λέγεται, τὴν εἰς τόπον κίνησιν, ὡς π. χ. ἐν τοῖς: οὐρανὸν ἔκετο = εἰς οὐρανόν. βάτε δόμον (= εἰς δόμον) Αἰσχ. Εὐμεν. 1014. ὅρα γε ποῦ στάσει, ποῦ δὲ βάσει; (=

τῷ καθομ. σὲ ποῦ;) Σοφ. Φιλοκτ. 833. ἐλθόντες δ' ἄρα τῷ γε μυχῶ σπείους γλαφυροῖο (= εἰς μυχόν). Ὀδ. Ε, 226 κλ. Τὸ τέρμα τῆς κινήσεως ἐσήμαινε κατ' ἀρχάς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον· δῆλον δ' ἐκ τῶν δεῖ οἶνον τ' ἐγκεράσασα πιεῖν (= εἰς πόσιν, ἵνα πίνητε). Ἰλ. Θ, 189. τρίποδας ἔτευχεν ἐστάμεναι (= εἰς στάσιν, ἵνα ἐστῶσι) Σ, 374. χέρνιβα ἐπέχευε νίψασθαι Ὀδ. Α, 138. Δ, 54 = ἵνα νίψῃται. ἐμὲ ζυμβάλετε μάχεσθαι (= εἰς μάχην, ἵνα μάχωμαι) Ἰλ. Γ, 70. πρβλ. Μ. 377. ἐντεῦθεν καὶ ἐν Ἰλιάδ. Α, 8 ἔριδι ξυνέθηκε μάχεσθαι τὸ ἀπαρέμφατον φαίνεται πιθανώτερον ἐπεξήγησις ὅν τῆς δοτ. ἔριδι = συνέδωκεν εἰς ἔριν ἥτοι εἰς μάχην (ἵνα μάχωνται). μοῦσα ἀνῆκεν ἀειδέμεναι Ὀδ. Θ, 73 = εἰς ἀοιδίην. δῶκε τεύχεα φορῆναι Ἰλ. Η, 149 = εἰς φόρησιν, ἵνα φοροῖν. πρβλ. Π, 40. — ἔλαχον ἄλα ναιέμεν = εἰς κατοικίαν ἢ οἴκησιν Ο, 190. πρβλ. Ω, 400 κτλ. Μᾶλλον δὲ δυναμικῆς δοτικῆς ἔργον ἐκτελεῖ τὸ ἀπαρέμφατον ἐν τοῖς Ἰλιάδ Π, 195 μετέπρεπε μάχεσθαι = τῇ μάχῃ, ἐπὶ τῇ μ. — Σ, 3 ἐκέκαστο γνῶναι καὶ μυθήσασθαι. Ζ, 460 (πρβλ. Α, 746. Π, 292. 551. κ. ἄλλ.) ἀριστεύεσκε μάχεσθαι. Ὀδ. Ε, φέρτεροί εἰσι νοῆσαι τε κρῆναι τε. Ο, 322 οὐκ ἂν μοι ἐρίσεις βροτὸς ἄλλος πῦρ τ' εὖ νῆησαι κτλ. — Τοιαῦτα, ὡς λέγονται, τελικὰ ἦσαν κατ' ἀρχάς καὶ εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον παρ' Ὀμήρῳ τὰ ἀπαρέμφατα, σπανιώτερα δὲ παρ' αὐτῷ τὰ εἰδικὰ λεγόμενα, τ. ἔ. τὰ ἀντιστοιχοῦντα προτάσεσι διὰ τῶν μορίων ὅτι καὶ ὡς ἐκφερομέναις, π. χ. Ἰλ. Κ, 48 οὐπὼ ἰδόμεν, οὐδὲ ἐκλυον ἄνδρα ἕνα μητίσασθαι. πρβλ. Ζ, 387. Ω, 543. Ὀδ. Π, 242 Ἰλ. Γ, 366, ἐφάμην τίσεσθαι. πρβλ. Θ, 499. Ο, 252. Ἰλ. Α, 60 ὅτω ἀπονοστήσειν. πρβλ. αὐτ. 286. 296. 427. Ν, 746. Υ, 363. Ὀδ. Ζ, 174. Π, 311 κτλ. — Ἀλλ' ὕστερον ἔνθεν μὲν τῆς πλήρους καταλήξεως ἀποτριβομένης καὶ τῆς πρώτης σημασίας ἀμυδρουμένης, ἔνθεν δὲ τῆς ἐννοίας ἄλλοθεν ἄλλοτε μεταφερομένης, τὸ ἀπαρέμφατον ἀπέβη ἀληθὲς ἀπαρέμφατον, ὁ γενικώτατος καὶ ὅλως ἀόριστος τύπος τοῦ ῥήματος, ἄνευ τινὸς πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον ἢ ἀριθμὸν ἢ (καὶ συνήθως) χρόνον σχέσεως, ὡς περ ἡ ἔτι ἄμορφος ῥίζα, ἢ πάντας τοὺς ῥηματικούς τύπους δυνάμει περιέχουσα, ἔργῳ δ' οὐδεὶς αὐτῶν οὔσα. Διὰ ταύτην τὴν ἐγκύμονα ἀοριστίαν καὶ τὸ ἀπαρέμφατον πάντα τὰ πρόσωπα, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς ἐγκλίσεις περιέχει καὶ ἐκάστοτε ἐνὶ τινὶ αὐτῶν ἀντιστοιχεῖ καὶ εἰς αὐτὰ ἀναλύεται, ἀληθῶς οὐδὲν αὐτῶν ὄν. Ἡ ποικίλη αὕτη τοῦ ἀπαρεμφάτου χρῆσις εὐρίσκεται ἤδη ἐν τοῖς ὁμηρικῶς ἔπεισι διαχμεμορφωμένη, ὅπερ ἄλλο τεκμήριον τῆς πολὺ πρὸ αὐτοῦ ἀναπτύξεως καὶ διαπλάσεως τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης τε καὶ παιδείας. Καὶ παραδείγματα 1) τοῦ τελικοῦ λεγομέ-

νου ἀπαρεμφάτου τῇ τελ. ὑποτακτικῇ ἢ εὐκτικῇ ἰσοδυναμοῦντος παρετέθησαν ἤδη ἀνωτέρω. Ὡσαύτως 2) τοῦ εἰδικοῦ, ὀριστικῇ ἢ εὐκτικῇ ἐν εἰδικαῖς προτάσεσιν ἰσοφαρίζοντος. 3) Ἀπαρέμφατον τῇ ἀπολύτῳ εὐκτικῇ ἰσοδύναμον εἶνε τὸ Ὀδ. Ρ, 354, Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι καὶ οἱ πάντα γένοιθ' ὅσση φρεσὶν οἶσι μενοινᾷ. 4) τῇ προστακτικῇ ἰσοδυναμεῖ ἢ παραλλήλως τίθεται τὸ Ἰλ. Γ, 458:

ὁμῆς δ' Ἀργείαν ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
ἐκδοτε καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν ἥν τιν' ἔοικεν.

Τοιαῦτα καὶ τὰ Ἰλ. Η, 78. Ὀδ. Γ, 19. Α, 441 καὶ ἄλλα. — 5) ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον ὡς ὑποκείμενον εἶνε π. χ. τὸ Ὀδ. Φ, 154 κξ: ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτερόν ἐστι τεθνάμεναι ἢ ζῶντας ἀμαρτεῖν. κτλ. — 6) αἰτιατικὸν ἀπαρέμφατον ὡς ἀντικείμενον Ἰλ. Η, 93 αἶδεσθαι μὲν ἀνήρασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. Τοιαῦτα καὶ τὰ: Ζ, 226. Σ, 450. 500 κ. ἄλλα. — Τοῦ δ' ἀπολύτου λεγομένου ἀπαρεμφάτου παραδείγματα, οἷα ἤδη παρὰ τῷ Ἡροδότῳ συνηθέστατα, ὡς Α. 153 τὴν πρώτην εἶναι. Β'. 15 (134. Γ'. 6) ὡς λόγῳ εἰπεῖν. Β'. 125 ὡς ἐμὲ μεμνήσθαι. πρβλ. Β'. 28. — Δ'. 50 ἐν πρὸς ἐν συμβαλεῖν κλ., παρ' Ὀμήρῳ δὲν ἀπαντῶσιν ἀκόμῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀοριστίᾳ τὸ γλῶσσικὸν πνεῦμα δὲν ἐλησμόνησεν ὅλως τὴν πρωτότυπον σημασίαν τοῦ ἀπαρεμφάτου· καὶ πρὸς διασάφησιν ἢ ἀποφυγὴν τῆς ἀοριστίας ἀνέκαθεν διετέλεσεν ἄλλους ἰσοδύναμους τύπους (δοτικὴν, αἰτιατ. μετὰ τῶν προθέσ. εἰς, πρὸς καὶ τὰς ὁμοίας τελικὰς προτάσεις διὰ τῶν ὄφρα, ἵνα κ.τ.δμ., ἐπὶ δὲ τῆς ὕστερογενοῦς εἰδικῆς χρήσεως εἰδικὰς προτάσεις διὰ τῶν ὅτι, ὡς) ἀντικαθιστῶν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τῆς μὲν ἐναλλαγῆς τοῦ ἀπαρεμφάτου μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἢ ἐκθετικάς προτάσεσιν, οὔσης συνηθεσιότητος παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμήρον, ὀλίγα τινὰ παραδείγματα ἀρκεῖ νὰ παρατεθῶσιν, οἷα τὰ: Ἡροδ. Γ'. 75: καὶ δὴ ἔλεγε τὸν μὲν Κύρου Σμέρδιν ὡς αὐτὸς ὑπὸ Καμβύσῃ ἀναγκαζόμενος ἀποκτείνε, τοὺς Μάγους δὲ βασιλεύειν. πρβλ. Η. 118. Θουκ. Α. 87, 3 προσκαλέσαντές τε τοὺς ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκεῖν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐπαγαγεῖν κτλ. πρβλ. Γ'. 3, 3. 25, 2. Ξενοφ. Κ. Π. Α. 3, 13. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι βούλοιο μὲν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μὲντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν. κτλ. κτλ. — Τοῦ δὲ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου ἀναλύσεις ἢ μᾶλλον τῆς τοιαύτης ἀπαρεμφατικῆς ἐννοίας δι' ἄλλων ἰσοδυνάμων τύπων (ὑποτακτ. ἢ εὐκτικ. μετὰ τῶν μορίων ὄφρα, ἵνα, ὡς, ὅπως, ὥστε) ἐρμη-

νείας εὐρίσκομεν ἤδη παρ' Ὀμήρῳ ὕστερον κατ' ἀνιοῦσαν πρόοδον αὐξανομένης.

ἰλ. Α, 433. ἢ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχης γέρας, αὐτὰρ ἐμ' αὐτῶς ἥσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;

αὐτ. 520. — — ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται ὄφρα τελέσσω.
= τελέσσαι.

Δ, 465. ἔλκε δ' ὑπὲκ βελέων, λελιγμένος ὄφρα τάχιστα τεύχεα συλῆσει. — —

= συλῆσαι. πρβλ. Ε, 690.

Ζ, 364. ἤδη γάρ μιν θυμὸς ἐπέσσυται ὄφρ' ἐπαμύνω Τρώεσσι

= ἐπαμύναι.

Ι, 184. πειρᾶν ὥς πεπίθουεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

Π, 652 κεξ. ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι ὄφρ' ἡὕς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος ἐξαυτίς Τρῳάς τε καὶ Ἑκτορα χαλκοκορυστήν ὥσαιτο προτὶ ἄστν, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.

= δοάσσατο κέρδιον εἶναι τὸ ὥσασθαι καὶ τὸ ἐλέσθαι.

Φ, 437. ὄρμηγε δ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λαιγὸν ἀλάλκοι.

Ὀδ. Γ, 347. Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσεις καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, ὥς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε

= ἀλεξήσεις τοῦτο, τὸ ὑμᾶς — — κίειν.

Ρ, 362. ὥτρυν', ὥς ἄν πυρὶνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι

= παρεκίνοι νὰ συνάζῃ κτλ. πρβλ. Σ, 54.

— — — — ἀλλά με γαστήρ

ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.

αὐτ. 57, ἐνθα μετὰ τὸ ὁμόσσετε καρτερόν ὄρκον τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὄρκου δι' ὑποτακτ. μετὰ τοῦ μὴ ἐκφέρεται, ἐν ᾧ ἐν ἰλ. Ψ, 525 ἐφ' ὁμοίας ἐννοίας ἐτέθη ἀπαρέμφρατον.

Ὀδ. Χ, 51 κεξ.

ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων, ὄφρ' ἰθάκης κατὰ δῆμον εὐκτιμένης βασιλεύοι αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνεις λοχῆσας.

Γ, 327 λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.

Τοιαύτη που ἀπαρεμφρατικὴ ἔννοια ἐκφέρεται διὰ τῶν αὐτῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν μορίων ὅπως (κε), ὥς (κε) 1) μετὰ τὰ ῥήματα φράζεσθαι, πειρᾶν, λίσσεσθαι κ.τ.δμ. π. χ. Ὀδ. Α, 77.

Ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἶδε περιφραζόμεθα πάντες νόστον, ὅπως ἔλθῃσι.

αὐτ. 205. φράσσεται, ὥς κε νήηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.

πρβλ. αὐτ. 270. 295. Β, 168. 367.

αὐτ. 316. πειρήσω ὥς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω.

Δ, 545. πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἱκῃαι.

2) μετὰ τὰ κινήσεως δηλωτικὰ ῥήματα ἔρχεσθαι, ἵεναι, βῆναι. π.

χ. ἰλ. Ζ, 28. Ἐγὼ δὲ Πάριν μετςλεύσομαι ὄφρα καλέσσω.

αὐτ. 365. καὶ γὰρ ἐγὼ οἶκονδ' ἐσελεύσομαι ὄφρα ἰδῶμαι.

Α, 837. ἔρχομαι ὄφρ' Ἀχιλῆϊ δαίφρονι μῦθον ἐνίσπω.

Σ, 144. Νῦν δ' εἴμ' ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχέω.

πρβλ. αὐτ. 147. Υ, 24. — Τοιαύτη ἀπαρεμφρατικὴ ἔννοια ἀλλαχοῦ, μάλιστα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνηθέστερον μὲν διὰ τῆς μελλοντικῆς μετοχῆς, πολλάκις δὲ καὶ δι' ἀπαρεμφάτου ἐκφερομένη, ἐρμηνεύεται διὰ τῶν αὐτῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν τελικῶν μορίων.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια φέρονται καὶ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον. Πινδ. Ὀλ. Ζ'. 40 κεξ.

μέλλον ἐντειλεν φυλάξασθαι χρέος

παισὶν φίλοις,

ὥς ἄν θεᾶ πρῶτοι κτίσαιεν βωμὸν ἐναργέα, καὶ σεμνὰν θυσίαν θέμενοι

πατρί τε θυμὸν ἰάταιεν κόρα τ' ἐγχειδρόμῳ κτλ.

Πυθ. Α. 71—2.

λίσσομαι, νεῦσον Κρονίων, ἄμερον

ὄφρα κατ' οἶκον ὁ Φοῖνιξ ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς ἔχῃ.

Δημοτ. ἄσμ. 34, 6 (Bergk)

χὴ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς Κόρης μυστήρια

ἔρχεθ', ἵνα ποιήσῃ.

Σοφ. Αἴ. 530 κόμιζέ νῦν μοι παῖδα τὸν ἐμὸν ὥς ἴδω

δὸς μοι προσειπεῖν αὐτὸν ἐμφανῇ τ' ἰδεῖν.

πρβλ. πρὸς τὸ 538, ὅπου ἐφ' ὁμοίας ἐννοίας ἐτέθη τὸ ἀπαρέμφρατον.

αὐτ. 556 ὅταν δ' ἱκῇ πρὸς τοῦτο, δεῖ σ' ὅπως πατὴρ

δείξεις ἐν ἐχθροῖς, οἷος ἐξ οἴου τράφης.

τοιαῦτα καὶ Φιλοκτῆτ. 55 δεῖ σ' ὅπως ἐκκλέψῃς Κρατίου Νεμέσει

2 δεῖ σ' ὅπως ἀλεκτρούβος μηδὲν διοίσεις.

Αἴ. 567—9 κείνῳ τ' ἐμὴν ἀγγείλατ' ἐντολήν, ὅπως

τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμοὺς ἄγων,

Τελαμῶνι δείξει μητρί τ' Ἐριβοίᾳ λέγω.

Τρυχ. 604 κεξ.

Διδούς δὲ τόνδε φράζ' ὅπως μὴδεις βροτῶν
κείνου πάροιθεν ἀμφιδύσεται χροῖ,
μηδ' ἄφεται νιν μήτε φέγγος ἡλίου κτλ.

Εὐριπ. Βακχ. 807

Ξυρέθεσθε κοινῇ τάδ' ἵνα βακχεύητ' ἀεὶ.

ἔγγυς δὲ τῆς ἀναλύσεως εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ἀπαρεμφάτου μετὰ τοῦ ὥστε
ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὡς ἐν Εὐριπ. Ἰππολ. 1327

Κύπρις γὰρ ἤθελ' ὥστε γίγνεσθαι τάδε.

Ἰφιγ. Ταυρ. 1017

Πῶς οὖν γένοιτ' ἄν ὥστε μήθ' ἡμᾶς θανεῖν;

Ἀριστοφ. Ἰππ. 495

μέμνησό νυν
δάκνειν, διαβάλλειν, τοὺς λόφους κατεσθίειν
χῶπως τὰ κάλλαι' ἀποφυχῶν ἥξεις πάλιν.

ὅπου μετὰ τὰ ἀπαρέμματα ἔπεται ἀνάλυσις

801 οὐχ ἵνα γ' ἀρχῇ μὰ Δί' Ἀρκαδίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα
μᾶλλον

925 σὺ μὲν ἀρπάξης καὶ δωροδοκῆς παρὰ τῶν πόλεων κτλ.
ἐγὼ γὰρ εἰς τοὺς πλουσίους σπεύσω σ' ὅπως ἄν ἐγγρα-
φῆς.

πρβλ. αὐτ. 934. 1255.

— — — καὶ σ' αἰτῶ βραχύ,

ὅπως ἔσομαι σοι Φανὸς ὑπογραφεὺς δικῶν.

Πλουτ. 492 ἐπιθυμοῦντες — — — ὥστε γενέσθαι. Ἡρόδ. Α. 91.
Προθυμομένου δὲ Λοξίω ὅπως ἄν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γέ-
νοιτο τὸ Σαρδίω πάθος καὶ μὴ κατ' αὐτὸν Κροῖτον, οὐκ οἶός τε ἐγέ-
νετο παραγαγεῖν μοίρας. Β'. 126 καὶ τοῦ ἐσιόντος — δέεσθαι ὅπως ἄν
αὐτῇ ἕνα λίθον ἐν τοῖσι ἔργοισι δωρέοιτο. Γ'. 44 ἐδεήθη ὅπως ἄν καὶ
παρ' ἐωυτὸν πέμψας ἐς Σάμον δέοιτο στρατοῦ. Ε'. 98 ἐπηγγέλλοντο ἐς
τὴν Χίον τοῖσι Πάλοισι ὅπως ἄν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. ς'. 42 συνθήκας
σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας ἠνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ
μὴ ἀλλήλους φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν. — Θουκ. Γ'. 51, 2 ἐβούλετο δὲ
Νικίας τὴν φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι, τοὺς
τε Πελοποννησίους ὅπως μὴ ποιῶνται ἔκπλους — — — τοῖς τε Με-
γαρεῦσιν ἅμα μὴδὲν εἰσπλεῖν. ἔνθα μεταξὺ δύο ἀπαρεμφάτων κεῖται
μία ἀνάλυσις. Ε'. 36, Πάνακτον ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως παραδῶσι Λα-
κεδαιμονίοις. Ὁμοία τὰ διὰ τοῦ πράσσειν ὅπως καὶ τοῦ ὀριστ. μέλλον-

τος, ὑποτακτ. ἢ εὐκτικῆς, π. χ. Α. 56, 1 τῶν Κορινθίων πρᾶσσόντων
ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς. Πρβλ. Γ'. 4, 6. 70, 1. Α. 57, 2. 58, 1
ς'. 88, 3. — Δημοσθ. π. τ. στεφάνου 302 οὐ τὴν σιτοπομπίαν, ὅ-
πως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κοιμισθήσεται, προδέσθαι;
— — — τὰ δ' ὅπως οἰκεία καὶ σύμμαχα ὑπάρξει πράξει; — Τέ-
λητος τοῦ Πυθαγορείου παρὰ Στοβρίῳ Ἀνθολ. 97, 31 εἰ δὲ καὶ τούτου
τύχοι, οἶμαι, ἵνα Ζεὺς γένηται ἐπιθυμήσει. — Ξενοφ. Κ. Π. Α. 2, 3
οἱ δὲ περσικοὶ νόμοι προλαβόντες ἐπιμέλονται, ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ
τοιούτοι ἔσονται οἱ πολῖται κτλ. αὐτ. 5 προστατεύουσιν, ὅπως καὶ οὐ-
τοι τὰ καθήκοντα ἀποτελῶσιν. Πρβλ. αὐτ. 6 10. 6, 7. Β'. 1, 4 βου-
λευόμεθα ὅπως ἂν ἄριστα ἀγωνιζοίμεθα. Ἕλλην. Β'. 1, 22 προεῖπεν
ὡς μὴδεις κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο, 3, 13 ἤρξαντο
βουλεύεσθαι ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι. Ἐν γένει οὕτω
συντάσσονται παρὰ Ξενοφῶντι συνήθως τὰ βουλήs, φροντίδος καὶ ἐπι-
μελείας σημαντικὰ ῥήματα, ὅπου ἡ διὰ τοῦ ὅπως (ἂν) καὶ τοῦ ὀρισι-
μοῦ μέλλοντος, τῆς ὑποτ. ἢ τῆς εὐκτικῆς ἐκφερομένη πρότασις ἀντι-
κείμενον τῶν ῥημάτων τούτων οὕσα ἐρμηνεύει ἀπαρεμφατικὴν ἔννοιαν.
πρβλ. καὶ Ξενοφ. Συμποσ. Ζ'. 2. Οἶκον Ζ'. 34. 36. 37. Θ'. 14. ΙΑ. 8.
9. ΙΕ. 1. Κ'. 8. 10. 16 καὶ ἀλλαχοῦ. — Πλάτων. Φαίδρ. 239. b. μὴ-
χανᾶσθαι ὅπως ἄν κτλ. Ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ἐκ τῆς μετ'
ἀπαρεμφάτου συντάξεως τῶν αὐτῶν ῥημάτων, π. χ. Θουκ. ς'. 54, 6
αἰεὶ τινα ἐπεμέλονται σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι. Ξενοφ. Ἀπομν.
Δ'. 7, 1 αὐτάρκεις εἶναι αὐτοὺς ἐπεμελεῖτο. Πρβλ. Οἶκον. Κ'. 9. Δη-
μοσθ. πρὸς Ζηνόθεμιν 22—23 ἔπραττεν ὅπως μὴ εἰσαγώγιμα δεῦρ'
ἔσται· καὶ εὐθὺς κατωτέρω δῖς: « μὴ δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔπραττε.»
Σοφ. Ἠλεκτρ. 213 φράζου μὴ πρόσω φωνεῖν. — Πλουτάρχου Φαβ.
Μαξ. 42, 1 καὶ τὰ πράγματα γιγνώσκειν ἐφρόντιζεν οὐ δι' ἀγγέλων
κτλ. Ταῦτα δὲ λέγων δὲν διατείνομαι, ὅτι ἐν πάσαις ταύταις ταῖς διὰ
τοῦ ὅπως (ἂν) προτάσεσι τὸ μόριον τοῦτο εἶνε ἀπαρκελλάκτως ἴσον τῷ
τῆς καθομιλουμένης γὰ, ἀλλ' ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις, ὡς εἰκός,
τὴν πρώτην σημασίαν, τὴν τροπικὴν (= ὁποῖω τρόπῳ, τίνι τρόπῳ,
πῶς) ποῦ μὲν μᾶλλον, ποῦ δ' ἥττον διατηροῦν κατ' ὀλίγον ἀπέβη ἀλ-
λαχοῦ κυρίως τελικόν (= τῷ ἵνα, ὅφρα), τέλος δὲ καὶ πάντῃ ἰσοδύνα-
μον τῷ (ἀναλυτικῷ) γὰ.

Μέση τις βαθμὶς μεταξὺ τοῦ ἀπλοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς ἀναλύσεως
τοῦ εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ὥστε καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀντὶ τούτου μόνου
π. χ. Ἡρόδ. Γ'. 5. ὅπου συνηθέστερον ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον τίθεται. π. χ. Ἡρόδ. Γ'.
14 συνένεκε ὥστε — παριέναι. ς'. 5 οὐκ ἔπειθεν — ὥστε δοῦναι.

Η. 57 κατέχειν ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι. Θουκ. Ε. 14, 1 ξυνέ-
 θη ὥστε ἀψασθαι 16, 5 πείσαι ὥστε χρῆσαι 17, 2 ξυνεχωρεῖτο,
 ὥστε εἰρήνην ποιῆσθαι. Πρβλ. Ε. 35, 6. 37, 1. Ζ'. 86, 3. Η. 5, 2.
 45, 1. 3. 47, 2. 73, 1. 86, 6. 87, 2. Ξενοφ. Ἑλλην. Δ'. 8, 32 δι-
 επράξατο ὥστε γενέσθαι 5. 54 ποιῆσειν ὥστε τειχισθῆναι. Ἀρι-
 στοτ. Πολιτ. Δ'. 5, 2. πολλαχοῦ συμβέβηκεν ὥστε τὴν μὲν πολιτείαν
 τὴν κατὰ τοὺς νόμους μὴ δημοτικὴν εἶναι, διὰ δὲ τὸ ἦθος καὶ τὴν ἀ-
 γωγὴν πολιτεύεσθαι δημοτικῶς. κτλ.

Απαρεμφατική ἔννοια ἐκφέρεται καὶ διὰ προτάσεων (ὑποθετικῶν)
 διὰ τοῦ εἰ, ἐάν (ἤν), ὅταν, αἵτινες εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον
 ἐτέρας ἡγουμένης ἢ ἐπομένης προτάσεως, ἢ κατ' εὐθείαν ἢ κατ' ἐπ-
 εξήγησιν τοῦ ἐν ταύτῃ (ἀορίστου) δεικτικοῦ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. π. χ.
 Θουκ. 5. 85, 1 καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἦν τοὺς φίλους
 κακώσωμεν, ἀλλ' ἦν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων βρώμην ἀδύνατοι
 ᾤσιν.» ἅπερ ἐν τῇ καθομιλουμένῃ δύνανται κάλλιστα διὰ τοῦ γὰ ἀ-
 ποδοθῆναι. «Καὶ ἡμᾶς τοῦτο μᾶς ὠφελεῖ ἐδῶ, ὅχι γὰ κακώσωμεν
 τοὺς φίλους, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ μας γὰ ἦγε ἀδύνατοι κτλ. Ε. 109 τὸ δ'
 ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ εὖνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων
 φαίνεται, ἀλλ' ἦν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προὔχῃ Γρωμ. βίος
 ἐστὶν ἦν τις τῷ βίῳ χαίρῃ βιῶν. Εὐριπίδης παρὰ Πλουτάρχῳ π.
 παιδ. ἀγωγ. δούλοι δ' ἄνδρα, ὅταν συνειδῇ πατρός ἢ μητρός κακὰ.
 Ἰσοκρ. πρὸς Νικοκλ. 20. ἡγοῦ δὲ θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι καὶ θε-
 ραπείαν μεγίστην, ἀν' ὡς βέλτιστον καὶ δικαιοτάτον στυτὸν παρέχῃς.
 Νικοκλ. 2 ἔπειτα κάκεῖνο ἄτοπον εἰ λέληθεν αὐτοὺς κτλ. Αἰσχίν.
 κατὰ Κτησιφ. 124 ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς
 πυλαγόρας καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συν-
 θύοντας καὶ χρωμένους τῷ θεῷ κτλ.

Απαρεμφατική ἔννοια ἐκφέρεται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπὸ
 Ἀριστοτέλους καὶ ἐξῆς ἐν ταῖςδε ταῖς διὰ τοῦ ὅπως καὶ τ. ὅμ. καὶ
 τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς φράσεσιν: Ἀριστοτ. Πολιτ. Β'. 5, 4 ἔτι δὲ
 νόμον ἐτίθει περὶ τῶν εὐρισκόντων τι τῇ πόλει συμφέρον, ὅπως τυγ-
 χάνωσι τιμῆς. Πρβλ. Ζ'. 2, 5. Ποιητ. ΙΕ. 1 Πολυβ. Β'. 8 κοινῇ μὲν
 ἔφη πειρασθαι φροντίζειν, ἵνα μηδὲν ἀδίκημα γίγνηται Ῥωμαίοις
 κτλ. Δ'. 26 ἐπεμψεν ἐπιστολὴν — διασαφῶν, ἵνα — — ποιῶνται.
 Πρβλ. Ε. 2. 10. 5. 33. 35. Ι. 18. 20. Διονυσ. Ἀλικαρν. Ἀρχ. Α. σλ.
 215. Β'. 666. Σχολ. Ἀπολλ. Ἀργοναυτ. Β'. 946 αἰτησαμένη παρ'
 αὐτῶν πρότερον ἵν' ἐπιτύχοι κτλ. Διοδωρ. Σικελ. Ι. σλ. 549 (Bekk.),
 23 παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα δειῇ τοὺς ὀδόντας — — Ἰωσήπ. Ἀρχαιολ.

Β'. 8, 1 προσέταξε τοῖς ἰδίῳις παισίν, ἵνα τοὺς Ἰωσήπου παῖδας. Ἐφρ.
 καὶ Μαν. εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν προσῶνται 5. 8, 1: ἔλεγε δὲ ἡ-
 κειν ἵνα θύσῃ τῷ Θεῷ. Πρβλ. αὐτ. 13, 10. 44, 6. Ζ'. 14, 5. Η. 14,
 2. Ι. 9, 1. ΙΑ. 1, 2. 5, 1. 7. 7, 5. ΙΒ'. 2, 14. 3, 1 4, 6. 10, 6.
 11, 1. ΙΓ'. 3. 4, 9. ΙΔ'. 2, 1. 9, 4. ΙΕ. 2, 7 κτλ. Πλουτάρχου Ῥωμ.
 15, 4 ἐγένοντο συνθῆκαι περὶ τῶν γυναικῶν, ὅπως μηδὲν ἄλλο ἔργον
 τοῖς ἀνδράσιν ἢ τὰ περὶ τὴν ταλασίαν ὑπουργῶσι. Λυκούργου 13, 3
 μία μὲν οὖν τῶν ρητρῶν ἦν, ὥσπερ εἴρηται, μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγρά-
 φοις, ἐτέρα δὲ πάλιν κατὰ τῆς πολυτελείας, ὅπως οἰκία πᾶσα τὴν μὲν
 ὁροφὴν ἀπὸ πελέκως εἰργασμένην ἔχῃ κτλ. Σόλ. 30, 2 Ἀρίστωνος δὲ
 γράψαντος, ὅπως δοθῶσι πεντήκοντα κορυνηφόροι τῷ Πεισιστράτῳ
 φυλακὴ τοῦ σώματος, ἀντεῖπεν ὁ Σόλων κτλ. Πρβλ. Ἀλκιβ. 24, 2.
 Τιμολ. 22, 4. Φιλοποίμ. 17, 4. Μαρίου 29, 7. Κρασσου 12, 3.
 Πομπ. 54, 5. Ἀλεξ. 10, 3. Φωκ. 21, 1. Κάτ. τ. νεωτ. 8, 2. 12, 5.
 Κλεομ. 6, 1. Δημητρ. 38, 9. Ἀντων. 5, 2. 70, 3. «μέλλων οὖν οἱ-
 κοδομεῖν τὸν τόπον, ἐβουλήθην δημοσίᾳ προειπεῖν, ἵνα, ἂν ἄρα τινὲς
 ἐθέλωσιν ὑμῶν, πρὶν ἐκκοπῆναι τὴν συκὴν, ἀπάγξωνται.» Δίωνος
 5, 3 κτλ. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Γ'. 23, 27. Α'. 18, 14. 10, 8. — Δίωνος
 τ. Κασσίου ΛΗ. 17, 7. Καὶ προσεπεκηρύχθη ἵν', εἰ δῆποτε ἐντὸς αὐ-
 τῶν φανείη, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ὑποδεξάμενοι αὐτὸν ἀνατὶ διόλωνται
 42, 2 πέμψαντος γὰρ μου πρὸς αὐτὸν φιλικῶς, ὅπως ἔλθῃ τε πρὸς
 ἡμᾶς καὶ κοινῇ μεθ' ἡμῶν βουλευσῇται περὶ τῶν παρόντων, οὐτ' ἤλ-
 θεν, οὐθ' ἤξειν ὑπέσχετο. ΝΑ'. 10, 7 καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν παρόν-
 των τινὸς ἐδεήθη ἵν' αὐτὸν ἀποκτείνῃ. 9 καὶ ἐκέτευσε τοὺς παρόντας
 ὅπως πρὸς τὸ μνημα αὐτὸν κομίσωσι. 12, 6. ΝΒ'. 26, 1. περὶ μὲν
 οὖν τῶν βουλευτῶν τῶν τε ἵππέων ταῦτά σοι συμβουλεύειν ἔχω, καὶ
 νῆ Δία καὶ ἐκεῖνα, ἵνα, ἕως τε ἔτι παῖδες εἰσιν, ἐς τὰ διδασκαλεῖα
 συμφοιτῶσι κτλ. ΝΔ'. 26, 7 τοῦτό τε οὖν ἐν τῇ τοῦ Αὐγούστου ἐκ-
 δημῖα ἐψηφίσθη καὶ ἵν', ἐπειδὴ μηδεὶς ἔτι βραδίως τὴν δημαρχίαν ἡ-
 τει, κλήρῳ τινὲς ἐκ τῶν ταμειευκόντων καὶ μήπω τεσσαράκοντα ἔτη
 γεγονότων καθιστῶνται. ΝΕ. 13, 1 κτλ. — Κοῖντου Συμωναίου Β'.
 127 ὥς μοι ἔτι κρήνειαν, ἵν' Ἀργεῖους εἰδῶμαι κτλ. Ε. 171 — 2
 καὶ ῥά μοι ἐνδοθεν ἦτορ ἐν φρεσὶ ταῦτα μενοινᾷ, ὅφρα δορυκῆτοισι
 δικασπολίην ὀπάσωμεν. 5. 16 νῦν δέ μοι ἀλλήκτους ὀδόντας ἐνεθή-
 κατο δαίμων, ὅφρ' ὀρόω κακὰ πολλά. αὐτ. 32. Ζ'. 241 παρφάμε-
 νοι κείνου θρασὺν νόον, ὅφρ' ἀφίκηται δῆριον εἰς ἐνοπήν. Θ'. 25 κεξ.
 81 κεξ. ΙΔ'. 239 κεξ. — Αἴλ. Π. Ἱστορ. ΙΒ'. 30. ΙΔ'. 9.

Ἄν λοιπὸν ἐν τῇ λογικῇ γλώσσῃ ἀπὸ Ὁμήρου μέχρι Κοῖντου, ἀπὸ τοῦ

40ου π. Χρ. μέχρι τοῦ 4ου μ. Χρ. αἰῶνος παρὰ τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἡ μᾶλλον ἢ τῆς ἐννοίας τοῦ δι' ἄλλων τύπων, τῶν παρ-
εμφατικῶν ἐγκλίσεων μετὰ μορίων, ἐρμηνεῖα ἦτο τόσον συνήθης, ἐν τῇ
δημῳδαί, τὴν ἐνάργειαν καὶ ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει, τὴν διὰ τῶν
ἐγκλίσεων κατὰ πρόσωπα καὶ ἀριθμούς εὐκρίνειαν, πολὺ πρὸ τῆς τοῦ
ἀπαρεμφάτου ἀοριζίας καὶ τῆς τοῦ λόγου συμπυκνώσεως προαιρουμένη,
ἔπρεπε νὰ ᾔηνε πολὺ συνηθεστέρα, προοδεύοντος δὲ κατὰ τοὺς νεωτέ-
ρους χρόνους τοῦ ἀναλυτικοῦ πνεύματος, ἔτι συνηθεστέρα ν' ἀποβῇ.
Ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως εἶχε, δῆλον ἐκ τε τῆς ἐν τῇ τῶν Ο'. μεταφράσει
καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ χρήσεως ταύτης τῆς ἀναλύσεως, πυκνοτάτης
οὔσης. Ἀνάγονται δὲ καὶ αὗται, ὥς περ αἱ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις εἰς
δύο κυρίως γένη: 1) εἰς τὰς ἐκφερούσας τὸ ἀντικείμενον ῥημάτων καθ'
ἑλίου μὲν θελήσεως, ἰδίως δὲ δεήσεως, αἰτήσεως, παρακλήσεως, παρ-
αγγελίας, προσταγῆς, προθυμίας, φροντίδος κ.τ.δμ. δηλωτικῶν,
π. χ. Β'. Μακκαβ. 2, 8 ὥς καὶ ὁ Σαλωμών ἠξίωσεν, ἵνα ὁ τόπος καθ-
αγιασθῇ μεγάλως. Γ'. Ἑσδρα 4, 46 δέομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχὴν
κτλ. 6, 31 καὶ προσέταξεν, ἵνα, ὅσοι ἂν παραβῶσι τι τῶν προειρημέ-
νων — — — ληφθῇναι (ἀντὶ ληφθῶσι). Σιρὶχ ΑΖ'. 15 δεήθητι Ὑ-
ψίστου, ἵνα εὐθύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου. Πρβλ. ΑΗ. 14 κ.λ. Ματθ.
Δ'. 3 εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ζ'. 12. Πάντα ὅσα ἂν
θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς.
Η. 34 παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Μάρκου Γ'.
9 καὶ εἶπε τις μαθηταὶς αὐτοῦ ἵνα πλοῦσι προσκαρτερῇ αὐτῷ κτλ.
Ε. 17 παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵν' ἢ μετ' αὐτοῦ. ς'. 25 θέλω
ἵνα μοι δῶς ἐξ αὐτῆς κτλ. Ζ'. 26 καὶ ἡρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον
ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Η. 22. Θ'. 30 καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις
γινῇ. — Λουκᾶ Γ'. 4. Ζ'. 36 ἡρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα
φάγῃ μετ' αὐτοῦ. Η. 34. Θ'. 40 καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα
ἐκβάλωσιν αὐτό. Ι. 40 εἰπὲ οὖν αὕτῃ ἵνα μοι συναρτιλάβηται. ΚΒ'.
32. Πράξ. ΚΖ'. 42 τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δε-
σμώτας ἀποκτείνωσιν. Ἰωανν. Δ'. 47 ἡρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται
αὐτοῦ τὸν υἱόν. Θ'. 22 ἡδὴ γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα, ἐάν τις
αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν ἀποσυνάγωγος γένηται. ΙΑ. 37 οὐκ ἡδύνατο
οὗτος — — — ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 57 δεδώκεισαν
ἐντολήν, ἵνα — — — μηνύσῃ. ΙΒ'. 40 ἐβουλεύσατο ἵνα καὶ τὸν Λά-
ζαρον ἀποκτείνωσιν. ΙΓ'. 34. ΙΕ. 17. ΙΖ'. 15. Ἀποκλ. Γ'. 9 ἰδοὺ
ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἡξίωσι καὶ προσκυνήσωσι κτλ. Α. πρὸς Κορινθ. 1,
40 παρακαλῶ ὑμᾶς — — — ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες κτλ. 46,

42. Β'. Κορινθ. 9, 5. 12, 8 παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. πρ.
Κολασσασεῖς Δ'. 16 ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀνα-
γνωσθῇ κτλ. Ἀλλαχοῦ φέρεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ αὐτὸ τὸ ἀ-
παρέμφατον, μάλιστα παρὰ τῷ Λουκᾶ, οὗ ἡ λέξις εἶνε μᾶλλον τῆς τῶν
ἄλλων ἐπιμελετημένη. π. χ. Εὐαγγ. Ε. 3 ἡρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς
γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον. Πράξ. Η. 31 παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον
ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Τοιαῦτα καὶ τὰ αὐτ. ΙΑ. 23. ις'. 39. ΙΘ'.
31. ΚΖ'. 33. Ἰωανν. Εὐαγγ. Δ'. 40. Α. Θεσσαλον. 5, 12. — Εἰς δὲ
τὸ 2) γένος ὑπάγονται ἅπασαι αἱ ἀναλύσεις τοῦ ἀπαρεμφάτου αἱ ἐκφέ-
ρουσαι τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἐτέρας (συνήθως ἡ γουμένης) προ-
τάσεως ἢ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ ἡδὴ ἐν αὐτῇ ἀορί-
στως τεθειμένου τοῦτο ἢ ἐπεῖνο ἢ τινος ὁμοίου. καὶ α.) διὰ τοῦ ἵνα
καὶ τῆς ὑποτακτικῆς: Ματθ. Ι. 25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται
ὥς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. ΙΗ. 6 συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀ-
νικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. Λουκ. Α. 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα
ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; ΙΖ'. 2 λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύ-
λος ὀνικὸς περικείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν
θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. Ἰωανν. Α. 27 οὐ
οὐκ εἰμι ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. Δ'. 34 ἐ-
μὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. ΙΕ. ἐν τού-
τῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε. ις'. 7 συμφέρει
ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ΙΖ'. 3 αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώ-
σκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν κτλ. Καθολ. Α. ἐπιστολ. 3, 14 αὕτη
ἐστὶν ἡ ἀγγελία — — ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 23 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν-
τολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Δ'. 17.
24. Ε. 3 αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶ-
μεν. Β'. ἐπιστ. 5. 6. Γ'. ἐπιστ. 4 μειζότεραν τούτου οὐκ ἔχω χαράν,
ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. Α. πρὸς Κορινθ. Δ'.
2—3 ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὐρεθῇ
ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ κτλ. Θ'. 15 «κα-
λὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. »
ἐνταῦθα τὸ ἀπαρέμφατον διαδέχεται ἀνάλυσις. 48 τίς οὖν μοὶ ἐστὶν ὁ
μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ κτλ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὸ δὲν εἶνε λίαν σπάνιον ἐν
τούτοις. π. χ. Ματθ. Γ'. 11 οὐκ εἰμι ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστά-
σαι. 14 ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι. Λουκ. ΙΕ. 19 οὐκέτι
εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Α. πρὸς Κορινθ. ΙΕ. 9 κ. ἀλλ. 6.) διὰ
τῶν εἰ, ἐάν, ἂν. π. χ. Μάρκ. ΙΔ'. 21 καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη

ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἀ. Κορινθ. Ζ'. 8 *καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἔσθ' μείνωσιν* ὡς καὶ γὰρ κτλ. — Ἐκ τῶν ἀποστολικῶν πατέρων: Βαρνάβας ἐπιστ. Ε. ἔδει γάρ, ἵνα ἐπὶ ξύλου πάθῃ. ΙΒ'. λέγει εἰς τὴν καρδίαν Μωσῆ τὸ πνεῦμα, ἵνα ποιήσῃ τύπον σταυροῦ κτλ. αὐτ. ἐδέοντο Μωσῆς, ἵνα ὑπὲρ αὐτῶν ἀνεγένηται. ΙΓ. θέλων ἵνα εὐλογηθῇ. Κλήμεντος Ῥώμης πρὸς Κορινθ. Α. 44 καὶ μεταξὺ ἐπιτομὴν δεδώκασι, ὅπως — — δι-
αδέξονται ἕτεροι δεδοκιμασμένοι ἄνδρες τὴν λειτουργίαν. αὐτ. εὐχώ-
μεθα οὖν καὶ αἰτώμεθα ἀπὸ τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, ἵνα ἐν ἀγάπῃ ζῶμεν. Β'. πρὸς Κορινθ. 10 τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἵνα ζήσωμεν. — Ἰγνατίου πρὸς Ἑφέσ. 3 διὰ τοῦτο παρέλαβον παρακαλεῖν ὑμᾶς ὅπως αὐτῶν τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ. Πρὸς Ῥωμαίους 3 ἐγὼ δὲ θέλω ἵνα κακεῖνα βέβαια ᾖ. πρὸς τοὺς Σμυρν. 1 παρακαλεῖν ἵνα σώζωνται, 2 αἰτεῖ ἵνα σοι φανερωθῇ. 7 τοῦτον καταξιώσαι ἵνα πορευθεῖς εἰς Συρίαν δοξάσῃ ὑμῶν τὴν ἁοκνον ἀγάπην κτλ. 2) Μαρτυρίου τοῦ ἀγ. Ἰγνατ. 19 αἰτή-
σασθε περὶ ἐμοῦ ἵνα ἐπιτύχω. 3) Μαρτυρ. 2 τοῦτοις ὑμῶν εὐχονται αἱ γυναῖκες, ἵνα ὑμῖν τὴν σωφροσύνην φυλάττωσιν. — Προοιμίου τῆς πρὸς Φιλιππησ. ἐπιστ. τ ἀγ. Πολυκάρπου 6 εἰ οὖν δεόμεθα τοῦ Κυ-
ρίου, ἵνα ἡμῖν ἀφῇ κτλ. 13 ἐγράψατέ μοι — — — ἵνα καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ἀποκομίσι γράμματα. — τ. ποιμένος τοῦ Ἑρμᾶ Ὁρσ. Α. 2 ποίοις ῥήμασιν ἐρωτήσω τὸν Κύριον ἵνα ἰλατεύσῃ μοι; Β'. 2 τὰ ῥή-
ματα — ἀ ἐνετείλατό μοι ὁ δεσπότης ἵνα σοι ἀποκαλυφθῇ. αὐτ. ἐρεῖς οὖν τοῖς προηγούμενοις τῆς ἐκκλησίας ἵνα κατορθώσωνται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. Γ'. 13 ἀξιῶ τὸν Κύριον ἵνα τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τὰ ἐράματα τελειώσῃ. Ἐντολ. Δ'. 1. 5. 1. Περβολ. Ε. 2 συνευδόκησεν αὐτῷ ἵνα συγκληρονόμος γένηται ὁ δοῦλος τῷ υἱῷ. αὐτ. 4. Ζ'. 1. Θ'. 28 πονη-
ρὰ γὰρ ἡ βουλὴ αὕτη, ἵνα δοῦλος Κύριον ἴδιον ἀρνήσῃται. αὐτ. ἀξίους ὑμᾶς ἡγήσατο ὁ Θεός, ἵνα τούτου τὸ ὄνομα βαστάζητε κτλ.

Ἐκ τῶν κανόνων τῶν συνόδων (ἐκδ. Ποτλῆ καὶ Ῥάλλη) τῆς ἐν Καρχηδ. συνόδου (τόμ. Γ') σελ. 15 δ' ἀπαξ ἐκρίναμεν τοῦτο καὶ κα-
τέχομεν, ἵνα τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων ἐρχομένους βαπτίζωμεν. 17 ἐγὼ κρί-
νω ἵνα — — βαπτισθῶσιν. 16 αἰεὶ τοῦτο ἐγὼ ἐφρόνησα, ἵνα οἱ αἰ-
ρετικοὶ — — — βαπτισθῶσιν. 17 φρονῶ ἵνα κτλ. σλ. 256 κανόν. Ι. τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω, ἵνα μετὰ
πάσης ἀκριβείας καὶ ἐπιμελείας ἐξετάζοιτο. Πρβλ. ΙΑ. τοὺς πατέρας ἡμῶν κεκριμέναι, ἵνα ἀποκινοῖτο κτλ. Τοιαύτη ἀνάλυσις ἀπα-
ρεμφάτου ἀπαντᾷ ἐν ἅπασιν σχεδὸν τοῖς κανόσιν ἐκείνης τῆς συνόδου.
— σλ. 291 (ἐκ τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου ἐπὶ Ὀνωρίου) ἀρχεῖ ἵνα —
— καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν συζητήσῃ. 302 ἀρέσκει ἵνα ἐπίσκοπος καὶ

πρεσβύτερος καὶ διάκονος καὶ πάντες οἱ τὰ ἱερὰ ψηλαφῶντες, τῆς σω-
φροσύνης φύλακες, γυναικῶν ἀπέχωνται. 342 (συν. Καρθαγ.) ὁμοίως
ἤρρεσεν ἵνα ἐπίσκοποι κλ. ἐκλήπτορες μὴ γίνωνται. 429 αἰτοῦμεν, ἵνα
— καταξιώσητε — ἐξ ἐπιστολῆς Ἀττικοῦ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως
πρὸς τὴν ἐν Ἀφρικῇ σύνοδον σλ. 616 (τόμ. Γ') « Κύριοι, μακαριώ-
τατοι ἀδελφοί, ἐγράψατε δηλαδὴ ἵνα τοὺς ἀληθεστάτους κανόνας τοὺς
ἐν τῇ Νικαέων μητροπόλει τῆς Βιθυνίας παρὰ τῶν πατέρων ὁρισθέντας
μετὰ τὴν τῆς πίστεως ἔκθεσιν ἀποστείλω. Καὶ τίς ἐστὶν ὁ τὴν κοινὴν
πίστιν καὶ τοὺς ὁρους τοὺς ἀπὸ τῶν πατέρων βεβαιωθέντας τοῖς ἰδίοις
ἀδελφοῖς ἀρνούμενος; — κτλ. Οὕτω λοιπὸν πανταχοῦ εὐρυνομένην εὐρί-
σκομεν τὴν χρῆσιν τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τοὺς περὶ Χρι-
στὸν αἰῶνας. Κατόπιν δ' ἔρχονται καὶ ἄλλα. σχολ. Αἰσχ. Προμ. 347
ἀλλ' οὐχὶ διὰ τοῦτο ἵνα καὶ ἄλλοι τὰ ὅμοια ἐμοὶ πάσχωσι θέλω.

Ταῦτὸν συνέβη μάλιστ' ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ ἐν τῇ λατινικῇ
καὶ ἐδῶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν προειρημένων περιπτώσεων ἀπαντᾷ πρὸς
τῷ ἀπαρεμφάτῳ συχνοτάτῃ καὶ ἡ ἀνάλυσις τοῦ διὰ τοῦ μορίου *ut* (= ὡς,
ὅπως, ἵνα). Καὶ ἀ.) ὡς ἀντικείμενον τῶν καθ' ὅλου θελήσεως καὶ
βουλῆς σημαντικῶν ῥημάτων π. χ. Cic. de off. 3, 25. Phaëthon o-
ptavit ut in currum patris tolleretur. αὐτ. 5 non patitur ut — —
augeamus. in Vat. 7 (πολλάκις) volo ut mihi respondeas. Ad. At-
tic. 8, 9. Balbus minor aiebat, nihil malle Cæsarem quam ut
Pompejum assequeretur. καὶ εὐθὺς κατόπιν ἀπαρέμφατον Liv. 3,
19. Tribuni plebis postulant, ut sacrosancti habeantur. Cic. pro
Rosc. Amer. 19 potuerit animum inducere, ut naturam ipsam
vinceret, ut — ejiceret, — ut — oblivisceretur. Cic. de fin. 5, 9
id agit ut se conservet. de offic. 1, 14 videndum est igitur, ut ea
liberalitate utamur. Sallust. Jug. 10 moneo obtestorque uti hos —
— — caros habeas, neu malis etc. Nepos Themist. 2. Themis-
tocles persuasit populo, ut pecunia publicâ, — — classis cen-
tum navium aedificaretur. Curt. 3, 33. Parmenio litteras aperit,
in quibus erat scriptum, ut mature Alexander aliquem ex duci-
bus suis mitteret Cic. in Verr. 4, 12 jubere, ut — referret. Nep.
Epam. 6. Epaminondas perfecit, ut auxilio sociorum Lacedæ-
monii privarentur. Cic. ad Att. 2, 4. Tu quidquid indagaris de
republica, facito ut sciam Cæs. de bell. civ. 3, 89. Nep. Milt. 1
κ. ἀλλαχοῦ. — Ε'.) ὡς ὑποκείμενον 1) μετὰ τὰς φράσεις *fit* (fieri non
potest), *accidit*, *incidit*, *contingit*, *evenit*, *usu venit*, *occurrit*, *est*
Cic. Tusc. 1, 3. Fieri autem potest, ut recte quis sentiat, et id,

quod sentit, potite eloqui non possit. de off. Persæpe evenit, ut utilitas cum honestate certet κ. ἄλλ.

2) Μετὰ τὰ *futurum, extremum, prope, proximum, reliquum est, relinquitur, sequitur, restat, superest* ἐνίοτε δὲ καὶ *accedit*, π. χ. Nep. Att. 21. *Amicis quoniam satisfeci, reliquum est ut ego met mihi consulam.* Cic. pro Murena 22 *accedit eodem ut etiam ipse candidatus — non possit ponere* κτλ.

3) Μετὰ τὰ *mos est, moris est.* Cic. Brut. 21. *est mos hominum ut nolint eundem pluribus rebus excellere.* in Verr. 1, 26 *negavit moris esse græcorum, ut, in convivio virorum accumberent mulieres.* πρβλ. pro Mur. 2.

4) Μετὰ τὰ *aequum, rectum, utile, verum, verisimile, rarum, novum est* κ.τ.δμ. Cic. Tuscul. 5, 21. *Atque ei ne integrum quidem erat, ut ad justitiam remigraret etc.* Τὸ δὲ *non verisimile est ut ἀπαντᾷ* τστράκις ἐν τοῖς pro Rosc. Am. 41. §. 121 in verrem 4, 6. §. 41. pr. Sulla 20, §. 57. pr. Sen. 36. §. 78 κτλ. κτλ.

Ἐκ ταύτης τῆς πρὸς τὴν λατινικὴν ὁμοιότητος δὲν ἔπεται, ὅτι ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῇ ἐλληνικῇ προῆλθεν ἐκ τῆς ἐπ' αὐτὴν ἐπενεργείας τῆς λατινικῆς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦς Ῥωμαίους καθυποταγὴν τῆς Ἑλλάδος. Διότι, ὅτε ὁ Ὀμηρος τὰς διὰ τοῦ ὄφρα κ. τ. δμ. μορίων καὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς προτάσεις παραλλήλως καὶ ἰσοδυνάμως ἀπλοῖς ἀπαρεμφάτοις μετεχειρίζετο, οὔτε Ῥώμῃ ὑπῆρχεν ἀκόμῃ οὐδέ τις καὶ μακρόθεν ἐπιρροὴ τῆς ἔτι τότε ἀπαιδεύτου λατινικῆς ἐπὶ τὴν ἐλληνικὴν ἦτο δυνατὴ. Ἄν δ' ὅλως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐπιρροὴν τινα τῆς ἐτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν, δικαιότερον τὴν ἀντίστροφον τῆς εἰρημένης πικραδεκτέον, τὴν τῆς πολὺ πρότερον ἀνεπτυγμένης ἐλληνικῆς ἐπὶ τὴν ὀψιαιέτατα δι' Ἑλλήνων καὶ ἡμιελλήνων παιδευθεῖσαν λατινικὴν. Ἀλλ' ἔτι ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν προσερχόμενοι πρέπει νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἢτε κατὰ τοῦτο καὶ ἢ κατ' ἄλλα πολλὰ ὁμοιότης τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν γλωσσῶν πηγάζει ἐξ αὐτῆς τῆς ἀδελφότητός των, ἐκ τοῦ αὐτοῦ καθ' ὅλου ἐν ἀμφοτέραις ἐπικρατοῦντος πνεύματος. Ἡ δ' ἀνάλυσις τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀμφοτέραις ἀνέκαθεν οἰκεία οὔσα, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων, παραλλήλως τῷ ἀπαρεμφάτῳ μέχρις ἐσχάτων κατῆλθεν, ἥττον μὲν συνήθης παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ ἢ λογιῇ, συνηθεστέρα δὲ παρ' ἐκείνῳ κατὰ τὸν ἐκάστου χαρακτῆρα, ἔτι δὲ συνηθεστέρα ἐν τῇ δημώδει γλώσσῃ· συνηθεστέρα δ' ἀπέβη ἐν τοῖς ὑστάτοις χρόνοις, ὅτε ὑπερίσχυσε τὸ ἀναλυτικὸν πνεῦμα. Ἀλλ' ἐν μὲν ταῖς ἐκ τῆς λατινικῆς κατὰ τὸ μέγιστον μέρος παρηγμέναις ῥωμαϊκαῖς

γλώσσαις, καθ' ὃ πάντα νέον βίον, ὡς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς ἀλλοφύλων στοιχείων, τοῦτε γερμανικοῦ καὶ τοῦ ἰθαγενεοῦς ἐκάστης τῶν ῥωμαϊκῶν χωρῶν, ἀρχισάσαις, τὸ ἀπαρέμφατον ἔλαβε καὶ αὐτὸ νέον ζῶν, εἰ μὲν ὅχι κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, καθὼς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λατινικῇ (ὅχι π. χ. αἰτιατ. μετ' ἀπαρεμφάτου ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας), καθ' ἰκανὸν καὶ μέρος τῆς πάλαι χρήσεώς του. Ἐν δὲ τῇ ἐλληνικῇ, τὴν ἀνέκαθεν ὑπάρχουσαν ἀνάλυσιν ἀδικόπως ἐξακολουθούσῃ καὶ ἀεὶ μᾶλλον εὐρυνούσῃ περιορίσθη ἐν τέλει εἰς δύο μόνους χρήσεις 1) τὴν ὀνομαστικὴν π. χ. τὸ φαγεῖν(ν), τὸ πιεῖν(ν), κατὰ τὸ ἰδεῖν(ν), κατὰ τὸ λέγειν του κτλ. 2) τὴν βοηθητικὴν πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν μελόντων: θέλω γράφειν(ν) ἢ γράψῃ (= αἰ), θέλω γραφῆν(ν), θέλω ἔχειν(ν) γραμμένον κτλ. καὶ ἐνταῦθα πολλαχοῦ ἀπολέσαν τὸ ληκτικὸν ν, πρὸς ὃ καθ' ὅλου ἀντιπάθειάν τινα δεικνύει ἡ δημώδης γλώσσα, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐν. αἰτιατ. τῆς ἀ. καὶ β'. κλίσεως καὶ τῶν εἰς ον οὐδετέρων δῆλον, π. χ. τῇ(ν) ζώῃ(ν), τὸ(ν) λόγῳ(ν), τὸ δένδρῳ(ν), τὸ παιδί(ν) κτλ. Τοιοῦτοτρόπως ἡ γλώσσα δι' ἄλλης δοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς πρῶτας αὐτῆς ἀρχάς, ὅτε τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ὄνομα μόνον ὑπῆρχε κατὰ δοτικὴν (τοπικὴν) πτώσιν. Ἡ δ' ἐν τῇ γλώσσῃ ἐπικράτησις καινοφανῶν τύπων μέχρι καταργήσεως ἄλλων πολλάκις ἀρχαιοτέρων, ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἰδίῳ, ἐμφανίζεται καὶ ἀλλαχοῦ. Τοιαύτη π. χ. εἶνε ἡ ἐπικράτησις τῶν ἰδίως παθητικῶν χρόνων ἀντὶ τῶν ἀντιστοίχων μέσων ἢ τῆς ὀριστικῆς καὶ μάλιστα τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς ἢ τῶν ἀπὸ οὐδετέρων ἢ ἀμεταβάτων ἐνεργητικῶν ρημάτων μετοχικῶν παθητ. παρακειμένων ἀντὶ τῶν ἀντιστοίχων ἐνεργητικῶν, π. χ. παγωμένος = πεπηγώς. ἀναίθασμος = ἀναβεβηκώς διψασμένος καὶ πεινασμένος = διψῶν καὶ πεινῶν κτλ. ἡ τῆς αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς ἢ εἰς ἀντὶ τῆς δοτικῆς καὶ ἄλλων. Ἡ δὲ κυριωτάτη αἰτία τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε, ὡς προείρηται, ἡ σπουδὴ ἢ περὶ τὴν εὐκρίνειαν καὶ ἐνάργειαν τὴν προσερχομένην ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως πολλῶν μερικῶν εὐορίστων καὶ εὐκρινῶν τύπων ἀντ' ἑνὸς γενικοῦ καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἀορίστου καὶ ἀσαφοῦς π. χ. τῶν θέλω νὰ γράφω (ἢ γράψω), νὰ γράφῃς (γράφῃς), νὰ γράψῃ (γράφῃ), νὰ γράφωμεν (γράφωμεν) κτλ. ἀντὶ τοῦ θέλω γράφειν (γράφῃ).

Πρὶν ἢ ἐπιθέσωμεν πέρας εἰς τὸν περὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου λόγον, ἐρευνητέον ἀκόμῃ τρία τινά 1) ἂν παρὰ τὰς προειρημένας ἐκείνας δύο περιπτώσεις σώζονται καὶ ἄλλα λείψνα τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῇ καθομιλουμένῃ 2) πότε ἤρχισε ν' ἀποκόπτηται τὸ ν τοῦ ἀπαρεμφάτου, καὶ 3) πότε τὸ ἵνα τὸ πρὸ τῶν ἄλλων ὁμοταγῶν μορίων ὄφρα, ὅπως,

ὥς μάλιστα ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀνάλυσιν συντελοῦν εἰς τὸ νὰ ἡκρωτηριάσθῃ.

1) Λείψανα τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἄλλα παρὰ τὰ βοηθητικά πρὸς τὸν τοῦ μέλλοντος σχηματισμόν: θέλω γράφει(ν), θέλω γράψῃ (= αἰ), θέλω γραφθῇ(ν) καὶ τὰ ὀνομαστικά εἰς εἰ(ν): τὸ ἔχει(ν) του, κατὰ τὸ λέγει(ν) του, μὲ ἰδεῖν ἄγριον, φαγεῖ καὶ πιεῖ(ν), τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν· τὸ λύσειν καὶ τὸ θέσειν ἐκ τῶν ἀορ. λύση (= αἰ) καὶ δεση (= αἰ) κατὰ σύγχυσιν, ὥς φαίνεται, προσελθόντα κ. τ. ὁμ. εἶνε ἄ.) τὰ φρασσεολογικά: μᾶλλον εἰπεῖν· φέρε' εἰπεῖν· τί μέλλει γενέσθαι; ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι καὶ εἶτι ἄλλο. — 6.) τὰ κατ' ἀποκοπὴν καὶ ὁμοφθογγίαν ὥς προστακτικά φαινόμενα: τὸ φάγε καὶ τὸ πίε· τὸ ἄμε καὶ ἔλα· τὸ δῶσε καὶ λάβε (ἢ παρε) εἰς ἐν ἄψε καὶ σβῆσε· τὸ ἀναίβα καὶ καταίβα· εἰς τὸ ἔβγα τοῦ μηνός κ. τ. τ. Ὅτι ταῦτα δὲν εἶνε προστακτικά, ἀλλὰ πραγματικά ἀπαρέμματα δῆλον πρῶτον ἐκ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὰ ἄρθρου, ὅπερ ἀτοπώτατα θὰ συνετάττετο μὲ προστακτικὴν, εἴτα ἐκ τῆς μετὰ γενικῆς ἢ προσδιοριστικοῦ ἐπιθέτου συντάξεως τῶν ὡς 'ς τὸ ἔβγα τοῦ μηνός· εἰς ἐν ἄψε καὶ σβῆσε, ἥτις μόνον ἐπ' ὀνομαστικοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ἔλλογος. Τῆς δὲ τοιαύτης ὅλως ὀνομαστικῆς συντάξεως τῶν ἀπαρεμφάτων πικραδείγματα ἐκ τῆς ἀρχαιοτέρας γλώσσης ἔτυχε νὰ σημειώσω τάδε: Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 230 ὦν προπάθῃ τὸ τίρειν = τὸ τίρειν (ἢ τίσις) ὦν (= ἐκείνων, ἄ) προπάθῃ. Εὐριπ. Ἀλκυστ. 832 ἀλλὰ σοῦ τὸ μὴ φράσαι· καὶ Ἰγνατίου πρὸς Σμυρναίους κεφ. 4 τούτου δὲ ἔχει ἐξουσίαν ἰησοῦς Χριστός τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν· ἔπειτα ἐκ τινων μετὰ τοῦ ν τύπων, π. χ. ἐν τῇ κυπριακῇ διαλέκτῳ σωζομένων, ὡς τὸ ἄμεν καὶ ἔλαν, καὶ παρὰ τοῖς δημοτικοῖς στιχουργοῖς τῶν προγενεστέρων αἰώνων, π. χ. ἐν τῷ ποιήμ. Β. Χ. εἰς κάμπον κλεισσυρότοπον εἰς διάβαρ τουρκοβούνου. Ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἄνευ τοῦ ν ἐκ τῶν προγενεστέρων εἶνε τάδε. Πτωχοπροδρ. Β'. 113 ἐρώτησε 'ς τὸ διάβα σου ἐπὶ τοῦ; Βενετίκου. Χρον. τ. Μωρ. σλ. 64 ἐκ τὴν Τζαμπάνιζ ξέβηκε 'ς τὸ ἔμβα νοεμβρίου. Ἐκ τοῦ Θ. Ρ. μέρα νύκτα ναῦρίσκειται 'ς τὸ πέσε καὶ τὸ γῦρε.

καὶ θάμπνηναν τὰ μάτιζ μου ἀπὸ τὸ πέ καὶ κλάψε.

Δημ. Ζήνου Βατραχομ. 118 εἰς τό'βγα.

Προῆλθαν λοιπὸν τὰ μὲν φαγεῖ καὶ πιεῖ καὶ τὰ ὅμοια ἐκ τῶν κοινῶν φαγεῖν καὶ πιεῖν κτλ., τὰ δὲ « φάγε καὶ πίε », τὸ « ἄμε καὶ ἔλα », τὸ « ἀναίβα καὶ καταίβα » κ.τ.ὁμ. ἐκ τῶν ὁριζόντων φάγεν, πίεν, ἄμεν, ἔλαν (= ἔλα-εν), ἀναίβαρ (= ἀναίβα εν), καταίβαρ (= καταίβα-εν) ἀντὶ τῶν ἀττικῶν ἢ κοινῶν φαγεῖν, πιεῖν, ἄμεν (ὅπερ ἐν

τοῖς ἀρχαίοις μνημείοις δὲν ἀπαντᾷ, ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀμεύειν), ἐλαῖν = ἐλαύνειν, ὅπερ ἐπὶ τῆς ἔρχεσθαι ἢ ἵεναι σημασίας σχεδὸν ἤδη παρὰ Πινδάρῳ Ἰσθμ. Δ'. (Ε'). 38 ἀπαντᾷ « ἔλα νῦν μοι πεδόθεν· λέγε, τίνες Κύκνον, τίνες ἔκτορα πέφνον », ἀναβῆναι (αἰολ. ἀναίβην), καταβῆναι (αἰολ. καταίβην). τὰ δὲ « ἄψε καὶ σβῆσε, τὸ « δῶσε καὶ πάρε » καὶ τὰ ὅμοια ἐκ τῶν ἄψαι, σβῆσαι (ἀττ. σβέσαι), δῶσαι (= δοῦναι) καὶ παῖραι (= ἐπαῖραι), διὸ καὶ ὀρθότερον διὰ τῆς αἰ γραπτέα.

Περὶ τούτων ἐν ἐκτάσει ἐπραγματεύθη ὁ Κοραῆς ἐν τοῖς αὐτοσχεδί-οις στοχασμοῖς τοῖς πρὸ τοῦ γ'. τόμου τῶν Πλουτάρχου παραλλήλων καὶ ἐν τῷ Α. τῶν Ἀτάκτων σλ. 159.

Ἄλλα ἀπαρέμματα παρὰ τὰ ὀνομαστικά καὶ βοηθητικά φέρονται ὅχι πολὺ σπανίως παρὰ τοῖς ἀπὸ τοῦ 12ου μέχρι τοῦ 15ου αἰῶνος στιχουργοῖς τῆς δημῶδους. Εἶνε δὲ ταῦτα συντεταγμένα συνήθως μετὰ τῶν ῥημάτων θέλειν, βούλεθαι, ἐπιθυμεῖν, δύνασθαι, ἰσχύειν, ἄρχεσθαι, παύειν, ὀφείλειν, χρεωστεῖν κ.τ.ὁμ. π. χ. παρὰ τῷ Α. Κ. ἀρχομαι ταῦτα λέγειν. οὐ δύναται φυλάξειν. παρὰ τῷ Πτωχοπροδ. Α. 145 ἤρξατο ρουκανίζειν. 260—1 (δὲς) τί φορεῖν οὐκ ἔχω. 273 ὥρμησα συγκαθίσαι. 290 ἠρξάμην ἐμπουκώρεσθαι. Β'. 64 ἡξέυρεις συλλαβῆσαι. 79 ψάλλειν οὐκ ἰσχύεις. 16ου ὅταν ἄρξωνται τοῦ τρώγειν. 461 τίς ὑποίσει καθορᾶν τὰ πλήθη τῶν ἰχθύων; 490 οὐδ' ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν κἂν ὅλως με ἀφίνουν. 257 μὴ ἔχωρ δ' ἄλλο τι φαγεῖν (*) τρώγει· τὰς Παλαμίδας. 306 δυνάμεθα ποιῆσαι. 308 εἰ θέλεις ἐρευνῆσαι. 367 βούλει μαθεῖν. Ἐκ τοῦ Β. Χ. οὐ δύναμαι, ὦ Βέλθανδρε, τὴν ξενιτείαν σου ἀκοῦσαι. ἀλλὰ γε τούτου τὴν βουλὴν οὐκ ἠδυνήθηρ κόψαι. οὐ δύναμαι ἀπὸ συμβουλῆς τινος τοῦ κωλυθῆναι. οὐκ ἠμπορεῖ βαστάζειν. πανόμεθα τοῦ λέγειν. ἐπιθυμεῖ γνωρίσαι. φράσαι κἂν ὅλως ἀπορῶ τὴν καλλονὴν τὴν τόσην. Ἐκ τῶν Χρον. τ. Μωρ. σλ. 34 οὐκ ἠμποροῦν βαστάζει (= εἰν). 50 ὀφείλει καὶ χρεωστεῖ δουλεύει (= εἰν). αὐτ. νὰ ὀφείλῃ ἔχειν. 52 ὀφείλουρ εἶσθαι κτλ. Τώρα εἶνε ἄδηλον, ἂν ταῦτα τοῦ ἀρχαϊσμοῦ ἢ, ὡς λέγει ὁ Κοραῆς, μακαρορισμοῦ τῶν στιχουργῶν καταλογιστέον, ἢ εἶνε πραγματικά λείψανα τῆς τότε οὐπω παντελῶς καταργηθείσης τοιαύτης χρήσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῇ δημῶδει γλώσσῃ. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη, τὰ αὐτὰ ῥήματα παρὰ τοῖς αὐτοῖς φέρονται καὶ μετ' ἀναλύσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου συντεταγμένα, π. χ. Πτωχοπρ. Α. 74 ἂν θέλῃς νὰ φελέσης. 122 δός με νὰ

(*) Ἐκ τούτου τὸ καθομιλούμενον « τὸ φαγεῖ », ὅπερ διφθογογραφητέον καὶ ὄχι, ὡς συνήθως γράφεται, « φαγεῖ ».

πρόγευσωμαι. Β'. 110 παῦσε τὸ γὰ τρῶς πολλά. καὶ ἄλλα πλείονα. Β. Χ. ἤρξαντο γὰ παραίρουν. τὸ ἐπεθύμει γὰ ἰδῆ. καὶ χρὴ γὰ σὲ δουλεύουν, οὐχὶ τοῦ (σύ;) γὰ δουλεύης. Χρον. Μωρ. σλ. 50. ὀφείλει δ προνοιάτορς γὰ ἦγε ὅπου θέλη. 86 ταῖς εἶχε γὰ ὀρθώρη. 104 κ' ἐκεῖνοι οὐκ ἠθέλησαν ποσῶς γὰ τοῦ βοηθήσουν. κ' οὐδὲν ἠθέλησε τριχὺς τίποτε γὰχρη ἐπάρη κτλ. Παρὰ δὲ Δημητρίῳ Ζήνῳ (ποιητῇ τοῦ 16ου αἰῶνος) ἐν τῇ Βατραχομουμαχίᾳ οὐδὲν πλέον ἔχνος τῆς τοιαύτης χρήσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἐν ᾧ αἱ πρὸς αὐτὴν ἀφορμαὶ ἦσαν πλείεσται ὅσαι. Ὅτι δ' ἡ παρὰ τοῖς προγενεστέροις ἐκείνοις σποράδην χρήσις τοῦ ἀπαρεμφάτου μάλλον τῷ ἀρχαϊσμῷ των εἶνε ἀποδοτέα, ἀρκοῦντως πιθανολογεῖται, νομίζω, ἐκ τοῦ παρὰ Ζαμπελίῳ ἐπυλλίου, ἐνθα πεντάκις μὲν φέρεται ἀνάλυσις ἀπαρεμφάτου, οὐδ' ἅπαξ δ' ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον.

2) Τῆς ἀποκοπῆς τοῦ γ τοῦ ἀπαρεμφάτου παραδείγματα τινὰ φέρονται ἤδη ἐκ τοῦ 11ου ἢ 12ου αἰῶνος παρὰ Α. Κ. οἷς τά: θέλει τὸ φανερώση. ὁ ἔχων φίλους καὶ γνωστοὺς ζῆση θέλει ἔς τὸν κόσμον. ἀπέναντι τῶν οὐ δύναται φυλάξειν. θέλεις κτήσῃς, θέλεις κλαύσειν, ἐν οἷς, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, τὸ γ εἶνε ἀνόργανον. ὀργανικοῦ δὲ γ ἀποκοπὴ συνέβη ἐν τῷ ὀνομαστικῷ ἀπαρ. τὸ ἔχει σου παρὰ τῷ αὐτῷ Α. Κ. Ἐντεῦθεν ἱκανῶς φανερώνεται, ὅτι καὶ ἡ ἐν τοῖς ἀπαρεμφάτοις ἀποκοπὴ τοῦ γ εἶνε σύγχρονος τῇ τῶν εἰς ιν καὶ ον οὐδετέρων, περὶ ἧς ἤδη ἀνωτέρω ἔγεινε λόγος. Πλείοτερά δὲ παραδείγματα τὸ γ ἀποκεκομμένων ἀπαρεμφάτων φέρονται παρὰ τῷ ποιητῇ τῶν Χρον. τ. Μωρ., ὃν τινὰ ἤδη παρετέθησαν. Παρὰ δὲ Δημητρίῳ Ζήνῳ (ἐν τ. Βατραχομουμ.) πάντα τὰ ἀπαρέμφατα ἄνευ τοῦ γ φέρονται, οἷς π. χ. στ. 21 θές ἔχει. 117 θέλεις χαρῇ. 163 δὲν θέλεις φύγει. 262 τοὺς θέλομε ἀντισταθῇ. Ἄν δ' ὁ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα (1637) μεταφράσας καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐκδώσας τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Λύγουστίνου μετεχειρίζετο ἀκόμῃ ἀπαρέμφατα μετὰ τοῦ γ, ὡς ἐν τῷ παρὰ Κοραῖ (Αὐτοσχ. στοχασμ. εἰς τὸ Γ. μέρος τῶν Πλουτ. Πρακτῶν βίων) χωρίῳ « Μάλιστα θέλουσι κραχθῆν υἱοὶ θεοῦ καὶ θεοί. — — — τὸ καλὸν ἐκεῖνο δὲν θέλει τοὺς λείψειν, καθὼς βέβαιον εἶνε πῶς μὲ τὸ θέλημά τους δὲν θέλουν τὸ χάσειν, μηδὲ ὁ θεὸς ὅπου τοὺς ἀγαπᾷ, δὲν το θέλει πάρῃν ἀπὸ τοὺς ἡγαπημένους του. » Ἄν ὁ σύγχρονος ἢ καὶ τι μεταγενεστέρος του μεταφραστῆς τῶν Ἀμμωνίου εἰς τὰς πέντε φωνὰς τοῦ Πορφυρίου μετεχειρίσθῃ ἀκόμῃ ἀπαρέμφατα τινὰ μετὰ τοῦ γ, οἷς: θέλει μεταχειρισθῆν (= ἦν). δὲν ἠθέλε δεγθεῖν (= ἦν) ἠθέλεν εἰπεῖν (παρὰ τῷ ἠθέλε εφάλει = η), θέλει εἰπεῖν (παρὰ τῷ θέλει ἔχει κ. ἄλλοις), ἀλλὰ καὶ

ἠθέλεν ἥσεν (= εἶσθαι) καὶ εἴ τι ἄλλο· ταῦτα ἀποδοτέον ἴσως ἢ εἰς τὸν ἀρχαϊσμόν τῶν γραψάντων, ἢ εἰς τινὰ διάλεκτον.

3) Τῆς δὲ τοῦ γ ἀντὶ τοῦ ἵνα χρήσεως ἐν ἀναλύσει ἀπαρεμφάτου παράδειγμα ἀπαντᾷ ἤδη παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ (10ῳ αἰῶνι) σλ. 693, 3 κεξ. ὁ εἰς τοὺς Φαργάνους εἶτε εἰς τοὺς Χαζάρους θέλων γενέσθαι ὀφείλει διδόναι λίτρας ζ'. δηλονότι γὰ ἔχῃ ῥόγαν νομίσματα ιβ'. — Τοῦτο παρέχει τὴν ὑποψίαν, μήπως παρὰ τῷ αὐτῷ ἀλλαχοῦ συνηθεστέρα χρήσις τοῦ πλήρους ἵνα εἰς τὸν ἀρχαϊσμόν τοῦ ἀποδοτέα, ἂν καὶ ἀρχόμενος τοῦ συγγράμματός του ὁ Πορφυρογέννητος μᾶς εἶχεν ὑποσχεθεῖς γὰ κοινολεκτήσῃ καὶ γράψῃ ἐν τῇ κοινῇ καὶ καθημαξευμένῃ.

Εἶνε δὲ τοιαῦτα χωρία, ὅπου καὶ αὐτὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Θεοφάνης τὴν διὰ τοῦ ἵνα τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀνάλυσιν ἔχει, πρὸς ἄλλοις πολλοῖς τάδε· Θεοφ. Χρον. σλ. 498, 6 καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι ἔδοξεν ἵνα ἐκ Χαλκηδόνος ἀναχωρήσωσι. 500 ἐὰν λαλήσης τῷ στρατῷ, ἵνα δέξωται με, καὶ τὰς ῥόγας αὐτῶν ἐπαυξῆσαι ἔχω κτλ. αὐτ. σπούδασον μετὰ τοῦ λαοῦ σου ἵνα ἐγὼ βασιλεύσω. αὐτ. ἐδήλωσέν μοι, ἵνα τῇ κγ'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς λάβω ταξάτους νεωτέρους καὶ εἰς τὴν ποντογέφυραν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ ὑπαντήσω αὐτῷ. 534 Στραφεῖς δὲ Μαυίας λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· τί ζητεῖς; ὁ δὲ λέγει· ἵνα δώσης βοήθειαν κατὰ τοῦ ἀντάρτου (= τῷ καθομιλ. γὰ δώσης κτλ.). 703, 19 καὶ ἀποστείλασα σπαθάριον Θεόφιλον παρήγγειλεν ἵνα συντόμως ἀρπάσῃ καὶ φέρῃ αὐτόν. Θεοφ. συνεχ. 356, 4 καὶ οὐκ ἐμήνυσας, ἀβ-βᾶ, τῷ βασιλεῖ δι' ἐμοῦ ἵνα ἐν τούτῳ τὸν πατριάρχην ἐλέγξῃς; 355, 21 ὀρκίζω σε, δέσποτα, κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα πρότερόν με καθαιρήσης. 228, 13 καὶ οὐδὲν ἕτερον ἐπιζητῶ ἢ ἀπαιτῶ παρὰ σοῦ πλὴν ἵνα ἀγαπᾷς καὶ ἐλεῇς ἡμᾶς. 229, 20 λέγει ὁ μικρὸς ἐκεῖνος Θεόφιλος πρὸς τὸν Καίσαρα· ὅτι ἔχω, δέσποτα, ἄνθρωπον, ὃς ἐὰν κελεύῃς, ἵνα παλαίσῃ μετὰ τοῦ περιβοήτου τούτου Βουλγάρου = γὰ παλαίσῃ, παλαισάτω, παλαίσειεν ἄν κτλ. Κωνσταντ. Πορφυρογ. σλ. 115, 8 μνηνύεται ὁ Πατριάρχης ἵνα ἐλθὼν ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκτελέσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν. 140, 2 ὑπομιμνήσκω αὐτὸν περὶ τοῦ Πατριάρχου, ὅπως ἐσπέρας εἰς τὸν ἀγιασμόν ἐλθῇ. αὐτόθι 20 λέγει τοῖς ἱερεῦσιν, ὅπως ἀρξονται τῆς θείας λειτουργίας. 378, 1 ἀξίως σε εὐχόμεθα, ἵνα ἀδιάδοχος μείνης διοικῶν ἡμᾶς. 408, 9 δηλώσαι τῷ πρεσβευτῇ, ἵνα τῇ ἐξῆς προέλθῃ εἰς τὸ παλάτιον. 480, 3 θέσπισμα δὲ ἀρχαῖον τυγχάνει βασιλικόν, ἵνα μηδεὶς λαμβάνῃ χαριστικὴν. προβλ. 489. 494. 617, 14 κτλ. Παρὰ δὲ τοῖς δημοτικοῖς σιχουργοῖς τοῦ 10ου καὶ 11ου καὶ 12ου

αἰῶνος εἶνε ἤδη συνηθεστάτη ἡ χρῆσις τοῦ νά. π. χ. Ε. Ζ. στ. 3 τῆς ὥρας νὰ γενιήσῃ. 40 μὴ γύρης νὰ πεζεύσῃς. 53 σὲ κάμνω νὰ πεζεύσῃς κτλ.

Α. Κ. ἄλλοι νὰ βλάπτωνται ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλοι νὰ ὠφελῶνται.

αὐτ. Μὲ τὴν καλογνωμίαν σου σπούδαζε νὰ τ' αὐξάνῃς, νὰ σὲ δοξάζουν οἱ πολλοὶ καὶ θεὸς νὰ σ' ἔχῃ χάριν.

αὐτ. Εἴαν τινα ὑποσχεθῇς τίποτε νὰ χάρισῃς, συντόμως τοῦτο χάρισε, νᾶνεν ἡ χάρις σου χάρις.

Ἐκ δὲ τοῦ Πτωχοπροδρόμου, τοῦ Βελθάνδρου καὶ τῶν Χρον. τ. Μωρέως ἱκανὰ εἶναι καὶ τὰ ἀνωτέρω (ὑπὸ τὸ 1) ἐκτεθειμένα παραδείγματα. Ἄν δ' ἡ παρ' αὐτοῖς τούτοις ἐνιαχοῦ χρῆσις καὶ τοῦ πλήρους ἵνα ἐναλλάξ μὲ τὸ νὰ (ἀναλυτ) καὶ μὲ τὸ διὰ νὰ (τελικόν), ἦτον ἀκόμη τῆς τότε καθομιλουμένης ἰδία ἢ τῷ ἀρχαϊσμῷ αὐτῶν ἀποδοτέα, ἀμφίβολον. Εἶνε δὲ τοιαῦτα ἐκ μὲν τοῦ Α. Κ. τὸ μόνον παραδ. ἵνα μὴ δώσης (τελ.) δις δὲ τὸ διὰ νὰ ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ νὰ ὡς: τὸ θέλεις διὰ νὰ κάμῃς· εἶχα καὶ ἄλλα τίποτις τῶρα διὰ νὰ σὲ γράψω· πλείονα δὲ ἐκ τοῦ Πτωχοπροδρ' ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χρήσεων, τελικῶς μὲν ἐν Α. 150 ἵνα χορτάσω ψωμίν. 268 ἵνα καὶ τὸ πρὸ μικροῦ συμβάν μοι σαφηνίσω κ. ἀλλαχοῦ. ἀναλυτικῶς δὲ Β'. 245 παρὰ μικρὸν δὲ ἔλειψεν ἵνα με θανατώσουν κ. ἄλλ. Ἐκ τοῦ Β. Χ.

κρεῖττον γὰρ ἵνα γένωμαι τῶν πετεινῶν βρώμα,
παρ' ὅτι πάλιν νὰ στραφῶ τοῦ ποταμοῦ ἐξοπίσω.

Η ΜΕΤΟΧΗ.

Καὶ ἡ μετοχή, καθὼς τὸ ἀπαρέμφατον, εἶνε ὄνομα ῥηματικόν, ἐναργέστερον τῶν ἄλλων ῥηματικῶν, τῶν εἰς της (τηρ, τωρ), τος, τεος, σι-ς (τι-ς), μων, μην κτλ. τὸν ῥηματικὸν χαρακτῆρα, τ. ἔ. τὴν τῶν διαθέσεων καὶ τῶν χρόνων εὐκρινῆ διάκρισιν, διατηροῦν. Διὰ τὸν διπλοῦν τοῦτον χαρακτῆρά της διφασίας καὶ χρήσεις εἶχεν ἐν τῷ Ἑλληνι λόγῳ· ἁ.) ὀνομαστικᾶς, καθ' ἃς ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμὸς ἄλλοις τίθεται· ἐπέχει ἄρα οὐσιαστικῶ καὶ ἐπιθέτου τόπον 1) π. χ. ἀεὶ δ' ὁ σωθεὶς ἐστὶν ἀχάριστος (Γνωμ.)· οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν (Σοφ. Ἀντ. 264)· τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα (Θουκ. Γ'. 77). βασιλέως προσήκοντες τινες καὶ συγγενεῖς (Θουκ. Α'. 128). 2) εἰς γὰρ μοι μούνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς Ἡρόδ. Α'. 38. δόλος ἦν ὁ φράσας, ἔρως ὁ κτείνας. Σοφ. Ἠλ. 197 κτλ. 3) τὰ νομιζόμενα ἐποίησε Ἡρόδ. Α'. 35. τὸ βρα-